

Cecilia Fasth · Anita Kannermark

Form i fokus

ÖVNINGSBOK I SVENSK GRAMMATIK · DEL A



Till Dig som ska använda *Form i fokus Del A*

Form i fokus Del A är en övningsbok för dig

- som nyligen har börjat studera svenska
- som redan kan lite svenska men som vill få ordning på grammatiken
- som vill ha en ordentlig repetition av grunderna i svensk grammatik på nybörjarnivå.

Form i fokus Del A är i första hand avsedd för lärarledd undervisning, men boken kan också passa dig som studerar på egen hand. *Facit* finns till de flesta övningarna.

I boken presenterar vi ordklasserna och ordföljden i svenska.

Till varje ordklass finns Till ordföljden finns

- | | |
|-----------------|--------------|
| - en definition | - översikter |
| - en översikt | - regler |
| - regler | - typexempel |
| - typexempel | - övningar |
| - övningar | |

Vi ger här ett förslag på hur du själv kan arbeta med boken om du inte kan så mycket svenska. Skaffa dig först en överblick över alla ordklasserna och ordföljden genom att läsa igenom de första sidorna i varje avsnitt (markerade med en blå rand i marginalen):

Ordklasser	7	Adjektiv	159
Satsdelar	8	Adverb	195
Substantiv	9	Konjunktioner	211
Räkneord	55	Prepositioner	227–229
Verb	65–66	Ordföld	239
Pronomen	119–120		

Därefter kan du öva varje avsnitt för sig och jämföra med facit. Datorstödet kan användas om du vill öva mer på ett grammatiskt moment eller om du vill testa dina förkunskaper.

Du kan läsa i följande ordning:

Avsnitt	Sida	Grammatik	Nu kan du:
Substantiv	10–47	formträning	känna igen och bilda olika former av substantiven.
Verb	67–74	formträning	känna igen och bilda olika verbformer.
Pronomen	121–137	personliga, reflexiva, possessiva	de vanligaste pronomenen.
	150–155	interrogativa	ställa vanliga frågor.
Adverb	196–200	frågande adverb	ställa fler frågor.
	208–210	satsadverb	placera satsadverb på rätt plats i huvudsats och bisats.

Ordföld	240–249	huvudsats	bilda olika huvudsatser (påståenden, frågor och uppmaningar).
Räkneord	56–64	grundtal och ordningstal	uppfatta och ge priser, telefonnummer, datum, m.m.
Adjektiv	161–176	obestämd form singular och plural	beskriva och ge information om personer och saker.
Konjunktioner	212–226	samordnande och underordnande	binda ihop olika satser.
Verb	75–96	användning av tempus	uttrycka <i>när</i> något händer.
Ordföld	250–255	bisatser	använda ett mer varierat språk.
Prepositioner	230 -238	rums- och tidsprepositioner	ange plats och tid med hjälp av prepositioner.

Efter detta kan du repetera alla översikter och göra resten av övningarna.

Ett gott råd: Försök alltid testa dina nya kunskaper i praktiken! De skriftliga övningarna i denna bok är bara ”en bro” till muntlig och skriftlig kommunikation. Det gör inte så mycket om det blir fel i början. Det viktiga är då att andra förstår vad du menar. Efter en tid hör och ser du själv felet och börjar korrigera dem. Då är du på god väg till ett korrekt språk.

Efter att ha gått igenom *Form i fokus Del A* har du fått goda grunder i svensk grammatik och förhoppningsvis en vilja att veta mer om hur det svenska språket är uppbyggt.

Lycka till med studierna!

Författarna

Innehåll

ORDKLASSER 7

SATSDELAR 8

SUBSTANTIV 9

- 1 Singular 10
- 2–4 Bestämd form singular 11
- 5 Obestämd form singular 16
- 6 Bestämd form singular 17
- 7 Singular (speciella former) 18
- 8 Obestämd och bestämd form singular 19
- 9 Obestämd form singular 23
- 10 Bestämd form singular 24
- 11 Plural 26
- 12 Plural – grupp 1 27
- 13 Plural – grupp 2 28
- 14 Plural – grupp 3 30
- 15 Plural – grupp 4 32
- 16 Plural – grupp 5 33
- 17–19 Obestämd form plural 36
- 20–23 Bestämd form plural 41
- 24 Genitiv 45
- 25 Sök substantiv 46
- 26 Något om användningen av obestämd och bestämd form 48
- 27 Användning av substantivets former 50
- 28 Obestämd och bestämd form 53

RÄKNEORD 55

- 1 Grundtal 56
- 2 Grundtal (addition, subtraktion, multiplikation, division) 57
- 3 Grundtal (priser) 58
- 4 Grundtal (telefon-, post- och personnummer, år, officiella tider m.m.) 59
- 5 Substantiverade räkneord (1–12) 62
- 6 Ordningstal (datum) 64

VERB 65

- 1 Verb – grupp 1 67
- 2 Verb – grupp 2 68
- 3 Verb – grupp 3 71
- 4 Verb – grupp 4 72
- 5–6 Presenssystemet 75
- 7 Perfekt 78
- 8 Perfekt – presens 80
- 9 Perfekt 82
- 10 Perfekt, presens eller futurum? 83
- 11 Futurum 85
- 12 Berätta! Vad gör du en vanlig dag? 88
- 13–14 Preteritumsystemet 89
- 15 Pluskvamperfekt, preteritum eller futurum preteritum? 92
- 16–17 Perfekt – preteritum 95
- 18 Imperativ 97

19 Berätta! Vad gjorde du förra veckan? 98

- 20 Huvudverb och hjälpverb 99
- 21 Något om användningen av hjälpverb 100
- 22–24 Hjälpverb med infinitiv 101
- 25 Från presens till preteritum 106
- 26–28 Kortsvar 108
- 29 Rätt verbform 112
- 30 Finn femton fell! 115
- 31 Sök verb 116

PRONOMEN 119

- 1 Personliga pronomen 121
- 2–3 Personliga pronomen – subjekt 122
- 4 Personliga pronomen – objekt 125
- 5–6 Personliga pronomen – subjekt/objekt 127
- 7–9 Reflexiva pronomen 130
- 10–12 Possessiva pronomen 134
- 13–15 Reflexiva possessiva pronomen 138
- 16 Lucktext (pronomen) 143
- 17 Indefinita pronomen 145
- 18 Indefinita pronomen (förenade – någon) 146
- 19 Indefinita pronomen (självständiga – någon) 147
- 20 Indefinita pronomen (förenade – ingen) 148
- 21 Indefinita pronomen (självständiga – ingen) 149
- 22 Interrogativa pronomen 150
- 23 Interrogativa pronomen (självständiga) 151
- 24 Interrogativa pronomen (förenade) 152
- 25 Interrogativa pronomen (vad ... för) 153
- 26–27 Interrogativa pronomen 154
- 28–29 Relativa pronomen 156

ADJEKTIV 159

- Några exempel på adjektiv 160
- 1–5 Obestämd form 161
- 6–7 Adjektiv med speciella former 167
- 8–10 Obestämd form 171
- 11 Bestämd form 177
- 12 Obestämd och bestämd form 178
- 13 Adjektivets komparation 182
- 14 Adjektivets komparation – grupp 1 183
- 15 Adjektivets komparation – grupp 2 184
- 16 Adjektivets komparation – grupp 3 185
- 17 Komparativ – motsatser 186
- 18 Superlativ 187
- 19 Komparativ och superlativ – motsatser 188
- 20 Komparativ eller superlativ? 190
- 21 Annat sätt att uttrycka jämförelse 191
- 22 Sök adjektiv i texten 192

ADVERB 195

- 1–3 Frågande adverb 196
- 4–5 Tidsadverb 201
- 6–7 Rumsadverb 204
- 8–9 Satsadverb 208

KONJUNKTIONER 211

- 1–4 Samordnande konjunktioner 212
- 5–8 Underordnande konjunktioner 218
- 9 Sök konjunktioner 226

PREPOSITIONER 227

- 1 Några rumsprepositioner 230
- 2 Tidsprepositioner 234
- 3–5 Tidsuttryck 235

ORDFÖLJD 239

- 1 Huvudsatser (påståenden) 240
- 2 Huvudsatser (frågor) 243
- 3 Huvudsatser (uppmötningar) 246
- 4–5 Huvudsatser 247
- 6–7 Bisatser 250
- 8 Relativa bisatser 253
- 9 Bisatser (indirekt tal) 255
- 10 Bisatser + huvudsatser 256
- 11–12 Huvudsatser och bisatser 258
- Starka verb (efter avljudsserier) 261
- Oregelbundna verb 263

ORDKLASSER

Varje ord tillhör en ordklass. Det finns nio ordklasser:

Substantiv	Räkneord	Verb
blomma torg Lena	en/ett, två första, andra	köpa studera bo
Pronomen	Adjektiv	Adverb
jag, han, hon min, hans, hennes någon, ingen	röd, fin, vit stor, liten finare, finast	idag på torget inte, kanske
Konjunktioner	Prepositioner	Interjektioner
och, eller, men innan, medan	på, i, till bakom, framför	Oj! Aj! Usch! Fy! Hej! Skål!

När man sätter ihop orden till en sats kallas de *satsdelar*.

Satsdelar: se s. 8!

En sats: se s. 239!

SATSDELAR

En sats kan ha bl.a. följande delar:

Svarar på frågorna:		
Subjekt	– Vem? Vilka? – Vad?	Lena köper blommor på torget. Väckarklockan väcker mig.
Verb (predikat)		Lena köper blommor på torget. Väckarklockan väcker mig.
Objekt	– Vad? – Vem? Vilka? – Till, åt, för, från vem/vilka?	Lena köper blommor på torget. Väckarklockan väcker mig . Lena köper blommor till Kalle .
Predikats-fyllnad	– Vad? Vem? Vilka? Hur? efter vissa verb	Lena är lärare . Det är Olle . Pojken blev sjuk igår. Flickorna ser trevliga ut. Jag känner mig pigg .
Adverbial	– Var? – När? – Hur? – Varför? – Hur mycket/lite?	Lena köper blommor på torget . Lena köper blommor idag . Lena köper blommor billigt . Lena köper blommor därför att Kalle fyller år . Lena köper blommor ganska billigt .
Satsadverbial		Lena köper inte blommor på torget.

Varje satsdel kan innehålla flera ord:

Den snälla mannen kunde tyvärr inte köpa några vackra blommor till sin älskade hustru när hon fyllde år.

subjekt verb 1 satsadvl. verb 2 objekt objekt tidsadverbial

Konstruktion av olika satser: se s. 239!

SUBSTANTIV

Substantiv är ord för t.ex. personer, saker, djur, växter.

en flicka



två flickor



en bil



tre bilar



en katt



två katter



ett äpple



fyra äpplen



ett träd



två träd



Former

Substantivet har två former i singular och två former i plural (obestämd och bestämd form):

Singular

Obestämd form

en flicka

en bil

en katt

ett äpple

ett träd

Bestämd form

flickan

bilen

katten

äpplet

trädet

Plural

Obestämd form

flickor

bilar

katter

äpplen

träd

Bestämd form

flickorna

bilarna

katterna

äpplena

träden

Den bestämda formen använder man när den som lyssnar vet vilken person eller sak talaren menar.

VARSÅGOD OCH TA ÄPPLLET!



Vilket äpple? Det finns bara ett och lyssnaren vet exakt vilket äpple talaren menar.

VARSÅGOD OCH TA ETT ÄPPLÉ!



Vilket äpple? Lyssnaren vet inte det. Det finns många äpplen att välja på. Det spelar ingen roll vilket äpple han eller hon tar.

1 Singular

Substantivet har en obestämd artikel, **en** eller **ett**.

Det finns många en-ord men inte så många ett-ord.

Den korta formen av substantivet (t.ex. *bil*) kallas **obestämd form**.

en bil
en penna

ett hus
ett äpple

Substantivet har också en bestämd slutartikel. Den sätter man i slutet på substantivet. Den långa formen av substantivet (t.ex. *bilen*) kallas **bestämd form**.

en bil **bilen**
en penna **pennan**

ett hus **huset**
ett äpple **äpplet**

Bestämd form

Så här gör man den bestämda formen i singular:

en-ord på konsonant	bil	+ en	bilen
en-ord på vokal	penna	+ n	pennan
ett-ord på konsonant	hus	+ et	huset
ett-ord på vokal	äpple	+ t	äpplet

Den bestämda formen använder man när den som lyssnar vet vilken person eller sak talaren menar. Man använder ofta **han**, **hon**, **den** eller **det** när man fortsätter att tala om en person eller sak i singular.



Vilken penna? Lyssnaren vet vilken penna talaren menar. Det finns bara en.

Vilken penna? Lyssnaren vet inte det. Det finns många att välja på. Det spelar ingen roll vilken penna han eller hon lånar ut.

2 Bestämd form singular

Skriv den bestämnda formen. Se exempel.

Obestämd form

Bestämd form

Obestämd form

Bestämd form

en bil

bilen

ett barn

en buss

ett bord

en hund

ett tak

en katt

ett golv

en dörr

ett brev

en vägg

ett glas

en stol

ett hus

en bok

ett block

en pärn

ett jobb

en dag

ett år

en elev

ett frimärke

en tidning

ett arbete

en blomma

ett radergummi

en kvinna

ett häfte

en lampa

ett kvitto

en karta

ett område

en kamera

ett piano

en pojke

ett porto

en bulle

ett foto

en handske

ett äpple

en bro

ett hjärta

en fru

ett knä

en lärare

ett meddelande

SUBSTANTIV

3 Bestämd form singular

Skriv något om substantiven. Använd den bestämda formen. Se exempel.
Information om substantiven finns.

(10.000:-)



Bilen kostar 10.000:-.

(Olle)



Pojken heter Olle.

(300:-)



Kvittot är på 10.000:-



(5:-)



(3:-)



(15:-)



(vacker)



Blomman är vacker.

(500.000:-)



(150:-)



(100:-)



(Lena)



(5:-)



(3:-)



SUBSTANTIV

(gammalt)



(20:-)



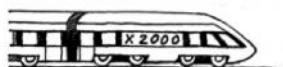
(öppen)



(50:-)



(modernt)



(10:-)



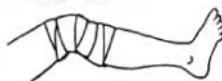
(smutsig)



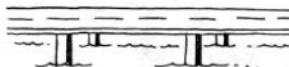
(10:-)



(skadat)



(lång)



(tungt)



(kort)



(trasig)



4 Bestämd form singular



Gör färdigt frågorna med hjälp av bilden och svara sedan på dem. Se exempel.

När man fortsätter att tala om en person eller sak använder man **han**, **hon**, **den**, **det**.

Om personer: *Maskulina substantiv* t.ex. pojke, man = **han**
Feminina substantiv t.ex. flicka, kvinna = **hon**

Om saker: *En-ord* t.ex. bil, penna = **den**
Ett-ord t.ex. brev, häfte = **det**

Var ligger (1) boken ? Den ligger på golvet. (20)

Var ligger (23) häftet ? Det ligger i papperskorgen. (5)

Var ligger (3) _____ ? på (18)

Var ligger (4) _____ ? i (6)

Var ligger (19) _____ ? på (18)

Var ligger (11) _____ ? på (20)

Var står (15) _____ ? på (20)

Var står (17) _____ ? på (18)

Var står (2) _____ ? på (18)

Var står (6) _____ ? på (20)

Var står (18) _____ ? på (20)

Var står (7) _____ ? på (20)

Var står (5) _____ ? på (20)

Var står (13) _____ ? på (20)

Var sitter (9) _____ ? på (18)

Var sitter (16) _____ ? på (7)

Var hänger (10) _____ ? på (8)

Var hänger (14) _____ ? i (21)

Var är (22) _____ ? på (19)

Var är (12) _____ ? i (5)

SUBSTANTIV

5 Obestämd form singular

Skriv den obestämnda formen. Se exempel.

	<i>Obestämd form</i>		<i>Obestämd form</i>
månaden	<u>en månad</u>	huset	_____
koppen	_____	paketet	_____
båten	_____	priiset	_____
våningen	_____	ordet	_____
familjen	_____	brödet	_____
bollen	_____	passet	_____
parken	_____	trädet	_____
boken	_____	huvudet	_____
armen	_____	datumet	_____
foten	_____	benet	_____
adressen	_____	namnet	_____
veckan	_____	frimärket	_____
soffan	_____	kilot	_____
kronan	_____	hektot	_____
kakan	_____	ansiktet	_____
sidan	_____	knät	_____
skolan	_____	häftet	_____
pojken	_____	kontot	_____
vanten	_____	kvittot	_____
radion	_____	portot	_____
teven	_____	schemat	_____
videon	_____	arbetet	_____
skon	_____	området	_____

6 Bestämd form singular

Vilka substantiv hör ihop?

Kombinera substantiv som hör ihop. Skriv dem i bestämd form. Se exempel.
Obs! Några substantiv kan inte kombineras.



Hunden och katten

och

7 Singular

Speciella former

1 Om ett **en-ord** slutar på obetonat **-el, -er, -or** får det bara **-n** i bestämd form.

en cykel	cykeln
en syster	systern
en bror/broder	brodern
en doktor	doktorn

2 Om ett **ett-ord** slutar på obetonat **-el, -en, -er** förlorar grundordet sitt **-e** i bestämd form.

ett exempel	exemplet
ett vatten	vattnet
ett fönster	fönstret
ett nummer	numret

OBS! ett papper papperet

3 Några ord får **mm** och **nn** i bestämd form. Det är ord som slutar på *långt, betonat m och n*.

ett rum	rummet
en kam	kammen
en stam	stammen
ett program	programmet
en man	mannen
en mun	munnen
en vän	vännen

jfr ett problem problemet

jfr ett ben benet

8 Obestämd och bestämd form singular

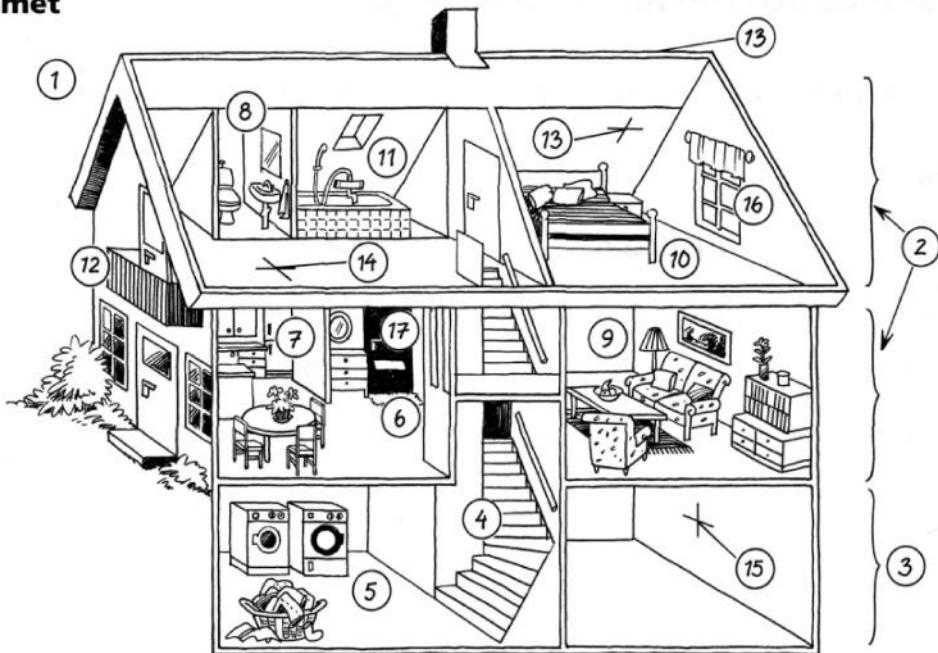
Skriv **en** eller **ett** och sedan den bestämda formen. Se exempel.

Personer

<u>en</u>	man	<u>mannen</u>	<u>ett</u>	kvinna	
<u> </u>	pojke		<u> </u>	flicka	
<u> </u>	kille		<u> </u>	tjej	
<u> </u>	make		<u> </u>	maka	
			<u> </u>	fru	
			<u> </u>	hustru	
<u> </u>	pappa		<u> </u>	mamma	
<u> </u>	son		<u> </u>	dotter	
<u> </u>	bror (broder)		<u> </u>	syster	
<u> </u>	morbror		<u> </u>	moster	
<u> </u>	farbror		<u> </u>	faster	
<u> </u>	syskon		<u> </u>	barn	
<u> </u>	släkting		<u> </u>	kusin	
<u> </u>	person		<u> </u>	människa	
<u> </u>	kamrat		<u> </u>	kompis	
<u> </u>	vän				

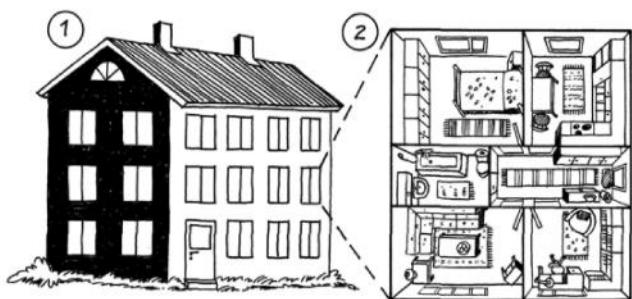
SUBSTANTIV

I hemmet



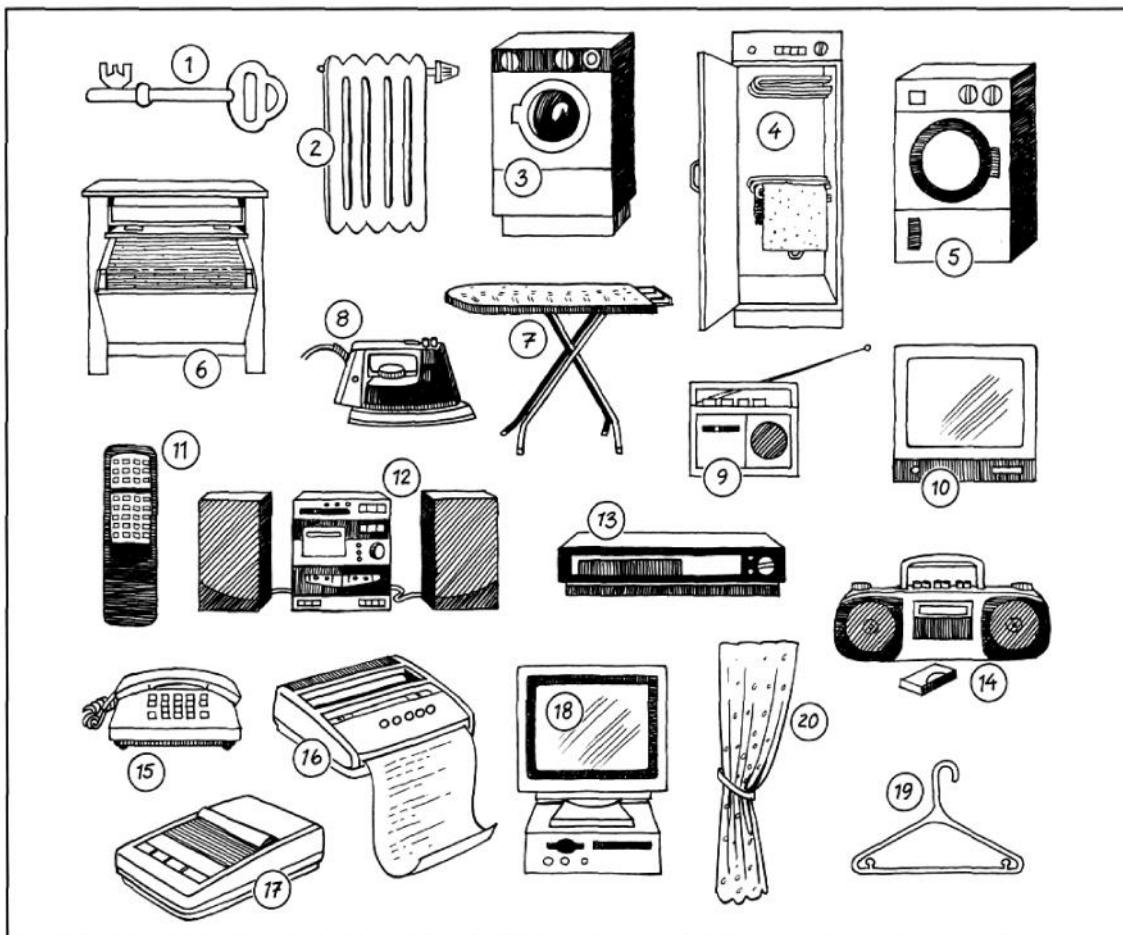
Skriv **en** eller **ett** och sedan den bestämda formen. Se exempel.

- | | | | | | |
|----|---------------------|---------------|----|------------------|----------|
| 1 | <u>en</u> villa | <u>villan</u> | 2 | <u> </u> våning | <u> </u> |
| 3 | <u> </u> källare | <u> </u> | 4 | <u> </u> trappa | <u> </u> |
| 5 | <u> </u> tvättstuga | <u> </u> | 6 | <u> </u> hall | <u> </u> |
| 7 | <u> </u> kök | <u> </u> | 8 | <u> </u> toalett | <u> </u> |
| 9 | <u> </u> vardagsrum | <u> </u> | 10 | <u> </u> sovrum | <u> </u> |
| 11 | <u> </u> badrum | <u> </u> | 12 | <u> </u> balkong | <u> </u> |
| 13 | <u> </u> tak | <u> </u> | 14 | <u> </u> golv | <u> </u> |
| 15 | <u> </u> vägg | <u> </u> | 16 | <u> </u> fönster | <u> </u> |
| 17 | <u> </u> dörr | <u> </u> | | | |



- 1 ____ flerfamiljshus _____

2 ____ lägenhet _____

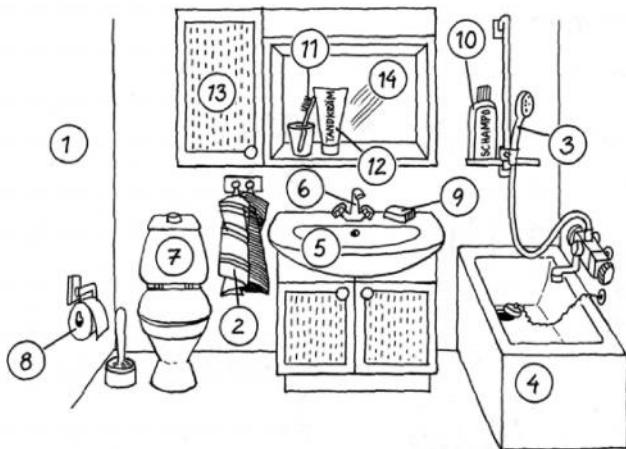
Några saker i hemmet

Skriv **en** eller **ett** och sedan den bestämda formen. Se exempel.

1	<u>en</u> nyckel	<u>nyckeln</u>	2	<u>ett</u> element	<u>elementet</u>
3	<u> </u> tvättmaskin	<u> </u>	4	<u> </u> torkskåp	<u> </u>
5	<u> </u> torktumlare	<u> </u>	6	<u> </u> mangel	<u> </u>
7	<u> </u> strykbräde	<u> </u>	8	<u> </u> strykjärn	<u> </u>
9	<u> </u> radio	<u> </u>	10	<u> </u> teve	<u> </u>
11	<u> </u> fjärrkontroll	<u> </u>	12	<u> </u> stereo	<u> </u>
13	<u> </u> video	<u> </u>	14	<u> </u> bandspelare	<u> </u>
15	<u> </u> telefon	<u> </u>	16	<u> </u> fax	<u> </u>
17	<u> </u> telefonsvarare	<u> </u>	18	<u> </u> dator	<u> </u>
19	<u> </u> klädhängare	<u> </u>	20	<u> </u> gardin	<u> </u>

SUBSTANTIV

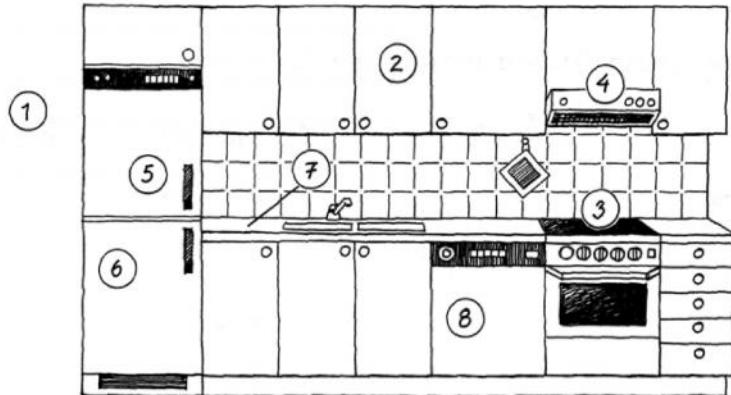
I badrummet



Skriv **en** eller **ett** och sedan den bestämda formen. Se exempel.

- | | | | | | | |
|--------------|----------|------------------|----|----------|---------------|----------|
| 1 <u>ett</u> | badrum | <u>badrummet</u> | 2 | <u> </u> | handduk | <u> </u> |
| 3 | <u> </u> | dusch | 4 | <u> </u> | badkar | <u> </u> |
| 5 | <u> </u> | tvättfat | 6 | <u> </u> | kran | <u> </u> |
| 7 | <u> </u> | toalettstol | 8 | <u> </u> | toalettpapper | <u> </u> |
| 9 | <u> </u> | tvål | 10 | <u> </u> | schampo | <u> </u> |
| 11 | <u> </u> | tandborste | 12 | <u> </u> | tandkräm | <u> </u> |
| 13 | <u> </u> | skåp | 14 | <u> </u> | spegel | <u> </u> |

I köket



Skriv **en** eller **ett** och sedan den bestämda formen. Se exempel.

- | | | | | | | |
|--------------|----------|--------------|---|----------|------------|----------|
| 1 <u>ett</u> | kök | <u>köket</u> | 2 | <u> </u> | skåp | <u> </u> |
| 3 | <u> </u> | spis | 4 | <u> </u> | fläkt | <u> </u> |
| 5 | <u> </u> | kyl | 6 | <u> </u> | frys | <u> </u> |
| 7 | <u> </u> | diskbänk | 8 | <u> </u> | diskmaskin | <u> </u> |

9 Obestämd form singular

Associera med ett annat substantiv. Se exempel.

en penna	<u>ett radergummi</u>	en kasse	<u>en påse</u>
en bil	<u>en buss</u>	en chaufför	<u>en taxi</u>
en hund		en expediter	
en tandborste		ett konto	
en stol		en tvål	
ett land		ett lexikon	
en pärm		en kyl	
en vecka		en hamn	
en lärare		en duk	
en man		ett år	
en kamera		en arm	
en pojke		en järnvägsstation	
ett tak		en fläkt	
en gardin		en tulpan	
en flygplats		en jordgubbe	
ett namn		en medicin	
ett öga		en timme	
en gurka		en nyckel	
en cigarett		en kille	
en morgon		en radio	
en hållplats		en kjol	
en förmiddag		en son	
en frukost		en kniv	
en vår		en syster	

10 Bestämd form singular

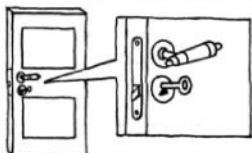
Skriv om bilderna. Använd substantiven i bestämd form tillsammans med verben *hänger*, *sitter*, *ligger* och *står* samt prepositionerna *i* och *på*. Se exempel. Första bokstaven finns redan.



Morgenrocken hänger i badrummet.



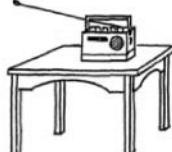
Kudden ligger på sängen.



N



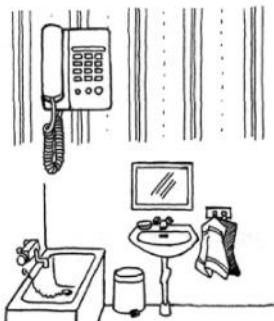
T



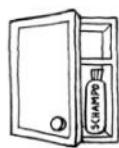
R



D



T



S



T



B



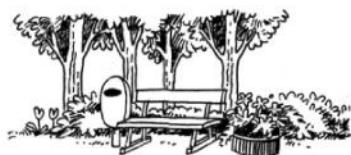
F



K



K



B



T



B



B



B

11 Plural

Man bildar (= gör) plural i svenska på fem olika sätt. Man delar in substantiven i fem olika deklinationer (= grupper).

HUVUDREGEL:

En-ord får oftast **-or**, **-ar** eller **-er** i plural obestämd form.

Ett-ord får oftast **-n** eller **ingen ändelse** i plural obestämd form.

en-ord	-or -ar -er	en flicka en bil en polis	många flick or många bilar många poliser
ett-ord	-n -	ett äpple ett hus	många äpplen många hus -

Plural har precis som singular en **obestämd form** och en **bestämd form**.

Så här gör man den bestämda formen i plural:

<i>Obestämd form</i>		<i>Bestämd form</i>
flickor	flickor + na	flickorna
bilar	bilar + na	bilarna
poliser	poliser + na	poliserna
äpplen	äpplen + a	äpplena
hus -	hus + en	husen

Den bestämda formen använder man när lyssnaren vet exakt vilka personer eller saker talaren menar. Man använder ofta **de** när man fortsätter att tala om en person eller sak i plural.

12 Plural – grupp 1

Singular		-or	-na
<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>	<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>
en lampa	lampan	lampor	lamporna
en flicka	flickan	flickor	flickorna
en klocka	klockan	klockor	klockorna

Skriv de former som saknas. Se exempel.

en blomma	<u>blomman</u>	<u>blommor</u>	<u>blommorna</u>
en tröja			
en matta			
en kvinna			
	väskan		
	tavlans		
	jackan		
	mössan		
		lådor	
		flaskor	
		strumpor	
		varor	
			soporna
			paprikorna
			kassorna
			flugorna

REGEL:

Ändelsen i obestämd form plural är **-or**. Ändelsen i bestämd form plural är **-na**. I grupp 1 finns en-ord som slutar på **-a**. (Obs! -a i slutet av ordet försvinner.)

Undantag: t.ex. en ros – rosor, en toffel – tofflor.

SUBSTANTIV

13 Plural – grupp 2

Singular		-ar	-na
Obestämd form	Bestämd form	Plural	Plural
en bil	bilen	bilar	bilarna
en tidning	tidningen	tidningar	tidningarna
en kam	kammen	kammar	kammarna

Skriv de former som saknas. Se exempel.

en vägg	väggen	väggar	väggarna
en stol			
en ring			
en kopp			
en arm			
	vägen		
	båten		
	sängen		
	hunden		
	avdelningen		
		bänkar	
		stammar	
		övningar	
		meningar	
		dörrar	
			pärmarna
			dukarna
			räkningarna
			knivarna
			skedarna

REGEL:

Ändelsen i obestämd form plural är **-ar**. Ändelsen i bestämd form plural är **-na**.

I grupp 2 finns bl.a. en-ord som

- är enstaviga (t.ex. bil, båt, stol, fru, bro)
- slutar på **-ing** och **-ning** (t.ex. upfinning, skrivning)

I grupp 2 finns också substantiv som slutar på **obetonat -e, -el, -en, -er, -on**.
-e, -o försvinner i plural. Två substantiv får **omljud**: dotter och mor/moder.

Singular			
Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
en pojke	pojken	pojkar	pojkarna
en fågel	fågeln	fåglar	fåglarna
en öken	öknen	öknar	öknarna
en syster	systern	systrar	systrar
en dotter	dottern	döttrar	döttrarna
en mor/moder	modern	mödrar	mödrarna
en afton	aftonen	aftnar	aftnarna

Skriv de former som saknas. Se exempel.

en kasse	<u>kassen</u>	<u>kassar</u>	<u>kassarna</u>
en axel			
en kalender			
en timme			
	handsken		
	cykeln		
	teatern		
	bullen		
		påsar	
		nycklar	
		morgnar	
		åkrar	
			kuddarna
			speglarna
			vintrarna
			trianglarna

SUBSTANTIV

14 Plural – grupp 3

Singular		-er	-na
Obestämd form	Bestämd form	Plural	Plural
en film	filmen	filmer	filmerna
en student	studenten	studenter	studenterna
en telefon	telefonen	telefoner	telefonerna

Skriv de former som saknas. Se exempel.

en park	<u>parken</u>	<u>parker</u>	<u>parkerna</u>
en text			
en polis			
en fabrik			
en familj			
	fåtöljen		
	maskinen		
	ingenjören		
	affären		
	servitrisen		
		butiker	
		tabeller	
		biljetter	
		cigarretter	
		journalister	
			servitörerna
			apparaterna
			kioskerna
			signalerna
			frisörerna

REGEL:

Ändelsen i obestämd form plural är **-er**. Ändelsen i bestämd form plural är **-na**.

De flesta substantiven i grupp 3 är **en-ord**.

Många substantiv i grupp 3 har svenska språket lånat från andra språk. Många av dessa substantiv är flerstaviga med betoning på sista stavelsen.

En del substantiv som finns i grupp 3 får **omljud** i plural (t.ex. en hand, två händer).
 Till grupp 3 räknar man några få ord som slutar på vokal. De orden får bara **-r** i plural.
 Substantiv som slutar på **-else** får **-r** i plural.

Singular**Plural**

<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>	<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>
en hand	handen	händer	händerna
en tand	tanden	tänder	tänderna
ett land	landet	länder	länderna
en son	sonen	söner	sönerna
en fot	foten	fötter	fötterna
en bok	boken	böcker	böckerna
en tå	tån	tår	tårna
en sko	skon	skor	skorna
en händelse	händelsen	händelser	händelserna
en berättelse	berättelsen	berättelser	berättelserna
ett fängelse	fängelset	fängelser	fängelserna

Skriv de former som saknas.

en strand

en rot

en ko

natten

plånboken

bakelsen

ränder

morötter

ändelser

verkstäderna

kokböckerna

15 Plural – grupp 4

Singular		-n	-a
<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>	<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>
ett äpple	äpplet	äpplen	äpplena
ett piano	pianot	pianon	pianona
ett radergummi	radergummit	radergummin	radergummina

Observera:

ett öga	ögat	ögon	ögonen
ett örta	örat	öron	öronen

Skriv de former som saknas. Se exempel.

ett hjärta	<u>hjärtat</u>	<u>hjärtan</u>	<u>hjärtana</u>
ett täcke	<u></u>	<u></u>	<u></u>
ett foto	<u></u>	<u></u>	<u></u>
ett kvitto	<u></u>	<u></u>	<u></u>
	snöret	<u></u>	<u></u>
	knät	<u></u>	<u></u>
	frimärket	<u></u>	<u></u>
	området	<u></u>	<u></u>
		arbeten	<u></u>
		ställen	<u></u>
		ärenden	<u></u>
		konton	<u></u>
			meddelandena
			häftena
			hårstråna
			ansiktena

REGEL:

Ändelsen i obestämd form plural är **-n**. Ändelsen i bestämd form plural är **-a**.
I grupp 4 finns **ett-ord** som slutar på **vokal**.

16 Plural – grupp 5

Singular		-en Plural	
<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>	<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>
ett hus	huset	hus	husen
ett barn	barnet	barn	barnen
ett system	systemet	system	systemen

Observera:

ett exempel	exemplet	exempel	exemplen
ett fönster	fönstret	fönster	fönstren
ett rum	rummet	rum	rummen
ett hem	hemmet	hem	hemmen

Skriv de former som saknas. Se exempel.

ett tak	<u>taket</u>	<u>tak</u>	<u>taken</u>
ett golv	<u></u>	<u></u>	<u></u>
ett brev	<u></u>	<u></u>	<u></u>
ett paket	<u></u>	<u></u>	<u></u>
ett jobb	<u></u>	<u></u>	<u></u>
ett problem	<u></u>	<u></u>	<u></u>
ett år	<u></u>	<u></u>	<u></u>
	<u>numret</u>	<u></u>	<u></u>
	<u>programmet</u>	<u></u>	<u></u>
	<u>bordet</u>	<u></u>	<u></u>
	<u>blocket</u>	<u></u>	<u></u>
	<u>torget</u>	<u></u>	<u></u>
	<u>päronet</u>	<u></u>	<u></u>
	<u>passet</u>	<u></u>	<u></u>

SUBSTANTIV

Singular		Plural	
Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
_____	_____	askfat	_____
_____	_____	glas	_____
_____	_____	berg	_____
_____	_____	språk	_____
_____	_____	samtal	_____
_____	_____	universitet	_____
_____	_____	ben	_____
_____	_____	tågen	_____
_____	_____	träden	_____
_____	_____	armbanden	_____
_____	_____	orden	_____
_____	_____	haven	_____
_____	_____	hallonen	_____
_____	_____	namnen	_____

REGEL:

I grupp 5 får substantiven **ingen ändelse** i obestämd form plural.
I bestämd form plural får **ett-orden** ändelsen **-en**.

I grupp 5 finns **ett-ord** som slutar på **konsonant**.

I grupp 5 finns också bl.a.

– **en-ord** som slutar på **-are** (personer, saker, t.ex. läkare, telefonsvarare)

– **en-ord** som slutar på **-er** (yrken, nationaliteter, t.ex. politiker, iranier)

Några substantiv får **omljud**, t.ex. *bror*.

En-orden i grupp 5 får ändelsen **-na** i bestämd form plural.

Undantag: **en man**

Singular	-	Plural	-na
<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>	<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>
en målare	målaren	målare	målarna
en högtalare	högtalaren	högtalare	högtalarna
en musiker	musikern	musiker	musikerna
en bror/broder	brodern	bröder	bröderna
en far/fader	fadern	fäder	fäderna
en man	mannen	män	männen

Skriv de former som saknas.

en lärare	_____	_____	_____
en pennvässare	_____	_____	_____
en mekaniker	_____	_____	_____
en sjöman	_____	_____	_____
_____	fotbollsspelaren	_____	_____
_____	sotaren	_____	_____
_____	fysikern	_____	_____
_____	brandmannen	_____	_____
_____	bagare	_____	_____
_____	skomakare	_____	_____
_____	tekniker	_____	_____
_____	förmän	_____	_____
_____	bussförarna	_____	_____
_____	barnskötarna	_____	_____
_____	somalierna	_____	_____
_____	ordningsmännen	_____	_____

17 Obestämd form plural

Skriv substantiven i obestämd form plural. Se exempel.

<i>Singular</i>	<i>Plural</i>	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
en krona	<u>kronor</u>	en pärn	_____
en adress	_____	ett knä	_____
ett block	_____	en läxa	_____
en hamn	_____	en tid	_____
ett konto	_____	ett träd	_____
en karta	_____	en bil	_____
en katt	_____	ett arbete	_____
ett barn	_____	en kaka	_____
en kopp	_____	en bank	_____
ett intresse	_____	ett jobb	_____
en vecka	_____	en vägg	_____
en text	_____	ett häfte	_____
ett brev	_____	en sida	_____
en båt	_____	en check	_____
ett tuggummi	_____	ett år	_____
en lampa	_____	en fru	_____
en affär	_____	ett piano	_____
ett golv	_____	en penna	_____
en säng	_____	en lunch	_____
ett ansikte	_____	ett pass	_____
en tavla	_____	en stol	_____

SUBSTANTIV

<i>Singular</i>	<i>Plural</i>	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
ett glas	_____	en blomma	_____
en buss	_____	en park	_____
ett kvitto	_____	ett bord	_____
en flicka	_____	en boll	_____
en ort	_____	ett område	_____
ett pris	_____	en kyrka	_____
en arm	_____	en tjejer	_____
ett frimärke	_____	ett paket	_____
en kvinna	_____	en hund	_____
en familj	_____	ett radergummi	_____
ett tak	_____	en soffa	_____
en bro	_____	en elev	_____
ett hjärta	_____	ett hus	_____
en skola	_____	en hall	_____
en dräkt	_____	ett schema	_____
ett ord	_____	en kassa	_____
en spis	_____	en flod	_____
ett äpple	_____	ett bröd	_____
en hylla	_____	en kran	_____
en rad	_____	en kassörskan	_____
en tvål	_____	en frukt	_____
en bar	_____	ett porto	_____

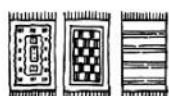
18 Obestämd form plural

Skriv substantiven i obestämd form plural. Se exempel.

<i>Singular</i>	<i>Plural</i>	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
en matta	<i>mattor</i>	en våning	
en kasse		en kusin	
en bok		ett snöre	
ett öga		ett huvud	
en läkare		en lucka	
en övning		en gaffel	
en expedit		en fot	
ett meddelande		ett öra	
ett datum		en tekniker	
en brevlåda		en tidning	
en jumper		en månad	
en far (fader)		ett täcke	
ett ben		en man	
en människa		en askkopp	
en ros		en tanke	
en bulle		en kund	
en plånbok		ett checkhäfte	
ett namn		en bror (broder)	
en vän		en räkning	
en spegel		en chaufför	
en son		ett ansikte	
ett kontor		ett rum	

19 Obestämd form plural

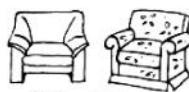
Vad ser du på bilderna?

I ett rum*tre mattor*



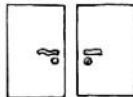














I klassrummet















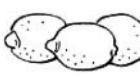
På torget













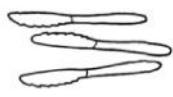






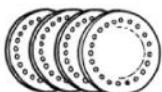
SUBSTANTIV

På bordet

















På kroppen







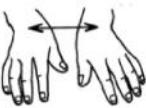














Tider

Ett år har 12 _____, 4 _____,

52 _____ och 365 _____.

Ett dygn har 24 _____.

En timme har 60 _____.

En minut har 60 _____.

20 Bestämd form plural

Skriv den bestämda formen i plural. Se exempel.

Obestämd form *Bestämd form*

mattor mattorna

veckor

bilar

bussar

tomater

bananer

Obestämd form *Bestämd form*

lampor

soffor

dagar

våningar

grönsaker

apelsiner

äpplen

frimärken

pianon

knän

barn

år

brev

hus

trappor

villor

hundar

släktingar

poliser

restauranger

kvitton

snören

ben

lexikon

väskor

tröjor

kompisar

bänkar

kiosker

banker

konton

intressen

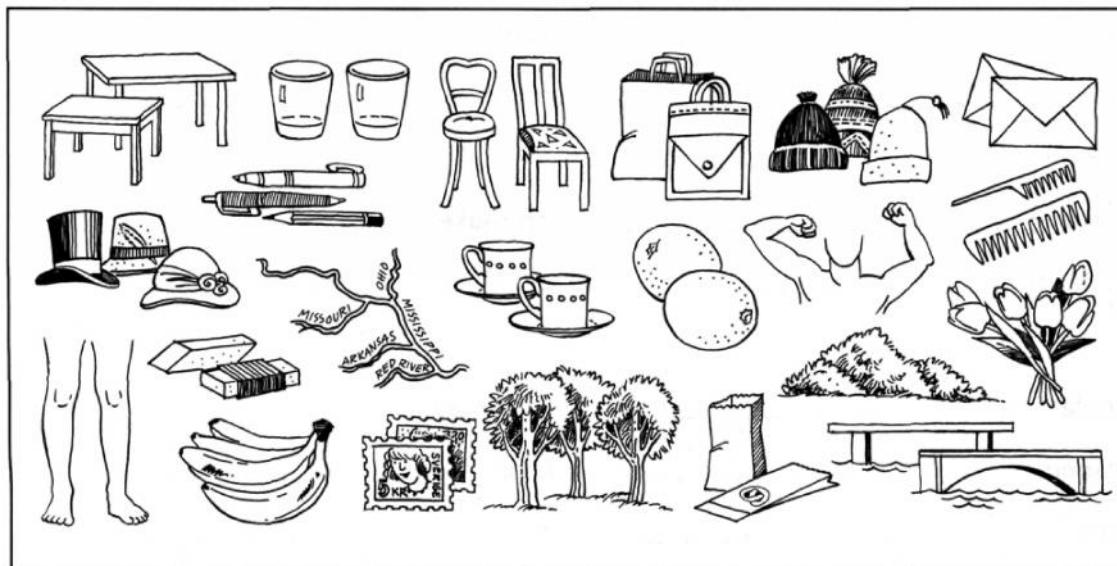
tak

golv

21 Bestämd form plural

Vilka substantiv hör ihop?

Kombinera substantiv som hör ihop. Skriv dem i bestämd form. Se exempel.
OBS! Några substantiv kan inte kombineras.



stolarna *och* *borden*

och

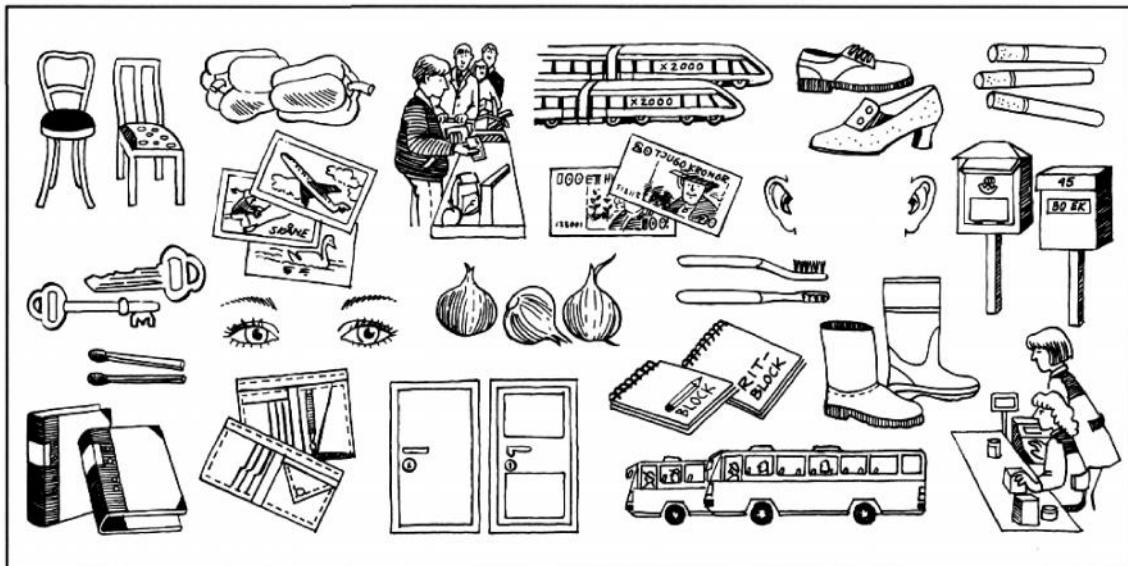
och _____

22 Bestämd form plural

Vilka substantiv hör ihop?

Kombinera substantiv som hör ihop. Skriv dem i bestämd form. Se exempel.

OBS! Några substantiv kan inte kombineras.



Cigaraterna och tändstickorna

och _____

23 Bestämd form plural

Skriv den bestämda formen i plural. Se exempel.

<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>	<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>
timmer	<u>timmarna</u>	år	_____
månader	_____	minuter	_____
meddelanden	_____	brev	_____
knivar	_____	gafflar	_____
paket	_____	påsar	_____
väggar	_____	tak	_____
arbeten	_____	studier	_____
skolor	_____	arbetsplatser	_____
barn	_____	föräldrar	_____
sängar	_____	kuddar	_____
madrasser	_____	täcken	_____
torg	_____	kiosker	_____
päron	_____	plommon	_____
paprikor	_____	ägg	_____
pennvässare	_____	radergummin	_____
lärare	_____	elever	_____
träd	_____	blommor	_____
schampon	_____	tvålar	_____
handdukar	_____	tvättställ	_____
jackor	_____	rockar	_____
öron	_____	ögon	_____
ben	_____	armar	_____
häften	_____	böcker	_____
tidningar	_____	telefoner	_____
hundar	_____	katter	_____
människor	_____	personer	_____
ord	_____	övningar	_____

24 Genitiv

Det finns två kasus i svenska:

Nominativ: flicka flickan flickor flickorna

Genitiv: flickas flickans flickors flickornas

Genitiv uttrycker *vem/vilka eller vad* som äger eller har något.

Genitiv bildas genom tillägg av ändelsen **-s**.

Om ett namn slutar på **-s**, **-x** eller **-z** har man ingen genitivändelse, t.ex. Lars, Max, Fritz.

Exempel:

En flickas dröm var förr i tiden att gifta sig och få barn.

En liten flicka går ensam i stan. Jag undrar var flickans föräldrar är.

Flickors intressen skiljer sig ofta från pojkars.

– Var ligger flickornas omklädningsrum? – Mittemot toaletterna.

– Vad heter veckans dagar? – Måndag, tisdag, onsdag ...

1998 deklarerar man 1997 års inkomst.

– Vems penna är det här? – Det är Karins penna.

Lenas bror heter Olle.

Fru Larssons villa är till salu.

Mats fru heter Ulla.

Alex lektioner är intressanta.

OBS! I stället för s-genitiv använder man ofta ett **prepositionsuttryck**. Det gäller speciellt för icke-levande substantiv.

trädgårdens gräsmatta = gräsmattan i trädgården.
husets hyresgäster = hyresgästerna i huset

badrumsdörr = dörren till badrummet
kassaskåpets nyckel = nyckeln till kassaskåpet

stolens ben = benen på stolen
problemets lösning = lösningen på problemet
husets färg = färgen på huset

partiets ledare = ledaren för partiet
företagets chef = chefen för företaget

flodens strand = stranden vid floden
kanalens bro = bron över kanalen

25 Sök substantiv

Stryk under alla substantiv i texten.

1 En man

- 2 Han har alltid en hatt på sig. Kanske har han hatten på sig på nätterna också.
- 3 Det vet jag inte. Han har en stor mustasch, men han har inga tänder. – Det är bra,
- 4 för jag behöver inte borsta tänderna eller gå till tandläkaren, säger han.
- 5 Mannen bor ensam i ett stort hus utanför staden. Han är ofta ute i sin trädgård.
- 6 Mannen tycker om att arbeta i trädgården. Där finns det många vackra blommor.
- 7 Han har en papegoja som kan tala. Varje dag hör jag papegojan som säger:
- 8 "Hej Fredag! Kom hit! Ha, ha, ha!"
- 9 Fredag är en katt som kommer till mannen för att äta middag. Katten får t.ex.
- 10 köttbullar. Det tycker katten om. Efter middagen ligger katten och sover
- 11 under ett träd.
- 12 Mannen är mycket snäll mot alla djur. – Jag tycker inte om människor, men jag
- 13 tycker om djur och blommor, säger han.

Skriv alla substantiven på rätt plats i schemat. Skriv sedan de former som saknas. Se exempel.

26 Något om användningen av obestämd och bestämd form av substantivet

Obestämd form

Den obestämda formen använder man

- A om något som är nytt, något som man inte har talat om tidigare. Lyssnaren vet inte exakt vilken person eller sak talaren menar.

Lyssnaren tänker:

Jag ska hälsa på en kompis i kväll.

Vilken kompis? Lyssnaren vet inte det.

- B efter bl.a. följande ord:

en	ett	många etc.	Jag har en penna och ett block. Olle har många kompisar.
någon	något	några	– Har du någon penna? – Ja, det har jag. – Har du något block? – Ja, det har jag. – Har du några pengar? – Nej, det har jag inte.
ingen	inget	inga	Jag har ingen bil. Jag har inget bröd hemma. Jag har inga kusiner i Sverige.
vilken	vilket	vilka	– Vilken dag kommer Martin? – På tisdag. – Vilket år är du född? – 1970. – Vilka dagar jobbar du? – Måndag, onsdag, fredag.
min	mitt	mina	Min son heter Adam. Mitt arbete är intressant. Mina föräldrar bor i Stockholm.
etc. (= possessiva pronomen)			
Evas	Evas	Evas (= s-genitiv)	Evas dotter ska börja skolan. Jag ska träffa Kristinas man.

- C Substantivet använder man *utan artikel* i bl.a. följande uttryck:

Ha barn, familj, hund, katt, bil	Gå på fotboll, på ishockey
Åka bil, tåg, buss, båt, spårvagn, tunnelbana, taxi	Spela fotboll, handboll
Gå på bio, på teater, på konsert, på kurs	Dricka kaffe, te, öl, vin
Spela piano, gitarr	Baka bröd, kakor
Äta frukost, lunch, middag, kvällsmat	Köpa mat, kläder, biljetter
Laga mat, koka kaffe	Vara katolik, muslim, socialdemokrat
Röka pipa, cigarretter	
Vara sjuksköterska, polis, polack	

Bestämd form

Den bestämda formen använder man

A när lyssnaren vet vilken person eller sak talaren menar.

Man använder ofta **han**, **hon**, **den**, **det**, **de** i stället för den bestämda formen när man fortsätter att tala om en person eller sak.

Lyssnaren tänker:

Ser du båten på sjön?

Vilken båt? Vilken sjö? Det finns bara en båt och en sjö, och lyssnaren vet exakt vilken båt och sjö talaren menar.

Jag ska hälsa på en kompis i kväll.

(Kompisen bor i centrum.)

Han bor i centrum.

Vilken kompis? Lyssnaren vet att det är den kompis som jag ska hälsa på i kväll.

Han = en redan nämnd person

Jag har en lägenhet.

Hyran är 3.000:- i månaden.

Vilken hyra? Hyran för lägenheten.

Eva är och tankar bilen.

Lena har ont i magen.

Olle är på jobbet.

Vilken bil? Evas bil.

Vilken mage? Lenas mage.

Vilket jobb? Olles jobb.

Stäng dörren!

Hämta kaffet i köket!

Vilken dörr? Den som är öppen.

Vilket kaffe? Det som vi ska dricka.

Vilket kök? Det finns bara ett.

Himlen är blå.

Vädret ska bli bättre.

Kungen bor i Stockholm.

Vilken himmel? Det finns bara en.

Vilket väder? Det finns bara ett.

Vilken kung? Det finns bara en kung i Sverige.

B efter följande ord:

den (här, där) **det** (här, där) **de** (här, där)

Jag skulle vilja ha den kakan.

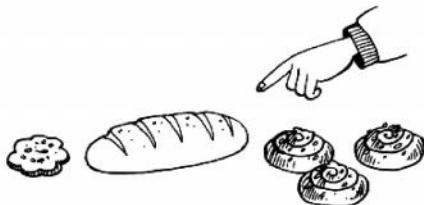
(= den och ingen annan)

Vad kostar det brödet?

(= det och inget annat)

Hur mycket kostar de bullarna?

(= de och inga andra)



C i bl.a. följande uttryck:

Gå på/till posten, banken, apoteket, biblioteket

Gå till tandläkaren, doktorn

Gå till sjukhuset, vårdcentralen, socialen, skolan, kyrkan

Gå på toaletten

27 Användning av substantivets former

Välj rätt form av substantiven. Se exempel.

- 1 Olle, var snäll och sätt på ____!
a) radio b) en radio c) radion
- 2 Usch, vad jag är dålig i engelska. Jag får nog anmäla mig till ____.
a) kurs b) en kurs c) kurserna
- 3 Mats är hemma på dagarna. Han har inget ____.
a) arbete b) arbetet c) arbeten d) arbetena
- 4 Det var många ____ i stan i somras.
a) turist b) turisten c) turister d) turisterna
- 5 Varsågod och sätt dig i ____! Den är bekväm.
a) soffa b) en soffa c) soffan
- 6 Var snäll och fyll i dina ____ här!
a) personuppgift b) personuppgiften c) personuppgifter d) personuppgifterna
- 7 Jag såg ____ på TV igår. Det handlade om djur och var mycket intressant.
a) program b) ett program c) programmet
- 8 Sara har ont i _____. De är alldelvis röda.
a) ett öga b) ögat c) ögon d) ögonen
- 9 – Vilket ____ bor du i?
– I Hyllie.
a) område b) området c) områden d) områdena
- 10 – Har du någon ____ att låna mig? – Javisst. Varsågod.
a) penna b) pennan c) pennor d) pennorna
- 11 Jag måste ta på mig ett par tofflor. Det är så kallt på ____.
a) golv b) ett golv c) golvet
- 12 Ta ut ____ ur ugnen, är du snäll! De är nog färdiga nu.
a) en bulle b) bullen c) bullar d) bullarna
- 13 Mitt ____ ligger i handväskan.
a) checkhäfta b) checkhäftet c) checkhäften d) checkhäftena
- 14 Glöm inte att låsa ____ när du går ut!
a) dörr b) en dörr c) dörren
- 15 Jag måste åka och tvätta _____. Den är så smutsig.
a) bil b) en bil c) bilen
- 16 Du måste klippa _____. De är alldelvis för långa.
a) en nagel b) nageln c) naglar d) naglarna

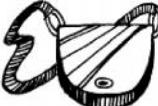
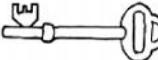
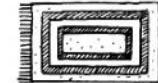
- 17 Karin har skrivit till en kompis. Nu ska hon gå ut och posta ____.
a) brev b) ett brev c) brevet
- 18 Anders har en Volvo. Han har alltid haft det ____.
a) bilmärke b) bilmärket c) bilmärken d) bilmärkena
- 19 ____ kommer hit nästa år.
a) påve b) en påve c) påven
- 20 Oskar har berättat om Paris och Madrid. De ____ skulle jag vilja åka till.
a) stad b) staden c) städer d) städerna
- 21 Var snäll och hämta ____! Den ligger i hallen.
a) post b) en post c) posten
- 22 Gunnel promenerar till ____ varje dag.
a) arbete b) ett arbete c) arbetet
- 23 – Vet du om ____ vid Stortorget har nattöppet? – Nej, det vet jag inte.
a) apotek b) ett apotek c) apoteket
- 24 Meteorologerna säger att ____ ska bli bättre.
a) väder b) ett väder c) vädret
- 25 Kajsa har ont i _____. Hon måste nog gå till doktorn.
a) hjärta b) ett hjärta c) hjärtat
- 26 Kalle röker inte cigarretter, men han tycker att det är gott att röka _____.
a) pipa b) en pipa c) pipan
- 27 Jag måste gå på ____ och hämta pengar. Jag undrar när den öppnar.
a) bank b) en bank c) banken
- 28 Oj, vad klockan är mycket. Jag hinner inte läsa ____ nu.
a) tidning b) en tidning c) tidningen
- 29 Bodils ____ ligger på sjukhuset. Han har magsår.
a) son b) sonen c) söner d) sönerna
- 30 Jag har ingen ____ , så jag cyklar till jobbet.
a) bil b) bilen c) bilar d) bilarna
- 31 – Har du några ____ på dig? – Nej, tyvärr. De är slut.
a) cigarrett b) cigaretten c) cigaretter d) cigaretterna
- 32 Oh, vad härligt att ____ skiner idag med!
a) sol b) en sol c) solen
- 33 Jag ska gå till ____ idag igen. Jag hoppas att det är sista gången.
a) tandläkare b) en tandläkare c) tandläkaren

SUBSTANTIV

- 34 – Kan du inte gå till _____ och köpa frimärken åt mig? – Javisst.
a) post b) en post c) posten
- 35 Vi har inga _____ hemma. Det måste jag skriva upp på inköpslistan.
a) banan b) bananen c) bananer d) bananerna
- 36 Gabriella åker _____ till arbetet. Det tar bara tio minuter.
a) buss b) en buss c) bussen
- 37 Jag måste gå till _____ med Elin. Hon har så ont i öronen.
a) vårdcentral b) en vårdcentral c) vårdcentralen
- 38 "Attack 1000" har premiär den 25 juni. Fem stjärnor! Den _____ ska jag se.
a) film b) filmen c) filmer d) filmerna
- 39 – Vilka _____ jobbar du? – Måndag, onsdag och fredag.
a) dag b) dagen c) dagar d) dagarna
- 40 Vi äter _____ klockan sex på vardagarna.
a) frukost b) en frukost c) frukosten
- 41 – Har du något _____ på din familj? – Ja, titta här!
a) foto b) fotot c) foton d) fotona
- 42 Min _____ är borta. Jag undrar var den är.
a) katt b) katten c) katter d) katterna
- 43 Lennart är _____ på en stor tidning.
a) journalist b) en journalist c) journalisten
- 44 Vilken _____ går till teatern?
a) buss b) bussen c) bussar d) bussarna
- 45 Lenas man är _____ på gymnasieskolan.
a) lärare b) en lärare c) läraren
- 46 Det var sommar-OS i Atlanta 1996. _____ kom från hela världen.
a) en deltagare b) deltagaren c) deltagare d) deltagarna
- 47 I morgon ska jag träffa Eriks _____. Det är första gången jag träffar henne.
a) fru b) frun c) fruar d) fruarna
- 48 – Jag måste gå på _____. Var ligger den? – I korridoren.
a) toalett b) en toalett c) toaletten
- 49 Katarina har varit _____ i tio år.
a) taxichaufför b) en taxichaufför c) taxichauffören
- 50 – Har du gjort läxan? – Nej. Jag har glömt mina ____ i skolan.
a) bok b) boken c) böcker d) böckerna

28 Obestämd och bestämd form

Skriv alla fyra formerna av substantiven. Se exempel.

	Singular		Plural	
	Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
	<u>en tidning</u>	<u>tidningen</u>	<u>tidningar</u>	<u>tidningarna</u>
				
				
				
				
				
				
				
				
				
				
				
				

SUBSTANTIV

Välj rätt substantiv och rätt form från föregående sida. Se exempel.

- 1 – Kan jag få låna telefonen ?
– Javisst. Varsågod.
– Jag måste ringa till Telia och meddela att min _____ inte fungerar.
- 2 Jag köpte två _____ och ett paket _____ i Pressbyrån.
_____ la jag i väskan, men _____ glömde jag vid kassan. Nu har jag ingenting att läsa på tåget.
- 3 Mina _____ är inte lika stora. Den högra _____ är lite större än den vänstra. Det är svårt att hitta _____ som passar. Antingen är de för små eller för stora.
- 4 Island är ett av de nordiska _____.
- 5 – Kan du hjälpa mig att bära min tunga _____?
– Naturligtvis. – Oj! Den var verkligen tung. Vad har du egentligen i den här _____? – Böcker.
- 6 Gamla fru Sturesson måste gå till doktorn, för hon har ont i _____.
- 7 Mårten har inga _____ i köket, men i vardagsrummet har han en fin äkta _____ som ligger mitt på golvet.
- 8 – Var bor du?
– Vid Nytorget, i ett av de gamla _____ som ligger där.
– Vid Nytorget ... Finns det verkligen några gamla _____ där?
– Javisst. Har du inte sett dem?
- 9 – Var kan vi ställa våra _____?
– I cykelstället på andra sidan gatan.
- 10 Håkan är mycket musikalisk. Han spelar både _____ och saxofon. Han har många musikinstrument hemma, bl.a. två saxofoner och tre _____.
- 11 – Kan du låsa upp dörren åt mig? Jag har glömt mina _____ hemma.
– Javisst.

RÄKNEORD

Grundtal

0	noll	11	elva	21	tjugoen/ett
1	en/ett	12	tolv	22	tjugotvå
2	två	13	tretton	30	trettio
3	tre	14	fjorton	40	fyrto
4	fyra	15	femton	50	femtio
5	fem	16	sexton	60	sextio
6	sex	17	sjutton	70	sjuttio
7	sju	18	arton	80	åttio
8	åtta	19	nitton	90	nittio
9	nio	20	tjugo	100	(ett)hundra
10	tio			101	(ett)hundraen/ett
				200	tvåhundra
				1.000	(ett) tusen, ettusen
				1.000.000	en miljon

Ordningstal

1:a	första	11	elfte	21	tjugoförsta
2:a	andra	12	tolfte	22	tjugoandra
3:e	tredje	13	trettonde	30	trettionde
4:e	fjärde	14	fjortonde	40	fyrtonde
5:e	femte	15	femtonde	50	femtionde
6	sjätte	16	sextonde	60	sextionde
7	sjunde	17	sjuttonde	70	sjuttionde
8	åttonde	18	artonde	80	åttionde
9	nionde	19	nittonde	90	nittionde
10	tionde	20	tjugonde	100	hundrade
				101	(ett)hundraförsta
				200	tvåhundrade
				1.000	tusende
				1.000.000	miljonte

Första och andra slutar på -a och förkortas 1:a, 2:a. De andra ordningstalen slutar på -e och får -e när de förkortas, t.ex. 3:e, 4:e.

Substantiverade räkneord

1	en etta - ettan - ettor - ettorna	7	en sjua
2	en tvåa	8	en åtta
3	en trea	9	en nia
4	en fyra	10	en tia
5	en femma	11	en elva
6	en sexa	12	en tolva

RÄKNEORD

1 Grundtal

Skriv med bokstäver.

1	en/ett	11	elva	
2	två	12	tolv	20
3		13		30
4		14		40
5		15		50
6		16		60
7		17		70
8		18		80
9		19		90
10		100		1000
			1.000.000	

22		25	
23		33	
39		37	
44		48	
46		55	
53		54	
66		67	
65		77	
74		72	
88		81	
89		99	
92		91	

2 Grundtal (muntlig och skriftlig övning)

Addition $+$ = plus**Subtraktion** $-$ = minus**Multiplikation** \times = gånger eller
multiplicerat med**Division** $:$ = delat med eller
dividerat med $=$ är lika med

Fråga och svara. *Hur mycket är ...? ... är lika med ...* Skriv sedan svaren med bokstäver.

$7 + 5 =$	<i>tolv</i>	$72 - 54 =$
$4 \times 4 =$		$60 : 4 =$
$12 + 5 =$		$28 - 27 =$
$3 \times 3 =$		$10 : 2 =$
$7 + 7 =$		$20 - 16 =$
$1 \times 3 =$		$20 : 10 =$
$7 + 6 =$		$26 - 7 =$
$4 \times 2 =$		$49 : 7 =$
$8 + 2 =$		$21 - 10 =$
$10 \times 10 =$		$36 : 6 =$
$10 + 10 =$		$90 - 10 =$
$5 \times 10 =$		$6 \times 15 =$
$60 : 2 =$		$2 \times 35 =$
$20 + 20 =$		$5 \times 12 =$
$6 \times 6 =$		$5 \times 5 =$
$2 \times 2 =$		$7 \times 7 =$
$8 \times 8 =$		$9 \times 9 =$
$7 \times 8 =$		$6 \times 9 =$
$10 \times 100 =$		

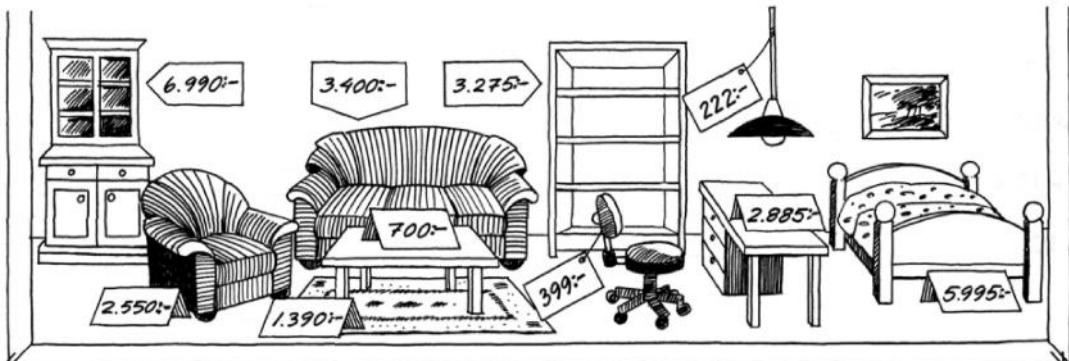
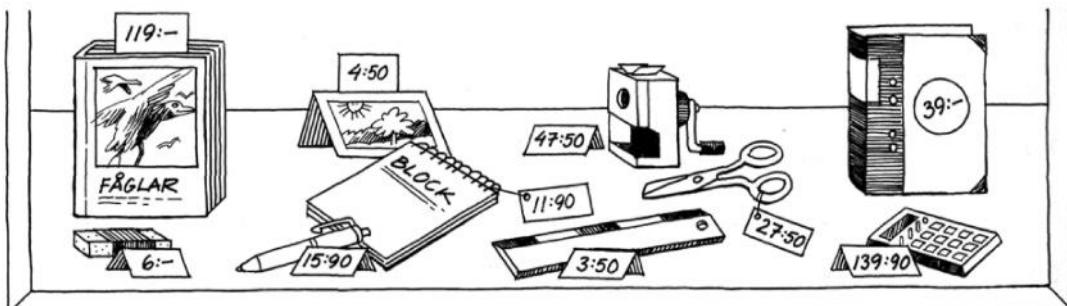
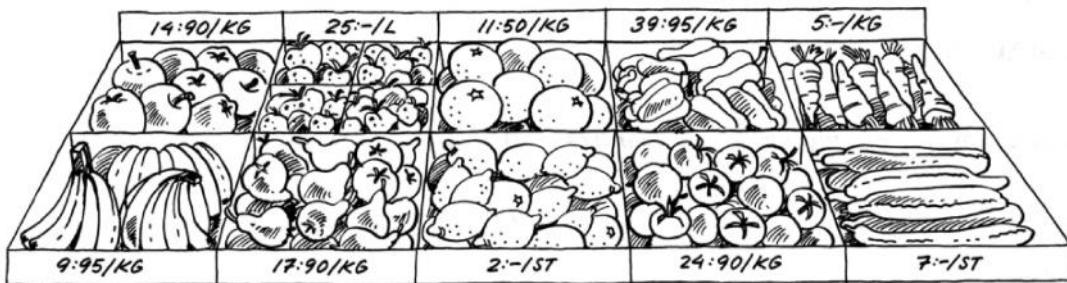
RÄKNEORD

3 Grundtal (muntlig övning)

Priser

Fråga och svara. Se exempel.

- Vad kostar boken? eller Hur mycket kostar boken?
– Den kostar 119 kronor.



4 Grundtal (muntlig övning)**Vilket telefonnummer har ...?**

Oskar	11 39 56	Patrik	12 27 47
Niklas	13 77 94	Jan	413 14
Peter	15 07 70	Joakim	16 09 60
Urban	17 50 15	Bengt	18 90 19
Kjell	19 74 18	Sven	29 17 42
Tommy	71 12 27	Bosse	14 29 71
Mona	611 17 83	Ulrika	767 16
Astrid	65 30 02	Maja	29 54 40
Stina	211 45 07	Hanna	13 73 18
Sofia	15 93 03	Karin	681 41
Emma	230 85 67	Susanna	41 13 21
Bodil	16 59 19	Malin	22 72 47

Vilket riktnummer är det till ...?

Norrköping	011	Tranås	0140
Uppsala	018	Västerås	021
Falun	023	Rättvik	0248
Kungsbacka	0300	Göteborg	031
Borås	033	Värnamo	0370
Malmö	040	Ystad	0411
Hässleholm	0451	Falköping	0515
Åmål	0532	Åre - Järpen	0647
Piteå	0911	Haparanda	0922
Kiruna	0980	Stockholm	08

Vilket postnummer är det till ...?

Abisko	980 24	Sandhamn	130 39
Boda Glasbruk	360 65	Skanör	230 10
Duvved	830 15	Smögen	450 43
Edsbyn	828 00	Stenstorp	520 50
Finnerödja	690 30	Storlien	830 19
Hammenhög	270 50	Sälen	780 67
Lessebo	360 50	Tyringe	282 00
Ljungbyhed	260 70	Ullared	310 60
Marstrand	440 30	Visingsö	560 34
Moheda	340 36	Vollsjö	270 33

RÄKNEORD

Vilket personnummer har ...?

Astrid Lundin	080131-2083	Erik Lindgren	010211-1973
Maria Johansson	870320-4226	Karl Axelsson	540722-1892
Margareta Pålsson	741225-4167	Lars Jakobsson	570929-4311
Anna Karlsson	170430-6104	Gunnar Lundberg	050827-4177
Elisabet Nilsson	690517-5747	Nils Bergström	140618-2135
Kristina Larsson	540907-7525	Anders Mattson	671022-4777
Ulrika Hermansson	500113-2167	Leif Börjesson	450218-1597
Monica Vallin	891223-4222	Knut Pålsson	270521-9318
Susanne Nordin	860403-1487	Olof Borg	100111-8853
Agneta Ekström	830114-1544	Fredrik Höglund	880324-5133

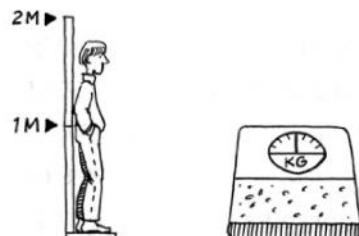
Hur kan man av personnumret se om det tillhör en man eller en kvinna?

Vilket år/årtionde/århundrade är ... född?

Margit	1898	Arvid	1897
Sigrid	1912	Runo	1923
Ester	1915	Hakon	1919
Gunvor	1926	Björn	1929
Kristina	1936	Oskar	1933
Rut	1941	Emanuel	1947
Barbro	1944	Ove	1943
Carina	1956	Mikael	1959
Malin	1967	Fredrik	1963
Teresa	1976	Peter	1977
Elin	1987	Jonas	1985
Nina	1995	Stefan	1996

Hur lång är ...? Hur mycket väger ...? Hur mycket tjänar ...?

Kalle	1.98	99.5 kg	10.270:-/mån
Olle	1.73	87.2 kg	15.500:-/mån
Lisa	1.57	47.7 kg	12.600:-/mån
Lotta	1.65	57.8 kg	14.200:-/mån
Pelle	1.88	110.7 kg	17.300:-/mån
Janne	1.92	88.9 kg	27.800:-/mån
Gunilla	1.74	69.0 kg	21.700:-/mån
Sara	1.69	73.8 kg	35.500:-/mån
Lasse	1.55	54.6 kg	16.900:-/mån
Bosse	1.86	93.7 kg	25.400:-/mån
Emma	1.78	61.4 kg	11.350:-/mån



Kroppstemperatur

Hur hög feber har ...?



Karin	37.6	Erik	36.9
Emma	38.0	Anna	38.3
Ulf	39.7	Kim	40.1
Tea	39.0	Rosa	36.5
Lars	37.8	Janne	38.9
Pontus	40.0	Tommy	39.2

Officiella tider

- När går bussen till Centralen? – 7.47.
- När kommer bussen från Lund? – 12.37.
- När går tåget till Luleå? – 15.00.
- När kommer tåget till Malmö? – 21.22.
- Hur dags går båten till Helsingör? – 19.25.
- Hur dags kommer båten från Åbo? – 23.05.
- Hur dags går färjan från Trelleborg? – 6.15.
- Hur dags kommer båten från Tallinn? – 18.30.
- När går planet från Sturup? – 9.45.
- När landar planet på Arlanda? – 14.20.
- När går planet från Kastrup? – 12.53.
- När landar planet på Landvetter? – 17.27.

RÄKNEORD

5 Substantiverade räkneord (1-12)

Siffror

Vilken siffra är det?

3	<u>en trea</u>	0	<hr/>
6	<hr/>	9	<hr/>
1	<hr/>	7	<hr/>
4	<hr/>	2	<hr/>
8	<hr/>	5	<hr/>

Buss

- Vilken buss går till Centralen? (12) – Tolvan.
- Vilken buss går till Stadsteatern? (54) –

- Vilken buss går till Stadion? (35) –

- Vilken buss går till Folkets park? (36) –

- Vilken buss går till flygplatsen? (107) –

- Vilken buss går till travbanan? (11) –

- Vilken buss går till IKEA? (32) –

- Vilken buss går till universitetet? (8) –

- Vilken buss går till stadsbiblioteket? (29) –

- Vilken buss går till konserthuset? (43) –

- Vilken buss går till sjukhuset? (41) –

- Vilken buss går till stranden? (10) –

Årskurs

- I vilken årskurs går Lena? (åk 1) – I ettan.
- I vilken årskurs går Olof? (åk 5) – _____
- I vilken årskurs går Peter? (åk 7) – _____
- I vilken årskurs går Nils? (åk 6) – _____
- I vilken årskurs går Barbro? (åk 9) – _____
- I vilken årskurs går Sara? (åk 2) – _____
- I vilken årskurs går Niklas? (åk 8) – _____
- I vilken årskurs går Fredrik? (åk 3) – _____
- I vilken årskurs går Tobias? (åk 4) – _____

Lägenhet

- Hur stor lägenhet har Larssons? (4 r.o.k.) – En fyra.
- Hur stor lägenhet har Perssons? (2 r.o.k.) – _____
- Hur stor lägenhet har Olssons? (5 r.o.k.) – _____
- Hur stor lägenhet har Nilssons? (3 r.o.k.) – _____
- Hur stor lägenhet har Svenssons? (1 r.o.k.) – _____
- Hur stor lägenhet har Mänssons? (6 r.o.k.) – _____

RÄKNEORD

6 Ordningsstal – Datum (muntlig övning)

Man skriver: 25/4 *eller* (den) 25 april

Man säger: den tjugofemte i fjärde eller den tjugofemte april

Titta i rutan och svara på frågorna (A–Ö).

A 13/1	B 14/2	C 15/3	D 16/4
E 24/12	F 23/11	G 22/10	H 21/9
I 17/5	J 6/6	K 19/7	L 20/8
M 13/3	N 14/4	O 15/5	P 16/6
Q 17/7	R 18/8	S 19/9	T 20/10
U 30/6	V 25/8	X 18/7	Y 31/12
Z 26/12	Å 28/2	Ä 30/3	Ö 29/11

- | | |
|---|--|
| 1 Vilket datum börjar kursen i spanska? (A) | 15 När slutar nybörjarkursen i data? (F) |
| 2 Vilket datum är sista dagen i februari? (Å) | 16 När är det Sveriges nationaldag? (J) |
| 3 När är det annandag jul? (Z) | 17 Vilket datum fyller Lars år? (N) |
| 4 När fyller Karin år? (B) | 18 När ska Perssons ha kräftskiva? (R) |
| 5 Vilket datum åker Tom till Göteborg? (C) | 19 När är det nyårsafton? (Y) |
| 6 När har Holger namnsdag? (Ä) | 20 När ska Emma åka till Paris? (O) |
| 7 När kommer Per till Malmö? (D) | 21 Vilket datum kommer Eva? (Ö) |
| 8 När är det Norges nationaldag? (I) | 22 Vilket datum är sista dagen i juni? (U) |
| 9 När ska Lotta gå till tandläkaren? (L) | 23 När åker Lasse till Umeå? (G) |
| 10 Vilket datum har Greger namnsdag? (M) | 24 När har Sara namnsdag? (K) |
| 11 När börjar Larssons sin semester? (P) | 25 Vilket datum börjar Ante jobba? (V) |
| 12 När är det julafton? (E) | 26 När ska Nilssons åka till Gotland? (X) |
| 13 Vilket datum fyller Anna år? (H) | 27 När firar Åsa och Tom bröllopsdag? (S) |
| 14 När åker Lisa till London? (Q) | 28 Vilket datum har Sibylla namnsdag? (T) |

Datum + årtal

Observera!

Man skriver t.ex.: Man säger:

25/4 1996 den tjugofemte i fjärde nittonhundranittiosex

(den) 25 april 1996 den tjugofemte april nittonhundranittiosex

14/7 2005 den fjortonde i sjunde tjugohundrafem

VERB

Verb beskriver vad som händer eller vad någon/något gör, är, blir etc.

Verb är ord som genom sin böjning kan uttrycka tid och tidsrelationer.

Man talar om när något händer i förhållande till en bestämd tid, NU eller DÅ.

TVÄTTLISTA

tisdag 15 okt.

8 - 10

Per Olsson

10 - 12

Eva Lund

12 - 14

Olle Ek

NU

kl. 11 idag



Det är tisdag idag, och klockan är elva. Eva **tvättar**.

Per **stryker**. Han **har tvättat**.

Olle **sorterar tvätt**. Han **ska tvätta**.

TVÄTTLISTA

måndag 14 okt.

8 - 10

Ana Flores

10 - 12

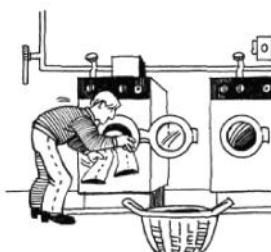
Pontus Berg

12 - 14

Fabian List

DÅ

kl. 11 igår



Det var måndag igår, och klockan var elva. Pontus **tvättade**.

Ana **strök**. Hon **hade tvättat**.

Fabian **sorterade tvätt**. Han **skulle tvätta**.

Former

Det finns fyra konjugationer (grupper) av verb. Grupp 1-3 har svag (regelbunden) böjning, och grupp 4 har stark/oregelbunden böjning.

Några av verbens former är:

	Grupp 1	Grupp 2a		2b	Grupp 3
<i>Infinitiv</i>	tvätta	hänga	köra	söka	sy
<i>Imperativ</i>	tvätta!	häng!	kör!	sök!	sy!
<i>Presens</i>	tvättar	hänger	kör	söker	syr
<i>Preteritum</i>	tvättade	hängde	körde	sökte	sydde
<i>Supinum</i>	tvättat	hängt	kört	sökt	sytt

Grupp 4

	<i>Starka verb</i>		<i>Oregelbundna verb</i>	
<i>Infinitiv</i>	dricka	skriva	gå	veta
<i>Imperativ</i>	drick!	skriv!	gå!	vet!
<i>Presens</i>	dricker	skriver	går	vet
<i>Preteritum</i>	drack	skrev	gick	visste
<i>Supinum</i>	druckit	skrivit	gått	vetat

Starka verb har *avljud* d.v.s. byter vokal. I preteritum byter man oftast vokal, och man har ingen ändelse. I supinum byter man ibland vokal, och ändelsen är **-it**.

Oregelbundna verb har inget regelbundet böjningsmönster.

Se verblistan s. 261–263.

- **Infinitiv**-formen använder man efter infinitivmärket **att** och efter **vissa hjälpverb** samt efter en del andra verb. (Se s. 99.)

Det är roligt **att studera** svenska. Jag **vill lära** mig svenska.

Du **behöver** inte **komma** i morgon.

- **Imperativ**-formen använder man när man uppmanar (ber) någon/några att göra något.

Tvätta dig! **Stäng** dörren! **Sätt** er!

- **Presens-** och **preteritum**-formerna använder man när man vill uttrycka tempus (tid).

Jag **ska** (**skulle**) tvätta. Jag **tvättar** (**tvättade**). Jag **har** (**hade**) tvättat.

- **Supinum**-formen använder man efter **ha**, **har** och **hade**.

Jag **har** **studerat** engelska. Jag **hade** **studerat** engelska innan jag åkte till England.

– Varför kommer inte Pelle? – Han kan **ha** **försovit** sig.

Presens, preteritum och imperativ är finita verbformer (uttrycker tempus). Infinitiv och supinum är infinita verbformer (uttrycker inte själva tempus).

1 Verb – grupp 1

Infinitiv

tvätta

Verben i grupp 1 har **-a** i alla former eftersom stammen
slutar på **-a**.

Imperativ

tvätta!

Presens

tvättar

Preteritum

tvättade

Supinum

tvättat

Skriv alla former av verben. Se exempel.

Infinitiv

Imperativ

Presens

Imperfekt

Supinum

titta

titta!

tittar

tittade

tittat

beta

studera

jobba

parkera

arbeta

städa

bada

duscha

tala

prata

fråga

svara

stanna

lämna

hämta

börja

sluta

hälsa

2 Verb – grupp 2

	2a				2b	
<i>Infinitiv</i>	hänga	säga*	köra	göra*	söka	sätta*
<i>Imperativ</i>	häng!	säg!	kör!	gör!	sök!	sätt!
<i>Presens</i>	hänger	säger	kör	gör	söker	sätter
<i>Preteritum</i>	hängde	sa(de)	körde	gjorde	sökte	satte
<i>Supinum</i>	hängt	sagt	kört	gjort	sökt	satt

Verben i grupp 2 får ett **-e** i presens eftersom stammen slutar på konsonant.

De verb som har ett -r i stammen, t.ex. *köra, lära, böra, göra* får ingen ändelse i presens.

I **2b** är ändelsen **-te** i preteritum i stället för **-de**. Det gäller alla regelbundna -er-verb som har **p, t, k, s, x** i stammen, t.ex. *köpa, möta, röka, läsa, sätta* och *växa*. Orsaken är att det är lättare att uttala de konsonanterna tillsammans med **-t** än med **-d**.

Svåra verb i grupp 2 markeras med en asterisk (*). Dessa verb får oftast **omljud**.

Skriv alla former av verben. Se exempel.

	<i>Infinitiv</i>	<i>Imperativ</i>	<i>Presens</i>	<i>Preteritum</i>	<i>Supinum</i>
anmäla	<u>anmäl!</u>	<u>anmäter</u>	<u>anmälde</u>	<u>anmält</u>	
behöva					
bygga					
fylla					
följa					
gälla					
höja					
ringa					
slänga					
stänga					
ställa					
svänga					
väga					
äga					

minnas	<i>minns!</i>	<i>minns</i>	<i>mindes</i>	<i>mints</i>
trivas				
bestämma	<i>bestäm!</i>	<i>bestämmer</i>	<i>bestämde</i>	<i>bestämt</i>
drömma				
glömma				
gömma				
tömma				
känna			<i>kände</i>	<i>känt</i>
hända		<i>händer</i>	<i>hände</i>	<i>hant</i>
tända				
använda				
betyda		<i>betyder</i>	<i>betydde</i>	<i>betytt</i>
leva*				<i>levt/levat</i>
skilja*			<i>skilde</i>	<i>skilt</i>
smörja*			<i>smorde</i>	<i>smort</i>
sälja*			<i>sålde</i>	<i>sålt</i>
lägga*			<i>la(de)</i>	<i>lagt</i>
säga*			<i>sa(de)</i>	<i>sagt</i>
välja*			<i>valde</i>	<i>valt</i>
vänja*			<i>vande</i>	<i>vant</i>
begära	<i>begär!</i>	<i>begär</i>	<i>begärde</i>	<i>begärt</i>
hyra				
hörta				
köra				
lära				
röra				
störa				

VERB

böra*			<i>börde</i>	<i>bort</i>
göra*			<i>gjorde</i>	<i>gjort</i>
blåsa	<i>blås!</i>	<i>blåser</i>	<i>blåste</i>	<i>blåst</i>
hjälpa				
klippa				
köpa				
leka				
läsa				
märka				
resa				
röka				
släcka				
steka				
sänka				
söka				
tycka				
tänka				
väcka				
värka				
åka				
gifta	<i>gift!</i>	<i>gifter</i>	<i>gifte</i>	<i>gift</i>
byta	<i>byt!</i>	<i>byter</i>	<i>bytte</i>	<i>bytt</i>
möta				
sköta				
sätta*			<i>satte</i>	<i>satt</i>
växa*				<i>växt/vuxit</i>

3 Verb – grupp 3

<i>Infinitiv</i>	sy	
<i>Imperativ</i>	sy!	Verb i grupp 3 har lång vokal i stammen. Vokalen är
<i>Presens</i>	syr	dock kort i preteritum och supinum och därfor får
<i>Preteritum</i>	sydde	vi -dde , -tt .
<i>Supinum</i>	sytt	

Skriv alla former av verben. Se exempel.

<i>Infinitiv</i>	<i>Imperativ</i>	<i>Presens</i>	<i>Preteritum</i>	<i>Supinum</i>
bo	bo!	bor	bodde	bott
bero				
glo				
ro				
sno				
tro				
bre				
ske				
avsky				
bry				
fly				
spy				
sy				
må				
nå				
spå				
så				
klä				

VERB

4 Verb – grupp 4

	Starka verb			Oregelbundna verb		
<i>Infinitiv</i>	sitta	stiga	bjudा	se	stå	ligga
<i>Imperativ</i>	sitt!	stig!	bjud!	se!	stål!	legg!
<i>Presens</i>	sitter	stiger	bjuder	ser	står	ligger
<i>Preteritum</i>	satt	steg	bjöd	såg	stod	låg
<i>Supinum</i>	suttit	stigit	bjudit	sett	stått	legat

Starka verb får ingen ändelse i preteritum. De byter oftast vokal i stället, t.ex. *satt*, *steg*, *bjöd*. Supinum slutar på **-it** och byter ibland vokal, t.ex. *suttit*.

Oregelbundna verb har inget regelbundet böjningsmönster.

Känner du igen verbformerna? Skriv de former som saknas. Se exempel. (Se eventuellt verblistan s. 261.)

<i>Infinitiv</i>	<i>Imperativ</i>	<i>Presens</i>	<i>Preteritum</i>	<i>Supinum</i>
<u>vara</u>	<u>var!</u>	<u>är</u>	<u>var</u>	varit
_____	_____	_____	_____	haft
_____	_____	_____	_____	druckit
_____	_____	_____	skrev	_____
_____	_____	_____	kommit	_____
_____	_____	_____	ät	_____
_____	_____	_____	suttit	_____
_____	_____	_____	blev	_____
_____	_____	_____	bjudit	_____
_____	_____	_____	steg	_____
_____	_____	_____	beskrivit	_____
_____	_____	_____	drog	_____
_____	_____	_____	funnits	_____
_____	_____	_____	sprang	_____

VERB

skinit

frös

vunnit

sov

fick

försunnit

gav

legat

hann

tagit

visste

gått

erbjöd

deltagit

bröt

grät

sett

avgick

sjungit

flög

ankommit

avbröt

lätit

VERB

_____	_____	_____	_____	strukit
_____	_____	_____	_____	farit
_____	_____	_____	bad	_____
_____	_____	_____	ansett	_____
_____	_____	_____	skrek	_____
_____	_____	_____	stätt	_____
_____	_____	_____	tillät	_____
_____	_____	_____	hållit	_____
_____	_____	_____	slog	_____
_____	_____	_____	dött	_____
_____	_____	_____	avslog	_____
_____	_____	_____	förstått	_____
_____	_____	_____	hette	_____
_____	_____	_____	njutit	_____

5 Presenssystemet

Så här uttrycker man tempus som har relation till NU.

NU

PERFEKT
har + supinum

PRESENS

FUTURUM
(uttrycks på olika sätt)

1 Det som händer *nu* står i

PRESENS

Jag **bor** i Malmö.
Vi **studerar** svenska.

Presens använder man också när talar om något som är *allmänt* eller om något som är *en vana*.

Det **snöar** i Sverige på vintern.
Jag **dricker** kaffe på morgonen.

2 Det som har *börjat före nu och fortsätter nu* står i

PERFEKT

Jag **har bott** i Malmö sedan 1988.
Vi **har studerat** svenska i två månader nu.

3 Det som har *börjat före nu och slutat före nu* står i

PERFEKT

Jag **har bott** i Paris i två månader.
Jag **har studerat** spanska.

Man vet inte exakt "När". Det finns *ingen bestämd, avslutad tidpunkt*.

4 Det som händer *efter nu* uttrycker man med

PRESENS + tidpunkt

Jag **åker** till Stockholm i morgen.

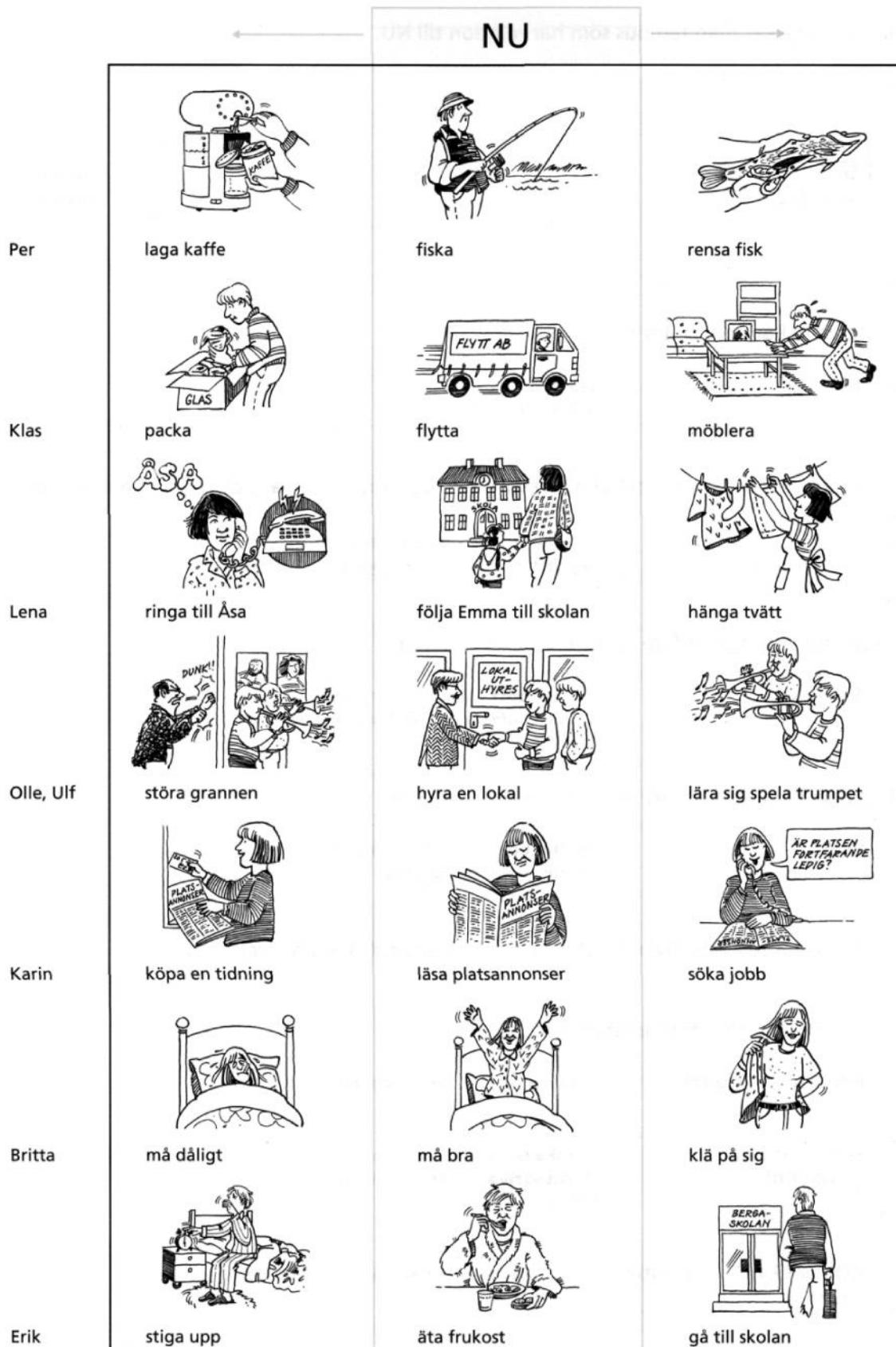
SKA + infinitiv
(+ tidpunkt)

Jag **ska börja** en kurs i engelska.
Vi **ska skriva** en uppsats på fredag.
Det **ska bli** regn i kväll.

KOMMER ATT + infinitiv
(prognos)

Per Person **kommer att bli** frisk inom en månad.

6 Presenssystemet



Titta på bilderna på föregående sida. Svara på frågorna. Se exempel.

1 Vad gör Per nu?

Han fiskar.

2 Vad har han gjort?

Han har lagat kaffe.

3 Vad ska han göra sedan?

Han ska rensa fisk.

4 Vad gör Klas nu?

5 Vad har han redan gjort?

6 Vad ska han göra sedan?

7 Vad gör Lena nu?

8 Vad har hon gjort?

9 Vad ska hon göra sedan?

10 Vad gör Olle och Ulf nu?

11 Vad har de gjort?

12 Vad ska de göra sedan?

13 Vad gör Karin nu?

14 Vad har hon gjort?

15 Vad ska hon göra sedan?

16 Hur mår Britta nu?

17 Hur har hon mått?

18 Vad ska hon göra?

19 Vad gör Erik nu?

20 Vad har han gjort?

21 Vad ska han göra sedan?

7 Perfekt

NU		
Per	studera spanska den 7 januari	studera spanska
Lena	jobba som kock 1995	jobba som kock
Eva	väga 70 kg 1/1 1994	väga 70 kg
Olle	köra taxi	köra taxi
Evert	röka pipa januari 1985	röka pipa
Kalle	bo på landet 1992	bo på landet
Sofia	stryka kl. 10.00	stryka

Titta på bilderna på föregående sida. Svara på frågorna. Se exempel.

1 Vad har Per gjort sedan den 7 januari? *Han har studerat spanska.*

2 Studerar han fortfarande spanska? *Ja.*

3 Vad har Lena gjort sedan 1995? _____

4 Jobbar hon fortfarande som kock? _____

5 Vad har Eva vägt sedan 1/1 1994? _____

6 Väger hon fortfarande 70 kg? _____

7 Vad har Olle gjort sedan den 1/1 1993 _____

8 Kör han fortfarande taxi? _____

9 Vad har Evert gjort sedan januari 1985? _____

10 Röker han fortfarande pipa? _____

11 Var har Kalle bott sedan 1992? _____

12 Bor han fortfarande på landet? _____

13 Vad har Sofia gjort sedan klockan tio? _____

14 Stryker hon fortfarande? _____

8 Perfekt – presens

NU			
Oskar	studera engelska	studera spanska	
Janne	arbeta på Statoil	arbeta på Shell	
Margit	fylla i en blandett	hänga tvätt	
Peter	köra buss	köra taxi	
Valter	röka cigaretter	röka pipa	
Simon	bo på landet	bo i staden	
Erik	sova	stryka	

Titta på bilderna på föregående sida. Svara på frågorna. Se exempel.

1 Vad har Oskar gjort?

Han har studerat engelska.

2 Studerar han fortfarande engelska?

Nej.

3 Vad gör han nu?

Han studerar spanska.

4 Vad har Janne gjort?

5 Arbetar han fortfarande på Statoil?

6 Vad gör han nu?

7 Vad har Margit gjort?

8 Fyller hon fortfarande i blanketten?

9 Vad gör hon nu?

10 Vad har Peter gjort?

11 Kör han fortfarande buss?

12 Vad gör han nu?

13 Vad har Valter gjort?

14 Röker han fortfarande cigaretter?

15 Vad gör han nu?

16 Var har Simon bott?

17 Bor han fortfarande på landet?

18 Var bor han nu?

18 Vad har Erik gjort?

20 Sover han fortfarande?

21 Vad gör han nu?

9 Perfekt

städa noga	vila mycket	ha många utgifter	glömma
dricka för mycket	jobba färdigt	inte äta	inte stänga fönstret
inte lära sig	tässä	slänga	inte må bra
arbeta för mycket	få blommor	slå sig	studera mycket
spara pengar	inte måla sig	inte tvätta sig	träna mycket

Svara på frågorna. Välj aktivitet. Se exempel.

- 1 – Varför är du så trött?
– Jag har arbetat för mycket.
- 2 – Varför vill du inte låna den nya boken?
– Jag har läst den.
- 3 – Hur kan du vara så pigg?
– _____
- 4 – Varför är du så glad?
– _____
- 5 – Varför är lilla Greta så ledsen?
– _____
- 6 – Varför är Olle full?
– _____
- 7 – Varför har du inga böcker med dig?
– _____
- 8 – Varför är du så hungrig?
– _____
- 9 – Varför är Pelle så smutsig?
– _____
- 10 – Hur kan Lars vara så rik?
– _____
- 11 – Varför kommer du hem så tidigt idag?
– _____
- 12 – Hur kan det vara så rent här?
– _____
- 13 – Varför kan du inte franska?
– _____
- 14 – Hur kan du veta allt?
– _____
- 15 – Hur kan dina pengar redan vara slut?
– _____
- 16 – Varför har du träningsvärv?
– _____
- 17 – Var är mina gamla skor?
– _____
- 18 – Varför är det så kallt här?
– _____
- 19 – Varför har du varit hemma idag?
– _____
- 20 – Varför ser Anna så blek ut idag?
– _____

10 Perfekt, presens eller futurum?

Välj rätt alternativ. Se exempel.

- 1 Man ____ portugisiska i Brasilien.
a) talar b) har talat c) ska tala
- 2 Fatima ____ perfekt svenska nu.
a) talar b) har talat c) ska tala
- 3 Anders ____ som läkare i 10 år. Han trivs mycket bra med sitt jobb.
a) arbetar b) har arbetat c) ska arbeta
- 4 Anita ____ nästa vecka.
a) flytta b) har flyttat c) ska flytta
- 5 Kalle ____ på Volvo i två år, men nu är han arbetslös.
a) arbeta b) har arbetat c) ska arbeta
- 6 Jag ____ till Eva två gånger idag, men hon svarar inte.
a) ringer b) har ringt c) ska ringa
- 7 Många affärer ____ klockan sex på vardagar.
a) stänger b) har stängt c) ska stänga
- 8 – Oh, vilket fint hus du bor i! Vem ____ det? – Byggmästare Larsson.
a) bygger b) har byggt c) ska bygga
- 9 – Hur mycket ____ nu?
– Usch, det säger jag inte.
a) väger du b) har du vägt c) ska du väga
- 10 Jag tycker att du ____ vår lägenhet i andra hand när vi åker till USA nästa år.
a) hyr b) har hyrt c) ska hyra
- 11 Jag ____ vad du säger. Tala högre!
a) hör inte b) har inte hört c) ska inte höra
- 12 Jag ____ de engelska glosorna nu. Jag kan alla.
a) lär mig b) har lärt mig c) ska lära mig
- 13 Pia ____ bil till jobbet varje dag. Hon tycker att det är bekvämt.
a) kör b) har kört c) ska köra
- 14 Ursäkta att jag ____ , men jag skulle vilja tala med dig.
a) stör b) har stört c) ska störa
- 15 Ulf ____ taxi i tio år. Han tycker att det är roligt.
a) kör b) har kört c) ska köra

VERB

- 16 Olle ____ i morgon. Han är väldigt långhårig.
a) klipper sig b) har klippt sig c) ska klippa sig
- 17 Fru Petersson ____ grönsaker på torget varje fredag. De är billigare där än i affären.
a) köper b) har köpt c) ska köpa
- 18 När jag ____ ytterdörren lägger jag mig.
a) låser b) har låst c) ska låsa
- 19 Mikael studerar engelska nu. Han ____ juridik nästa år.
a) läser b) har läst c) ska läsa
- 20 Aj, vad det ____ i magen!
a) värker b) har värkt c) ska värka
- 21 – Hej, hur ____ idag?
– Bara bra.
a) mår du b) har du mått c) ska du må
- 22 – Vilken snygg jacka du har! Vem ____ den? – Min syster.
a) syr b) har sytt c) ska sy
- 23 Jag ____ i Malmö i 20 år, och jag trivs bra här.
a) bor b) har bott c) ska bo
- 24 Jag har köpt en begagnad soffa som jag ____ när jag får tid.
a) klär om b) har klätt om c) ska klä om
- 25 Jag kan tyvärr inte komma till jobbet idag. Jag ____ hela natten, och jag mår fort-farande illa.
a) spyr b) har spytt c) ska spy
- 26 Linda sitter på tåget mellan Malmö och Stockholm. Hon ____ i Nässjö.
a) stiger av b) har stigit av c) ska stiga av
- 27 – Vad ____ på morgnarna?
– Smörgås och ägg.
a) äter du b) har du ätit c) ska du äta
- 28 Vem ____ min penna? Jag kan inte hitta den.
a) tar b) har tagit c) ska ta
- 29 Patrik lägger ett brev på brevlådan. Han ____ till en kompis.
a) skriver b) har skrivit c) ska skriva
- 30 Jag ____ hela dagen. Jag blir nog sjuk.
a) fryser b) har frusit c) ska frysas

11 Futurum

Presens, ska + infinitiv eller kommer att + infinitiv?

Välj rätt alternativ. Se exempel.

- 1 Vänta! Jag kommer snart. Jag ____ fönstret först.
a) stänger bara b) kommer bara att stänga c) ska bara stänga
- 2 Hur ska jag klara provet i morgon? Jag är så nervös. Jag ____ allt.
a) glömmer b) kommer att glömma c) ska glömma
- 3 – Hej då! Jag ____ hem sent i kväll. – Jaså.
a) kommer b) kommer att komma c) ska komma
- 4 – Har du läst den nya boken? – Nej, men jag ____ den.
a) läser b) kommer att läsa c) ska läsa
- 5 – Vad ____ till middag idag? – Soppa.
a) har vi b) kommer vi att ha c) ska vi ha
- 6 – Vad ____ till maten? – Vi kan väl ta öl idag?
a) dricker vi b) kommer vi att dricka c) ska vi dricka
- 7 Jag tycker att du ____ till skattemyndigheten och fråga varför du har fått kvarskatt.
a) skriver b) kommer att skriva c) ska skriva
- 8 – Vad ska ni göra på semestern i sommar? – Vi ____ en stuga i Spanien.
a) hyr b) kommer att hyra c) ska hyra
- 9 Det ____ en ny TV-serie i kväll. Den får vi inte missa.
a) startar b) kommer att starta c) ska starta
- 10 Jag ____ ryska innan jag blir för gammal.
a) lär mig b) kommer att lära mig c) ska lära mig
- 11 Jag kan inte bestämma mig nu, men jag ____ på saken.
a) tänker b) kommer att tänka c) ska tänka
- 12 – Vet du när Rapport ____? – Ja, halv åtta som vanligt.
a) börjar b) kommer att börja c) ska börja
- 13 Emil ____ att jag är en idiot när jag berättar vad jag har gjort.
a) tycker b) kommer att tycka c) ska tycka
- 14 Många ____ i aids om man inte hittar någon effektiv medicin.
a) dör b) kommer att dö c) ska dö
- 15 Det ____ julafton om tre veckor.
a) är b) kommer att vara c) ska vara

VERB

- 16 Usch, jag ____ mardrömmar i natt efter den här hemska filmen.
a) drömmar b) kommer att drömma c) ska drömma
- 17 – Vet du hur länge Tages pass ____? – Till år 2005.
a) gäller b) kommer att gälla c) ska gälla
- 18 När jag kommer till Rumänien nästa år ____ mina släktingar.
a) hälsar jag på b) kommer jag att hälsa på c) ska jag hälsa på
- 19 Jag ____ en sak för dig, men du måste lova att inte bli arg.
a) berättar b) kommer att berätta c) ska berätta
- 20 Pappa ____ mig var jag har hittat den här pistolen. Det är jag nästan säker på.
a) frågar b) kommer att fråga c) ska fråga
- 21 Jag ____ Lisa vid tåget om en kvart, så jag måste skynda mig.
a) möter b) kommer att möta c) ska möta
- 22 Jag ska stiga upp tidigt i morgon bitti, för jag ____.
a) tvättar b) kommer att tvätta c) ska tvätta
- 23 Om du ____ hem till mig ska jag bjuda dig på middag.
a) kommer b) kommer att komma c) ska komma
- 24 – Vad ____ efter gymnasieskolan? – Tyska.
a) läser du b) kommer du att läsa c) ska du läsa
- 25 Mamma ____ när jag berättar den tråkiga nyheten i kväll.
a) gråter b) kommer att gråta c) ska gråta
- 26 – Fröken, kan du inte hjälpa mig? – Jo, jag ____ dig.
a) hjälper b) kommer att hjälpa c) ska hjälpa
- 27 Om jag ____ rik någon gång ska jag köpa en villa till mina föräldrar.
a) blir b) kommer att bli c) ska bli
- 28 Jag ____ läkare. Det verkar vara ett intressant jobb.
a) blir b) kommer att bli c) ska bli
- 29 Du ____ Peter när du träffar honom.
a) gillar b) kommer att gilla c) ska gilla
- 30 Lennart ____ högt av glädje när han får veta att hans fru är gravid.
a) skriker b) kommer att skrika c) ska skrika
- 31 När jag ____ pensionär ska jag åka jorden runt.
a) blir b) kommer att bli c) ska bli
- 32 Jag tror att jag ____ ett brev till mormor. Hon väntar nog på brev.
a) skriver b) kommer att skriva c) ska skriva

- 33 – Mamma, jag vet inte vad jag _____ på diskot i kväll.
 – Ta din nya, korta kjol. Den är snygg.
 a) har på mig b) kommer att ha på mig c) ska ha på mig
- 34 – Jag _____ vid nästa hållplats. Kan du hjälpa mig med barnvagnen?
 – Javisst.
 a) stiger av b) kommer att stiga av c) ska stiga av
- 35 Patrik _____ 50 år på lördag.
 a) fyller b) kommer att fylla c) ska fylla
- 36 – Tycker du att jag _____ Eva en väckarklocka i julklapp?
 – Ja, det behöver hon. Hon kommer aldrig i tid till jobbet.
 a) ger b) kommer att ge c) ska ge
- 37 – Vill du följa med till Köpenhamn i kväll?
 – Nej, jag _____ upptagen i kväll.
 a) är b) kommer att vara c) ska vara
- 38 Jag tycker att du _____ till sjuksköterska. Det jobbet passar dig.
 a) studerar b) kommer att studera c) ska studera
- 39 – Maten är klar. – Ja, jag kommer. Jag _____ händerna först.
 a) tvättar bara b) kommer bara att tvätta c) ska bara tvätta
- 40 Nu är det paus i fem minuter. Filmen _____ efter pausen.
 a) fortsätter b) kommer att fortsätta c) ska fortsätta
- 41 – Du _____ trött och illamående när du vaknar upp ur narkosen, sa sköterskan innan jag somnade.
 a) känner dig b) kommer att känna dig c) ska känna dig
- 42 Många anser att Sveriges medlemskap i EU _____ mycket för landet i framtiden.
 a) betyder b) kommer att betyda c) ska betyda
- 43 Det _____ torsdag i morgen.
 a) är b) kommer att vara c) ska vara
- 44 Jag måste gå och lägga mig nu, för jag _____ tidigt i morgon bitti.
 a) stiger upp b) kommer att stiga upp c) ska stiga upp
- 45 – Var _____ de här böckerna? – Lägg dem på bordet i köket!
 a) lägger jag b) kommer jag att lägga c) ska jag lägga

12 Berätta!

Vad gör du en vanlig dag?

(På morgonen – på dagen – på kvällen)

Vad har du gjort idag?

Vilka planer har du för lördag och söndag?

13 Preteritumsystemet

Så här uttrycker man tempus som har relation till DÅ.



- 1 Det som slutade *före NU* vid en avslutad, bestämd tidpunkt står i

PRETERITUM	Jag träffade Olle igår .	aktiviteten är slut tidpunkten är slut
------------	--	---

Man vet exakt "När", t.ex. igår, 1985, när jag var liten (jämför punkt 3 s. 75!)

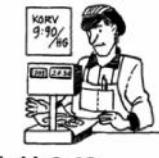
- 2 När man vill uttrycka något som ligger *före preteritum* använder man

PLUSKVAMPERFEKT	I morse var Eva pigg eftersom hon hade sovit gott hela natten. I morse var Eva pigg. Hon hade nämligen sovit gott hela natten.
-----------------	--

- 3 När man vill uttrycka något som ligger *etter preteritum* använder man

FUTURUM PRETERITUM	Igår morse var Eva på dåligt humör eftersom hon skulle städa . Igår morse var Eva på dåligt humör. Hon skulle nämligen städa .
--------------------	--

14 Preteritumsystemet

DÅ			
Kalle	 arbeta	 igår kl. 19 spela fotboll	 titta på TV
Uno	 tvätta	 igår kl. 8-16 jobba	 hämta barnen
Eva	 stänga dörren	 i morgon kl. 8 hänga kappan i arbetsrummet	 ringa ett samtal
Patrik	 hörta danska på jobbet	 i juni förra året hyra ett hus i Danmark	 lära sig danska på en kurs
Tom	 läsa bilannonser	 förra veckan byta bil	 åka till Italien
Åsa	 sy en blus	 i fredags sy en kjol	 klä sig fin till en fest
Ulf	 springa	 i söndags kl. 17 sitta i parken och vila	 gå hem

Titta på bilderna på föregående sida och svara på frågorna. Se exempel.

1 Vad gjorde Kalle igår kl. 19?

Han spelade fotboll.

2 Vad hade han gjort?

Han hade arbetat.

3 Vad skulle han göra sedan?

Han skulle titta på TV.

4 Vad gjorde Uno igår kl. 8-16?

5 Vad hade han redan gjort?

6 Vad skulle han göra sedan?

7 Vad gjorde Eva i morgon kl. 8?

8 Vad hade hon gjort?

9 Vad skulle hon göra sedan?

10 Vad gjorde Patrik i juni förra året?

11 Vad hade han redan gjort?

12 Vad skulle han göra sedan?

13 Vad gjorde Tom förra veckan?

14 Vad hade han gjort?

15 Vad skulle han göra sedan?

16 Vad gjorde Åsa i fredags?

17 Vad hade hon gjort tidigare?

18 Vad skulle hon göra på
lördagskvällen?

19 Vad gjorde Ulf i söndags kl. 17?

20 Vad hade han gjort?

21 Vad skulle han göra sedan?

15 Pluskvamperfekt, preteritum eller futurum preteritum?

Välj rätt alternativ. Se exempel.

- 1 Olle ____ gymnasieskolan 1995.
 a) slutade b) hade slutat c) skulle sluta
- 2 Åkes fru ____ maten när han kom hem. De var hungriga, så de började äta direkt.
 a) lagade b) hade lagat c) skulle laga
- 3 Oskar ____ alla räkningar i förrgår.
 a) betalade b) hade betalat c) skulle betala
- 4 Kalle var nervös eftersom han ____ sin nya chef senare på dagen.
 a) träffade b) hade träffat c) skulle träffa
- 5 När jag ____ , klädde jag snabbt på mig och gick till bussen.
 a) duschade b) hade duschat c) skulle duscha
- 6 När jag ____ på mitt företag i 25 år fick jag en guldklocka.
 a) jobbade b) hade jobbat c) skulle jobba
- 7 Maja ____ 40 år i lördags.
 a) fyllde b) hade fyllt c) skulle fylla
- 8 Eva var glad eftersom chefen ____ hennes lön följande månad.
 a) höjde b) hade höjt c) skulle höja
- 9 När mina kusiner ____ sin villa flyttade de in i den.
 a) byggde b) hade byggt c) skulle bygga
- 10 Jag ____ till skolan i morse och anmälde att jag var sjuk.
 a) ringde b) hade ringt c) skulle ringa
- 11 När fångvaktarna kom in i cell nr 6 var den tom. Fången ____.
 a) rymde b) hade rymt c) skulle rymma
- 12 När jag ____ Juan i sex månader gifte vi oss.
 a) kände b) hade känt c) skulle känna
- 13 Ursäkta! Jag ____ vad du sa.
 a) hörde inte b) hade inte hört c) skulle inte höra
- 14 Karin anmälde sig till trafikskolan, för hon ____ att köra bil.
 a) lärde sig b) hade lärt sig c) skulle lära sig
- 15 När Åsa kom hem igår var lägenheten tom. Hennes man ____ till jobbet.
 a) åkte b) hade åkt c) skulle åka
- 16 När jag ____ 10 mil stannade jag för att vila och dricka kaffe.
 a) körde b) hade kört c) skulle köra

- 17 Medan jag var i Spanien ____ spanska.
a) lärde jag mig b) hade jag lärt mig c) skulle jag lära mig
- 18 När Yvonne ____ i ett år råkade hon ut för en hemsk olycka.
a) körde bil b) hade kört bil c) skulle köra bil
- 19 Det ____ hela dagen igår.
a) blåste b) hade blåst c) skulle blåsa
- 20 Igår gick jag hem till Per, för jag ____ honom med ett nytt dataprogram.
a) hjälpte b) hade hjälpt c) skulle hjälpa
- 21 När jag ____ ytterdörren ordentligt gick jag min väg.
a) låste b) hade låst c) skulle låsa
- 22 I morgon åkte jag till Centralen, för jag ____ min gamla mormor vid tåget.
a) mötte b) hade mött c) skulle möta
- 23 Jag hittade mina nycklar när jag ____ efter dem i två timmar.
a) sökte b) hade sökt c) skulle söka
- 24 I söndags morgon ____ bra. Jag hade varit ute och festat hela natten.
a) mådde jag inte b) hade jag inte mått c) skulle jag inte må
- 25 Kristina ____ i Dalarna när hon var liten.
a) bodde b) hade bott c) skulle bo
- 26 Vera köpte tyg, för hon ____ en jacka till sin son.
a) sydde b) hade sytt c) skulle sy
- 27 Göran var mycket orolig i morgon, för han ____ till tandläkaren.
a) gick b) hade gått c) skulle gå
- 28 När Björn ____ sin läkarsexamen fick han jobb som underläkare.
a) tog b) hade tagit c) skulle ta
- 29 I lördags ____ och tittade på TV hela kvällen.
a) satt jag b) hade jag suttit c) skulle jag sitta
- 30 När Peter ____ färdigt brevet till sin flickvän gick han ut och postade det.
a) skrev b) hade skrivit c) skulle skriva
- 31 Erik åkte till ortopedens akutmottagning igår kväll, för han ____ benet.
a) bröt b) hade brutit c) skulle bryta
- 32 Pelle åkte till Arlanda i morgon, för han ____ till Rom.
a) flög b) hade flugit c) skulle flyga
- 33 När Janne ____ sina skjortor hängde han in dem i garderoben.
a) strök b) hade strukit c) skulle stryka

VERB

- 34 Trots att alla elever inte ____ , började läraren lektionen.
a) kom b) hade kommit c) skulle komma
- 35 För en vecka sedan ____ ett telegram från Paris.
a) fick jag b) hade jag fått c) skulle jag få
- 36 Lena var alldeles röd i ögonen när hon kom till jobbet i morgon. Hon ____ hela natten.
a) grät b) hade gråtit c) skulle gråta
- 37 Igår kväll ____ sent, för jag hade nattgäster, och vi satt och pratade länge.
a) la jag mig b) hade jag lagt mig c) skulle jag lägga mig
- 38 I lördags gick vi på bio när vi ____ .
a) åt b) hade ätit c) skulle äta
- 39 Britta fick inte titta på TV, för hon ____ sina läxor.
a) gjorde inte b) hade inte gjort c) skulle inte göra
- 40 Mona och Anders firade guldbryllup igår. Då ____ gifta i 50 år.
a) var de b) hade de varit c) skulle de vara

16 Perfekt – preteritum

bre smörgåsar	måla sig	väcka någon	träffa någon
raka sig	köpa något	bädda	tala med någon
duscha	laga frukost	läsa tidningen	hjälpa någon
tvätta	dricka kaffe	höra nyheterna	skriva något
kamma sig	krama någon	sjunga	titta på TV
diska	röka	pussa någon	jobba

Vad har du gjort idag? Välj aktivitet.
Se exempel.

När gjorde du det?

Jag har träffat Erkki.

Jag träffade honom i morgon.

Det gjorde jag i morgon.

17 Perfekt – preteritum

vara på disk	ringa till någon	bjudा någon på något	städа
storhandla	betala räkningar	spela något	dansa
låna böcker	beställa något	köra bil	lära sig något
hjälpa någon	klippa sig	läsa något	putsa fönster
vara i/på/hos ...	må dåligt	stryka	försova sig
glömma något	hälsa på någon	laga något	missa bussen

Vad har du gjort de senaste veckorna?
Välj aktivitet. Se exempel.

Jag har bjudit Eva på bio.

När gjorde du det?

Jag bjöd henne på bio i lördags.

Det gjorde jag i lördags.

18 Imperativ

akta sig	hjälpa	parkera här	sätta sig
flytta	klappa	röka	söka
fylla	klippa (sig)	slänga	torka
gå ut	klä på	stryka	tro
hyra	läsa -dörren	stänga	tvätta

Vad ska jag (inte) göra? Välj aktivitet. Se exempel.

1 Golvet i badrummet är vått.

Torka det!

2 Jag har ingen nyckel.

Lås inte ytterdörren!

3 Min termos är tom.

4 Ditt hår är för långt.

5 Tobak är farligt.

6 Lilla Petra är naken.

7 Din kjol är skrynklig.

8 Dina skjortor är smutsiga.

9 De här tidningarna är gamla.

10 Den här lägenheten är ledig.

11 Lars ljuger inte.

12 Den här stolen är ledig.

13 Köksdörren är öppen.

14 Det är förbjudet att parkera här.

15 Tomas hund är snäll.

16 Jobbet som vaktmästare är ledigt.

17 Det här bordet kan inte stå här.

18 Fru Berg behöver hjälp.

19 Torstens hund är farlig.

20 Det är minus 25 grader ute.

19 Berätta!

Vad gjorde du förra veckan?

20 Huvudverb och hjälpverb

En sats måste alltid innehålla minst ett verb. Verbet kan stå i imperativ, presens eller preteritum. Om det finns flera verb är det bara det första verbet som markerar tid. Detta verb kallas *finit verb*. Det är det verbet som bildar grupp med subjektet. (Se avsnittet Ordförljd s. 239!)

1 Huvudverb är verb som kan stå ensamma.

komma	Kom hit!
äta	Per äter på jobbet varje dag.
studera	Jag studera de engelska i London 1988.

2 Hjälpverb är verb som man använder framför andra verb.

Följande hjälpverb står med ren infinitiv (= utan *att*):

kunna	kan	kunde	kunnat	+ infinitiv
vilja	vill	ville	velat	
måste	måste	måste	måst	
få	får	fick	fått	
skola	ska	skulle	skolat	
böra	bör	borde	bort	

Andra verb kan också stå med ren infinitiv, t.ex.

bruka	brukar	brukade	brukat	+ infinitiv
behöva	behöver	behövde	behövt	

Ha och *vara* kan också vara hjälpverb men står med supinum respektive perfekt particip.

ha	har	hade	+ supinum
----	-----	------	-----------

vara	är	var	varit	+ perfekt particip
------	----	-----	-------	--------------------

21 Något om användningen av hjälpverb

Uttrycker:		
<i>kunna</i>	Jag kan spela piano. Jag kunde inte komma igår.	kunskap, förmåga möjlighet
<i>vilja</i>	Jag vill sova nu. När jag var liten ville jag bli polis.	vilja, önskan
<i>måste</i>	Vi måste arbeta nu, men ni behöver inte arbeta. Igår måste jag (var jag tvungen att) åka till sjukhuset med Lillian. Du måste vara tyst! OBS! "måste inte" ersätts med <i>behöver/behövdé inte</i>	tvång, plikt uppmanning
<i>få</i>	Olle får köra bil. Han har körkort. Kalle fick låna pappas bil igår. Nu får (=måste) ni vara tysta! – Får jag låna telefonen? – Javisst.	tillstånd, tillåtelse tvång, uppmanning möjlighet
<i>skola</i>	Det ska bli regn i morgon. Vi ska åka till Paris i morgon. De sa att de skulle gå på teater. Du ska (= måste) vara hemma före tio.	futurum avsikt + futurum tvång, krav
<i>böra</i>	Du bör stanna hemma om du har feber. Doktorn sa att jag borde sluta röka.	råd

<i>behöva</i>	Jag behöver vila en stund. Eva behövde dricka mycket efter träningen igår. – Behöver (= måste) jag komma i morgon? – Nej, du behöver inte (= "måste inte") komma.	behov, nödvändighet tvång
<i>bruka</i>	Helena brukar stiga upp tidigt. När jag var liten brukade jag sova i mammas säng.	vana

<i>ha</i>	– Har du sovit gott? – Ja. När jag kom hem hade min man lagat mat.
<i>vara</i>	Boken är beställt i mitt namn. Rummet är beställt i mitt namn. Biljetterna är beställda i mitt namn.

22 Hjälpverb med infinitiv

Välj bland verben på föregående sida. Se exempel. (Flera alternativ är ibland möjliga.)

- 1 – Vad ska Jens göra i morgon?
– Han _____ åka till Köpenhamn.
- 2 Lisa är bara sju månader. Hon _____ inte gå.
3 – _____ jag låna en cigarrett av dig? Jag har glömt mina hemma.
– Javisst. Varsågod!
- 4 Martin har inte något körkort, så han _____ inte köra bil.
- 5 – Vad _____ vi ha till middag?
– Fisk.
– Jag _____ inte ha någon mat idag, för jag tycker inte om fisk.
- 6 Man _____ inte spela fotboll när man är förkyld och har feber.
- 7 – Är den stolen ledig?
– Javisst. Du _____ sätta dig där.
- 8 Jag _____ städa på fredagarna.
- 9 – _____ du simma?
– Oh ja. Jag _____ simma minst en gång i veckan.
- 10 Du _____ göra som jag säger!
- 11 Eva _____ gå hem, för hon tycker att det är tråkigt i skolan.
- 12 – Vart _____ du gå?
– Jag _____ gå till kiosken.
– _____ du köpa en kvällstidning till mig?
– Javisst.
- 13 Erik _____ spela på Lotto varje vecka. Han _____ så gärna vinna.
- 14 – Varför har jag fått parkeringsböter?
– Man _____ inte parkera här.
- 15 – _____ vi ta med oss våra böcker i morgon? Vi ska ju gå på studiebesök.

VERB

- Nej. Ni _____ inte ta med er böckerna, men ni _____ ta med er papper och penna så att ni _____ anteckna.
- 16 Man _____ gå till tandläkaren minst en gång om året. Det är bra om man gör det.
- 17 Jag hinner inte hjälpa dig. Du _____ faktiskt bädda själv.
- 18 – Jag _____ inte klippa mig mamma, sa Nils.
– Du _____ klippa dig. Ditt hår är alldeles för långt, sa hans mamma.
- 19 Man _____ betala hyran i tid. Annars kan man bli vräkt.
- 20 – Var _____ man röka?
– I rökrummet.
- 21 Alla barn i Sverige _____ gå i skolan.
- 22 – _____ du ha kaffe eller te? – Kaffe, tack.
- 23 Man _____ äta frukt och grönsaker varje dag. Det är nyttigt.
- 24 – Mamma, _____ jag hyra en videofilm i kväll?
– Nej, min lilla vän. Du _____ göra dina läxor, och sedan _____ du sova.
- 25 Jag _____ inte laga mat idag, för vi _____ gå ut och äta efter jobbet.
- 26 – _____ du låna mig en hundralapp?
– Nej, tyvärr. Jag har inga pengar med mig idag.
- 27 Vi _____ tyvärr inte vänta på dig, för vår buss går om fem minuter.
- 28 Stina har två snygga kappor. Hon _____ inte köpa någon ny i år.
- 29 – Hjälp! Jag _____ inte skriva den här övningen.
– Vänta lite! Jag _____ strax hjälpa dig.
- 30 Nu _____ vi sluta, för klockan är mycket.

23 Hjälpverb med infinitiv

Använd ett hjälpverb i varje fråga. Se exempel. (Flera alternativ är ibland möjliga.)

- | | |
|--|--|
| 1 – Hur ofta <u>brukar</u> du städa? | – En gång i veckan. |
| 2 – Vart _____ du åka på söndag? | – Till Stockholm. |
| 3 – Varför _____ du jobba så mycket? | – Jag behöver pengar. |
| 4 – Hur ofta _____ man borsta tänderna? | – Minst två gånger om dagen. |
| 5 – Vid vilken ålder _____ man gifta sig i Sverige? | – Vid 18 års ålder. |
| 6 – Varför _____ du redan gå? | – Jag är så trött. |
| 7 – Hur dags _____ du komma hem till mig? | – Efter klockan tre.
Jag slutar vid tre. |
| 8 – Vem _____ du träffa i kväll? | – Min bror. |
| 9 – Var _____ man köpa ett telefonkort? | – I Pressbyrån t.ex. |
| 10 – När _____ ni äta middag på vardagarna? | – Vid femtiden. |
| 11 – Varför _____ du så gärna resa till Mexiko? | – Jag är intresserad av indianernas kultur. |
| 12 – Varför _____ man inte slänga gamla batterier bland hushållssoporna? | – Batterierna innehåller giftiga ämnen. |
| 13 – Hur dags _____ du stiga upp för att komma i tid till jobbet? | – Senast klockan sex. |
| 14 – Varför _____ Per inte köpa vin på Systembolaget? | – Han är bara 18 år. |
| 15 – Hur gammal _____ man vara för att få köpa alkohol på Systembolaget? | – 20 år. |
| 16 – Varför _____ Axel inte ha med sig passet till Danmark? | – Han är svensk. |
| 17 – Varför _____ Marco inte arbeta i Sverige? | – Han har inget arbetsstillstånd. |
| 18 – Varför _____ du köra så fort? | – Jag är försenad, och mitt plan går om tio minuter. |

24 Hjälperb med infinitiv

Svara på frågorna med hela meningar. Använd ett hjälperb i varje mening.

1 Vad ska du göra i kväll?

2 Vad vill du helst göra när du är klar med dina studier i svenska?

3 Vad kan man göra på ett gym?

4 Vad får man göra när man har fyllt 20 år?

5 Vad måste du göra på morgnarna?

6 Vad bör man inte göra om man har ont i magen?

7 Vad behöver du inte göra på lördagar och söndagar?

8 Vad brukar du göra på kvällarna?

9 Vad ska du göra när du har gjort den här övningen?

10 Vad vill du göra nu?

11 Vad kan man göra i skogen?

12 Vad får man göra när man är 18 år?

13 Vad måste du göra om polisen stoppar dig?

14 Vad bör man göra om man känner sig trött?

15 Vad behöver man inte göra om man är pensionär?

16 Vad brukar du göra på fredagarna?

17 Vad kan man göra på rea?

18 Vad brukar man göra efter maten?

19 Vad ska du göra på söndag?

20 Vad vill du göra på lördag?

25 Från presens till preteritum

Ändra nedanstående meningar. Skriv verben i preteritum. Se exempel.

- 1 Mikael vill inte äta, för han är inte hungrig.

Mikael ville inte äta, för han var inte hungrig.

- 2 Lena och Rickard vill gå på bio, men de har inte några pengar.

- 3 Vi ska hälsa på mormor, för hon är sjuk.

- 4 Camilla kan inte komma på min fest, för hon har ingen barnvakt.

- 5 De små barnen på dagis måste stanna inne, för det är så kallt ute.

- 6 Åsa ska köpa en ny klänning, för hon är bjuden på bröllop.

- 7 Jag måste ta bussen därför att det regnar så mycket.

- 8 Jag kan inte gå ut i regnet, för jag har inget paraply.

- 9 Lasse får inte köra bil, för han har inte något körkort.

- 10 Jag måste sluta röka därför att det är så dyrt.

- 11 Bosse vill gifta sig med Anna, för han älskar henne.

- 12 Rolf brukar bara dricka en kopp kaffe på morgnarna, för han är inte så hungrig då.

- 13 Du behöver inte hjälpa mig, för jag kan göra det själv.

14 Eva kan sjunga, och hennes syster kan spela gitarr.

15 Jag vill köpa nya kläder, men jag har inga pengar.

16 Ali får inte stanna i Sverige, för han har inget uppehållstillstånd.

17 Jag brukar vara hemma på kvällarna, för jag vill inte gå ut.

18 Stina måste gå hem, för hon mår inte bra.

19 Vi får inte prata så högt, för grannarna sover.

20 Kjell-Arne kan inte åka skidor därför att han har ont i en fot.

21 Mats ska lämna in sina byxor på kemtvätt eftersom de är smutsiga.

22 Hanna vill träffa sin pojkvän, men hon måste stanna hemma och göra sina läxor.

23 Jag kan inte diskha, för det finns inget varmvatten.

24 Matti brukar resa till Helsingfors ett par gånger om året eftersom han vill hälsa på sina vänner där.

25 Eleverna får göra svåra övningar, för läraren vill att de ska lära sig svenska.

26 Kortsvar

Kortsvar använder man när man svarar *ja, jo, nej* på en fråga.

Arbetar du nu?

Ja, det **gör** jag.
Nej, det **gör** jag inte.

Arbetade du i går?

Ja, det **gjorde** jag.
Nej, det **gjorde** jag inte.

Har du arbetat?

Ja, det **har** jag.
Nej, det **har** jag inte.

Hade du semester i fjol?

Ja, det **hade** jag.
Nej, det **hade** jag inte.

Är du arbetslös nu?

Ja, det **är** jag.
Nej, det **är** jag inte.

Var du arbetslös förra året?

Ja, det **var** jag.
Nej, det **var** jag inte.

Kan du tala svenska?

Ja, det **kan** jag.
Nej, det **kan** jag inte.

Kunde du tala svenska förra året?

Ja, det **kunde** jag.
Nej, det **kunde** jag inte.

Gör du dina läxor på kvällen?

Ja, det **gör** jag.
Nej, det **gör** jag inte.

Gjorde du dina läxor i går kväll?

Ja, det **gjorde** jag.
Nej, det **gjorde** jag inte.

REGEL:

När det bara finns ett **huvudverb** i frågan brukar man ersätta detta i svaret med verbet **göra** i samma tempus.

När man svarar på frågor som börjar med ett **hjälpverb** eller verben **vara, ha, göra** m.fl. upprepar man dessa verb i samma tempus i svaret.

Om frågan innehåller **en negation** t.ex. **inte, aldrig** måste ett jakande svar börja med **Jo**.

Ska du *inte* jobba i morgon?

Jo, det ska jag.
Nej, det ska jag inte.

Har Roger *aldrig* varit i Paris?

Jo, det har han.
Nej, det har han inte.

Kommer ni *inte* på fredag?

Jo, det gör vi.
Nej, det gör vi inte.

27 Kortsvar

Svara på följande frågor. Använd kortsvar. Se exempel.

- 1 – Har Bertil några pengar? – Ja, *det har han.*
- 2 – Hade han några pengar förra veckan? – Nej, *det hade han inte.*
- 3 – Hade Peter någon flickvän förra året? – Ja, _____
- 4 – Har han någon flickvän nu? – Nej, _____
-
- 5 – Är Kristina ledig idag? – Ja, _____
- 6 – Var hon ledig igår också? – Nej, _____
-
- 7 – Ska Maria och Juan stanna i Sverige? – Nej, _____
- 8 – Får de inte stanna här? – Jo, _____
-
- 9 – Snöade det i Luleå igår? – Ja, _____
- 10 – Snöar det fortfarande? – Nej, _____
-
- 11 – Kunde Evas vänner hjälpa henne igår? – Ja, _____
- 12 – Ville hon ha hjälp? – Ja, _____
-
- 13 – Måste Sofia och Åke redan gå? – Ja, _____
- 14 – Måste Kalle laga mat varje dag? – Nej, _____
- 15 – Lagar fru Jansson mat varje dag? – Nej, _____
-
- 16 – Bor Lena inte här i staden? – Jo, _____
- 17 – Är hennes lägenhet modern? – Ja, _____
- 18 – Var Kajsa hemma hos henne igår? – Nej, _____
- 19 – Ska hon inte flytta från staden? – Jo, _____

VERB

- 20 – Kan Ivan simma? – Nej, _____
- 21 – Går han inte i simskola? – Jo, _____
- 22 – Får Ann och Pia gå hem från skolan när de vill? – Nej, _____
- 23 – Gör de sina läxor ordentligt? – Ja, _____
- 24 – Ligger Italien i Europa? – Ja, _____
- 25 – Har du varit där? – Nej, _____
- 26 – Vill du inte åka dit? – Jo, _____
- 27 – Är David sjuk idag? – Ja, _____
- 28 – Var han sjuk igår också? – Nej, _____
- 29 – Har Eva och Per någon bil nu? – Nej, _____
- 30 – Hade de inte någon bil förra året? – Jo, _____
- 31 – Åker de buss till jobbet? – Ja, _____
- 32 – Kan Milan tala svenska? – Ja, _____
- 33 – Kunde han tala svenska förra året? – Nej, _____
- 34 – Talar Milan svenska med sin fru? – Nej, _____
- 35 – Spelar Carina piano varje dag? – Ja, _____
- 36 – Spelade hon piano igår? – Nej, _____
- 37 – Ville hon inte spela piano igår? – Jo, _____
- 38 – Bör man hälsa på sina grannar? – Ja, _____
- 39 – Dricker dagisbarnen kaffe efter maten? – Nej, _____
- 40 – Är den här övningen svår? – _____

28 Kortsvar

Svara på frågorna.

- 1 – Kan du köra bil? – _____
- 2 – Får du köra bil? – _____
- 3 – Måste du sluta tidigare idag? – _____
- 4 – Kunde du läsa när du var sex år? – _____
- 5 – Kan du inte tala engelska? – _____
- 6 – Har du studerat något annat språk? – _____
- 7 – Hade du något arbete i ditt hemland? – _____
- 8 – Röker du? – _____
- 9 – Brukar du laga mat varje dag? – _____
- 10 – Bor du ensam? – _____
- 11 – Var du lärare i ditt hemland? – _____
- 12 – Gillar du inte rödvin? – _____
- 13 – Ville du bli pilot när du var liten? – _____
- 14 – Kommer du inte från Europa? – _____
- 15 – Sover du gott på nätterna? – _____
- 16 – Brukar du gå på bio? – _____
- 17 – Läser du några svenska tidningar? – _____
- 18 – Dricker du aldrig kaffe? – _____
- 19 – Ska du inte dricka kaffe på pausen? – _____
- 20 – Fick du röka när du gick i skolan? – _____
- 21 – Är du gift? – _____
- 22 – Kom du ensam till Sverige? – _____
- 23 – Har du aldrig varit i Stockholm? – _____
- 24 – Är det roligt att studera svenska? – _____
- 25 – Trivs du inte i Sverige? – _____
- 26 – Vill du sluta skriva nu? – _____

29 Rätt verbform

Skriv rätt form av verben. Se exempel.

- 1 cykla – Cyklar du till jobbet varje dag? – Javisst.
 cykla/regna – Men idag har du väl inte cyklat? Det regnar ju så mycket.
 vara – Jo, det har jag, för det _____ faktiskt jättefint väder i
 skinalvara morse. Solen _____, och himlen _____ alldeles blå.
- 2 veta/röka – _____ du inte att det är farligt att _____?
 vara/sluta – Jo, men det _____ så svårt att _____.
 prova – Har du inte _____ nikotinplåster eller nikotintuggummi?
 – Nej.
 göra – _____ det!
- 3 höra/säga – _____ du inte vad jag _____ för en stund sedan?
 göra/säga – Nej, det _____ jag inte. _____ det en gång till!
- 4 sitta/vänta – Hur länge har ni _____ här och _____?
 – Tjugo minuter.
 se/stanna – Oj då! – Ja, nu _____ jag att min klocka har _____.
 Ursäkta!
- 5 handla – Hur ofta brukar du _____?
 må – En gång i veckan. Men förra veckan _____ jag inte bra, så
 kunnal/gå – jag _____ inte _____ ut.
 ringa/ha – Varför _____ du inte till mig? Jag _____ ju semester då.
 säga/komma – Jag har ju _____ att jag kan _____ till dig om du
 behöva _____ hjälp.

- 6 *lägga* – Vet du var jag har _____ mina glasögon? Jag kan inte
hitta _____ dem.
- letा* – Har du _____ överallt? – Ja.
- tänka/göra* – _____ efter en gång till! Vad _____ du i morgon?
- stiga/duscha* – Inget speciellt. När jag hade _____ upp _____ jag. Sen ...
- minnas/lägga* Javisst ja! Nu _____ jag. Jag _____ dem på en hylla i
 badrummet.
- 7 *köra/tycka* Emil _____ bil till jobbet varje dag. Han _____ att det
vara/tåta _____ bekvämare än att _____ bussen.
- vara/köra* Det _____ förstås mycket dyrare att _____ bil än
åka att _____ buss.
- 8 *ha* – Vill du _____ lite mera kaffe?
- dricka* – Nej tack. Jag har redan _____ för mycket kaffe idag.
- säga/ dricka* Min läkare har _____ att jag inte får _____ så mycket
- sluta/röka* kaffe och att jag måste _____.
- 9 *glömma/tvätta* – Ove, _____ inte att _____ bilen !
- göra* – Det har jag redan _____.
- hjälpa/städa* – Så bra! Då kan du _____ mig att _____.
- 10 *använda* – Hur ofta får du _____ tvättstugan?
- När som helst. Om den är ledig, förstås. Vi har inga fasta tvättider.
- tvätta* Jag har faktiskt _____ två gånger den här veckan, men jag
- stryka/göra* har inte _____ tvätten än. Det ska jag _____ i kväll.
- 11 *komma* – Vilka _____ på festen på lördag?
- bjudा* – Jag har _____ alla mina kompisar, och nästan alla har
- tacka* _____ ja.

VERB

- 12 – Vilken snygg kappa du har!
- höra/sy* – Tack. Det var roligt att _____. Jag har faktiskt _____ den själv.
- sy/lära* – Är du så duktig på att ____? Var har du _____ dig det?
- gå* – Jag _____ på en sykurs förra året.
- 13 *äta* – Vad har du _____ idag?
- dricka* – Ingenting. Jag _____ bara kaffe i morse.
- äta* – Du måste _____ en ordentlig frukost varje morgon.
- veta/vara* – Ja, jag _____ det, men jag _____ inte hungrig på morgnarna.
- 14 *sitta/prata* Igår _____ eleverna i klass 8a och _____ med varandra
- lyssna* på lektionen. De _____ inte på den nya läraren.
- bli* Han _____ mycket arg.
- sitta/prata* – _____ inte och _____!
- lyssna/skrika* _____
på mig i stället! _____ han.
- 15 *gå/ringa* – Får jag _____ ut en stund? Jag måste _____ ett viktigt
- hinna* samtal. Jag _____ inte i morse.
- göra* – Kan du inte _____ det på pausen i stället?
- försöka/vara* – Jag _____ förra pausen, men det _____ upptaget.
- ringa/komma* – Gå och _____! Men _____ tillbaka så fort som möjligt!
- 16 *träffa/heta* Mirjana har _____ en svensk man som _____. Mats.
- gifta* De ska _____ sig till våren.
- bo/gifta* Nu _____ de i Mirjanas lilla tvåa, men när de har _____
- flytta* sig ska de _____ till en större lägenhet.

30 Finn femton fel!

Bland följande meningar finns 12 meningar som är felaktiga. Vilka? Rätta dem! Se exempel.

- 1 Kom in och ät! _____
- 2 Herr Persson ~~har varit~~ sjuk förra året. *var* _____
- 3 På konditoriet drack jag kaffe och ätit en mazarin. _____
- 4 På tåget träffade jag en bosnisk kvinna som berättat om sitt liv. _____
- 5 Vi ska resa till Dublin och fira nyår. _____
- 6 Man bör inte äta sötsaker, för det är inte bra. _____
- 7 Motion har varit bra för kroppen. _____
- 8 Det tar lång tid att lagar en god middag. _____
- 9 Jag vill åka till Afrika i vinter. _____
- 10 Det är skönt att semestern var slut. _____
- 11 Man kan få information om olika resor på en resebyrå. _____
- 12 När Eva bor i Paris träffade hon en fransk konstnär. _____
- 13 Olle har blivit mycket tjock. _____
- 14 Sven kan tala och förstår ryska. _____
- 15 Åsa har väntat på sin kompis i en timme. _____
- 16 Många barn på landet åker skolbuss varje dag. _____
- 17 Det finns problem överallt. _____
- 18 I blomsteraffären kan man köper vackra blommor. _____
- 19 Vet du vad den här blomman heter? _____
- 20 Till jul brukar man skickar julkort till släktingar och vänner. _____
- 21 På hösten blir dagarna mörkare för varje dag som går. _____
- 22 Herr Göransson har sparat mycket pengar förra året. _____
- 23 Idag har jag druckit tre koppar kaffe. _____
- 24 Margareta står och diskar i köket. _____
- 25 I morgon drack jag en stor kopp kaffe. _____

31 Sök verb

Utsikt från mitt fönster



Regnet slår mot fönstret. Det blåser. Nästan alla löv har fallit från träden på torget. Det är november. Jag vill inte gå ut, men jag måste.

Från mitt fönster ser jag ett par unga män som står vid gatuköket. Nära gatuköket finns en telefonhytt. En man går in i den. Det är inte säkert att han ska ringa. Han vill kanske bara stå där och vänta på att regnet ska sluta. Jag ser att han böjer sig ner och letar efter något. Han har kanske tappat några mynt eller sitt telefonkort.

En ung kvinna med barnvagn går över torget. Hon har nog varit och handlat, för det hänger två kassar på barnvagnen. Kassarna ser tunga ut. Det lilla barnet i vagnen äter på en bulle. Kvinnan stannar och torkar barnet om munnen.

10 På en av bänkarna på torget sitter två män och en kvinna. Männen dricker något ur en flaska. Det är inte vatten i den flaskan. Det är jag säker på. – Hur kan de sitta ute i det här vädret? tänker jag.

Kvinnan har tagit fram en påse, och plötsligt finns det fullt av fåglar omkring henne. Några fåglar äter direkt ur handen på henne.

15 – Klirr!

Vad var det? För ett kort ögonblick trodde jag att det var någon som hade slagit sönder ett fönster, men sedan såg jag att det var en pojke som stod och slängde tomflaskor i en av glasbehållarna på torget. Tänk, att jag aldrig kan vänja mig vid det ljudet!

Två pensionärer, en man och en kvinna, kommer ut från bageriet. Den gamla mannen har en bakelsekartong i handen. Han bär den mycket försiktigt. Kvinnan fäller upp ett paraply som hon håller över sig och mannen. De ser glada ut.

Oj! Nu kommer det en polisbil. Vad har hänt? Två poliser stiger ur bilen och går fram till
männen på bänken och pratar lite med dem. Männen lägger ner sina flaskor i en plastkasse,
reser sig från bänken och går därifrån. De går lite vingligt. Poliserna sätter sig i bilen igen och
körs vidare.

Kvinnan har slutat att mata fåglarna. Hon håller ut de sista brödsmulorna ur påsen och
kastar den sedan i en papperskorg.

10 Fåglarna flyger iväg. Kanske flyger de till ett annat ställe där de kan få mat.

Själv tar jag på mig min regnkappa, låser dörren och går ut i höstvädret.

Stryk under alla verb som du hittar i texten och skriv in dem på rätt plats i schemat. Skriv
sedan de former som saknas. Se exempel.

<i>Infinitiv</i>	<i>Imperativ</i>	<i>Presens</i>	<i>Preteritum</i>	<i>Supinum</i>
_____	_____ !	<i>slår</i>	_____	_____
_____	_____ !	<i>blåser</i>	_____	_____
_____	_____ !	<i>har</i>	_____	_____
_____	_____ !	_____	_____	<i>fallit</i>
_____	_____ !	<i>är</i>	_____	_____
_____	_____ !	<i>vill</i>	_____	_____
<i>gå</i>	_____ !	_____	_____	_____
		<i>måste</i>	_____	_____
_____	_____ !	_____	_____	_____
_____	_____ !	_____	_____	_____
_____	_____ !	<i>finns</i>	_____	_____
_____	_____ !	<i>ska</i>	_____	_____
_____	_____ !	_____	_____	_____
_____	_____ !	_____	_____	_____
_____	_____ !	_____	_____	_____
_____	_____ !	_____	_____	_____
_____	_____ !	_____	_____	_____

VERB

kan

hängt

få

Skrivuppgift:

Berätta om utsikten från ett fönster!

PRONOMEN

Pronomen ersätter ett substantiv eller står framför ett substantiv.

Personliga

Subjekt Objekt

jag	mig
du	dig
han	honom
hon	henne
den	den
det	det
man	en
vi	oss
ni	er
de	dem

Reflexiva

jag	mig
du	dig
han	sig
hon	sig
den	sig
det	sig
man	sig
vi	oss
ni	er
de	sig

man är ett indefinit pronomen men fungerar som ett personligt pronomen

Possessiva

en-ord ett-ord plural

jag	min	mitt	mina
du	din	ditt	dina
han	hans	hans	hans
hon	hennes	hennes	hennes
den	dess	dess	dess
det	dess	dess	dess
man	ens	ens	ens
vi	vår	vårt	våra
ni	er	ert	era
de	deras	deras	deras

Reflexiva possessiva

en-ord ett-ord plural

jag	min	mitt	mina
du	din	ditt	dina
han	sin	sitt	sina
hon	sin	sitt	sina
den	sin	sitt	sina
det	sin	sitt	sina
man	sin	sitt	sina
vi	vår	vårt	våra
ni	er	ert	era
de	sin	sitt	sina

Indefinita (förenade)

en-ord ett-ord plural

någon ingen	något inget	några inga många få
----------------	----------------	------------------------------

Indefinita (självständiga)

person sak

någon, några ingen, inga man	något = någonting inget = ingenting
många få	

Interrogativa (förenade)

en-ord ett-ord plural

vilken	vilket	vilka	= vad ... för
--------	--------	-------	---------------

Interrogativa (självständiga)

person sak

vem, vilka vems = genitiv	vad
------------------------------	-----

Relativa

personer och saker

som

1 Personliga pronomen

Personliga pronomen har två former, en **subjektsform** och en **objektsform**.

	<i>Subjektsform</i>	<i>Objektsform</i>	
<i>Singular</i>			
1	jag	mig	Jag städar varje vecka. Teresa hjälper mig .
2	du	dig	Åsa, du måste komma! Jag vill träffa dig .
3	han	honom	
	hon	henne	
	den	den	
	det	det	
	man	en	Man blir glad när någon gratulerar en .
<i>Plural</i>			
1	vi	oss	Vi studerar svenska. Läraren hjälper oss .
2	ni	er	Per och Ola, ni får gå nu! Taxin väntar på er .
3	de	dem	

OBS! *man* är ett indefinit pronomen men fungerar som ett personligt pronomen.

Han, hon, den, det, de och deras **objektsformer** står i stället för ett substantiv.

Adam och Eva är gifta. **Han** kommer från Polen, och **hon** kommer från Sverige.

s = subjekt *o* = objekt

Han älskar **henne**, och **hon** älskar **honom**.

De har en fin lägenhet. Ibland besöker jag d

Lisa har en katt. **Den** har fått två kattungar. **De** ska hetera Misje och Murre.

Berharaplah kattungan

Lisa bor i ett fint hus. **Hon** ligger i centrum.

5

Pelle har en bil. Han har köpt **den** av en kompis.

6

Ulla fick ett brev i Morse, men hon har inte läst **det**.

6

Lars har två läxor till i morgon. Han ska läsa **dem** i kväll.

0

2 Personliga pronomen – subjekt

Skriv rätt personligt pronomen. Se exempel.

- | | |
|--------------------------------------|---|
| 1 – Var är tidningen för idag? | - <u><i>Den</i></u> ligger i köket |
| 2 – Var är Lasses flickor? | - _____ är på lekplatsen. |
| 3 – I vilket land bor ni? | - _____ bor i Sverige. |
| 4 – Vad gör du nu? | - _____ studerar svenska. |
| 5 – Varifrån kommer Tomas? | - _____ kommer från Kalmar. |
| 6 – Vad kostar ett paket tvättmedel? | - _____ kostar femtio kronor. |
| 7 – Var ska man bo, tycker du? | - _____ ska bo i centrum. |
| 8 – Vad kan jag hjälpa till med? | - _____ kan hjälpa till med disken. |
| 9 – Vad heter Åkes syster? | - _____ heter Sofia. |
| 10 – Varifrån kommer du, Hassan? | - _____ kommer från Iran. |
| 11 – När kommer posten? | - _____ kommer vid 11-tiden. |
| 12 – Vad kostar bananerna nu? | - _____ kostar 10 kronor kilot. |
| 13 – När är ni lediga? | - _____ är lediga på söndagar. |
| 14 – Vad heter Elins dotter? | - _____ heter Sara. |
| 15 – Var lånar man böcker? | - _____ lånar böcker på biblioteket. |
| 16 – Vad jobbar herr Lund med? | - _____ är taxichaufför. |
| 17 – När kom det här telegrammet? | - _____ kom igår. |
| 18 – Var står tekopparna? | - _____ står i skåpet till vänster. |
| 19 – Hur dags börjar Per jobba? | - _____ börjar klockan 8.  |
| 20 – Var får man röka? | - _____ får röka i rökrummet. |
| 21 – När fyller Jenny år? | - _____ fyller år på söndag. |
| 22 – Var studerar Björn och Karin? | - _____ studerar i Stockholm. |
| 23 – Var ligger mitt pass? | - _____ ligger i skrivbordslådan. |
| 24 – När ska vi komma på lördag? | - _____ är välkomna klockan sju. |

3 Personliga pronomen – subjekt

Skriv vad som händer på bilderna. Använd rätt personligt pronomen. Se exempel.

1 – Vad gör Adam?



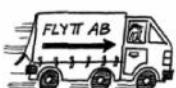
- Han sover.

2 – Vad gör Mia?



- _____

3 – Vad gör Eva och Olle?



- _____

4 – Vad gör katten?



- _____

5 – När börjar Aktuellt?



- _____

6 – När slutar programmet?



- _____

7 – Vad gör katterna?



- _____

8 – Vad gör Pelle?



- _____

9 – När går bussen?



- _____

10 – Vad gör hundarna?



- _____

11 – Vad gör Ylva?



- _____

12 – Vad gör eleverna?



- _____

13 – Vad gör Anita och Roland?



- _____

14 – Vad heter boken?



- _____

PRONOMEN

15 – Vad gör Mikael?



– _____

16 – Vad kostar äpplet?



– _____

17 – Vad gör Jenny?



– _____

18 – Var står flaskorna?



– _____

19 – Vad gör pojken?



– _____

20 – Vad gör kvinnan?



– _____

21 – Vad heter gatan?



– _____

22 – Vad kostar frimärket?



– _____

23 – Vad gör kvinnorna?



– _____

24 – Vad gör männen?



– _____

25 – Vad kostar biljetterna?



– _____

26 – Vad gör Maria?



– _____

27 – När går tåget?



– _____

28 – Vad gör Mats och Ola?



– _____

29 – Vad gör Joakim?



– _____

30 – När kommer taxin?



– _____

4 Personliga pronomen – objekt

Skriv rätt form av personliga pronomen. Se exempel.

- 1 Edvards blåa bil är billig och bra, så jag ska köpa den.
- 2 Karin är rädd för doktorn, så jag ska följa med _____ dit.
- 3 Karlssons hus är för dyrt, så jag kan inte köpa _____.
- 4 Lars behöver prata lite, så jag ska träffa _____ i kväll.
- 5 Elins pojkar är ensamma hemma, så jag ska passa _____.
- 6 Byxorna i skyltfönstret är snygga, så jag ska gå in och prova _____.
- 7 Mina föräldrar ska flytta, så jag ska hjälpa _____.
- 8 Eva är sjuk, så jag ska hälsa på _____.
- 9 De där kakorna ser goda ut, så jag vill smaka på _____.
- 10 Lisa ska gifta sig, så jag ska gratulera _____.
- 11 Min skrivbordsstol är för hög, så jag måste sänka _____.
- 12 Teresas sovum är tomt, så hon ska möblera _____.
- 13 Jag har reparerat din bil nu, så du kan hämta _____.
- 14 Brevet från polisen är viktigt, så du måste spara _____.
- 15 Sofia kan inte sticka, så jag ska lära _____ det.
- 16 Man säger att den nya filmen är rolig, så jag ska se _____.
- 17 Garderobsdörrarna i hallen är öppna. Jag måste stänga _____.
- 18 Min skrivbordsstol är för låg, så jag måste höja _____.
- 19 Pelle har sökt mig flera gånger. Jag ska ringa _____ i kväll.
- 20 De här tomaterna är lite ruttna, så du ska inte äta _____.
- 21 Håret är vått, så jag ska torka _____ innan jag går ut.
- 22 Den här tavlan är vacker. Jag tror att jag ska köpa _____.
- 23 Pia är nervös, så jag måste lugna _____.
- 24 Mina kläder är smutsiga, så jag måste tvätta _____.
- 25 Min blus är redan torr, så jag kan stryka _____ nu.
- 26 Kajsa och Lasse är gamla, så jag brukar hjälpa _____ ibland.

PRONOMEN

- 27 Kalle fyller år, så jag ska gratulera _____.
- 28 De här köttbullarna är kalla, så jag måste värma _____.
- 29 Lilla Mia är trött, så jag ska lägga _____.
- 30 Den här blusen passar inte, så jag ska byta _____.
- 31 Askfatet i väntrummet är fullt. Jag ska tömma _____.
- 32 Du behöver kanske lite hjälp? Jag kan hjälpa _____ om du vill.
- 33 Mitt paraply är sönder, så jag måste laga _____.
- 34 De här bullarna är goda. Varsågod och smaka på _____!
- 35 TV-programmet om Kina är för långt. Jag kan inte se _____ i kväll.
- 36 Adam är rik, så jag ska be att få låna pengar av _____.
- 37 De här kopparna är smutsiga, så jag måste diskra _____.
- 38 Fru Persson är sjuk, så jag ska hälsa på _____.
- 39 Mina pojkar är ledsna, så jag måste trösta _____.
- 40 Hassan har ofta hjälpt mig. Jag ska bjuda hem _____ en dag.
- 41 Ni har mycket att göra, så jag ska inte störa _____.
- 42 Åsa och Tor ligger på sjukhuset, så jag ska besöka _____.
- 43 Mitt kakfat är trasigt, så jag ska kasta _____.
- 44 Mina elever är osäkra, så jag måste hjälpa _____.
- 45 Herr Persson är mycket upptagen, så du ska nog inte ringa till _____ nu.
- 46 Olle har inte vaknat än, så jag måste väcka _____.
- 47 Ulla och Kaj är trevliga, så jag ska bjuda hem _____.
- 48 Mina barn väntar på mig på dagis, så jag ska gå och hämta _____.
- 49 Maria kommer med tåget klockan två. Jag ska möta _____ då.
- 50 Ytterdörren är öppen. Stäng _____!

5 Personliga pronomen – subjekt/objekt

Skriv rätt personligt pronomen. Se exempel.

- 1 Mormor är så ensam. Jag ska ringa till henne i kväll.
- 2 – Var är tidningen? – ligger i sovrummet.
- 3 – Vet du när Åsa och Pia kommer hem? – Ja, kommer klockan två.
- 4 – Jag undrar var katten är. – Jag såg i trädgården i morgon.
- 5 – Har du träffat Lasse? – Nej, jag ska träffa i kväll.
- 6 – Kan du hjälpa att flytta den här fåtöljen? Jag har så ont i ryggen.
– Javisst.
- 7 – Var bor Sara? – bor i centrum.
- 8 – Vi ska ha fest på lördag. Ni är välkomna hem till klockan sju.
– Tack, det ska bli trevligt. Det är alltid så mysigt hemma hos .
- 9 – Vill du hjälpa mig ett tag med det här fönstret?
– Javisst, vad är det för fel på ?
– Man kan inte stänga .
- 10 – Ska du se programmet om Kina i kväll?
– Ja, om inte slutar för sent.
- 11 – Vad ska man göra om någon hotar med pistol?
– ska ta det lugnt.
- 12 – Du Eva, jag kan tyvärr inte hjälpa just nu. – Så synd!
- 13 – Tommy, har köpt hem öl och vatten? – Ja, det gjorde jag igår.
- 14 – Pappa! Åke ringde för en stund sedan. ville tala med dig.
– Jaha. Jag kan ringa upp meddetsamma.
- 15 – Vi vet inte vad vi ska göra, mamma. – kan väl städa era rum.
- 16 – Var är mina vantar? – Jag har lagt i byrån.
- 17 – Vad heter Sveriges drottning? – heter Silvia.
- 18 – Hur mycket har du gett för det här vinet? – kostade 70 kronor.
- 19 – Har du berättat allt för Adam? – Nej, jag ska prata med i kväll.

PRONOMEN

- 20 – Ät upp maten innan _____ kallnar! – Ja, mamma.
- 21 – Vad vill du ha? Banan eller äpple? – _____ tar gärna en banan, tack.
- 22 När man har druckit sprit får _____ inte köra bil.
- 23 "Hej Olle! Roligt att du kan komma till _____ i sommar. Ring innan du kommer så att _____ är hemma! Hälsningar Katarina och Robert."
- 24 – Har du talat med städerskan? – Nej, jag har inte sett _____.
- 25 – Vad ska ni göra i sommar? – _____ ska vara hemma och ta det lugnt.
- 26 – Hej då, Vera! Vi hörs! – Ja, hej då! Du kan väl ringa _____ i morgon?
- 27 – Var är nagelsaxen? – Jag vet inte. Jag har inte haft _____.
- 28 – Martin, kan _____ hämta kaffet i köket?
– Javisst, men är _____ inte kallt nu?
– Ingen fara. Jag gillar kallt kaffe.
- 29 Om man är ledsen behöver _____ någon som kan trösta _____.
- 30 – Jag klarar nog inte provet i matte.
– Jag kan hjälpa _____ i kväll om du vill.
- 31 – Har du fått tag på Janne än? – Nej, _____ är inte hemma.
- 32 "Hej Anna och Karl! Jag är i Lund och skulle vilja träffa _____.
Är _____ lediga på torsdag kväll? Ring _____ senast tisdag!
Kram Susanna."
- 33 – När kommer mormor och morfar? – _____ kommer klockan 6.
- 34 – Ni får inte ställa cyklarna mot skyltfönstret.
– Men var ska _____ ställa _____? Det finns ingen plats.
– Jodå. Ställ _____ på gården!
- 35 – Var har du bilnycklarna? Kan du aldrig lägga _____ på sin plats?
– Oh, _____ ligger nog i min jackficka. Jag ska hämta _____.

6 Personliga pronomen – subjekt/objekt

Vilka ord syftar pronomenen på? Se exempel.

- 1 Jag läser en bok. **Den** är bra. Den = Boken
- 2 Du måste lämna tillbaka böckerna när du har läst **dem**. dem = _____
- 3 Jag och min man tycker att David är trevlig. Vi = _____
Vi ska bjuda hem **honom** någon gång. honom = _____
- 4 Jag skriver med en penna. **Den** är svart. Den = _____
- 5 Erik diskar mina fina glas. **Han** får inte tappa **dem**. Han = _____
 dem = _____
- 6 Var är mina skor? Jag kan inte hitta **dem**. dem = _____
- 7 Jag måste vattna mina blommor. **De** är så torra. de = _____
- 8 Anna är sjuk. Jag ska hälsa på **henne**. henne = _____
- 9 Fönstren i köket är smutsiga. Jag måste putsa **dem**. dem = _____
- 10 Jag har inga pengar. **De** är slut. De = _____
- 11 Golvet i badrummet är rent. Jag har torkat **det**. det = _____
- 12 Mitt hår är inte rent. Jag måste tvätta **det**. det = _____
- 13 Kan du och Eva jobba tillsammans med Ulf och Per?
De behöver hjälp av **er**. **Ni** kan väl ringa **dem**?
 De = _____
 er = _____
 Ni = _____
 dem = _____
- 14 Mia och Åke har fått en present av Ove och mig. **De** har inte tackat **oss** för **den**. De = _____
 oss = _____
 den = _____
- 15 Jag och min kompis vill gärna träffa dig och Sara.
Vi vill prata med **er**. Vi = _____
 er = _____
- 16 Karin gillar hundar. **Hon** ska få en i julklapp. Hon = _____
- 17 Det här äpplet var inte gott. Jag vill inte äta **det**. det = _____
- 18 Du och Pia har inte lämnat in uppsatserna. **Ni** måste göra **det** i morgon. Ni = _____

7 Reflexiva pronomen

Reflexiva pronomen syftar tillbaka på subjektet i samma sats. Vissa verb konstrueras med reflexiva pronomen.

	<i>Personliga pronomen</i>		Reflexiva pronomen
	<i>Subjekt</i>		Objekt
<i>Singular</i>			
1	jag	tvättar	mig
2	du	tvättar	dig
3	han	tvättar	sig
	hon	tvättar	sig
	den	tvättar	sig
	det	tvättar	sig
	man	tvättar	sig
<i>Plural</i>			
1	vi	tvättar	oss
2	ni	tvättar	er
3	de	tvättar	sig

1:a och 2:a person singular och plural är samma som objektsformen av personliga pronomen.

3:e person singular och plural är **sig**.

OBS! *man* är ett indefinit pronomen men fungerar som ett personligt pronomen.



8 Reflexiva pronomen

akta sig	kamma sig	lära sig	ställa sig
anmäla sig	klä på (av) sig	måla sig	sätta sig
bestämma sig	koncentrera sig	raka sig	ta på (av) sig
flytta sig	känna sig	skilja sig	torka sig
gifta sig	lägga sig	skynda sig	tvätta sig

Välj lämpligt verb och använd rätt form av reflexiva pronomen. Se exempel.

- 1 Ulf är skäggig, så han måste raka sig.
- 2 Usch, vad jag är smutsig! Jag måste _____.
- 3 Oskar och Birgitta har köpt ringar. De ska _____.
- 4 Eva brukar _____ för att få lite färg i ansiktet.
- 5 Vad du ser trött ut! Du måste _____ på sängen och vila.
- 6 Det är mycket trafik. Ni måste _____ för bilarna.
- 7 Åsa och Bo trivs inte ihop längre, så de ska _____.
- 8 Klockan är mycket, så vi måste _____.
- 9 Man kan _____ på en bänk om man blir trött när man är ute och går.
- 10 Mormor ska _____ till en kurs i engelska för pensionärer.
- 11 Erik brukar _____ trött efter jobbet.
- 12 Jag ska duscha, men jag måste _____ först.
- 13 Ska Per arbeta eller fortsätta studera? Han kan inte _____.
- 14 Här får ni några servetter så att ni kan _____.
- 15 Vi måste _____ spanska innan vi flyttar till Spanien.
- 16 Hur kan ni _____ på läxorna när ni har radion på?
- 17 Man får _____ i kö för att få biljetter till matchen i kväll.
- 18 Sara är rufsig i håret. Hon måste _____.
- 19 Det lilla barnet vill inte _____ vantar trots att det är kallt ute.
- 20 Jag ser inte. Kan du _____ lite?

9 Reflexiva pronomen

Skriv rätt reflexivt pronomen. Se exempel.

- 1 Nu måste ni vara tysta och koncentrera er på den här övningen!
- 2 Pia, akta _____ för hunden, som kommer där! Den kan vara farlig.
- 3 – Ska Anna och Åke resa till Kina?
– Jag vet inte. De har nog inte bestämt _____ ännu.
- 4 Martin rakar _____ varje morgon.
- 5 Jag har svårt att koncentrera _____ när det inte är tyst omkring mig.
- 6 Man behöver inte förlova _____ innan man gifter _____.
- 7 Vi ska stiga upp klockan fem i morgen bitti, så vi måste lägga _____ tidigt i kväll.
- 8 Flickor gillar ofta att måla _____.
- 9 Fru Larsson känner _____ orolig när hon ska gå till tandläkaren.
- 10 Vad du ser ut i håret! Du måste nog kamma _____.
- 11 Eva, har du inte klätt på _____ än? Klockan är mycket. Du måste skynda _____.
- 12 Min katt lägger _____ ofta på en varm och mjuk plats.
- 13 Hanna och Per ska skilja _____ efter 20 års äktenskap.
- 14 Varsågoda och sätt _____ i soffan så ska jag koka kaffe!
- 15 Jag skulle vilja lära _____ arabiska.
- 16 – Vad ska du ha på _____ på din sisters bröllop?
– En lång, gul klänning.
- 17 Rune tvättade _____ om händerna men glömde att torka _____ om munnen.
- 18 Olle gick hem och klädde om _____ till festen.
- 19 – Jag ser inte vad det står på tavlan. – Sätt _____ lite längre fram!
- 20 Katarina var ute och roade _____ varenda kväll under semestern på Kreta.
- 21 Vi har ställt _____ i kö för att få en större lägenhet.
- 22 Tor och Ola tog på _____ varma kläder när de skulle ut och åka skridskor.
- 23 Karins hund ville inte flytta _____ från den sköna fåtöljen i vardagsrummet.

- 24 Poliserna hittade den försvunna pojken i morse. Han hade lagt _____ under en gran och somnat.
- 25 I oktober måste man anmäla _____ till vårterminens kurser på universitetet.
- 26 Vi klarar _____ inte på en lön. Båda måste jobba.
- 27 Rickard kände _____ ensam när kompisarna var borta.
- 28 Man kan lära _____ att laga mat på en matlagningskurs.
- 29 Ni måste bestämma _____ nu om ni vill ha den här lägenheten eller ej.
- 30 Karin glömde att kamma _____ innan hon gick till skolan.
- 31 Herr och fru Skog vill lära _____ företagsekonomi, för de ska starta eget.
- 32 Jag måste ta av _____ glasögonen när jag simmar.
- 33 Arvid var så trött att han inte ville klä av _____ innan han skulle lägga _____.
- 34 Det är inte bra att sitta stilla för länge. Man måste röra på _____ ibland.
- 35 Katten, som nyss hade ätit, satt och slickade _____ om nosen.
- 36 Lena och Uno förlovade _____ i lördags.
- 37 Vi ska lära _____ franska, för vi ska jobba i Frankrike ett halvår.
- 38 Ni måste skynda _____ om ni ska komma i tid till tåget. Det går om en kvart.
- 39 Innan läkaren undersökte fru Larsson fick hon ta av _____ på överkroppen.
- 40 Har du lärt _____ reflexiva pronomena nu?

10 Possessiva pronomen

Possessiva pronomen talar om *vem/vilka eller vad* som äger eller har något.
De flesta possessiva pronomen böjs efter det ord som de står tillsammans med.

	<i>en</i>	<i>ett</i>	<i>plural</i>
jag	min	mitt	mina
du	din	ditt	dina
han	hans	hans	hans
hon	hennes	hennes	hennes
den	dess	dess	dess
det	dess	dess	dess
man	ens	ens	ens
vi	vår	vårt	våra
ni	er	ert	era
de	deras	deras	deras

OBS! *man* är ett indefinit pronomen men fungerar som ett personligt pronomen.

Jag har en katt.	Min katt är svart.	Vi har en bil.	Vår bil är gammal.
Jag har ett bord.	Mitt bord är fint.	Vi har ett hus.	Vårt hus ligger i Åre.
Jag har två flickor.	Mina flickor är snälla.	Vi har två cyklar.	Våra cyklar är bra.
Du har en pojke.	Din pojke heter Per.	Ni har en bostad.	Er bostad är fin.
Du har ett hus.	Ditt hus ligger i Lund.	Ni har ett barn.	Ert barn är litet.
Du har inga pengar.	Dina pengar är slut.	Ni har två rum.	Era rum är stora.
(Åke)	(Åkes)	(Åke och Pia)	(Åkes och Pias)
Han har en dator.	Hans dator är ny.	De har en lärare.	Deras lärare heter Kurt.
Han har ett barn.	Hans barn är litet.	De har ett klassrum.	Deras klassrum är stort.
Han har många böcker.	Hans böcker är nya.	De har många böcker.	Deras böcker är nya.
(Pia)	(Pias)		
Hon har en hund.	Hennes hund är snäll.		
Hon har ett piano.	Hennes piano är svart.		
Hon har två ringar.	Hennes ringar är fina.		
(Affären)	(Affärens)		
Den har en chef.	Dess chef heter Patrik.		
Den har ett lager.	Dess lager är stort.		
Den har många kunder.	Dess kunder är vänliga.		
(Programmet)	(Programmets)		
Det har en producent.	Dess producent är här.		
Det har ett tema.	Dess tema är gammalt.		
Det har många tittare.	Dess tittare är nöjda.		
Man har en adress.	Ens adress kan vara hemlig.		
Man har ett namn.	Ens namn är viktigt.		
Man har vänner.	Ens vänner är viktiga.		

11 Possessiva pronomen

Skriv rätt possessiva pronomen tillsammans med de substantiv som står inom parentes. Se exempel.

- 1 Pelle behöver inte gå till dagis idag, för hans mamma är ledig. (en mamma)
- 2 Jag ska åka buss till jobbet, för _____ är sönder. (en cykel)
- 3 Vi kan inte köpa en ny TV, för _____ är slut. (pengar)
- 4 Ulla och Kurt ska åka till Chile, för _____ bor där. (en son)
- 5 Anna bakar kakor, för _____ ska komma på besök. (föräldrar)
- 6 Om ni flyttar vill jag ha _____. (en adress)
- 7 Man hoppas att _____ inte försvinner. (vänner)
- 8 Oj, vad _____ är långt! Du måste nog klippa dig. (ett hår)
- 9 Vi måste flytta, för _____ ska rivs. (ett hus)
- 10 Du kan hänga _____ i hallen. (kläder)
- 11 Jag kan inte följa med till USA. _____ är ogiltigt. (ett pass)
- 12 Man måste stanna hemma från jobbet när _____ är sjuka. (ungar)
- 13 Om ni slutar röka kan ni minska _____. (utgifter)
- 14 Nina var glad, för _____ hade städat hela lägenheten. (en man)
- 15 Vi måste måla om _____. (en sommarstuga)
- 16 Eleverna i klass 1 c klagade, för _____ var inte bra. (ett schema)
- 17 Jag måste gå till ögonläkaren, för _____ är för svaga. (glasögon)
- 18 Mäklarfirman Ek & Ask kan hjälpa till om ni ska sälja _____. (ett hus)
- 19 John får inte köra bil, för polisen har tagit _____. (ett körkort)
- 20 Du kan skriva _____ här. (en adress)
- 21 Skolbarnen städar i bänkarna, för _____ ska komma på besök idag. (föräldrar)
- 22 Paula är arbetslös, för _____ har gått i konkurs. (ett företag)

PRONOMEN

- 23 Lisa, du är väl hemma i kväll? _____ kommer hit då. (kusiner)
- 24 Erik vill byta jobb, för _____ är så dåliga. (arbetstider)
- 25 Man blir irriterad när folk inte kan stava _____ rätt. (ett namn)
- 26 Bosse och Inga ska äta hos mig idag, för det har brunnit i _____. (ett kök)
- 27 Rebecka ska åka till stan, för _____ väntar på henne där. (en pojkvän)
- 28 Vi ringer till polisen, för det har varit inbrott i _____ i natt. (en källare)
- 29 – Ann-Britt och Klas, ni har väl skrivit _____? (övningar)
– Ja, det har vi.
- 30 Matti fyllde 20 år i lördags. _____ gav honom ett par sportskor. (kompisar)

12 Possessiva pronomen

Skriv rätt possessivt pronom. Se exempel.

- | | |
|-------------------------------|------------------------------------|
| 1 jag / en bil | <u>Min bil</u> är ny. |
| 2 Adam / kläder | <u>Hans kläder</u> är omoderna. |
| 3 du / ett telefonnummer | Var snäll och skriv _____ här! |
| 4 Eva / ett arbete | _____ är intressant. |
| 5 vi / en soffa | _____ är inte bekväm. |
| 6 ni / släktingar | Var bor _____? |
| 7 Tom och Joe / ett modersmål | _____ är engelska. |
| 8 man / ett telefonnummer | _____ kan vara hemligt. |
| | |
| 9 Åsa och Bo / en lägenhet | _____ ligger i Centrum. |
| 10 jag / ett efternamn | Det är svårt att stava till _____. |
| 11 du / en läxa | Har du gjort _____? |
| 12 Hamid / en bror | _____ bor inte i Sverige. |
| 13 vi / ett badrum | _____ är ganska litet. |
| 14 Fatima / skor | _____ är mycket eleganta. |
| 15 man / en barndom | _____ kommer aldrig tillbaka. |
| 16 ni / en lärare | Varifrån kommer _____? |
| | |
| 17 jag / glasögon | Var är _____? |
| 18 John / ett hus | Var ligger _____? |
| 19 du / böcker | Har du glömt _____? |
| 20 Maria / en kappa | _____ är röd. |
| 21 vi / vänner | Vi ska bjuda _____ på middag. |
| 22 Ann och Uno / möbler | _____ är nya. |
| 23 ni / ett soffbord | Var har ni köpt _____? |
| 24 man / vänner | _____ är viktiga. |

13 Reflexiva possessiva pronomen

Possessiva pronomen har en reflexiv form precis som personliga pronomen. Reflexiva possessiva pronomen **syftar tillbaka på subjektet i samma sats**. 3:e person singular och plural heter **sin, sitt** eller **sina**. (Jämför med det reflexiva pronomenet **sig!**)

Reflexiva possessiva pronomen böjs efter det ord de bestämmer.

		Subjekt		
		<i>en</i>	<i>ett</i>	<i>plural</i>
<i>Singular</i>				
1	jag	min	mitt	mina
2	du	din	ditt	dina
3	han	sin	sitt	sina
	hon	sin	sitt	sina
	den	sin	sitt	sina
	det	sin	sitt	sina
	man	sin	sitt	sina
<i>Plural</i>				
1	vi	vår	vårt	våra
2	ni	er	ert	era
3	de	sin	sitt	sina

OBS! *man* är ett indefinit pronomen men fungerar som ett personligt pronomen.

Subjekt			Subjekt		
Jag	gillar	min katt.	Vi	tvättar	vår bil.
Jag	målar	mitt bord.	Vi	bor	i vårt hus.
Jag	älskar	mina flickor.	Vi	lagar	våra cyklar.
Du	älskar	din pojke.	Ni	möblerar	er bostad.
Du	bor	i ditt hus.	Ni	älskar	ert barn.
Du	sparar	dina pengar.	Ni	städar	era rum.
Han	tar med sig	sin dator.	De	gillar	sin lärare.
Han	leker med	sitt barn.	De	trivs	i sitt klassrum.
Han	läser	sina böcker.	De	läser	sina böcker.
Hon	klappar	sin hund.			
Hon	flyttar	sitt piano.			
Hon	har på sig	sina ringar.			
Affären	har	sin chef.			
Affären	har	sitt lager i Lund.			
Affären	har	sina kunder.			
Programmet	har	sin producent.			
Programmet	har	sitt tema.			
Programmet	har	sina tittare.			
Man	har	sin adress.			
Man	har	sitt namn.			
Man	har	sina vänner.			

14 Reflexiva possessiva pronomen



Skriv rätt form av reflexiva possessiva pronomen tillsammans med det substantiv som står inom parentes. Se exempel.

- 1 Martin går ut med sin hund morgon och kväll. (en hund)

2 Jag måste lämna _____ Lund, för jag har fått ett bra jobb i Stockholm. (en hemstad)

3 Ulf, varför har du inte ätit upp _____? (en mat)

4 Lars ska åka till Florida om en vecka, så nu måste han förnya _____. (ett pass)

5 Vi umgås inte så mycket med _____. (grannar)

6 Maria och Bengt ställer _____ på balkongen. (cyklar)

7 – Har ni fått _____ ännu? (ett schema) – Nej.

8 Rosengård i Malmö är känt för _____. (ett centrum)

9 Man ska säga till _____ om man inte förstår. (en lärare)

10 Anna ringer till _____ varje dag. (föräldrar)

11 Jag trivs bra på _____. (ett arbete)

12 Sara och Oskar väntade på _____ i två år. (en lägenhet)

13 – Varför ska ni sälja _____? (en sommarstuga)
– Det är för dyrt att ha den.

14 Pelle och jag börjar _____ om en vecka. (en semester)

15 Man bör gå till tandläkaren och undersöka _____ en gång om året. (tänder)

16 Min katt är nog sjuk, för den har inte ätit _____. (en mat)

17 – Varför har du ställt _____ precis innanför dörren? (skor)
– Jag hade bråttom när jag kom hem.

18 Arbetsförmedlingen ska flytta _____ till centrum. (ett kontor)

19 Kristina har äntligen fått _____. (ett körkort)

PRONOMEN

- 20 Sverige är känt för _____. (Volvobilar)
- 21 Lisas hund vill inte sova i _____. Den vill sova i mattes säng. (en korg)
- 22 Ni kommer väl inte ensamma på lördag? Ni får gärna ta med _____. (flickor)
- 23 Ulrikas barn sover gott i _____. (en säng)
- 24 Patrik träffar ofta _____. (kompisar)
- 25 – Pia, varför har du lagt _____ här i köket? Det kan lätt komma bort bland alla saker. (ett halsband)
– Ja, jag vet. Jag ska ta det.
- 26 Eva och Karl ska sälja _____ och flytta till en lägenhet. (ett hus)
- 27 Vi vill inte ha _____ på dagis. (ett barn)
- 28 Man kan oftast inte använda _____ som legitimation. (ett pass)
- 29 Min hemstad är känd för _____. (parker)
- 30 Jag ska spara en del av _____ till en resa. (pengar)
- 31 Fru Olsson har kontaktat en advokat, för hon vill skiljas från _____. (en man)
- 32 Många svenskar lämnade _____ i slutet av 1800-talet. (ett hemland)

15 Reflexiva possessiva pronomen

Komplettera meningarna. Se exempel.

- 1 Pelle tar fram papper och penna, för han ska skriva till sina föräldrar (skriva till, föräldrar)
- 2 Jag studerar mycket, för jag vill klara min examen (klara, en examen)
- 3 Lisa tar fram strykjärnet, för _____ (stryka, blusar)
- 4 Du och jag går till banken, för _____ (beta, ett lån)
- 5 Hans och Greta går till centrum, för _____ (träffa, kompisar)
- 6 Du och din fru måste gå till hyresvärdens, för _____ (skriva under, ett kontrakt)
- 7 Mona stiger upp klockan sex, för _____ (väcka, en son)
- 8 Du måste gå till fotoaffären, för _____ (hämta, kort)
- 9 Martin köper blommor, för _____ (gratulera, en syster)
- 10 Jag har köpt en pärm, för _____ (ha ordning på, papper)
- 11 Erik går till dagis, för _____ (hämta, ett barn)
- 12 Du och din man måste åka till flygplatsen, för _____ (möta, en dotter)
- 13 Sofia går till polisen, för _____ (hämta, ett pass)

PRONOMEN

- 14 Olle och jag har köpt champagne, för _____

(fira, en bröllopsdag)
- 15 Arne och Ulla kontaktar en maklare, för _____

(sälja, ett hus)
- 16 Du och din syster har tagit fram mycket kläder, för _____

(packa, resväskor)
- 17 Jag går till kemtvätten, för _____

(hämta, en jacka)
- 18 Du behöver köpa målarfärg, för _____

(måla om, ett kök)
- 19 Anita och Rolf går till järnvägsstationen, för _____

(möta, en son)
- 20 Jag och min dotter tar fram skokräm, för _____

(putsa, skor)
- 21 Jag övningskör mycket, för _____

(klara, ett körkort)
- 22 Du ringer till Telia, för _____

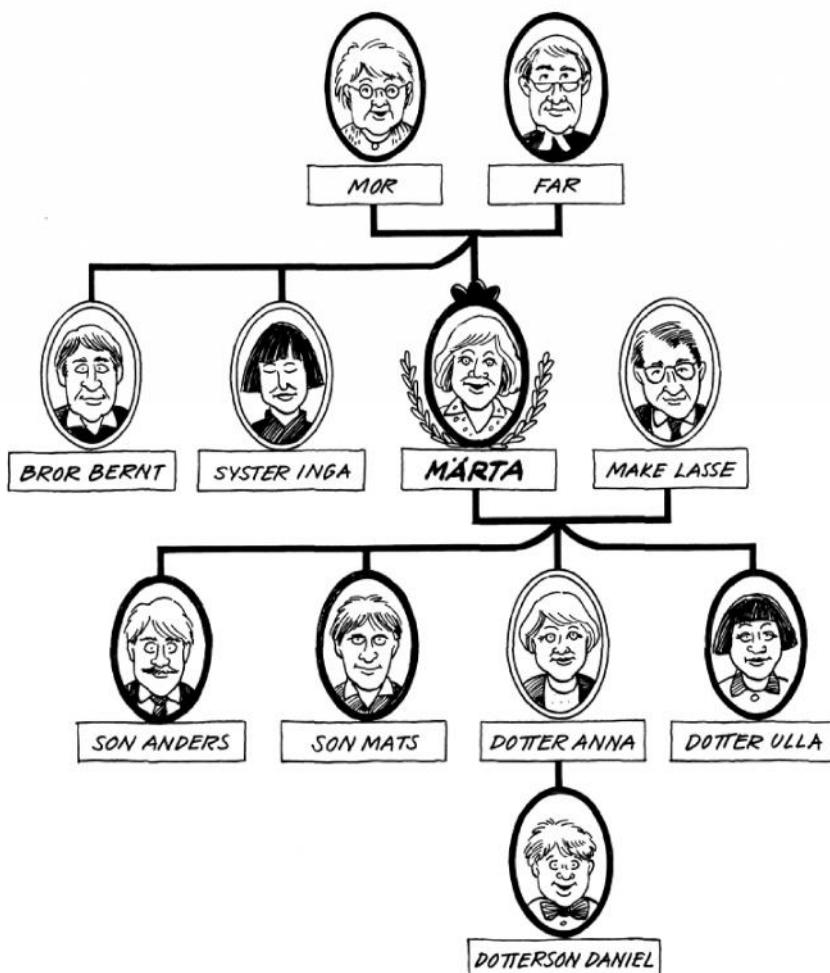
(flytta, en telefon)
- 23 Jag behöver en penna, för _____

(fylla i, personuppgifter)
- 24 Man bör inte grilla på balkongen, för _____

(tänka på, grannar)

16 Lucktext (personliga, reflexiva, possessiva och reflexiva possessiva pronomen)

Skriv pronomena som passar i luckorna. Se exempel.

**Märta berättar**

Jag heter Märta Malmberg, och jag är 54 år. Jag är född i en liten by på landet. Min pappa var präst där. Han är död sedan många år. Min mamma var lärare. Hon är också död.

_____ har två syskon, en syster och en bror. _____ heter Inga och Bernt. _____ bor inte i samma stad som _____, men _____ brukar komma hit och hälsa på _____ och _____ familj.

_____ är gift med Lasse. _____ träffades för mer än 30 år sedan när _____ studerade i Lund. Lasse och _____ gifte _____ 1965. _____ var inte färdiga

PRONOMEN

med _____ studier då. Lasse studerade medicin, och _____ läste pedagogik.

1966 föddes _____ första barn, Anna. Nu är _____ mamma till en liten pojke som heter Daniel. Daniel är _____ första barnbarn. Det är så roligt att träffa _____.

5 Jag och _____ man fick fyra barn. Det var några jobbiga år när _____ barn var små, men tiden går fort, och nu är _____ vuxna och har flyttat hemifrån.

Ulla, _____ andra dotter, är lärare. _____ älskar _____ arbete. Det är roligt att prata med _____. _____ och _____ kan sitta och prata länge, länge. _____ är ju också lärare. Det glömde _____ kanske att säga. _____

10 har arbetat som lärare i många år, och jag tycker fortfarande om _____ jobb.

Mats och Anders, _____ söner, studerar i Lund. _____ tror att det går bra för _____. Pojkarna kommer inte hem till _____ så ofta nu för tiden. Ibland oroar _____ för _____, men _____ man brukar säga: "_____ kommer när _____ är hungriga eller när _____ behöver pengar. Ora _____

15 inte! "

_____ och min man bor i ett gammalt hus. _____ är stort, men _____ behöver mycket plats, speciellt när _____ barn är hemma samtidigt.

Till jul kommer Anna hit med _____ familj. Då kommer också Ulla och _____ pojkvän. Mats och Anders vill bjuda hit _____ flickvänner. Då blir det fullt i huset, och

20 det ska bli roligt.

På sommaren brukar _____ man och _____ åka till _____ sommarstuga. _____ är också ganska stor. _____ ligger vid havet. Det är skönt att komma från staden.

_____ har ett husdjur också, en katt. Det är faktiskt Annas katt, men _____ kan inte ha _____, för _____ son är lite allergisk mot katter. Därför har _____ katten hemma hos _____ nu. Vad gör man inte för _____ barn?

Skrivuppgift:

Berätta lite om dig själv!

17 Indefinita pronomen

Indefinita pronomen använder man om något obestämt. Man tänker inte på någon speciell person eller sak.

Indefinita pronomen kan vara förenade eller självständiga.

De flesta indefinita pronomen böjs efter det ord som de står tillsammans med.

Förenade (= tillsammans med ett substantiv) om personer och saker

en	ett	plural
någon ...	något ...	några ...
ingen ...	inget ...	inga ...
		många ...
		få ...

– Har du **någon** bil? – Har du **något** papper?

– Nej, jag har **ingen** bil. – Nej, jag har **inget** papper.

– Har du **några** läxor?

– Nej, jag har **inga** läxor.

Doktor Persson har **många** patienter. Det är fullt i väntrummet.

Doktor Olsson har **få** patienter. Det är nästan tomt i väntrummet

Självständiga (= ej tillsammans med ett substantiv)

person	sak
någon	några
ingen	inga
	många
	få
man	

något = någonting
inget = ingenting

– Har **någon** sökt mig idag? – Har **några** anmält sig till festen?
– Nej, **ingen** har ringt. – Nej, **inga** har anmält sig än.

– Varför ringer inte Kajsa? **Något** måste ha hänt. Vet du **något**?
– Nej, jag vet **inget**.

– **Många** är sjuka, men **få** har råd att vara hemma från jobbet.

– **Man** bör stanna hemma när **man** är sjuk.

18 Indefinita pronomen**Förenade**

någon ... något ... några ...

en läxa	ett foto	halstabletter
en video	ett frimärke	försäkringar
en släktning	ett plåster	syskon
en huvudvärkstablett	ett husdjur	lån

Välj lämpliga pronomen och substantiv. Se exempel.

- 1 – Har du någon läxa till i morgen?
– Ja, engelska.
- 2 – Har du _____?
– Ja, en papegoja.
- 3 – Har du _____ på din bror?
– Ja då, många.
- 4 – Har du _____? Jag har så ont i halsen. – Nej, tyvärr.
- 5 – Har du _____ i Göteborg?
– Ja, en kusin.
- 6 – Har du _____? Jag har skurit mig i tummen.
– Ja, vänta lite!
- 7 – Har ni _____ på ert hus?
– Ja, ett med bunden ränta och ett med rörlig ränta.
- 8 – Har du _____?
– Ja, en bror och en syster.
- 9 – Har du _____? Jag har så ont i huvudet.
– Ja, men den måste lösas upp i vatten.
- 10 – Har du _____? Min är sönder, och jag skulle vilja spela in en film i kväll.
– Ja, jag kan spela in den till dig.
- 11 – Har du _____? Jag måste posta ett brev till USA.
– Nej, de är tyvärr slut.
- 12 – Har du _____?
– Ja, en hemförsäkring och en trafikförsäkring.

19 Indefinita pronomen

Självständiga

någon, några något = någonting

Välj lämpligt pronom. Se exempel.

- 1 – Vill du ha något att dricka? – Ja tack, lite juice.
- 2 – Är det _____ som har ringt?
– Ja, Kjell ringde för en stund sedan.
- 3 – Varför är du ledsen? Har det hänt _____?
– Ja, jag har tappat min plånbok.
- 4 – Ska du ta med dig _____ till festen?
– Ja, lite vin.
- 5 – Ska du ta med dig _____ till festen?
– Ja, min kusin.
- 6 – Är det _____ som vet var Ali är?
– Ja, han är hos tandläkaren.
- 7 – Finns det _____ som hjälper mot migrän?
– Ja, vila.
- 8 – Är det _____ som har en cigarett?
– Javisst. Varsågod!
- 9 – Finns det _____ att äta, mamma?
– Jadå. Kyllskåpet är fullt av mat.
- 10 – Är det _____ som har sett Ulla idag?
– Nej, hon har nog inte kommit än.
- 11 – Ska jag berätta _____ för dig? – Ja. Vad då?
- 12 – Är det _____ som kan hjälpa mig?
– Ja, jag kommer.
- 13 – Du kan ringa mig om _____ händer. Jag kommer direkt.
– Vad bra!
- 14 – Om _____ frågar efter mig kan du säga att jag snart är ledig.
– Ja.

20 Indefinita pronomen**Förenade**

ingen ... inget ... inga ...

en kam	ett recept	ägg
en kamera	ett pass	biljetter
en penna	ett körkort	cigarretter
en mjölk	ett schampo	pengar
en nyckel	ett smör	lotter
en telefon		tennisbollar

Välj lämplig pronomen och substantiv. Se exempel.

- 1 Vi har inget smör, så vi kan inte baka kakor.
- 2 Britta har _____, så hon kan inte skriva.
- 3 Anders har _____, så han kan inte följa med till Kina.
- 4 Janne har _____, så han kan inte betala hyran
- 5 Vi har _____ hemma, så vi kan inte göra omelett.
- 6 Det finns _____ kvar, så vi kan inte se Hamlet.
- 7 Jag har _____, så jag kan inte fotografera.
- 8 Jag har _____, så jag får inte köra bil.
- 9 Jag har _____, så jag kan inte vinna.
- 10 Lisa har _____, så hon kan inte låsa dörren.
- 11 Teresa har _____, så hon kan inte tvätta håret.
- 12 Göran har _____ hemma, så han kan inte röka.
- 13 Jag har _____, så jag kan inte kamma mig.
- 14 Vi har _____, så vi kan inte laga pannkakor.
- 15 Kalle har _____, så han kan inte ringa.
- 16 Vera har _____, så hon kan inte köpa penicillin.
- 17 John har _____, så han kan inte spela tennis.

21 Indefinita pronomen

Självständiga

Välj rätt pronomen. Se exempel.

- 1 – Jag har inget att göra, mamma.
– Vi kan spela kort, om du vill.

2 – Varför är det _____ som vill leka med Erik?
– Han är dum.

3 – Jag kände _____ på festen.
– Det var ju synd!

4 – Det är _____ som har ringt på min födelsedag.
– Så tråkigt, men dagen är väl inte slut än?

5 – Var du på bokrean förra veckan?
– Ja, men jag köpte _____.

6 – Vad kommer att hända i framtiden?
– Det är _____ som vet.

7 – Jag har _____ att ta på mig på festen.
– Du har ju hela garderoben full!

8 – Är läxan svår?
– Jaa, jag förstår absolut _____.

9 – De svarar inte på vårdcentralen.
– Nej, det är klart. Det är _____ som jobbar där på lördagar.

10 Eva har provat allt mot sitt eksem, men det är _____ som hjälper.

11 – Varför säger du _____? Är du arg på mig?
– Nej, jag tänker.

12 – Vad vet du om olyckan?
– Jag vet _____.

13 _____ på sjukhuset förstod vad Mohammed sa på arabiska, så man tvungen att skaffa en tolk.

14 – Vad vill du ha till frukost?
– _____. Jag är inte hungrig.

22 Interrogativa pronomen

Interrogativa pronomen använder man när man frågar om personer och saker.
Det finns både självständiga och förenade interrogativa pronomen.

Självständiga

<i>person</i>	<i>sak</i>
vem, vilka (vems = genitiv)	vad

Förenade

<i>en</i>	<i>ett</i>	<i>plural</i>
vilken ...	vilket ...	vilka ... = vad ... för

- Vem har ringt?
– Olle.
- Vem ska du träffa?
– Karin.
- Vilka ska komma på festen?
– Kajsa och Patrik.
- Vilka ska du hälsa på?
– Sven och Berit.
- Vad är det?
– Det är en blomma?
- Vad läser du?
– En veckotidning
- Vad är det?
– Det är ett korsord.
- Vad tuggar du på?
– Ett tuggummi.
- Vad är det?
– Det är två uppsatser.
- Vad har du i kassen?
– Böcker.
- Vilken vecka är det nu?
– Vecka 36.
- Vilken mat gillar du?
– Skaldjur.
- Vilket datum är det idag?
– Den tredje.
- Vilket yrke har Jens?
– Han är snickare.
- Vilka matcher är det den här veckan?
– AIK mot MFF och Öster mot Brage.
- Vilka lärare har ni i engelska och tyska?
– John och Günter.
- Vad är det för vecka nu?
– Vecka 36.
- Vad gillar du för mat?
– Skaldjur.
- Vad är det för datum idag?
– Den tredje.
- Vad har Jens för yrke?
– Han är snickare.
- Vad är det för matcher den här veckan?
– AIK mot MFF och Öster mot Brage.
- Vad har ni för lärare i engelska och tyska?
– John och Günter.

23 Interrogativa pronomen

Självständiga

vem, vilka vad

Välj pronomen som passar till svaren. Se exempel.

- | | |
|---|-----------------------------------|
| 1 – <u>Vem</u> har lagt sina nycklar här? | – Olle. |
| 2 – _____ är det? | – Ögondroppar. |
| 3 – _____ är det? | – Kalle. |
| 4 – _____ av eleverna är äldst? | – Klas. |
| 5 – _____ ska du bli? | – Tandläkare. |
| 6 – _____ är din chef? | – Oskar Larsson. |
| 7 – _____ sysslar du med? | – Jag studerar vid universitetet. |
| 8 – _____ är det? | – Bodil. |
| 9 – _____ heter du? | – Ann-Sofi Blomqvist. |
| 10 – _____ ska du bjuda på festen? | – Lennart och Lena. |
| 11 – _____ har du i läxa? | – Engelska och matte. |
| 12 – _____ är Inga gift med? | – Med Anders Berg. |
| 13 – _____ ska du göra i kväll? | – Gå på bio. |
| 14 – _____ har inte fått schemat? | – Marisol och Ana. |
| 15 – _____ jobbar du med? | – Jag är sjuksköterska. |
| 16 – _____ förstår inte engelska här? | – Josef och Maria. |
| 17 – _____ vill du ha att dricka? | – Lite öl, tack. |
| 18 – _____ klarade inte provet igår? | – Kerstin och Susanna. |
| 19 – _____ är bäst i klassen? | – Per Bergström. |
| 20 – _____ har du lärt dig nu? | – Vem, vad och vilka. |

24 Interrogativa pronomen

Förenade

vilken ... vilket ... vilka ...

en hårfärg	ett språk	tidningar
en sjö	ett telefonnummer	städer
en film	ett berg	intressen
en storlek	ett personnummer	färger
en dag	ett bilmärke	dagar

Välj rätt pronomen och substantiv som passar till svaren. Se exempel.

- 1 - Vilket telefonnummer har du? – 000-112116.
 2 - _____ har du? – Golf och fiske.
 3 - _____ ska vi se? – Ängeln.
 4 - _____ är störst i Sverige? – Stockholm och Göteborg.
 5 - _____ är vi lediga? – Lördag och söndag.
 6 - _____ har du? – 760730-2182.
 7 - _____ är störst i Sverige? – Vänern.
 8 - _____ kommer Märta? – Onsdag.
 9 - _____ har du på skor? – 40.
 10 - _____ är högst i Sverige? – Kebnekaise.
 11 - _____ har Olle? – Brun.
 12 - _____ har Ulf Dahlin? – Audi.
 13 - _____ köper du? – Arbetet och Expressen.
 14 - _____ läser du? – Tyska.
 15 - _____ gillar du? – Blått och gult.

25 Interrogativa pronomen

Använd **vad** ... **för** ... i stället för *vilken*, *vilket*, *vilka* i frågan. Se exempel.

- 1 – Vilken dag är det idag? – Det är måndag.

Vad är det för dag idag?

- 2 – Vilket bilmärke har du? – Mercedes.

- 3 – Vilket nummer är det på ditt klassrum? – Nummer 6.

- 4 – Vilken musik gillar du? – Jazzmusik.

- 5 – Vilka mediciner fick du av doktorn? – Penicillin och värktabletter.

- 6 – Vilken utbildning har du? – Jag är sjuksköterska.

- 7 – Vilka nationaliteter är det i er grupp? – Det är bara svenskar och danskar.

- 8 – Vilken arbetslivserfarenhet har du? – Sju år inom handel och kontor.

- 9 – Vilket instrument spelar Pelle? – Saxofon.

- 10 – Vilka språk talar du? – Arabiska och engelska.

- 11 – Vilken färg är det på din bil? – Den är röd.

26 Interrogativa pronomen

vad - vem - vilka
vilk/en - et -a vad ... för

Gör en intervju med Peter. Skriv frågorna. Se exempel.

- 1 - Vad heter du ? – Peter Smith.
- 2 - _____ ? – England.
- 3 - _____ ? – London.
- 4 - _____ ? – Engelska.
- 5 - _____ ? – 1966.
- 6 - _____ ? – 1994.
- 7 - _____ ? – Bergsgatan.
- 8 - _____ ? – Min fru.
- 9 - _____ ? – Annika.
- 10 - _____ ? – 000-123 45.
- 11 - _____ ? – Musiker.
- 12 - _____ ? – Musik, fotboll, resor.
- 13 - _____ ? – Bara engelska tidningar.
- 14 - _____ ? – Åka till Köpenhamn.
- 15 - _____ ? – Med min kompis Tommy.
- 16 - _____ ? – Tommys bror som bor där.

Ställ liknande frågor till varandra i klassen!

Berätta om Peter eller om någon i klassen!

27 Interrogativa pronomen

Finn tio fel!

Bland följande meningar finns det tio meningar som har fel frågeord. Markera de felaktiga meningarna och rätta dem. Se exempel.

- | | |
|----------------------------------|----------------------------------|
| 1 Vad gör du? | 2 Vem ringer du till? |
| <i>Vilken</i> | |
| 3 Vilket veckodag är det idag? | 4 Vilken månad är det? |
| 5 Vilket år är det? | 6 Vilken år är du född? |
| 7 Vad heter du? | 8 Vem heter du? |
| 9 Vem äter du? | 10 Vad äter du? |
| 11 Vem sitter bredvid dig? | 12 Vem bor du tillsammans med? |
| 13 Vilket adress har du? | 14 Vad skriver du? |
| 15 Vilka tidningar läser du? | 16 Vilka bok läser du? |
| 17 Vad har du för kläder på dig? | 18 Vilka kläder har du på dig? |
| 19 Vad ska du ha till middag? | 20 Vem ska du laga till middag? |
| 21 Vilken månad är du född? | 22 Vems penna är det här? |
| 23 Vilken telefonnummer har du? | 24 Vad har du för telefonnummer? |
| 25 Vilka dagar är du ledig? | 26 Vilka dag går du i skolan? |
| 27 Vad personnummer har du? | 28 Vilket postnummer har du? |
| 29 Vad har du för yrke? | 30 Vilken utbildning har du? |

28 Relativa pronomen

Jag har en katt som är svart.



Man använder en **som**-sats för att beskriva ett substantiv eller pronomen.
Som-satsen är alltså en bestämning som står *direkt efter* ett substantiv eller pronomen.
(Jämför med bestämning före: Jag har en svart katt.)

Som syftar tillbaka på substantiv och pronomen både i singular och plural (personer och saker).
Som används för att binda ihop två satser (huvudsats + bisats), och **som** inleder bisatsen.
Man böjer inte **som**.

OBS! **Som** kan vara subjekt eller objekt i bisatsen.

Jag har en dotter **som** heter Emma.
subjekt

Jag har en dotter **som** jag lämnar på dagis varje dag.
objekt

Vi har ett skåp **som** är gammalt.
s

Vi har ett skåp **som** vi har köpt på auktion.
o

Jag har två rum **som** är stora.
s

Jag har två rum **som** jag måste städa.
o

29 Relativa pronomen

Komplettera meningarna. Använd den information som står inom parentes. Se exempel.

- 1 Emma läser en bok som heter "Sommar i Lund".

(Den heter "Sommar i Lund".)

2 Det här är Petra som jag träffade igår.

(Jag träffade henne igår.)

3 Bertil har en syster som _____.
_____. (Hon bor i USA.)

4 Karin läser brevet som _____.
_____. (Hon har fått det från Åsa.)

5 Lena har ett jobb som _____.
_____. (Det är intressant.)

6 Tobias köper blommor som _____.
_____. (Han ska ge dem till Kajsa.)

7 Det här är Carl-Henrik som _____.
_____. (Jag träffade honom i Paris.)

8 Olof har två läxor som _____.
_____. (De är svåra.)

9 Har du sett väskan som _____.
_____? (Jag har fått den av Rut.)

10 Eva bor i ett hus som _____.
_____. (Det är omodernt.)

11 Vill du smaka på bullarna som _____.
_____? (Jag har bakat dem.)

12 Peter har en elev som _____.
_____. (Han kommer från Sydafrika.)

PRONOMEN

- 13 Det här är mina kusiner som _____
_____. (Du träffade dem i somras.)
- 14 Jag har två flickor som _____
_____. (De är 12 och 15 år gamla.)
- 15 Jag har en lägenhet som _____
_____. (Jag hyr den i andra hand.)
- 16 Får jag läsa uppsatsen som _____
_____? (Du har skrivit den.)
- 17 Vill du ge mig smöret som _____
_____? (Det står där borta.)
- 18 Har du sett korten som _____
_____? (Eva har tagit dem.)
- 19 Vem har tagit brevet som _____
_____? (Det låg här.)
- 20 Vill du ta fram kakorna som _____
_____? (Jag bakade dem igår.)
- 21 Har du skrivit övningen som _____
_____? (Vi har den i läxa.)
- 22 När kommer bordet som _____
_____? (Du har beställt det.)
- 23 Får jag låna veckotidningen som _____
_____? (Du köpte den i pausen.)
- 24 Vart går bussen som _____
_____? (Den står där borta.)
- 25 När börjar programmet som _____
_____? (Vi ska se det.)

ADJEKTIV

Adjektiv är ord som beskriver och ger information om substantiv och pronomen.

Adjektivet står

- 1 **före** substantivet Eva och Hasse har **en stor bil**.
 De bor i **ett stort hus**.
 Hasse gillar **stora bilar** och **stora hus**.

- 2 **efter** substantiv och pronomen tillsammans med vissa verb, t.ex.

vara	Vårt kök är modernt.
bli	Det har blivit kallt nu på morgnarna.
se ... ut	Din hund ser hungrig ut. Ge den lite mat!
känna sig	Magda och Sture känner sig nervösa . De ska resa utomlands för första gången.

Adjektivet böjs efter det/de substantiv eller pronomen som det beskriver.

Obestämd form

<i>en-ord</i>	<i>ett-ord</i>	<i>plural</i>
en stor matta Mattan är stor.	ett stort bord Bordet är stort.	stora mattor Mattorna är stora.

Bestämd form

Adjektivet slutar på **-a**, både i singular och plural, direkt efter vissa ord, bl.a.

den	det	de
min	mitt	mina = possessiva pronomen
Lenas	Lenas	Lenas = s-genitiv

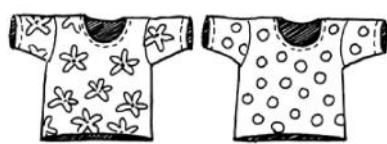
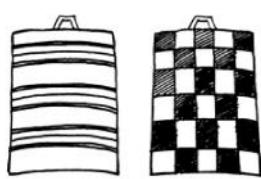
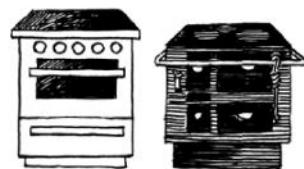
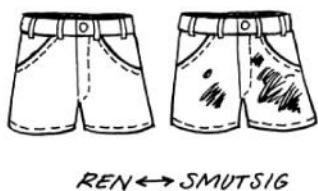
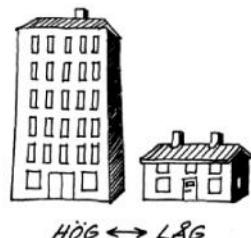
<i>en-ord</i>	<i>ett-ord</i>	<i>plural</i>
den stora mattan min stora matta Lena stora matta	det stora bordet mitt stora bord Eva stora bord	de stora mattorna mina stora bord Pers stora mattor

OBS! Ibland vill man inte upprepa ett substantiv. Då står adjektivet ensamt.

Kalle har en gul cykel, och hans bror har **en blå**.
Du kan ta den röda pennan, så tar jag **den svarta**.

ADJEKTIV

Några exempel på adjektiv



1 Obestämd form

Välj adjektiv från föregående sida och skriv dem i rätt form. Se exempel.

en billig bok

en _____ pärm

ett rutigt papper

ett _____ block

dyra pennor

_____ böcker

en tjock man

en _____ dörr

ett sjukt barn

ett _____ fönster

oroliga pojkar

_____ fåtöljer

en _____ bokhylla

en _____ kvinna

ett _____ skåp

ett _____ barn

_____ stolar

_____ flickor

en _____ pojke

en _____ flicka

ett _____ hår

ett _____ hår

_____ flickor

_____ pojkar

en _____ mamma

en _____ pappa

ett _____ barn

ett _____ barn

_____ föräldrar

_____ föräldrar

en _____ film

en _____ bok

ett _____ program

ett _____ ämne

_____ böcker

_____ lektioner

en _____ pojke

en _____ flicka

ett _____ barn

ett _____ barn

_____ personer

_____ patienter

2 Obestämd form

Skriv rätt form av de adjektiv som står inom parentes. Se exempel.

en stark ost (stark) smutsiga fötter (smutsig)

ett rent ansikte (ren) en _____ dryck (svag)

en _____ man (rik) ett _____ barn (fattig)

en _____ morgon (varm) _____ bokhyllor (omodern)
_____ cigaretter (stark) ett _____ papper (randig)

ett _____ land (rik) _____ cigarrer (svag)

en _____ kvinna (fattig) ett _____ te (svag)

en _____ kväll (kall) en _____ blus (rutig)

ett _____ papper (rutig) en _____ hand (smutsig)
_____ lampor (modern) _____ människor (fattig)

_____ händer (ren) ett _____ kaffe (stark)

en _____ handduk (ren) ett _____ hår (smutsig)

_____ familjer (rik) en _____ lägenhet (modern)

ett _____ hus (kall) _____ strumpor (randig)
_____ byxor (rutig) en _____ gardin (blommig)

_____ kjolar (randig) _____ nätter (kall)

ett _____ täcke (blommig) ett _____ paraply (prickig)

en _____ duk (prickig) ett _____ bord (omodern)

ett _____ hus (modern) en _____ fåtölj (omodern)

en _____ skjorta (randig) ett _____ klimat (varm)

_____ blusar (blommig) _____ klänningar (prickig)

_____ dagar (varm) ett _____ kaffe (kall)

3 Obestämd form

Skriv rätt form av de adjektiv som står inom parentes. Se exempel.

- 1 Jag köpte en bok igår. Den var billig. (billig)
- 2 Mia har ett bord. Det är _____ och passar bra till soffan. (låg)
- 3 Några flickor i min klass är mycket trötta. De ser nästan _____ ut. (sjuk)
- 4 Vårt badrum är så _____. Vi behöver en extra lampa där. (mörk)
- 5 Laila har varit sjuk länge, men nu känner hon sig _____ igen. (frisk)
- 6 Holger och Hilding är _____. De dricker nog för mycket öl. (tjock)
- 7 Mattan i köket är _____, så jag måste tvätta den. (smutsig)
- 8 Lägenheterna i det gamla huset på Nygatan var _____. (omodern)
- 9 Papperet, som jag skriver på, är _____. (randig)
- 10 Kaffet, som Eva bjöd på, var _____. (kall)
- 11 Lars-Ove röker _____ cigaretter. (stark)
- 12 Huset, som Anders köpte i förra veckan, var _____. (billig)
- 13 Filmen, som vi såg igår, var _____. (tråkig)
- 14 Oskars pojkar har blivit _____ genom att exportera papper. (rik)
- 15 Sonja köpte ett paraply igår. Det är _____. (prickig)
- 16 Barnet, som kom in på akuten i Morse, såg mycket _____ ut. (sjuk)
- 17 Karin har bantat i två månader. Nu är hon ganska _____ igen. (smal)
- 18 Maria har köpt två blusar och en kjol. Blusarna är _____, och kjolen är enfärgad. (blommig)
- 19 Papperet, som jag räknar på, är _____. (rutig)
- 20 Vi såg ett TV-program igår kväll. Det var _____. (rolig)
- 21 Eleverna i klass 1c fick studera själva igår, för läraren blev _____ och var tvungen att gå hem. (sjuk)
- 22 Jag köpte skinka och ost i delikatessdisken. Osten var _____. (stark)
- 23 Barbro skickar pengar till sina föräldrar, för de är _____. (fattig)
- 24 Lottas hår har blivit _____ i sommar. (ljus)

ADJEKTIV

- 25 När Anita och Per var på semester var de _____ för sina barn som var ensamma hemma. (orolig)
- 26 Lisa har fått en lägenhet. Köket är mycket _____. (modern)
- 27 Anna-Lena röker _____ cigaretter. (svag)
- 28 Anna och Inga har kommit hem från sjukhuset. De ser _____ ut nu. (frisk)
- 29 Jag skickade ett paket till USA igår. Portot var _____. (dyr)
- 30 Jesper har tvättat hela dagen. Nu är hans kläder _____. (ren)
- 31 Stina har köpt _____ gardiner till sitt kök. (prickig)
- 32 Trädet, som står utanför skolan, är _____. (hög)
- 33 Det var föräldramöte igår. Vi satt i barnens skolsal. Bänkarna var för _____ för oss. (låg)
- 34 Brödet var _____ när jag köpte det på bageriet i morgon. (varm)
- 35 Jag kan nästan inte se ut, för fönstret är så _____. (smutsig)
- 36 Gustav fick en bok i julklapp. Den var _____. (rolig)
- 37 I Carlssons skyltfönster hänger två _____ kostymer. (mörk)
- 38 Mona är barnflicka i USA. Familjen, som hon jobbar hos, är _____. (rik)
- 39 Mats har fått en lägenhet, men huset är _____. (omodern)
- 40 Igår handlade jag på sko-rean. Skorna var _____. (billig)
- 41 Igår kväll sovde jag framför TV:n, för programmet var så _____. (tråkig)
- 42 Kajsa gillar _____ klänningar. (blommig)
- 43 Pojken, som går omkring i trasiga kläder, är _____. (fattig)
- 44 I mitt bostadsområde är husen _____. (hög)
- 45 Det regnade och var kallt igår morgon, men på eftermiddagen blev det _____. (varm)
- 46 Det är modernt med _____ skjortor. (rutig)
- 47 Barnen kände sig lite _____ första dagen i skolan. (orolig)
- 48 Jag tvättade en tröja igår, men den blev inte _____. (ren)

4 Obestämd form

Skriv substantiv som passar till adjektiven. Se exempel.

1 Kaffet är svagt.

Emma är tjock.

2 Pojkarna är smala.

är modern.

3 _____ är kalla.

är lugn.

4 _____ är dyr.

är randig.

5 _____ är svag.

är hög.

6 _____ känner sig orolig.

är starkt.

7 _____ är rutig.

är smalt.

8 _____ ser friska ut.

är varma.

9 _____ är omodern.

är roliga.

10 _____ är låg.

ser rent ut.

11 _____ är kall.

känner sig lugn.

12 _____ är tråkiga.

är rikt.

13 _____ är smutsiga.

är ljusa.

14 _____ ser sjukt ut.

är moderna.

15 _____ var fattigt.

är tjockt.

16 _____ var randiga.

är blommigt.

17 _____ var prickiga.

är rik.

18 _____ är rolig.

är roligt.

19 _____ är smal.

är kallt.

20 _____ är dyrt.

ser oroliga ut.

21 _____ känner sig frisk.

är tråkigt.

5 Obestämd form

billig – dyr	hög – låg	randig – rutig
lugn – orolig	frisk – sjuk	rolig – tråkig
ren – smutsig	rik – fattig	modern – omodern
varm – kall	tjock – smal	blommig – prickig
ljus – mörk	stark – svag	

Välj adjektiv som passar till substantiven. Skriv adjektiven i rätt form. Se exempel.

- 1 En våning kan vara billig. Ett jobb kan vara roligt.
- 2 En hund kan vara _____. Gardiner kan vara _____.
- 3 En dag kan vara _____. Ett papper kan vara _____.
- 4 Handskar kan vara _____. Ett barn kan vara _____.
- 5 En bok kan vara _____. Dukar kan bli _____.
- 6 Ett land kan vara _____. Handdukar kan vara _____.
- 7 En katt kan vara _____. Ett golv kan bli _____.
- 8 Mediciner kan vara _____. Ett frimärke kan vara _____.
- 9 Läkare måste vara _____. En pojke kan se _____ ut.
- 10 Ett fönster kan vara _____. Byxor kan vara _____.
- 11 En vinter kan vara _____. Fåtöljer kan bli _____.
- 12 Ett träd kan vara _____. En elev kan känna sig _____.
- 13 Skor kan vara _____. En ost kan vara _____.
- 14 Stövlar kan vara _____. Ett ämne kan vara _____.
- 15 Ett hår kan vara _____. En familj kan vara _____.
- 16 Trappor kan vara _____. Ett område kan vara _____.
- 17 En tidning kan vara _____. Gator kan vara _____.
- 18 TV-program kan vara _____. En kvinna kan se _____ ut.
- 19 Cigarretter kan vara _____. Lärare kan vara _____.

6 Adjektiv med speciella former

en-ord	ett-ord	plural	motsatser
ny	nytt	nya	gammal
vit	vitt	vita	svart
trött	trött	trötta	pigg
svart	svart	svarta	vit
röd	rött	röda	
hård	hårt	hårda	mjuk
tom	tomt	tomma	full
tunn	tunt	tunna	tjock
enkel	enkelt	enkla	dubbel/svår
mogen	moget	mogna	omogen
vacker	vackert	vackra	ful
gammal	gammalt	gamla	ny/ung
liten	litet	små	stor
bra (oböjligt)	bra	bra	dålig

Välj lämpligt adjektiv och rätt form från rutan. Se exempel.

- Erik fick sitt pass igår. Det är nytt.
- Eva hade bara ett fel på skrivningen igår. Resultatet var mycket _____.
- Olle och Karin är 90 år. De är _____.
- Anders har jobbat 12 timmar idag. Han är _____.
- Gula bananer är _____, men en grön banan är inte _____.
- Det finns inget i det här glaset. Det är _____.
- Man blir _____ om händerna när man läser morgontidningen.
- Lena fick _____ rosor av sin man på bröllopsdagen.
- Man brukar ha _____ kläder på sig på begravningar.
- Sjukvärdspersonal arbetar ofta i _____ kläder.
- Patrik köpte både ett _____ vin och ett _____ vin igår.
- Barnet, som sitter i mitt knä, är _____ men kan inte somna.
- Smöret blir _____ om det står i frysens.

ADJEKTIV

- 14 Oskar svarade rätt på alla frågor på testet igår. De var _____.
- 15 Blusen i storlek 36 var för _____, så jag provade en i storlek 38 i stället.
- 16 Man kan se igenom det här papperet. Det är _____.
- 17 Man kan inte äta det här äpplet, för det är inte _____.
- 18 Många vill fotografera Fatima, för hon har så _____ ögon.
- 19 Läs de här böckerna! De är mycket _____.
- 20 Ylva tog det här fotot 1945. Det är _____.
- 21 Det finns inget i de här flaskorna. De är _____.
- 22 Rut är intresserad av kläder. Hon köper ofta _____ kläder.
- 23 När vi är _____ är det skönt att vila.
- 24 Om det blir _____ väder i morgon ska vi ta en lång promenad.
- 25 Katten är ett _____ djur, men det är inte elefanten.
- 26 Kalle är en _____ lärare. Alla gillar honom.
- 27 Byxorna, som Sofia provade igår, var för _____, så hon kunde inte ha dem.
- 28 Sverige har en _____ drottning. Eller hur?
- 29 Göran ska åka från Malmö till Lund. Han köper en _____ biljett.
- 30 När det är varmt har man bara _____ kläder på sig.
- 31 När Tobias hade flyttat, stod lägenheten _____ i flera veckor.
- 32 Jag måste köpa en _____ kamera, för den här fungerar inte.
- 33 Maja hade hög feber igår. Hon var alldeles _____ om kinderna.
- 34 Stolarna i skolan är _____. Det är obekvämt att sitta på dem.
- 35 Gösta vill inte ha något tjockt täcke på natten, bara en _____ filt.
- 36 Bertil löste mitt problem på 30 sekunder. Det var _____ för honom.
- 37 Jag kan inte äta bullen från igår, för den är så _____.
- 38 Huset vid stadsbiblioteket var alldeles _____ efter branden i natt.

7 Adjektiv med speciella former

<i>en-ord</i>	<i>ett-ord</i>	<i>plural</i>	<i>motsatser</i>
fri	fritt	fria	
våt lätt	vått lätt	våta lätta	torr svår/tung
kort	kort	korta	lång
god rund	gott runt	goda runda	dålig fyrkantig
dum sann	dumt sant	dumma sanna	klok osann
dubbel ledsen säker gammal	dubbelt ledset säkert gammalt	dubbla ledsna säkra gamla	enkel glad osäker ung/ny
liten	litet	små	stor
gratis (oböjligt)	gratis	gratis	

Välj lämpligt adjektiv och rätt form från rutan. Se exempel.

- 1 Tack för maten! Den var god.
- 2 – Hur _____ är det här huset? – Det är från 1972.
- 3 Anja och Rolf har flyttat hemifrån. De känner sig _____ nu.
- 4 En handduk blir _____ när man torkar sig på den.
- 5 – Hur _____ är dina föräldrar? – Mamma är 75 och pappa är 79.
- 6 Vi är mycket _____, men vi kan tyvärr inte hjälpa dig idag.
- 7 Alla kom in på cirkusen utan att betala. Biljetterna var _____.
- 8 Ulrika svarade rätt på alla frågor. De var _____.
- 9 – Är ni _____ på att ni hinner till tåget? – Javisst.
- 10 När mina barn var _____ bodde de hos moster Ada på loven.
- 11 Åsa skrev inte så mycket till Anna igår. Det blev bara ett _____ brev.
- 12 Mattias och Bo har varit _____ mot Alf, så de ska be om ursäkt.
- 13 Sverige är ett _____ land. Man kan säga och skriva vad man vill.

ADJEKTIV

- 14 – Oh, vilket _____ vin. Varifrån kommer det? – Från Spanien.
- 15 Pojkarna i skolan var så hungriga att de åt _____ portioner.
- 16 Det lilla barnet, som har tappat sin docka, ser _____ ut.
- 17 Paketet från USA vägde bara 0,5 kg. Det var _____.
- 18 – Jag är _____, men jag kan inte komma i morgon. – Så synd!
- 19 – Är det _____ att Lina har gift sig? – Ja, det stod i tidningen igår.
- 20 När det regnar blir kläderna _____.
- 21 – Oh, vilka _____ kakor. Har du bakat dem själv? – Ja.
- 22 Det finns olika geometriska figurer. Cirklar är _____.
- 23 Lillemor ska klippa sitt långa hår. Hon vill ha en _____ frisyr nu.
- 24 Köket i Kristers lägenhet är bara på 4 kvm. Det är _____.
- 25 – Vill du ha en stor eller en _____ glass? – Det spelar ingen roll.
- 26 Det var _____ av mig att säga så. Ursäkta!
- 27 Vi har två _____ pauser, en klockan tio och en klockan tre.
- 28 – Hur _____ är din dotter? – 3 år.
- 29 – Är du _____ på att du klarar din examen? – Javisst.
- 30 – Behöver jag inte betala portot på det här brevet? – Nej, det är _____.
- 31 Jordklotet är _____.
- 32 Jag tror inte på Urbans berättelser. De kan inte vara _____.
- 33 Jag vill ha en _____ duk som är 115 cm i diameter.
- 34 – Klarade du skrivningen i matte förra veckan? – Ja, den var _____.
- 35 Sätt dig inte där! Gräset är _____ efter regnet.
- 36 Det är inte _____ att jag kan komma, men jag ska försöka.
- 37 Olle är en _____ man nu. Polisen släppte honom igår.
- 38 Det är ofta _____ parkering på helger.

8 Obestämd form

kall	varm	rolig	tråkig	snäll	dum
trevlig	skön	god	dyr	billig	ful
sann	säker	svår	lätt	vacker	jobbig

Välj lämpliga adjektiv. Se exempel.

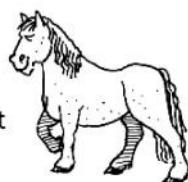
- 1 Det är kallt på vintern i Sverige.
- 2 Det är _____ att städa.
- 3 Det är _____ att handla på rea.
- 4 Det var _____ av dig att ringa till mig på födelsedagen.
- 5 Det är _____ att ljuga.
- 6 – Är det _____ att du kan komma? – Javisst.
- 7 Det är _____ att bada i havet.
- 8 Det är _____ att dricka vin till maten. Eller hur?
- 9 Det var _____ att du inte kunde komma på festen igår.
- 10 Det är _____ i Sverige på sommaren.
- 11 Det är _____ att cykla i storm.
- 12 Det är _____ att koka te.
- 13 Det var _____ att träffa dig.
- 14 Det är _____ att leva i Sverige.
- 15 – Är det _____ att du har vunnit en miljon? – Ja, det är det.
- 16 Det är _____ att träffa nya människor.
- 17 – Var det _____ på festen igår? – Ja, det var det verkligen.
- 18 Det var _____ av mig att säga så. Ursäkta!
- 19 Det är _____ att köra bil när det är halt.
- 20 Det är _____ att titta på ishockey.
- 21 – Är det _____ att röka efter maten? – Ja, det är det.
- 22 Det är _____ att sova länge på morgnarna.

9 Obestämd form

stark	trogen	arg	envis	stolt	hungrig
listig	snäll	ung	tjock	rik	smal
fattig	kall	vit	lätt	stor	
dålig	hård	glad	tyst	dum	

Kombinera adjektiv och substantiv. Se exempel. Några adjektiv passar inte.

1 Stark som en häst



2 _____ som en varg



3 _____ som en gås



4 _____ som ett hus



5 _____ som en åsna



6 _____ som sten



7 _____ som en tupp



8 _____ som en hund

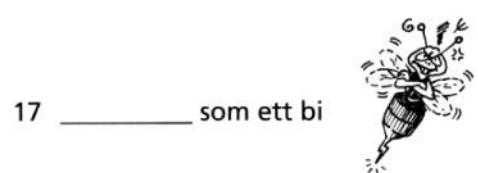
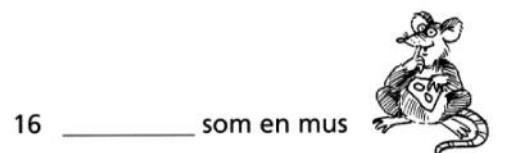
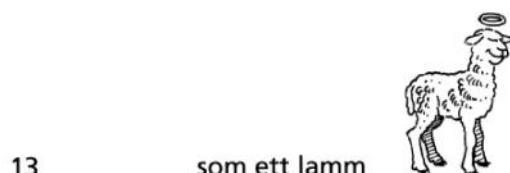


9 _____ som en kyrkråtta



10 _____ som en fjäder





10 Obestämd form

Kan du det här? Skriv lämpliga adjektiv. Se exempel.

- 1 Man är lång om man är över 1.90.
- 2 Det är _____ om det är minus 20 grader.
- 3 Barn blir _____ när de får presenter.
- 4 En boll är _____.
- 5 Anna har ont i halsen, så hon röker bara _____ cigaretter.
- 6 Familjen Bergs hus blev färdigt för en månad sedan. Det är alldeles _____.
- 7 Föräldrar brukar bli _____ när barnen inte lyder.
- 8 Om man är 17 år är man _____.
- 9 Rosor är _____ blommor.
- 10 Förr eller senare blir håret _____.
- 11 – Toaletten är _____ nu, så du kan gå in. – Tack. Det var bra.
- 12 Man blir _____ när det regnar.
- 13 Det är _____ att räkna ut vad $2 + 2$ är.
- 14 Om man vinner en miljon kronor blir man _____.
- 15 Det finns _____, _____, och _____ paprikor.
- 16 Det finns inte ett moln på himlen idag. Den är alldeles _____.
- 17 I morgon soñade Ola på första lektionen, för läraren var så _____.
- 18 Människor som slår varandra är _____.
- 19 Familjen Lindström bor i ett hus som bara har kallt vatten och dessutom toalett på gården. Huset är _____.
- 20 Carl Persson springer 100 meter på 10.3 sekunder. Han är _____.
- 21 I _____ flaskor finns det ingenting.
- 22 Solen är _____.
- 23 Ett bord som kostar 100 kronor är _____.
- 24 På dagen är det _____, men på natten är det _____.

- 25 Det är _____ om det är plus 25 grader.
- 26 När man tvättar händerna blir de _____.
- 27 Kajsa gillar inte att gå till tandläkaren. Hon känner sig alltid _____ när hon ska gå dit.
- 28 Ett paket som väger 50 kilo är _____.
- 29 När man har ätit mycket är man _____.
- 30 Det finns _____ och _____ bröd.
- 31 Alla gillar inte att äta citroner, för de är _____.
- 32 Kjell har inte pengar till mat och kläder. Han är _____.
- 33 Man blir _____ om man jobbar för mycket.
- 34 I en korvkiosk kan man köpa _____ och _____ korvar.
- 35 Mikael har alltid alla rätt på sina prov. Han är _____.
- 36 Tord skrattar ofta. Han är en _____ man.
- 37 Man hänger tvätten i torkskåpet för att den ska bli _____.
- 38 Personer som sitter i fängelse är inte _____.
- 39 Om man tar mycket socker i kaffet blir det _____.
- 40 Trädlen blir _____ på våren.
- 41 Ett hus är _____ om det har 10 våningar.
- 42 Mannekänger äter inte så mycket, för de vill vara _____.
- 43 Zebran är ett _____ djur.
- 44 Man är nog _____ om man inte har ätit på flera timmar.
- 45 Man tvättar kläderna när de är _____.
- 46 Ida och Emil är mycket _____ för deras katt har dött.
- 47 Om man kryddar maten mycket gillar man _____ mat.
- 48 Om man har 39 grader i feber är man _____.
- 49 Man kan ha _____, _____ och _____ ögon.
- 50 Utan miniräknare är det kanske _____ att räkna ut vad 79×183 är.
- 51 Man är _____ om man är under 1.60.

ADJEKTIV

52 Tomater ska vara _____ i färgen när man äter dem.

53 Ett schackbräde är _____.

54 Om man är 85 år är man _____.

55 Man är _____ på morgonen om man har sovit gott på natten.

56 Gröna bananer är inte _____.

57 Snön är _____.

58 En historia som man skrattar åt är _____.

59 Olle har IG (=icke godkänd) i matte. Han är _____ i matte.

60 Ett hus är _____ om det bara har två våningar.

61 Cirklar är _____.

62 Bilar som kostar 150.000 kronor är _____.

63 Nästan alla barn tycker att det är _____ med glass.

64 – Du får vänta lite, för toaletten är _____. – Oj då! Jag hoppas att den snart blir ledig.

65 Man är _____ om man gäspar.

11 Bestämd form

Adjektivet slutar på **-a** = **bestämd form** (= samma som pluralformen) direkt efter bl.a.

den (här, där)	det (här, där)	de (här, där)	
min	mitt	mina	= possessiva pronomen
etc.			
Evas	Evas	Evas	= s-genitiv

<i>en-ord</i>	<i>ett-ord</i>	<i>plural</i>
den stora bilen	det stora huset	de stora bilarna
min stora bil	mitt stora hus	mina stora bilar
Evas stora bil	Pers stora hus	Åkes stora bilar

OBS! adjektivet **liten**

den lilla pojken	det lilla barnet	de små pojkarna
din lilla pojke	ditt lilla barn	dina små pojkar
Evas lilla pojke	Pers lilla barn	Åkes små pojkar

OBS!

Ibland slutar den bestämda formen i singular på **-e** framför maskulina substantiv, t.ex. den **gamle** mannen, den **lille** pojken.

12 Obestämd och bestämd form

Skriv rätt form av de adjektiv som står inom parentes. Se exempel.

- 1 Jag har inte så mycket pengar. Finns det ingen *billig*, begagnad cykel?
(billig)
- 2 Du får inte köpa den här _____ jackan. Den kostar för mycket. (dyr)
- 3 – Jag skulle vilja ha ett _____ skärp. (brun)
 - Du kan titta i Bältesboden. Det finns många _____ skärp där. (snygg)
- 4 – Trivs du bra i ditt _____ hus? (ny) – Jadå.
- 5 – Vet du nu var porslinet står?
 - Ja. Kopparna står i det _____ skåpet och glasen i det _____.
(hög, låg)
- 6 – Har du sett Evas _____ bil? (ny)
 - Ja, men vad har hon gjort med sin _____? (gammal)
 - Tommy har köpt hennes _____ bil. (gammal)
- 7 – Där är en korvkiosk. Gud, vad jag är hungrig! Vad vill du ha?
 - De _____ korvarna ser goda ut. Jag tar en _____ med potatismos. (tjock)
 - Okej, jag föredrar nog de _____ korvarna. Jag tar en _____ med bröd. (smal)
- 8 – Har du sett min _____ blus? (rutig)
 - Ja, den ligger i tvätten.
 - Javisst ja. Då får jag ta den _____ i stället. (randig)
- 9 – Vem blir Lucia i år, tror du?
 - Den _____, _____ flickan i klass 3 c. (lång, ljus)
- 10 – Vem av flickorna är din dotter?
 - Det är flickan med det _____ håret. (röd)
- 11 – Vilken resväcka ska du ta?
 - Jag tar den _____ väskan. (liten)

- 12 – Vill du titta på mina _____ kattungar? (liten)
 – Ja, gärna. Jag älskar katter.
- 13 Fy! Man somnar ju på Karl-Henriks _____ lektioner. (tråkig)
- 14 Vi skrattade åt den _____ clownen på cirkusen igår. (rolig)
- 15 – Finns det några _____ lägenheter i ert hus? (tom)
 – Jadå. Ett par stycken.
- 16 – Jag vet inte vad jag ska ha på mig i kväll.
 – Ta din _____ kjol! Den klär dig. (lång)
- 17 – Vet du att Emelie har klippt sig?
 – Ja. Hon är jättesöt i sin _____ frisyr. (kort)
- 18 – Titta, vilket _____ hus! (vacker)
 – Ja, där skulle man bo.
- 19 – Ska jag kasta det här _____, _____ tyget.
 (ful, gammal)
 – Nej, gör inte det! Det kan vara bra att ha.
- 20 – Vad gillade du de _____ ostarna som Kalle bjöd på? (stark)
 – De var jättegoda.
- 21 Det var nästan vindstilla igår. Det blåste bara en _____ vind från havet.
 (svag)
- 22 – I kväll ska jag träffa några _____ studiekompisar. Vi ska åka till Köpenhamn och gå på Tivoli. (gammal)
 – Vad trevligt!
- 23 Oh, vad de här _____ lakanen luktar gott! (ren)
- 24 – Måste du ha det där _____ förklädet på dig? (smutsig)
 – Nej, jag ska byta.
- 25 – Vilket rum ska jag bo i?
 – I det _____ rummet till vänster. (liten)
- 26 Maria jobbar extra för att kunna skicka pengar till sin _____ syster. (fattig)
- 27 – Röker du?
 – Ja, men bara _____ cigaretter. (svag)
- 28 Vi skriver ofta brev till våra _____ släktingar. (rik)

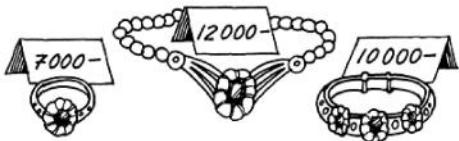
ADJEKTIV

- 29 – Känn på det här _____ tyget! (mjuk)
– Oh, det skulle jag vilja sy en morgonrock av.
- 30 Usch, vilka _____ stolar! Dem kan man ju inte sitta på. (hård)
- 31 När Eva hade blivit frisk från sin _____ sjukdom gjorde hon en jordenruntresa. (svår)
- 32 – Kan du bära en av de här väskorna?
– Ja, den _____ väskan i så fall. Du får själv ta den _____ väskan. (lätt, tung)
- 33 – Mina barn är tre, fem och sex år.
– Det måste vara jobbigt med tre _____ barn? (liten)
- 34 Jag har inga _____ skor. Jag måste köpa ett par. (modern)
- 35 – Var har du lånat den boken?
– På det _____ biblioteket i centrum. (stor)
- 36 – Ser du bra med dina _____ glasögon? (ny) – Ja, jättebra.
- 37 – Vilken _____ kappa du har! (fin) – Tack.
- 38 – Vet du var Lindas _____ skärp är? (röd)
– Ja, det ligger i badrummet.
- 39 – Skulle du vilja stryka min _____ skjorta till i morgen? (vit)
– Ja, det kan jag väl. Jag kan stryka den _____ också om du vill. (blå)
– Det var snällt av dig. Jag har inte så många _____ skjortor, förstår du. (ren)
- 40 – Vilka nyheter ska du se?
– Jag ska jobba i kväll, så jag får se de _____ nyheterna klockan sex. (tidig)
- 41 – Vet du vad Bosses _____ fru heter? (ny)
– Nej. Jag har inte träffat henne än.
- 42 – Vem är det som är chef här?
– Det är han med den _____ näsan. (stor)
- 43 – Vill du följa med till stan och titta på vårens _____ mode? (ny)
– Ja gärna.

- 44 – Var ska jag ställa de här blommorna?
– Ställ dem på det _____ bordet i vardagsrummet! (rund)
- 45 När Andreas kom hem upptäckte han att någon hade tagit hans _____ cykel. (ny, fin)
- 46 Under skolavslutningen i kyrkan kunde de _____ barnen inte sitta stilla. (liten)
- 47 – Vad tycker du om vårt _____ TV-rum? (liten)
– Det är jättemysigt.
- 48 – Var är det _____ paraplyet? (rutig)
– Jag har inte sett något _____ paraply. (rutig)
- 49 – Vem ska sköta er _____ trädgård medan ni är på semester? (fin)
– En av våra grannar.
- 50 Det fanns inget _____ bröd i vår jourbutik, så jag köpte ett paket
_____ bröd i stället. (färsk, hård)
- 51 – Kommer det ingen _____ film snart? (ny)
– Har du inte läst om den _____ filmen? Den hade ju premiär förra veckan. (ny)
- 52 – Vilket _____ halsband du har? Var har du köpt det? (snygg)
– I den _____ guldsmedsaffären vid torget. (gammal)
- 53 Det här _____ vykortet ska jag spara. (vacker)
- 54 Jag ska tvätta i morgon. Lägg era _____ kläder i tvättkorgen! (smutsig)
- 55 Min hund vill gärna ligga i vår _____ soffa. (ny)
- 56 – Vad tycker du om det _____ klimatet i norra Sverige? (kall)
– Det är härligt.

13 Adjektivets komparation

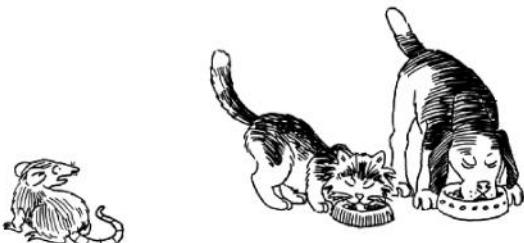
När man vill göra en jämförelse mellan olika personer/saker brukar man använda adjektivets **komparationsformer**.



Ringen är dyr.
Armbandet och halsbandet
är **dyrare än** ringen.
Halsbandet är **dyrast** av smyckena.



Kalle är ung.
Elin och Per är **yngre än** Kalle.
Per är **yngst** av syskonen Boman.



Hunden är liten.
Katten och råttan är **mindre än** hunden.
Råttan är **minst** av de tre djuren.

Adjektiven har tre komparationsformer:

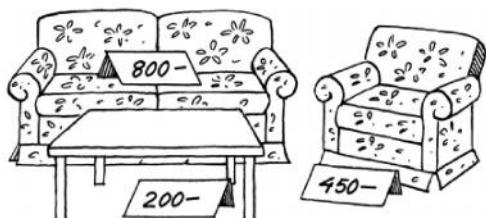
<i>Positiv</i> (= grundformen)	<i>Komparativ</i>	<i>Superlativ</i>
-----------------------------------	-------------------	-------------------

dyr, -t, -a billig, -t, -a	dyrare billigare	dyrast billigast
ung, -t, -a stor, -t, -a	yngre större	yngst störst
gammal, -t, gamla lite/n, -t, små	äldre mindre	äldst minst

Vid jämförelse i komparativ använder man **än** framför det andra ledet.

- Ex.: Mjölk är billigare **än** öl.
En elefant är större **än** en myra.
Eiffeltornet i Paris är äldre **än** Globen i Stockholm.

14 Adjektivets komparation – grupp 1



Soffan är billig.
Fåtöljen och bordet är **billigare än** soffan.
Bordet är **billigast** av de tre möblerna.

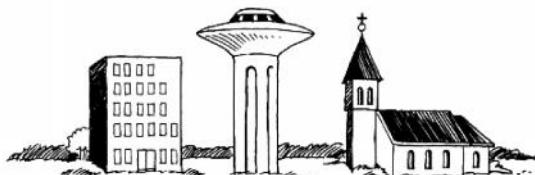
Positiv	Komparativ	Superlativ	
smal, -t, -a	smalare	smalast	
tjock, -t, -a	tjockare	tjockast	
bred, -brett, breda	bredare	bredast	
rolig, -t, -a	roligare	roligast	
träkig, -t, -a	träkigare	träkigast	
varm, -t, -a	varmare	varmast	
kall, -t, -a	kallare	kallast	
enk/el, -elt, -la	enklare	enklast	Adjektiv som slutar på -el, -en, -er
mog/en, -et, -na	mognare	mognast	tappar -e i komparativ och superlativ
vack/er, -ert, -ra	vackrare	vackrast	precis som pluralformen i positiv.
dum, -t, -ma	dummare	dumlast	Adjektiv som slutar på långt betonat
längsam, -t, -ma	längsammare	längsammast	-m får mm i komparativ och superlativ
			precis som pluralformen i positiv.

De flesta adjektiv komparerar man enligt grupp 1.

Skriv rätt form av adjektiven. Se exempel.

- 1 *varm* – I Sverige brukar juni och juli vara *varmare* än april och maj.
Vilken månad är *varmaste* i ditt hemland? – Januari.
- 2 *söt* Apelsiner är _____ än citroner.
- 3 *sur* Citroner är _____ än apelsiner.
- 4 *rolig* – Vilket ämne var _____ i skolan?
– Historia. Det var _____ än alla andra ämnen.
- 5 *trevlig* Jag tycker att Lasse är mycket _____ än Emma. Han är alltid så glad och positiv.
- 6 *smal* – Vilken gata är _____ här i staden? – Lilla Tvärgatan.
- 7 *bred* – Är Amiralsgatan _____ än Kaptensgatan? – Ja.

15 Adjektivets komparation – grupp 2



Huset är högt.

Kyrkan och vattentornet är **högre** än huset.

Vattentornet är **högst** av de tre byggnaderna.

<i>Positiv</i>	<i>Komparativ</i>	<i>Superlativ</i>	
hög, -t, -a	högre	högst	Alla adjektiv i grupp 2 utom hög får omljud i komparativ och superlativ.
ung, -t, -a	yngre	yngst	u → y
tung, -t, -a	tynge	tyngst	å → ä
låg, -t, -a	lägre	lägst	o → ö
lång, -t, -a	längre	längst	
stor, -t, -a	större	störst	

Skriv rätt form av adjektiven. Se exempel.

- 1 *lång* – Vilken flod är *längst* i världen? – Nilen.
– Är Nilen verkligen _____ än Mississippi?
– Ja, det tror jag.
- 2 *hög* – Vilket berg är _____ i världen?
– Mount Everest. Kebnekaise är _____ i Sverige, men Mount Everest är flera tusen meter _____ än Kebnekaise.
- 3 *tung* Kajsas ryggsäck är _____ än hennes lilla handväskan,
men hennes resväskan är _____.
- 4 *låg* Mitt soffbord är _____ än mitt matbord.
Min gamla soffa är _____ av alla mina möbler.
- 5 *stor* – Är Malmö _____ än Göteborg? – Nej.
– Vilken stad är _____ i Europa?
– Jag vet inte, men jag ska ta reda på det.
- 6 *ung* Markus, som bara får köra moped, är tre år _____ än Olof som nyligen tagit körkort.
Niklas, som är tretton år, är _____ av de tre pojkkarna.

16 Adjektivets komparation – grupp 3



Elsa är gammal.
Arvid och Frida är **äldre** än Elsa.
Frida är **äldst** av syskonen Berg.

Positiv	Komparativ	Superlativ
gammal, -t, gamla	äldre	äldst
lite/n, -t, små	mindre	minst
bra, -, -	bättre	bäst
dålig, -t, -a	sämre	sämt
mycket	mer(a)	mest (adverb)
många	fler(a)	flest (pronomen)

Skriv rätt form av adjektiven. Se exempel.

1 *bra* I dag är vädret bättre än igår.

Sommaren är _____ av alla årstider, tycker jag.

– Vilken årstid är _____, tycker du?

– Hösten.

2 *dålig* Henrik är _____ i klassen i matte, men han är inte
_____ än sina klasskamrater i fysik och kemi.

3 *liten* – Är Danmark _____ än Sverige?

– Ja.

– Vilket land är _____ i världen?

– Jag vet inte.

4 *gamma/* Birgitta är _____ av syskonen Björkman. Hon är fyra år
_____ än Olle och sju år _____ än Stina.

ADJEKTIV

17 Komparativ – motsatser

Jämför A och B. Använd komparativ. Se exempel.

A	B		
Adam	Bo	Adam är	Bo är alltså
1.90 m	1.70 m	<u>längre än Bo.</u>	<u>kortare än Adam.</u>
30 år	36 år		
90 kg	70 kg		

Adams lägenhet	Bos lägenhet	Adams lägenhet är	Bos lägenhet är alltså
100 kvm	83 kvm		
6.200kr/månad	4.900 kr/månad		
3 år gammal	12 år gammal		

Jämför Sara och Anna.

Sara	Anna	Sara är	Anna är alltså

18 Superlativ

Skriv frågor med substantiven och adjektiven. Använd superlativ. Se exempel.

Vad tycker/tror du?

- 1 sport/rolig Vilken sport är roligast ? _____
- 2 maträtt/god _____ ? _____
- 3 kvinna/vacker _____ ? _____
- 4 sjö/stor _____ ? _____
(Siljan, Storsjön, Mälaren)
- 5 språk/svår _____ ? _____
- 6 bilmärken/bra _____ ? _____
- 7 frukter/söt _____ ? _____
- 8 hund/liten _____ ? _____
(en schäfer, en tax, en collie)
- 9 betyg/dålig _____ ? _____
(G, VG, IG, MVG)
- 10 flod/lång _____ ? _____
(Klarälven, Nilen, Donau)
- 11 byggnad/låg _____ ? _____
(en villa, en kyrka, ett vattentorn)
- 12 prinsessa/ung _____ ? _____
(Victoria, Madeleine)
- 13 fordon/tung _____ ? _____
(en personbil, en längtradare, en motorcykel)
- 14 universitet/gammal _____ ? _____
(Lund, Uppsala, Umeå)
- 15 sträcka/kort _____ ? _____
(Jönköping–Stockholm, Malmö–Stockholm)

19 Komparativ och superlativ – motsatser

Skriv komparativ och superlativ. Se exempel.

kort	<u>kortare</u>	<u>kortast</u>	lång	_____	_____
varm	_____	_____	kall	_____	_____
låg	_____	_____	hög	_____	_____
dyr	_____	_____	billig	_____	_____
gammal	_____	_____	ung	_____	_____
lätt	_____	_____	tung	_____	_____
bred	_____	_____	smal	_____	_____
liten	_____	_____	stor	_____	_____

Välj rätt adjektiv och rätt form och beskriv bilderna.

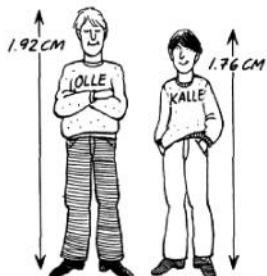


Mjölken är billigare än juicen.

Juicen är alltså dyrare än mjölken.

Mjölken är billigast.

Juicen är alltså dyrast.

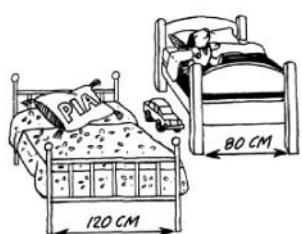


Olle är _____ än Kalle.

Kalle är alltså _____ än Olle.

Olle är _____.

Kalle är alltså _____.

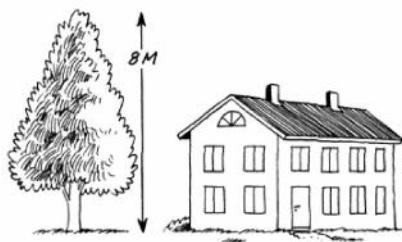


Pias säng är _____ än Jans säng.

Jans säng är alltså _____ än Pias säng.

Pias säng är _____.

Jans säng är alltså _____.

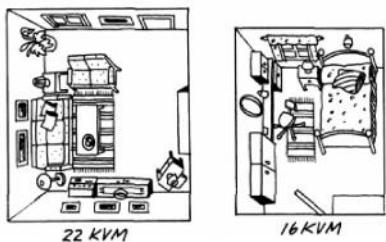


Trädet är _____ än huset.

Huset är alltså _____ än trädet.

Trädet är _____.

Huset är alltså _____.



Vardagsrummet är _____ än sovrummet.

Sovrummet är alltså _____ än vardagsrummet.

Vardagsrummet är _____.

Sovrummet är alltså _____.

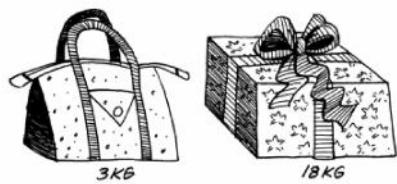


Emma är _____ än Rut.

Rut är alltså _____ än Emma.

Emma är _____.

Rut är alltså _____.

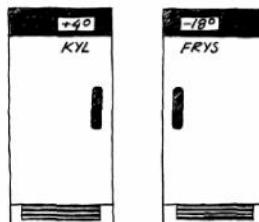


Väskan är _____ än paketet.

Paketet är alltså _____ än väskan.

Väskan är _____.

Paketet är alltså _____.



Det är _____ i kylskåpet än i frysen.

Det är alltså _____ i frysen än i kylskåpet.

Det är _____ i kylskåpet.

Det är alltså _____ i frysen.

20 Komparativ eller superlativ?

Skriv adjektivet i komparativ eller superlativ. Se exempel.

- 1 *ny* Jag har många nya möbler. Bordet är nyast. Jag köpte det igår.
- 2 *bred* – Vilken gata är _____ i den här staden? – Storgatan.
- 3 *lång* Sara är _____ i klassen. Hon är t.o.m. _____ än pojkarna.
- 4 *ung* Hanna är fem år _____ än sin man.
- 5 *stor* Mitt kök är mycket _____ än mitt sovrum.
- 6 *gammal* Morfar är tio år _____ än mormor. Han är _____ av mina släktingar.
- 7 *smal* Julia är _____ av flickorna i sin klass.
- 8 *liten* Malmö är _____ än Stockholm och Göteborg, men Malmö är *stor* _____ av alla städer i Skåne.
- 9 *billig* På torget är grönsakerna ofta _____ än i affärerna.
- 10 *dålig* – Har du läst "Firman"?

– Ja, jag har både läst boken och sett filmen. Filmen var _____ än boken, tycker jag.
- 11 *bra* Erkki är _____ i historia än i geografi.
- 12 *läg* Buskar är _____ än de flesta träd.
- 13 *vacker* – Du är _____ än alla andra kvinnor. Ja, du är _____ i hela världen, sa Mattias till Camilla.
- 14 *stark* – Är det sant att kvinnor är _____ än män? – Nja ...
- 15 *mjuk* Våra nya fåtöljer är _____ än våra gamla.
- 16 *hög* Kaknästornet i Stockholm är _____ än Globen.
- 17 *bekväm* Det är _____ att åka bil än att cykla.
- 18 *svår* – Vilket är _____, att tala eller att skriva svenska?

– Jag tycker att det är _____ att tala än att skriva svenska.
- 19 *bekväm* Sätt dig i den gamla soffan! Den är _____ än den nya.
- 20 *nyttig* – Vilket bröd är _____? Det mörka eller det ljusa? – Det mörka.

21 Annat sätt att uttrycka jämförelse

Om man vill jämföra två saker/personer som är *likadana* använder man:

lika + adjektiv + som... *eller* **lika + adjektiv i plural**

Per är 20 år. Tomas är också 20 år.

Per är **lik gammal som** Tomas. Per och Tomas är **lik gamla**.

Trädet är 10 m högt. Huset är också 10 m högt.

Trädet är **lik högt som** huset. Trädet och huset är **lik höga**.

Päronen kostar 15 kr/kg. Äpplena kostar också 15 kr/kg.

Päronen är **lik dyra som** äpplena. Päronen och äpplena är **lik dyra**.

Gör en jämförelse mellan A och B. Skriv båda varianterna. Se exempel.

A

B

1 Peters lägenhet 110 kvm Anders villa 110 kvm

Peters lägenhet är lika stor som Anders villa.

Peters lägenhet och Anders villa är lika stora.

2 en portfölj 20 kg en resväskor 20 kg

3 ett sovrum 18 grader ett vardagsrum 18 grader

4 Annas säng 90 cm Eriks soffa 90 cm

5 Johanna 1.68 cm Hanna 1.68 cm

22 Sök adjektiv i texten

Min syster och jag

Jag var tolv år när min syster föddes, så hon är mycket yngre än jag. Hon är kortare än jag, och hon är smalare än jag. Hon har långt, ljust hår, och jag har kort, mörkt hår. Hon har blåa ögon. Mina ögon är bruna.

Min syster är mycket duktig. Hon kan laga god mat, sjunga och måla vackra tavlor. Det kan ^s inte jag, men jag kan göra andra saker som hon inte kan. Hon bor i ett stort, gult hus på landet, och jag bor i en liten lägenhet i staden. Hon har en stor trädgård med många vackra blommor och höga, gamla fruktträd.

Min syster tycker om att städa, så det är alltid rent och fint i hennes hem. Jag tycker inte om att städa.

¹⁰ Min syster har en son. Det har jag också, men min son är mycket äldre än hennes.

Min sisters man är snäll och trevlig. Min man är förstås lika snäll och trevlig som hennes man.

Min syster har en tjock, gammal hund som heter Fia. Fia har långa öron, en kort svans och korta ben. Hunden blir mycket glad när jag kommer. Jag har en grå katt som heter Sigge.

¹⁵ Han är inte så vacker, men han är mycket pigg och vill gärna leka. Han har en lång svans och långa ben, och hans ögon är gula. Sigge är nästan alltid hungrig.

Min syster har en ny, vit Saab. Hon kör bil till jobbet. Hon tycker mycket om att köra bil. Det gör inte jag. Jag cyklar till jobbet. Jag har en gammal rostig, grön cykel. Det tar inte så lång tid för mig att komma till mitt arbete, bara fem minuter. Det är bra att bo så nära ²⁰ jobbet.

Min syster och jag träffas inte så ofta, bara på semestern, men vi ringer ofta till varandra.

Då pratar vi om allt mellan himmel och jord. Det är roligt.



Skriv de adjektiv du hittar i texten på rätt plats i schemat. Skriv sedan de former som saknas. Se exempel.

ADJEKTIV

Skrivuppgift:

Beskriv t.ex. en person, en familj, ett rum, en lägenhet, ett bostadsområde.

ADVERB

Frågande adverb

När? Var? Vart? Varifrån?

Hur? Varför?

Tidsadverb

nu, idag, igår, i morgon

i år, i fjol

Rumsadverb

här – hit, där – dit,

hem – hemma,

Satsadverb

inte, knappast

nog, väl, ju

1 Frågande adverb

Frågande adverb inleder frågor.

När? = vid vilken tidpunkt?	– När börjar du skolan? – När kom du till Sverige?	– Klockan åtta. – Förra året.
Var? = på vilken plats?	– Var bor du? – Var ska du äta middag idag?	– I Malmö. – På en restaurang.
Vart? = till vilken plats?	– Vart går du på morgonen? – Vart går den här bussen?	– Till skolan. – Till torget.
Varifrån? = från vilken plats?	– Varifrån kommer du? – Varifrån kommer det här vinet?	– Från Bosnien. – Från Spanien.
Hur? = på vilket sätt?	– Hur mår dina barn? – Hur smakade maten?	– Bra. – Den var god.
Varför? = av vilken anledning?	– Varför har du paraply? – Varför äter du så mycket?	– Det regnar ute. – Jag är hungrig.

Välj bland de frågande adverben på föregående sida. Se exempel.

- 1 - Var ligger mina böcker? – På bordet i köket.
- 2 - _____ stavar du ditt namn? – J-o-r-g-e.
- 3 - _____ ska du åka på semestern? – Till Grekland.
- 4 - _____ kommer de här äpplena? – Från Tyskland.
- 5 - _____ dricker du så mycket vatten? – Jag är törstig.
- 6 - _____ kom du till Sverige? – 1995.
- 7 - _____ känner du dig idag? – Bättre än igår.
- 8 - _____ är det så varmt här i rummet? – Man kan inte öppna fönstren.
- 9 - _____ har du din legitimation? – I plånboken.
- 10 - _____ går du efter skolan? – Hem.
- 11 - _____ kommer Carlos? – Från Chile.
- 12 - _____ börjar skolan? – Kvart över åtta.
- 13 - _____ gör man en rulltårtा? – Ingen aning. Jag kan inte baka.
- 14 - _____ har du dina nycklar? – I fickan.
- 15 - _____ vill du resa? – Till mitt hemland.
- 16 - _____ mår din familj? – Bra.
- 17 - _____ vill du inte stanna hemma i kväll? – Det är så tråkigt.
- 18 - _____ går buss nummer 11? – Från Centralstationen.
- 19 - _____ ska du gå hem? – Efter skolan.
- 20 - _____ köper Karin nya kläder? – Hon behöver nya kläder.
- 21 - _____ bor kungen? – I Stockholm.
- 22 - _____ kommer du till skolan? – Jag cyklar.
- 23 - _____ äter du middag? – Klockan fem.
- 24 - _____ kommer de där blommorna? – Från Portugal.
- 25 - _____ äter du lunch? – På jobbet.
- 26 - _____ köper du tandborstar? – På apoteket.
- 27 - _____ köper du så mycket mjölk? – Mina barn dricker mycket mjölk.
- 28 - _____ kan man läsa utländska tidningar? – T.ex. på biblioteket.

ADVERB

- 29 – _____ ska du gå? – Till doktorn.
- 30 – _____ kommer det här köttet? – Från Argentina.
- 31 – _____ hämtar du dina barn på dagis? – Klockan fyra.
- 32 – _____ gick det på provet igår? – Ganska bra.
- 33 – _____ kan man klippa sig? – Hos frisören.
- 34 – _____ sitter du och läser läxor? – Vid mitt skrivbord.
- 35 – _____ dricker du inte kaffe? – Jag har ont i magen.
- 36 – _____ köper du grönsaker? – På torget.
- 37 – _____ är läget? – Tack, bara bra.
- 38 – _____ ska ni flytta? – Till Umeå.
- 39 – _____ kommer det här vinet? – Från Australien.
- 40 – _____ går nästa buss? – Om tio minuter.
- 41 – _____ kommer man till Centralen? – Rakt fram och sedan till vänster.
- 42 – _____ får man röka? – I rökrummet.
- 43 – _____ ligger Odense? – I Danmark.
- 44 – _____ har du inget lexikon? – Jag har glömt det hemma.
- 45 – _____ går den här bussen? – Till sjukhuset.
- 46 – _____ står det till idag, fru Ek? – Jo tack. Det är bra.
- 47 – _____ brukar du göra läxan? – På kvällen.
- 48 – _____ kommer dina kompisar, Santos? – Från många olika länder.
- 49 – _____ är min rakapparat? – I badrummet.
- 50 – _____ sjunger Birgit? – Hon är glad.
- 51 – _____ ska vi träffas? – På busshållplatsen utanför Åhléns.
- 52 – _____ kör du inte bil? – Jag har inte något körkort.
- 53 – _____ har ni lagt er nya matta? – På golvet i vardagsrummet.
- 54 – _____ ska du gå i kväll? – Till en kompis.
- 55 – _____ stiger du upp? – Kvart över sex.
- 56 – _____ dansar Markus? – Jättebra.
- 57 – _____ är dina barn på dagarna? – I skolan.

2 Frågande adverb

Svara på följande frågor med hela meningar.

- 1 – Varifrån kommer du? – _____
- 2 – Var bor du nu? – _____
- 3 – Var bodde du när du var liten? – _____
- 4 – Var ligger ditt hemland? – _____
- 5 – Hur är vädret i ditt hemland nu? – _____
- 6 – Varför är du här i skolan? – _____
- 7 – Hur går det för dig i skolan? – _____
- 8 – Vart går du på lunchrasten? – _____
- 9 – När slutar skolan idag? – _____
- 10 – Vart ska du gå efter skolan? – _____
- 11 – Var ligger din skola? – _____
- 12 – Hur kommer du till skolan? – _____
- 13 – Varifrån kommer din lärare? – _____
- 14 – Var är dina kompisar nu? – _____
- 15 – Hur kommer du hem? – _____
- 16 – Var brukar du handla? – _____
- 17 – När brukar du titta på TV? – _____
- 18 – Varför tittar du på TV? – _____
- 19 – Hur säger man "Hej!" på ditt språk? – _____
- 20 – Hur känner du dig nu? – _____

3 Frågande adverb

Finn tio fel!

Vilka av följande frågor innehåller frågande adverb som inte är korrekta? Rätta adverben. Se exempel.

- 1 Varifrån bor din kompis? *Var*
2 Hur smakar de gröna äpplena?
3 Var bor din syster?
4 Varifrån kommer din kompis?
5 Vart kan man lära sig spanska?
6 Vart kan man åka för att lära sig spanska?
7 Var kan man lära sig spanska?
8 Vart arbetar du?
9 Varför arbetar du?
10 Var arbetar du?
11 Varifrån ligger ditt hemland?
12 Var ligger dina pennor?
13 Varför gråter du?
14 Varifrån gråter du?
15 När hänger dina tavlor?
16 Hur hänger dina tavlor?
17 Var hänger dina tavlor?
18 Varför cyklar du?
19 Vart cyklar du?
20 Varifrån cyklar du?
21 Varifrån skrattar du?
22 Varför skrattar du?
23 När somnar du?
24 Varför blåser det?
25 Varifrån blåser det?
26 Vart sover du?
27 Var sover du?
28 När sover du?
29 När städar du?
30 Varför städar du?
31 Vart städar du?
32 Hur städar du?
33 Hur ska du ha till middag idag?

4 Tidsadverb

Tidsadverb är ord som svarar på frågan **När?**

Några exempel på tidsadverb:

ännu, än	alltid
fortfarande	ofta
redan	ibland
länge	sällan
genast	aldrig
först	
sist	

dåtid	nutid	framtid
då	nu	sedan (sen)
igår	idag	i morgen
i förrgår		i övermorgon
härömdagen		
i morse		i morgen bitti
i fjol	i år	
nyss		snart, strax
förut		

5 Tidsadverb

Välj rätt alternativ. Se exempel.

- 1 Jag var på bio ____.
a) i morgon (b) igår c) i övermorgen
- 2 Vi ska ____ börja lektionen.
a) ännu b) nyss c) snart
- 3 Hassan kom till Sverige ____.
a) i övermorgen b) i förolämpning c) i morgon bitti
- 4 Jag kom till Malmö 1972, och jag bor ____ här.
a) redan b) fortfarande c) genast
- 5 Ring ____ hem! Din fru har något roligt att berätta.
a) genast b) redan c) sällan
- 6 Petra ringde _____. Du ska ringa henne.
a) strax b) nyss c) ännu
- 7 Nu jobbar Eva på socialförvaltningen. ____ jobbade hon på Amu.
a) sällan b) snart c) förut
- 8 Vi är lediga _____. Det ska bli skönt.
a) igår b) i morgon c) häromdagen
- 9 Kalle ska flytta _____. Han har fått en större lägenhet.
a) länge b) i övermorgen c) nyss
- 10 Lilla Mia somnade klockan tre, och hon har inte vaknat _____. Klockan är tio nu.
a) än b) snart c) redan
- 11 Göran slutade röka _____.
a) i morgon b) i övermorgen c) i förrgår
- 12 Vi ska stiga upp klockan fem _____. Vårt tåg går klockan sex.
a) i Morse b) i morgon bitti c) häromdagen
- 13 ____ är det skönt att vara ute när det regnar.
a) ibland b) snart c) i Morse
- 14 Först ska vi äta, och ____ ska vi vila en liten stund.
a) nu b) då c) sedan
- 15 Skynda dig! Taxin har ____ kommit.
a) sällan b) redan c) ofta
- 16 Jag såg din lärare på stan _____.
a) nu b) häromdagen c) snart

- 17 Väckarklockan ringde inte ____.
 a) i Morse b) i morgon c) i morgon bitti
- 18 Jag har inte haft semester ____.
 a) i morgon b) redan c) i år
- 19 Vänta! Jag kommer ____.
 a) nyss b) strax c) ännu
- 20 I Morse fick jag vänta ____ på bussen.
 a) genast b) länge c) redan
- 21 Vi dricker ____ öl till maten, fyra till fem gånger i veckan.
 a) aldrig b) sällan c) ofta
- 22 Jag har ____ rökt och tänker inte börja röka.
 a) alltid b) aldrig c) ofta
- 23 Susanna ringer ____ till sina kusiner, kanske bara en gång om året.
 a) alltid b) ofta c) sällan
- 24 – Kan vi inte gå på bio nu?
 – Jo, vi ska gå, men vi måste äta lite ____.
 a) fortfarande b) först c) nyss
- 25 – Var bodde du när du var liten?
 – ____ bodde jag i Västergötland.
 a) nu b) då c) sedan
- 26 Jag ska klippa mig ____.
 a) i Morse b) i morgon c) häromdagen
- 27 Du behöver inte väcka Lillan. Hon är ____ vaken.
 a) genast b) redan c) sällan
- 28 Filmen "X" hade premiär ____.
 a) då b) i morgon c) i förrgår
- 29 Vi satt och pratade ____ igår kväll.
 a) ofta b) länge c) nyss
- 30 ____ ringde Ulf och berättade att han hade fått ett nytt jobb.
 a) i morgon bitti b) i Morse c) i morgon
- 31 Jag hörde ____ på radio att det hade hänt en olycka i centrum.
 a) strax b) genast c) nyss
- 32 Åsa ringde _____. Hon berättade att hon skulle gifta sig i sommar.
 a) häromdagen b) i morgon c) redan

6 Rumsadverb

Rumsadverb är ord som svarar på frågorna **Var?** **Vart?** **Varifrån?**

Vart?
Till vilken plats?

Var?
På vilken plats?

Varifrån?
Från vilken plats?

in	→	inne	→	inifrån
ut	→	ute	→	utifrån
hit	→	här	→	häufigfrån
dit	→	där	→	däufigfrån
upp	→	uppe	→	uppfirån
ner	→	nere	→	nerifirån
hem	→	hemma	→	hemifirån
bort	→	borta	→	bortifirån
fram	→	framme	→	framifirån

Rumsadverben står tillsammans med verb som:

gå	vara	gå
åka	finnas	åka
resa	sitta	resa
köra	stå	köra
komma	ligga	komma
flyga	sova	flyga
flytta	bo	flytta
etc.	stanna	etc.
	etc.	



Lennarts fru **går hemifrån** klockan åtta på morgonen.



Lennart är **hemma** och passar barnen.



Hans fru **kommer hem** klockan fem på eftermiddagen.

7 Rumsadverb

Välj rätt adverb. Se exempel.

1 in inne inifrån

- Kan vi inte gå in? Jag fryser.
- Jo, det är skönare _____.
- Hör du musiken som kommer _____ vardagsrummet?
- Ja, vi går _____ och lyssnar på den.

2 ut ute utifrån

- Stäng dörren! Det drar så kallt _____.
- Ja, men då kan katten inte komma in.
- Är hon _____ nu igen?
- Ja, hon gick _____ för en liten stund sedan.
- Hon kan väl stanna _____ tills vi ropar på henne?
- Ja.

3 hit här härifrån

- Hur länge har du stått _____?
- Jag har stått _____ och väntat på dig i 30 minuter.
- Men jag skulle ju inte komma _____ förrän klockan sju.
- Nej, vi bestämde faktiskt klockan halv sju. Nu går vi _____. Jag vill inte stå _____ längre.

4 dit där därifrån

- Var ligger Folkets park?
- Jag vet inte. Jag har aldrig varit _____.
- Då måste vi gå _____. Jag ska ta reda på var den ligger.

ADVERB

– Okej, men vi måste gå _____ senast klockan nio, för jag börjar jobba klockan tio.

5 **upp** **uppe** **uppifrån**

– Hör du musiken som kommer _____ tredje våningen?

– Ja. Där _____ spelar de alltid musik.

– Ja, men klockan är faktiskt elva, och jag vill sova. Jag går _____ och säger till dem att sänka volymen.

– Ja, gör det! Men du, nu är det ju tyst där _____.

– Ja. Vad bra! Jag hoppas verkligen att de har slutat spela.

6 **ner** **nere** **nerifrån**

– Tyst! Vad är det för ljud?

– Jag vet inte. Det kommer _____ källaren. Vi måste gå _____ och titta..

– Nej, jag vågar inte. Där _____ är det så mörkt.

– Ah, kom nu så går vi _____.

– Aldrig!

7 **hem** **hemma** **hemifrån**

– Är du _____ på torsdag, mamma?

– Ja, jag kommer _____ klockan två.

– Kan du köra mig till träningen?

– Javisst. När ska du vara där?

– Klockan fem. Vi måste köra _____ halv fem så att jag hinner byta om.

– Ja, ja. Hur ska du komma _____ efter träningen?

– Jag vet inte. Vad gör du klockan sju?

– Hm!

8 bort borta bortifrån

- Oj då! Varifrån kom den bollen?
– _____ buskarna vid garaget.
- Vem kastade den?
- Det vet jag inte. Kanske var det pojken som står där _____.
- Gå _____ till honom och ge honom bollen.
- Jag vill inte gå dit _____ ensam. Kan du inte följa med, Karin?
- Javisst.

9 fram framme framifrån

- När är tåget _____ i Stockholm?
- Jag tror att det kommer _____ halv tolv.
- Då hinner vi gå till restaurangvagnen.
- Ja. Var ligger den?
- Den ligger långt _____ i tåget, tredje vagnen räknat _____.

8 Satsadverb

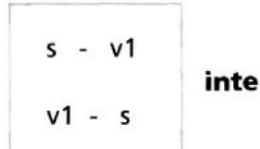
Satsadverb är ord som bestämmer *hela satsen*, inte något speciellt ord.

Exempel på satsadverb:

inte, knappast (knappt)
bara
nog, väl, ju
tyvärr, gärna
kanske, möjlig

Placering

I **huvudsats** efter gruppen subjektet – första verbet



Eva ställer blommorna i fönstret.

Hon ställer **inte** blommorna på bordet.

Ställer Eva blommorna i fönstret?

Ställer hon **inte** blommorna på bordet?

Eva ska ställa blommorna i fönstret.

Hon ska **inte** ställa blommorna på bordet.

Ska Eva ställa blommorna i fönstret?

Ska hon **inte** ställa blommorna på bordet?

I **bisats** mellan subjektet och första verbet



Jag säger att Eva **inte** ställer blommorna på bordet.

Jag undrar om Eva **inte** ställer blommorna på bordet.

Jag säger att Eva **inte** ska ställa blommorna på bordet.

Jag undrar om Eva **inte** ska ställa blommorna på bordet.

Se vidare om satsadverbet i avsnittet Ordföld s. 239!

9 Satsadverb

inte, knappast (knappt)

bara

nog, väl, ju

tyvärr, gärna

kanske, möjligen

Sätt in ett lämpligt adverb i de kursiverade satserna. Se exempel.

- 1 Du ser varm ut. *Du har feber.*

Du har nog feber.

- 2 Jag har glömt din bok hemma. Du får den i morgen.

- 3 Man får röka här. Det är förbjudet.

- 4 Har du en hundralapp att låna mig? Du får tillbaka den i morgen.

- 5 Jag kan se vad du har skrivit. Det är så otydligt.

- 6 Du kommer i morgon? Det hoppas jag verkligen.

- 7 Vi ska åka till Paris på semestern. Vi bestämmer oss definitivt i morgon.

- 8 Idag kan jag inte följa med på bio, men jag vill gå på bio i morgon.

- 9 – Vad vill du ha att dricka?

– Tack, jag vill ha lite vatten. Det räcker.

ADVERB

10 Är du redan hemma? *Jag hörde* när du kom.

11 – Kommer du på festen på lördag?
– *Ja, jag kommer.* Det ska bli roligt.

12 *Det är bra för tänderna att äta godis.* Eller hur?

13 – Hur mycket är klockan?
– *Jag vet inte.* *Jag har ingen klocka på mig.*

14 – Vad ska du göra i sommar?
– *Jag vet inte, men jag ska åka till Norrland och vandra.*

15 – Du måste ta på dig regnkappan! *Det ösregnar.* – Ja, ja.

16 – Hur länge stannar du i Malmö?
– *Jag stannar två dagar den här gången, men nästa gång stannar jag längre.*

17 – *Kan du växla en femhundralapp?*
– Javisst.

18 – Hur gick det med byxorna? Passade storleken?
– *De var för små.* Har ni ett par i storlek 40?
– *Nej, de är slut.*

19 Jag vet att du inte kan ha hund eller katt. *Du är allergisk mot pälsdjur.*

20 – Kan ni det här nu? – *Ja, vi har skrivit 20 exempel.*

KONJUNKTIONER

Konjunktioner är ord som binder ihop satser eller satsdelar.

Man delar in konjunktionerna i två huvudgrupper:

- **samordnande** konjunktioner (= bindeord)
- **underordnande** konjunktioner (= bisatsinledare)

Exempel på konjunktioner:

Samordnande konjunktioner

och
men
utan
eller
för
så

både ... och
varken ... eller
antingen ... eller

Underordnande konjunktioner

att
om
när
medan
innan
tills
förrän
därför att
eftersom
för att

trots att
fastän, fast
även om
så (...) att
som
än
om, ifall

1 Samordnande konjunktioner

Samordnande konjunktioner binder ihop satser och satsdelar av samma sort (huvudsats + huvudsats; bisats + bisats; subjekt + subjekt etc.).

och – uttrycker ett tillägg

Kalle städar, och Eva vilar sig.
huvudsats huvudsats

Eva sa att hon var trött och att hon måste vila.
bisats bisats

Kalle och Eva bor tillsammans.
subjekt subjekt

Kalle diskar och städar.
verb verb

Kalle och Eva har en son och en dotter.
objekt objekt

Kalle putsar fönstren i badrummet och i köket.
adverbial adverbial

men – uttrycker en motsättning eller en motsats

utan – uttrycker en motsättning eller motsats, precis som **men**.
– används ofta när första satsen har en *negation*, t.ex. *inte*, *aldrig*, och när det finns en klar motsats.

Lisa är rik **men** olycklig.

Lisa är rik, **men** hennes pojkvän är fattig.

Lisa är *inte* fattig **utan** rik. (= Lisa är inte fattig, utan hon är rik.)

Hennes pojkvän är *inte* rik **utan** fattig. (= Hennes pojkvän är inte rik, utan han är fattig.)

Åsa dricker *aldrig* te **utan** bara kaffe. (= Åsa dricker aldrig te, utan hon dricker bara kaffe.)

Erik kommer *aldrig* för att hälsa på mig **utan** bara för att tigga pengar. (= Erik kommer aldrig för att hälsa på mig, utan han kommer bara för att tigga pengar.)

eller – står mellan olika alternativ

Ska du **eller** jag hämta barnen?
Vill du ha kaffe **eller** te?
Sover du **eller** är du vaken?

Obs!

Vid ovanstående konjunktioner behöver man inte upprepa subjektet och/eller verbet i den andra satsen om de är samma som i den första satsen.

- för
- uttrycker en förklaring (= svarar på frågan "Varför ...?")
 - kan bara binda ihop huvudsatser

Kalle kan inte komma, **för** han är sjuk.
Stina fryser, **för** hon har bara tunna kläder på sig.
Albin sa att han inte kunde komma, **för** han var sjuk.

- så
- uttrycker en slutsats (en konsekvens)
 - betyder "och därför".

Jag har inga pengar, **så** jag kan inte betala. (..., och därför kan jag inte betala.)
Lisa mätte inte bra i Morse, **så** hon stannade hemma. (..., och därför stannade hon hemma.)

- både ... och
- uttrycker att *båda/alla* alternativ gäller

Både Anna **och** Karin är lärare.
Erik kan **både** sjunga **och** spela.
Jag gillar **både** kaffe **och** te.

- varken ... eller
- uttrycker att *inget* alternativ gäller

Varken Emma **eller** Hanna är hemma.
Göran vill **varken** äta **eller** dricka.
Krister, som är vegetarian, äter **varken** kött **eller** fisk.

- antingen ... eller
- uttrycker att *ett* av alternativen gäller

Antingen du **eller** jag måste städa.
Per ska **antingen** spela fotboll **eller** gå och simma på söndag.

2 Samordnande konjunktioner

och men utan eller för så

Välj bland ovanstående konjunktioner. Se exempel.

- 1 Nu ska vi skriva den här övningen, och sedan ska vi ha paus.
- 2 Tage är fattig, _____ han är glad i alla fall.
- 3 Rita _____ Oskar ska resa till Rom på bröllopsresa.
- 4 – Är Peter inte på sitt rum? – Nej, han är inte där _____ i TV-rummet.
- 5 Mycket folk står _____ väntar vid busshållplatsen.

- 6 Elin har mycket svårt för matte, _____ hon måste ta privatlektioner.
- 7 Ulla är inte tjock, _____ hon är faktiskt ganska smal.
- 8 Yvonne är hungrig, _____ hon har inte ätit på hela dagen.
- 9 Kerstin och Ture vill gärna resa utomlands, _____ de har inga pengar.
- 10 Kerstin och Ture måste stanna hemma, _____ de har inga pengar.

- 11 Sara hade ont i en fot, _____ hon kunde inte dansa på Pias fest igår.
- 12 Sven har köpt en kavaj _____ ett par byxor.
- 13 Jag kör inte bil till jobbet, _____ jag cyklar.
- 14 Håkan har blivit arbetslös, _____ han måste gå till arbetsförmedlingen.
- 15 Anne har inte bestämt sig för om hon ska flytta till Ystad _____ bo kvar i Malmö.

- 16 Man kan inte bara vara inne, _____ man måste gå ut ibland.
- 17 – Vill du sitta i soffan _____ i fåtöljen? – Gärna hos dig i soffan.
- 18 Lasse har sovit hela natten, _____ han är trött i alla fall.
- 19 Jonas och Måns hade bara kortbyxor på sig igår, _____ det var så varmt.
- 20 Familjen Jönsson ska ha köttbullar _____ makaroner till middag idag.

- 21 – Vill du ha fisk _____ kött till middag i kväll? – Fisk, tack.
- 22 Jag måste ta med mig mitt paraply, _____ det blir nog regn idag.
- 23 Sylvia vill inte arbeta _____ bara sitta och läsa och äta choklad.
- 24 Sylvia har blivit ganska tjock, _____ hon äter så mycket choklad.
- 25 Fru Ström har inget pass, _____ hon kan inte följa med till Japan.
- 26 Fru Ström kan inte följa med till Japan, _____ hon har inget pass.
- 27 Lars vill inte åka bort på semestern, _____ han vill stanna hemma.
- 28 Jag måste köpa nya skor, _____ mina gamla är trasiga.
- 29 Emma brukar cykla _____ åka buss till arbetet. Det tar ungefär lika lång tid.
- 30 Mina blommor är vissna, _____ jag ska kasta dem.
- 31 Annikas katt har varit sjuk ett par dagar, _____ hon måste gå till veterinären med den.
- 32 Birgitta vill flytta till en lägenhet, _____ hennes man vill bo kvar i villan.
- 33 Amanda har suttit _____ läst hela natten.
- 34 Vi måste arbeta extra, _____ vi behöver pengar.
- 35 Jag vill inte stanna här, _____ jag vill gå hem.
- 36 – Kommer du från Iran _____ Irak? – Från Iran.
- 37 Camilla vill gifta sig med Peter, _____ han vill inte gifta sig med henne.
- 38 Jag har försovit mig, _____ jag måste ta en taxi till jobbet för att inte komma försent.
- 39 Vi gick inte ut i söndags, _____ det regnade _____ blåste hela dagen.
- 40 Sitt inte här inne och skriv längre, _____ gå ut i friska luften ett tag!

3 Samordnande konjunktioner

både ... och antingen ... eller varken ... eller

Välj bland ovanstående konjunktioner. Se exempel.

- 1 Jörgen är inte vegetarian, så han äter både kött och fisk.
- 2 Jörgens fru är vegetarian, så hon äter _____ kött _____ fisk.
- 3 – Hur ska du komma till Stockholm? – Jag vet inte. Jag har inte bestämt mig än. Jag ska _____ åka tåg _____ buss.
- 4 Familjen Karlsson tycker om djur. De har _____ en hund _____ en katt. Hunden heter Dacke, och katten heter Missan.
- 5 Paula dricker gärna vin. Hon tycker om _____ rött vin _____ vitt vin.
- 6 Sommaren 1995 var det varmt och torrt i södra Sverige. Det regnade _____ i juli _____ i augusti.
- 7 Det var varmt och torrt i södra Sverige _____ sommaren 1994 _____ sommaren 1995. Det är inte så vanligt med två varma somrar efter varandra.
- 8 När man ska gifta sig kan man välja att göra det _____ i kyrkan _____ på rådhuset.
- 9 Man talar engelska _____ i England _____ i USA.
- 10 Herr Lindberg sitter i rullstol. Han kan _____ stå _____ gå utan hjälp.
- 11 – Vad har vi i läxa till i morgon? – Ni ska _____ skriva en uppsats _____ läsa en text. Ni får själva välja.
- 12 De här skorna passar precis. De är _____ för små _____ för stora.
- 13 Om man ser dåligt kan man välja att använda _____ glasögon _____ kontaktlinser.
- 14 Jag kan inte komma till helgen. Jag är upptagen _____ på lördag _____ på söndag.
- 15 Jag har _____ betalat hyran _____ elräkningen, så jag måste gå till posten. Det är sista dagen idag.

4 Samordnande konjunktioner

Finn felen!

Tio av nedanstående meningar har konjunktioner som inte är korrekta. Rätta dem! Se exempel.

- 1 Rickard hör dåligt, så han måste skaffa sig en hörapparat. _____
- 2 Ove diskar, ~~utan~~ hans fru torkar disken. _____ *och*
- 3 Kajsa har mycket pengar, men hon har inga vänner. _____
- 4 Jakob ville inte åka buss hem i natt, eller han ville ta en taxi. _____
- 5 Fru Blom kan inte klara sig själv, utan hon måste ha hjälp. _____
- 6 – Vill du gå hem, eller vill du stanna här? – Jag vill gå hem. _____
- 7 Jag är inte född på landet och i staden. _____
- 8 Linda vill aldrig gå ut men bara stanna hemma. _____
- 9 Torsten vill inte ha någon mat, för han är inte hungrig. _____
- 10 Sonja och Björn skrattade men pratade hela kvällen igår. _____
- 11 Yvonne och jag satt och pratade länge igår kväll. _____
- 12 Mattias får inte köra moped, men han är bara 13 år. _____
- 13 Jag ska börja jobba om fem minuter, så jag hinner inte hjälpa dig nu. _____
- 14 Ulrika målar och fotograferar när hon är ledig. _____
- 15 Ann är trött idag, för hon har varit vaken hela natten. _____
- 16 Maria kommer inte från Chile, så hon kommer från Bolivia. _____
- 17 – Vill du bo på landet eller i staden? – På landet. _____
- 18 Nisse kan inte komma in i bilen, men han har glömt sina nycklar. _____
- 19 Man ska inte cykla på trottoaren utan på cykelbanan. _____
- 20 – Vill du ha öl eller vin till maten? – Öl, tack. _____
- 21 Jag har försökt ringa till dig många gånger, men det har varit upptaget hela tiden. _____
- 22 Mitt tåg går om tio minuter, för jag måste skynda mig. _____
- 23 Det är inte skönt att gå ut idag, för det regnar och blåser. _____
- 24 Det är dyrt att röka, så det är inte bra för hälsan. _____
- 25 Martin åt två chokladkakor och en glass förra pausen. _____

5 Underordnande konjunktioner

Underordnande konjunktioner inleder bisatser.

Allmänt underordnande

att – står ofta efter sägeverb, t.ex. *säga, svara, berätta, tycka, mena, tro*

Kalle säger **att** han förstår allt.
Lisa berättade för mig igår **att** hon skulle flytta.
– Tycker du **att** jag ska klippa mig? – Ja.

Interrogativa

om – inleder indirekta frågor som inte börjar med ett frågeord

Peter undrar **om** Sarek ligger i Sverige.
Jag skulle vilja veta **om** Kasper är gift.

Temporala

De temporala konjunktionerna uttrycker tid. *Observera tempus!*

när
medan
innan
tills
(inte) ... förrän

– huvudsatsen måste ha en negation, t.ex. *inte, aldrig*

När katten är borta dansar råttorna på bordet.
När jag har ätit, borstar jag tänderna.
Det hade slutat regna **när** jag gick ut i morgon.

Sven sjunger ofta **medan** han duschar.
Medan fru Larsson tittade på TV igår stickade hon.

Innan barnen äter middag tvättar de händerna.
Jag låste dörren **innan** jag gick hemifrån i morgon.

I natt var vi vakna **tills** solen gick upp.
Igår satt Stina och läste **tills** hon fick ont i huvudet.

Man får *inte* köra bil **förrän** man har tagit körkort.
Tom och Eva kom *inte* hem **förrän** klockan var tio igår kväll.

Kausala

- | | |
|------------|---|
| därför att | – svarar på frågan "varför?" |
| eftersom | – har samma betydelse och användning som "därför att"
– måste användas <i>när bisatsen står före huvudsatsen</i> (= första ordet i meningen) |

Erik stannade hemma i torsdags **därför att (eftersom)** han inte mådde bra.
Eftersom Erik inte mådde bra i torsdags stannade han hemma.

Lisa fryser **därför att (eftersom)** hon har för tunna kläder på sig.
Eftersom Lisa har för tunna kläder på sig fryser hon.

Finala

- | | |
|---------|--------------------------------|
| för att | – uttrycker en avsikt; en plan |
|---------|--------------------------------|

Jag skriver upp alla viktiga telefonnummer **för att** inte glömma dem.
(= ... för att jag inte ska glömma dem.)

Per steg upp tidigt i morgon **för att** inte komma för sent till tåget. (= ... för att han inte skulle komma för sent till tåget.)

Obs! Man behöver inte upprepa subjektet i bisatsen om det är samma som i huvudsatsen.

*Om man har en fullständig sats efter **för att** uttrycker man avsikten eller planen med **ska/skulle**.*

Koncessiva

De koncessiva konjunktionerna uttrycker ett motsatsförhållande.

- | |
|--------------|
| trots att |
| fastän; fast |
| även om |

Anna har ont i huvudet **trots att (fastän)** hon har tagit huvudvärkstabletter.
Trots att (Fastän) kappan, som jag provade igår, var dyr köpte jag den.

Emma tar alltid en promenad på kvällen **även om** det regnar.
Även om jag går och lägger mig tidigt är jag trött på morgnarna.

KONJUNKTIONER

Konsekutiva

så (...) att – uttrycker konsekvensen (resultatet) av huvudsatsens aktivitet

Du måste ta din medicin **så att** du blir frisk.
Gå och lägg dig **så att** du är pigg i morgen!
På cirkusen igår skrattade Oskar **så att** han fick ont i magen.

Obs! Ann är **så kort att** hon måste ha höglackade skor på sig.
Det regnar **så mycket att** vi inte kan gå ut.
Igår kväll var Martin och Lina **så trötta att** de genast somnade.

Komparativa

som – uttrycker jämförelse

än – uttrycker jämförelse (efter bl.a. komparativ)

Kalle är *liko* gammal **som** Per (är).
Jag kan inte springa *liko* snabbt **som** du (kan).
Linus har på sig *samma* tröja idag **som** igår. (... som han hade på sig igår.)

Mikael är *äldre än* Kalle och Per (är).
Du springer *snabbare än* jag (gör).

Konditionala

om, ifall – uttrycker villkor

Jag kan hjälpa dig **om (ifall)** du vill.
Om (Ifall) det är fint väder på söndag ska vi åka till stranden.

6 Underordnande konjunktioner

Välj rätt konjunktion. Se exempel.

- 1 *därför att – så att – att* Anna säger att det är kallt.
- 2 *medan – ärför att – om* Bo undrar ofta om jag behöver hjälp.
- 3 *medan – att – när* Mina barn går ut när de har gjort läxan.
- 4 *medan – som – att* Dennis lyssnar på radio medan han lagar mat.
- 5 *så att – tills – innan* Eva tar på sig kappan innan hon går ut.
- 6 *därför att – medan – tills* – Marie, du kan vänta här tills jag kommer.
- 7 *förrän – att – än* Pelle får inte gå ut förrän han har städat sitt rum.
- 8 *som – än – att* Johan är äldre än jag.
- 9 *att – även om – när* Löven faller från träden när det är höst.
- 10 *därför att – så att – tills* Per bör sluta röka tills han hostar mycket.
- 11 *tills – innan – eftersom* Eftersom Gunnar har feber måste han stanna inne.
- 12 *förrän – innan – om* Man måste ringa till skolan innan man inte kan komma.
- 13 *trots att – som – därför att* Hanna dricker kaffe trots att hon har ont i magen.
- 14 *därför att – även om – tills* Jag cyklar till skolan tills det regnar och blåser.
- 15 *för att – innan – om* I morgon tog Mia på sig en tjock tröja för att hon inte skulle frysas.
- 16 *om – så att – därför att* – Filip, du måste lägga dig tidigt om du är pigg i morgon.
- 17 *än – om – som* Jag är lika gammal än min kusin Axel.
- 18 *som – än – fastän* Stockholm är större än Katrineholm.
- 19 *som – trots att – därför att* Malin är glad trots att hon har vunnit på tips.
- 20 *som – medan – om* Arne skriver inte lika vackert medan Karin.

KONJUNKTIONER

- 21 *som – när – än* Lasse sjunger bättre _____ jag.
- 22 *så att – därför att – när* Vi ska stänga dörren _____ vi inte stör dig, Ola.
- 23 *att – om – för att* Nisse har rest till Piteå _____ hälsa på sin bror.
- 24 *trots att – som – eftersom* Olle vill ha en smörgås till _____ han är mätt.
- 25 *fastän – om – så att* – Lukas, vi kan stanna hemma i kväll _____ du vill.
- 26 *trots att – tills – därför att* Jag måste tända lampan _____ det är mörkt.
- 27 *så att – trots att – tills* – Gustav, du måste vänta vid hållplatsen _____ jag kommer, sa mamma.
- 28 *tills – om – därför att* I söndags satt Paula och pluggade _____ hon fick ont i ögonen.
- 29 *när – tills – om* _____ min mormor var 14 år började hon arbeta.
- 30 *medan – därför att – innan* _____ jag somnar läser jag en stund.
- 31 *när – för att – trots att* Barnen i Sverige slutar grundskolan _____ de är sexton år.
- 32 *om – för att – när* Igår gick jag och min man på bio _____ vi hade ätit middag.
- 33 *eftersom – som – att* _____ Kent är ganska tjock ska han börja banta.
- 34 *när – trots att – medan* – Får jag låna boken _____ du har läst den? – Ja.
- 35 *eftersom – medan – som* Man kan inte borsta tänderna _____ man äter.
- 36 *eftersom – även om – om* Jag måste gå ut med hunden _____ det regnar.
- 37 *om – även om – trots att* – Gun, jag bjuder dig på bio _____ du hjälper mig.
- 38 *eftersom – som – trots att* Herr Gnidén köper aldrig några nya kläder _____ han är rik.
- 39 *om – att – som* Jag undrar _____ ni vill sluta skriva nu.
- 40 *medan – att – innan* Jag tycker _____ vi ska sluta nu.

7 Underordnande konjunktioner

Välj bland nedanstående konjunktioner. Se exempel.

tills medan innan när (inte) ... förrän

- 1 Jag väntar här tills du kommer tillbaka, Annika.
- 2 Man måste skala en banan medan man äter den.
- 3 Holger rökte fem cigarretter när han talade med sin kompis i telefon.
- 4 Innan våra barn har somnat, är det tyst i huset.
- 5 Roger somnade inte tills klockan var tre i natt.
- 6 Per blev glad när Helen kom hem igen.
- 7 Igår kväll var Svenssons ute i trädgården tills det blev mörkt.
- 8 Herr Jansson steker kotletter tills potatisen kokar.
- 9 Många barn är på dagis när de börjar skolan.
- 10 Gå inte tills jag har kommit tillbaka! Jag måste prata med dig.

därför att eftersom så (...) att för att

- 1 Därför att jag har ont i magen kan jag inte dricka kaffe.
- 2 Katarina är trött därför att hon har sovit för lite.
- 3 Den nya boken är eftersom intressant så jag vill läsa ut den nu.
- 4 Inez måste ha glasögon därför att kunna se bra på långt håll.
- 5 Så jag inte har träffat Lisas man tidigare vet jag inte hur han ser ut.
- 6 Teresa ska åka till England därför att lära sig engelska.
- 7 Läs ordentligt därför att du kan läxan till i morgon!
- 8 Lena är ledsen därför att hennes pojkvän ska resa bort.
- 9 Eftersom ingen vill hjälpa mig med disken måste jag diska själv.
- 10 I morgon tog Kurt på sig ett par handskar därför att inte frysar om händerna.

KONJUNKTIONER

att om som än

- 1 – Vad ville Anja? – Hon frågade _____ vi ville komma hem till henne i kväll.
- 2 Åsa har berättat _____ hon har vunnit pengar på lotto flera gånger.
- 3 Beata är lika vacker _____ Kristina.
- 4 – Är din man yngre _____ du? – Ja, det är han.
- 5 I lördags kom våra gäster tidigare _____ de skulle göra.
- 6 Felix har på sig samma kläder idag _____ han hade igår.
- 7 I morse steg jag upp senare _____ jag brukar göra.
- 8 Paul vill veta _____ kungen får rösta.
- 9 Vår lärare undrar ofta _____ vi förstår de nya orden.
- 10 Jag tycker _____ vi ska sluta nu.

8 Underordnande konjunktioner

Finn felet!

Tio av nedanstående meningar har konjunktioner som inte är korrekt. Rätta dem! Se exempel.

- 1 Jag går gärna med på restaurang om du bjuder mig. _____
- 2 Herr Wirén kör inte bil så att han ser dåligt. därför att _____
- 3 Herr Andersson arbetar trots att han är pensionär. _____
- 4 Jag tror att Lars talar sanning. _____
- 5 John har slutat kursen i ryska så att den var för svår. _____
- 6 Jag vet inte om min syster kommer på lördag. _____
- 7 Eva gick ut för en stund sedan än hon mådde illa. _____
- 8 Monika måste cykla till jobbet även om det regnar. _____
- 9 Vi brukar ta en promenad i parken om det är vackert väder. _____
- 10 Jag väntar här medan du kommer. _____
- 11 Man får inte köpa sprit på Systembolaget förrän man är 20 år. _____
- 12 Bo ska resa till Rom medan han är färdig med sina studier. _____
- 13 Eftersom jag var sen i morgon tog jag en taxi till jobbet. _____
- 14 Sofia är så ledsen att hon sitter och gråter. _____
- 15 Roland snarkar så att han sover. _____
- 16 Tore stod och lagade mat när Britta kom hem. _____
- 17 Mjölk är mycket billigare som vin. _____
- 18 Trots att du vill ha te får du själv laga det. _____
- 19 Anne-Katrin har arbetat så hårt att hon har fått magsår. _____
- 20 Maja ska köpa de svarta skorna trots att de är dyra. _____
- 21 Igår frågade Ola mig som jag ville hjälpa honom med läxan. _____
- 22 Eftersom jag själv ska resa bort kan jag inte passa din katt. _____
- 23 Jag hade precis lagt mig än det ringde på dörren. _____
- 24 Vera sprang för att hinna med bussen i morgon. _____
- 25 Om ni är färdiga nu får ni gå hem. _____

9 Sök konjunktioner

Stryk under konjunktionerna i texten.

Några personers köpvanor

Annika: Jag köper aldrig några dyra kläder, utan jag väntar tills det blir rea. Då köper jag kläder både till mig själv och till mina barn. Till barnen köper jag nästan alltid en storlek större än de behöver, för de växer ju så fort. Jag tycker att man kan hitta fina kläder på rea. De är lika bra som andra kläder.

Birgitta: Jag tänker aldrig på priset när jag handlar. Jag tycker att kvaliteten är viktigast. Jag köper vad jag vill ha även om det är dyrt. Eftersom jag alltid köper bra kvalitet kan jag ha mina kläder länge. Jag köper faktiskt inte något förrän jag verkligen behöver det.

Carl-Erik: Jag köper varken mat eller kläder. Det gör min fru. Jag använder de kläder hon köper till mig även om jag inte tycker att de är snygga. Jag är inte alls intresserad av kläder. Naturligtvis kan det hända att några plagg inte passar. Då måste jag själv gå till affären och byta dem så att jag får rätt storlek. Innan jag gifte mig var det min mor som köpte både mat och kläder, så jag har aldrig behövt göra det själv.

Diana: Mat och andra dagligvaror måste jag förstås köpa i affären, men kläder och saker till hemmet köper jag på postorder. Jag tycker att det är bekvämt, för man kan sitta hemma och planera inköpen i lugn och ro. När jag har beställt varorna brukar jag gå och tänka på dem medan jag väntar på paketet. Det är spännande. Naturligtvis kan det hända att jag inte är nöjd med något som jag har köpt. Det kan antingen vara fel färg eller fel storlek, men man har ju rätt att returnera en vara om man inte är nöjd. Det gör jag även om det är lite besvärligt.

Emil Innan jag köper något till hemmet eller till mig själv planerar jag inköpet noga. Jag jämför priser i olika butiker för att se var jag kan köpa varan billigast. Jag vill förstås också veta om jag kan få varan på öppet köp, om jag har bytesrätt på den, hur länge garantin gäller o.s.v. Trots att jag är en medveten konsument har det hänt att jag har gjort dåliga köp.

PREPOSITIONER

Prepositioner står framför t.ex. substantivuttryck och pronomen (objektsform).

Prepositioner uttrycker en relation mellan substantivuttrycket/pronomenet och resten av satsens delar.

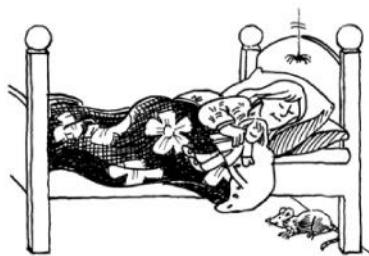
Prepositioner är nästan alltid obetonade.

Några rumsprepositioner



Pelle sitter *i* bilen.

Katten sitter *på* bilen.



Spindeln hänger *över* Lisa.

Musen sitter *under* Lisas säng.



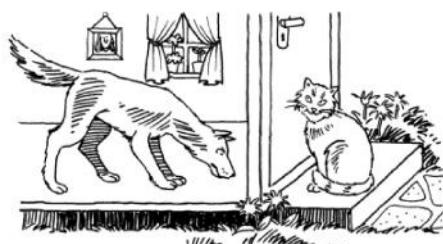
Rånaren står *framför* disken.

Kassörskan sitter *bakom* disken.



Domaren springer *bland* spelarna.

Tränaren sitter *mellan* spelarna.



Katten sitter *utanför* dörren.

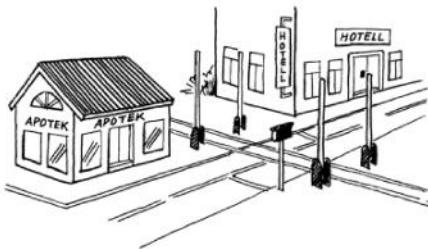
Hunden står *innanför* dörren.



Per ska gå *till* posten.

Lena kommer *från* posten.

PREPOSITIONER



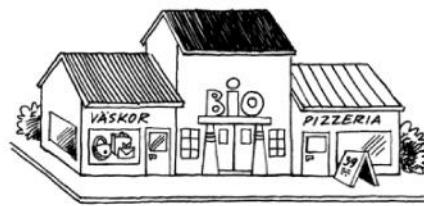
Apoteket ligger *före* järnvägen.
Hotellet ligger *efter* järnvägen.



Eva ställer in mjölken *i* kylskåpet.
Kalle tar fram dammsugaren *ur* städskåpet.



Polisen ska svänga åt höger.
Ambulansen kör *mot* Stockholm.



Pizzerian ligger *till* höger om biografen.
Väskaffären ligger *till* vänster om biografen.



Tjuven går in *genom* fönstret.



Det finns ett staket *runt* trädgården.



Patrik är hemma *hos* sin flickvän.



Huset ligger *vid* sjön.



Kyrkan ligger *mitt emot* banken.

Några tidsprepositioner

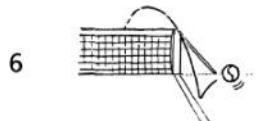
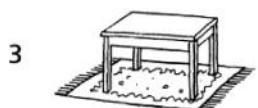
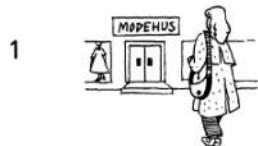
Tidpunkt	Tidslängd	Frekvens
När?	Hur länge?	Hur ofta?
om en vecka för en vecka sedan	i ett år inte ... på ett år	en gång i kvartalet i månaden i veckan i timmen i minutern i sekunden
		<i>Hur snabbt?</i>
	på tio minuter	om dagen om dygnet om året

Dåtid (närmast före Nu)	Nutid	Framtid (närmast efter Nu)	Varje ... (eller en bestämd tid i dåtid/framtid)
i	i	i	på
igår i förrgår	idag	i morgon i övermorgon	
i morgon		i morgon bitti	på morgonen på morgnarna
igår kväll	i kväll	i kväll	på kvällen på kvällarna
i natt	i natt	i natt	på natten på nätterna
i höstas	i höst	<i>OBS!</i> i höst, till hösten	på hösten på höstarna
i julas	i jul	i jul, till jul	på julen på jularna
i lördags		på lördag	på lördagar(na)

PREPOSITIONER

1 Några rumsprepositioner

Skriv rätt preposition. Se exempel.



1

Eva går till affären.

2

Flickan håller händerna över ryggen.

3

Mattan ligger under bordet.

4

Sångerskan står vid gitarristen och pianisten.

5

Toaletten ligger i sovrummet.

6

Tennisbollen studsar på linjen.

7

Patienten ligger i sängen.

8

Apoteket ligger på Systembolaget.

9

Linda tar 100 kronor ur plånboken.

10

Tåget går igenom en tunnel.

11

Åke är med tandläkaren.

- 12  Det finns blommor _____ trädet.
- 13  Wilhelm sitter _____ bordet.
- 14  Vinden blåser _____ öster.
- 15  Lena tar ut bullarna _____ ugnen.
- 16  Systembolaget ligger _____ apoteket.
- 17  Vägen svänger först _____ höger och sedan
_____ vänster.
- 18  Herr Ek kommer _____ Systembolaget.
- 19  Katarina står _____ gardinen och tittar ut.
- 20  Höghuset ligger _____ villorna.
- 21  Bollen ligger _____ staketet.
- 22  Erik hoppar _____ ribban.
- 23  Myggan sitter _____ näsan.

PREPOSITIONER

24



Damen sitter _____ pojken.

25



Gaffeln ligger _____ skedarna.

26



Fågeln sitter _____ fönstret.

27



Flygplanet flyger _____ husen.

28



Flickan sitter _____ bänken.

29



Mannen cyklar _____ affären.

30



Pojken har händerna _____ flickorna.

31



Polisstationen ligger _____ Pressbyrån.

32



Britta-Lena är _____ läkaren.

33



Tjuven går in _____ balkongdörren.

34



Elsa har ett halsband _____ halsen.

35



Busshållplatsen ligger _____ torget.

36



En lampa står _____ TV:n.

37



Långfingret sitter _____ pekfingret och ringfingret.

38



Katten sitter _____ fönstret.

39



Göran sitter _____ parasollet.

40



Glaset står _____ brickan.

41



Blomman står _____ fönstret.

42



Taxin kör _____ hotellet.

43



Flickan tar upp kammen _____ väskan.

44



Mannen ror _____ stranden.

45



De dansar _____ julgranen.

46



Fåglarna sitter _____ taket.

47



Lampan hänger _____ taket.

2 Tidsprepositioner

i på om för ... sedan

Välj rätt preposition. Se exempel.

- 1 Ulla ska åka till Italien DM två veckor. Hon ska stanna där en månad.
När?
- 2 Eva var på semester i Danmark _____ en månad _____. Det var vackert väder hela tiden.
När?
- 3 Inga och Kurt har bott i Stockholm _____ två år, och de trivs bra där.
Hur länge?
- 4 Jag har inte träffat min kusin Rolf _____ tre år. Jag undrar hur han har det.
Hur länge?
- 5 Vi betalar elräkningen en gång _____ kvartalet.
Hur ofta?
- 6 Man äter för det mesta tre gånger _____ dagen.
Hur ofta?
- 7 Peter springer 100 meter _____ 12 sekunder.
Hur snabbt?
- 8 Leif har arbetat på Socialförvaltningen _____ åtta år.
Hur länge?
- 9 Man betalar hyran en gång _____ månaden.
Hur ofta?
- 10 Kursen i engelska börjar _____ tio dagar.
När?
- 11 Doktor Bergström har inte sovit _____ 36 timmar.
Hur länge?
- 12 Milan kom till Sverige _____ tre år _____.
När?
- 13 Äntligen kommer du! Jag har väntat på dig _____ en halvtimme.
Hur länge?
- 14 Pelle röker minst en cigarrett _____ timmen.
Hur ofta?
- 15 Maria lämnade Sverige _____ tre år _____.
När?
- 16 Jag och mina kusiner träffas en gång _____ året.
Hur ofta?
- 17 Oh, vad jag är hungrig! Jag har inte ätit _____ hela dagen.
Hur länge?
- 18 Den här kursen slutar _____ en månad. Då ska vi ha fest.
När?
- 19 Astrid städar en gång _____ veckan.
Hur ofta?
- 20 Jag cyklar till jobbet _____ femton minuter.
Hur snabbt?

3 Tidsuttryck

förra ...	denna ...	nästa ...	varje ... (eller en bestämd tid i dätid/framtid)
i somras	i sommar	i sommar till sommaren	på sommaren på somrarna
i vintras	i vinter	i vinter till vintern	på vintern på vintrarna
i höstas	i höst	i höst till hösten	på hösten på höstarna
i våras	i vår	i vår till våren	på våren på vårarna
i julas	i jul	i jul till jul	på julen på jularna
i påskas	i påsk	i påsk till påsk	på påskan på påskarna

Välj rätt tidsuttryck. Se exempel.

- 1 I vintras var jag och några kompisar i Åre och åkte skidor en vecka.
- 2 – Har du ätit många ägg _____?
– Nej, jag har gallsten, så jag bör inte äta ägg.
- 3 _____ kommer många turister till Västkusten för att bada.
- 4 _____ ska jag åka till Stockholm. Det blir nog i april.
- 5 _____ var våra barn på kollo i juli.
- 6 – Tack för den här julen!
– Tack själv. Det har verkligen varit trevligt att ha dig här _____.
- 7 _____ blir träden gröna.
- 8 Det blir nog mycket svamp _____. Det har varit både regn och sol nu på sensommaren.
- 9 _____ hade jag en veckas semester i oktober.
- 10 _____ ska jag och mina barn bo hos släktingar i Smögen. Barnen gillar att bada i saltvatten.

PREPOSITIONER

- 11 Det blåser och regnar mycket i Malmö _____. Det är värst i november.
- 12 _____ snöade det faktiskt i slutet av april.
- 13 Jag och min man gav inte varandra några julklappar _____.
- 14 Det har varit fint väder _____, bara lite regn i början av juni.
- 15 _____ har det varit gott om snö i södra Sverige, så man har kunnat åka mycket skidor.
- 16 Jag började mitt nya jobb _____, närmare bestämt den 1 april.
- 17 – Vad ska ni göra _____?
– Vi ska åka till mina föräldrar. Vi brukar fira påsk med dem.
- 18 _____ brukar det vara mycket snö i norra Sverige.
- 19 Det har regnat mycket _____. Det behövs verkligen efter den torra sommaren.
- 20 – Tror du att det blir mycket snö ____?
– Ja, det hoppas jag i alla fall.
- 21 Man brukar äta skinka och risgrynsgröt _____.
- 22 – Det har verkligen varit kallt _____.
– Ja, nu blir det väl sommar direkt.
- 23 _____ har många semester i juli.
- 24 – Ska ni vara hemma _____.
– Nej, dagen före julafonden åker vi till Kanarieöarna.
- 25 _____ brukar tulpaner och hyacinter blomma för fullt.
- 26 _____ var det 30 grader varmt i flera veckor.
- 27 _____ plockade jag mycket björnbär. De var mogna redan i början av september.
- 28 _____ är det ofta is på sjöarna.
- 29 _____ var jag och min fru i Stockholm. På långfredagen var vi hemma hos Anders och Britta.
- 30 _____ flyttar många fåglar till varmare länder.
- 31 _____ brukar man måla ägg.

4 Tidsuttryck

igår kväll	
i morgen bitti	
i Morse	på morgonen/morgnarna
i natt	på natten/nätterna
i kväll	på kvällen/kvällarna

Välj rätt tidsuttryck. Se exempel.

- 1 På kvällarna brukar jag titta på Sportnytt, men _____ missade jag det.
- 2 _____ har jag sovit dåligt, så _____ måste jag lägga mig tidigt.
- 3 Tidningen brukar komma kl. 5.00 _____, men _____ kommer den inte alls, för då är det helgdag.
- 4 _____ la jag mig före klockan tio (22.00), men _____ blir det nog lite senare, för jag ska gå på födelsedagskalas.
- 5 _____ är det nästan alltid mörkt.
- 6 _____ ska jag stiga upp klockan sex (6.00).
- 7 _____ ringde väckarklockan klockan halv sju (6.30).
- 8 _____ sover de flesta.
- 9 _____ ska vi gå på teater.
- 10 _____ var jag på fotboll. Matchen var inte slut förrän halv tio (21.30).
- 11 _____ har jag sovmorgan. Jag börjar inte förrän klockan tio.
- 12 En nattsköterska jobbar _____, och slutar jobba _____.
- 13 Vilket väder det har varit _____! Jag har inte kunnat sova.
- 14 _____ har vi flextid mellan sju och nio på vårt företag.
- 15 _____ försov jag mig, så jag hann inte äta frukost.
- 16 Solen går ner _____, och då blir det ofta lite kyligt ute.
- 17 _____ ska Rebecca sova hos en kompis.

5 Tidsuttryck

Tre veckor i Evas kalender. Det är **måndagen den 9** idag.

1 Söndag kiosken	2 Måndag eng. konsert	3 Tisdag af. 9.00 körskola 16.00	4 Onsdag tandl. 10.00 Anna 20 år	5 Torsdag prov-matte	6 Fredag 8–12 tjejmiddag	7 Lördag tennis fm. Bio m. Sten
8 Söndag kiosken	9 Måndag eng.	10 Tisdag	11 Onsdag prov hist. teoriprov 17.00	12 Torsdag 10–16 tvätt	13 Fredag 8–12 frissan	14 Lördag tennis fm. disko Göteborg em.
15 Söndag kiosken mormor	16 Måndag eng.	17 Tisdag	18 Onsdag	19 Torsdag 10–16	20 Fredag 8–12	21 Lördag tennis fm.

Titta på Evas kalender. Skriv rätt tidsuttryck. Se exempel.

- 1 I onsdags fyllde Anna år.
- 2 _____ ska hon tvätta.
- 3 _____ går hon på en kurs i engelska.
- 4 _____ var hon på bio med Sten.
- 5 _____ ska hon gå på diskos med Lena.
- 6 _____ spelar hon tennis
- 7 _____ hade hon prov i matte.
- 8 _____ jobbar hon i en kiosk.
- 9 _____ har hon prov i historia.
- 10 _____ slutar hon klockan tolv.
- 11 _____ övningskörde hon.
- 12 _____ ska hon hälsa på mormor.
- 13 _____ börjar hon klockan tio.
- 14 _____ var hon på tjejmiddag.
- 15 _____ ska hon åka till Göteborg.
- 16 _____ ska hon gå till frissan.
- 17 _____ var hon hos tandläkaren.
- 18 _____ ska hon ha teoriprov.
- 19 _____ var hon på arbetsförmedlingen klockan nio.
- 20 _____ var hon på konsert.

ORDFÖLJD

En sats består av olika satsdelar, t.ex.

subjekt (s) verb (v1, v2 ...) objekt (o) adverbial (a) satsadverbial (x)

Exempel på satsadverbial: *inte, knappast, bara, nog, väl, ju, gärna, tyvärr, kanske, möjligen, faktiskt etc.*

Dessa satsdelar har en speciell placering i förhållande till varandra.

I en **huvudsats** (= en sats som kanstå ensam) kan man ändra placeringen av satsdelarna och på så sätt betona en satsdel eller bilda olika typer av huvudsatser (påstående, fråga, uppmaning).

Påstående		Emil	äter	inte	frukost	klockan 7.
		s	v1	x	o	a
Klockan 7	a	äter	han	inte	frukost.	
Frukost	o	äter	han	inte		klockan 7.
Fråga		Äter	han	inte	frukost	klockan 7?
Varför	a	äter	han	inte	frukost	klockan 7?
Uppmaning		Ät		inte	frukost	klockan 7!
		v1		x	o	a

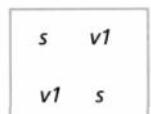
I en **bisats** (= en sats som inte kanstå ensam) brukar man oftast inte ändra placeringen av satsdelarna. Efter **bisatsinledaren** (*att, om, därfor att* etc.) gäller följande ordföld:

Jag säger att	han	inte	äter	frukost	klockan 7.
	s	x	v1	o	a
Jag undrar om	han	inte	äter	frukost	klockan 7.

Förhållandet mellan subjektet, verbet och satsadverbialen är viktigt i svenska:

Huvudsats

Satsadverbialen står **efter** gruppen *s* och *v1*.



Bisats

Satsadverbialen står **mellan** *s* och *v1*.

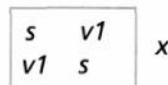


OBS! På samma plats som satsadverbialen brukar man placera vissa tidsadverbial, t.ex. *alltid, aldrig, ofta, sällan, ibland, genast, redan, snart, först, fortfarande*.

1 Huvudsatser (påståenden)

Subjektet (*s*) och det första verbet (*v1*) står alltid tillsammans i en huvudsats. Det första verbet (= finit verb) står i presens eller preteritum.

Satsadverbialet (*x*) placeras man efter gruppen



A **Rak ordföld** (*s + v1*):

Karl	ställer	inte	cykeln	i garaget.
Han	ska	inte	ställa	cykeln i garaget.
<i>s</i>	<i>v1</i>	<i>x</i>	<i>v2</i>	<i>o</i>

Objektet står före adverbialet.

B **Omvänd ordföld** (*v1 + s*) har man om någon annan satsdel än subjekten börjar meningens:

Cykeln	ställer	han	inte	cykeln.	i garaget.
Cykeln	ska	han	inte	ställa	i garaget.
<i>o</i>					
I garaget	ställer	han	inte	cykeln.	
I garaget	ska	han	inte	ställa	cykeln.
<i>a</i>					

Gör påståendesatser. Börja med de understrukna orden. Se exempel.

1 inte, sover, Sara

Sara sover inte.

2 Olle, komma, ska

3 Patrik, godis, gillar

4 vill, Anna, vin, dricka, aldrig

5 alltid, Lars, bilen, i garaget, ställer

6 hämta, måste, Peter, ett paket, på posten

7 vi, I skolan, svenska, studerar

8 medicin, inte, man, köpa, kan, I Pressbyrån

9 i vardagsrummet, ofta, Kaffe, dricker, jag

10 hämta, jag, Min nya bil, ska, idag

11 röker, Lena, hemma, inte

12 i Paris, varit, har, Fru Persson

13 åkte, Olle, Igår, till Umeå

14 brukar, alltid, ägg, på påskan, äta, Sten och Sara

15 Man, deklarera, varje år, måste, sin inkomst

16 Nästa år, regeringen, kanske, höja, ska, skatten

17 behöver, jag, På lördagar, inte, läsa, läxor

18 inte, får, En 18-åring, sprit, på Systembolaget, köpa

19 Nu, du, nog inte, skriva, fler exempel, vill

ORDFÖLJD

Objektet (*o*) och **adverbialen** (*a*) kan också bestå av en hel sats med subjekt, verb osv. En sådan sats kallas **bisats**.

Jämför:

Kalle kom **klockan två**.

a

Kalle kom **när klockan var två**.

a-bisats

Klockan två kom Kalle.

a

När klockan var två kom Kalle.

a-bisats

Han säger: "**Det är vackert väder.**"

o

– **Det är vackert väder**, säger han.

o

Han säger **att det är vackert väder.**

o-bisats

Skriv orden i rätt ordning i huvudsatsen.

- 1 Eftersom det är vackert väder ut, jag, gå, ska
-

- 2 När jag har läst läxan ofta, tittar, på TV, jag
-

- 3 Innan jag går hemifrån jag, spisen, kolla, brukar
-

- 4 Medan Eva var i stan det, började, brinna, i hennes hus
-

- 5 Om man är mycket sjuk inte, kan, man, till jobbet, gå
-

- 6 Trots att det regnade igår jag och min man, i parken, en lång promenad, tog
-

- 7 Eftersom bensinen är slut i bilen tanka, jag, måste
-

- 8 Om det är kallt ute varma kläder, man, ha, måste
-

- 9 Eftersom jag har glömt Olles telefonnummer inte, kan, nu, ringa, jag, honom
-

2 Huvudsatser (frågor)

Frågor som man svarar **ja, jo, nej** på har omvänt ordföljd (*v1 + s*):

Ställer	han	inte		cykeln	i garaget?
Ska	han	inte	ställa	cykeln	i garaget?
<i>v1</i>	<i>s</i>	<i>x</i>	<i>v2</i>	<i>o</i>	<i>a</i>

Frågeordsfrågor har samma ordföljd som påståendesatser:

Vem	ställer	alltid		cykeln	i garaget?
<i>s</i>	<i>v1</i>	<i>x</i>		<i>o</i>	<i>a</i>
Vad	ställer	han	alltid		
Var	ställer	han	alltid		i garaget?
<i>o/a</i>	<i>v1</i>	<i>s</i>	<i>x</i>	<i>o</i>	

Gör frågesatser. Börja med de understrukna orden. Se exempel.

1 – Greta, ofta, Ringer

– Ja, det gör hon.

Ringer Greta ofta?

2 – du, redan, gå, Ska

– Ja, det ska jag.

3 – Per, cigarr, Röker

– Nej, det gör han inte.

4 – du, Vill, ha, en smörgås, inte

– Jo tack, gärna.

5 – du, Läser, tidningen, på morgonen, aldrig

– Jo, det gör jag.

6 – din bil, jag, låna, Får

– Javisst.

7 – nyheterna, du, hört, inte, Har, idag

– Jo, det har jag.

8 – Martin, på sjukhuset, jobbat, Har, alltid

– Nej.

ORDFÖLJD

9 – alltid, du, på fredagarna, Städar – Nej, det gör jag inte.

10 – ofta, du, Bruk, äta, pizza – Nej, inte så ofta.

11 – du, svenska, tala, aldrig, på jobbet, Behöver – Jo, det måste jag.

12 – du, möjligen, mig, hjälpa, i kväll, Kan – Javisst.

13 – du, läst, idag, Har, tidningen – Ja, naturligtvis.

14 – du, lite kaffe, ha, Vill, nu – Ja tack, gärna.

15 – köper, du, Var, mat – I min närbutik.

16 – ni, Vart, flytta, ska – Till Luleå.

17 – läxan, När, du, läser – På morgonen.

18 – du, Hur, ägget, ha, vill – Löskokt.

19 – du, inte, Varför, röka, slutar – Jag kan inte.

20 – aldrig, du, passa, kan, tiden, Varför – Jag vet inte.

21 – i din väska, Vad, du, har – Böcker.

22 – i framtiden, hända, Vad, kommer att – Det är svårt att säga.

23 – du, ska, Vem, träffa, idag – Madeleine.

24 – bordet, duka, Vem, vill – Inte jag.

25 – bör, Vilket språk, tala, man, kunna, i Japan – Japanska, förstås.

26 – är, snabbast, Vilken bil – Det vet jag inte.

27 – ska, skriva, till i morgen, Vilka övningar, vi – De som finns på sidan 50.

28 – kommer, man, Hur, till stationen – Med 35:an.

29 – på din födelsedagsfest, ska, bjuda, du, Hur många – Tio personer.

30 – du, tala, kan, Hur många språk – Tre.

31 – den här boken, Hur mycket, på rea, kostar – 98 kronor.

32 – ska, köpa, jag, Hur mycket bröd – Två limpor.

33 – gå, Hur ofta, du, på bio, brukar – En gång i månaden.

34 – du, idag, jobba, Hur länge, ska – Till klockan sju.

3 Huvudsatser (uppmanningar)

Uppmaningssatser börjar med ett verb och har inget subjekt. Man använder verbets imperativform till en eller flera personer.

Gör uppmaningssatser. Börja med det understrukna ordet. Se exempel.

- 1 inte, det här vattnet, Drick

Drick inte det här vattnet!

- 2 Oskar, inte, i morgen bitti, Väck
-

- 3 röka, Börja, aldrig
-

- 4 inte, mig, Försök, den 1 april, lura
-

- 5 i naturen, inte, skräp, Släng
-

- 6 aldrig, under madrassen, Göm, pengarna
-

- 7 på skrivbordet, mina papper, inte, Rör
-

- 8 Stör, grannarna, aldrig, på natten
-

- 9 hjälpa, Försök, dina kamrater, i skolan
-

- 10 inte, Lek, med elden
-

- 11 inte, ditt paraply, i bilen, Glöm
-

4 Huvudsatser

Skriv färdigt meningarna. Sätt ut punkt, frågetecken eller utropstecken. Se exempel.

1 Jag ska hämta barnen klockan tre.

2 Vi _____

3 Min mormor _____

4 Min bostad _____

5 På torget _____

6 På apoteket _____

7 På söndagar _____

8 På lördag kväll _____

9 Kommer _____

10 Spelar _____

11 Drick _____

12 Ät _____

13 Vill _____

14 Kan _____

15 Ska _____

16 Måste _____

17 Har _____

18 Varför _____

19 När _____

20 Hur _____

21 Var _____

22 Varifrån _____

ORDFÖLJD

23 Kungen och drottningen _____

24 Gunnars katt _____

25 Familjen Persson _____

26 Nyheterna på TV _____

27 Polisstationen _____

28 I Stockholm _____

29 På mitt köksbord _____

30 I lördags _____

31 Igår _____

32 Förra året _____

33 Hörde _____

34 Lagade _____

35 Väckte _____

36 Tittade _____

37 Fick _____

38 Ska _____

39 Måste _____

40 Har _____

41 Vill _____

42 Kan _____

43 Vart _____

44 Vad _____

45 Vem _____

46 Hur _____

5 Huvudsatser

Skriv färdigt meningarna. Se exempel.

- 1 Erik har ingen mat hemma, så han måste gå och handla.
- 2 Jag måste gå hem, för _____
- 3 Det är varmt idag, men _____
- 4 Jag vill inte stiga upp tidigt, utan _____
- 5 Mikael ska resa till Frankrike, och _____
- 6 Fru Svensson vill inte gå ut, för _____
- 7 Jag vill gärna hjälpa dig, men _____
- 8 Ska du gå hem, eller _____
- 9 Fredrik talar inte spanska, men _____
- 10 Anna kan inte arbeta, för _____
- 11 Det regnar, men _____
- 12 Herr Månsson är inte alls fattig, utan _____
- 13 Gunilla vaknade för sent igår, så _____
- 14 Lena är glad, för _____
- 15 Jag har mycket att göra i kväll, så _____
- 16 Vill du gå ut och dansa, eller _____
- 17 På sommaren skiner solen, och _____
- 18 I Sverige har vi en kung, och _____
- 19 På vintern är det kallt, och _____
- 20 I Göteborg hade man VM i friidrott 1995, och _____

6 Bisatser

En bisats är en satsdel eller en bestämning till en satsdel. En bisats kan inte stå ensam utan måste kopplas ihop med andra satsdelar.

... att han skulle komma. ... när jag är sjuk.
... som är ny. ... där min mormor bor.

Dessa satser betyder ingenting om de inte är kopplade till andra satsdelar.

Martin sa att han skulle komma.	Jag stannar hemma när jag är sjuk.
<i>objekt</i>	<i>adverbial</i>
Jag har en klocka som är ny.	Jag ska åka till Kalmar där min mormor bor.
<i>bestämning</i>	<i>bestämning</i>

En bisats börjar med en **bisatsinledare** som kan vara:

<i>Underordnande konjunktion, t.ex.</i>	<i>Frågeord, t.ex.</i>	<i>Relativt pronomen eller adverb, t.ex.</i>
att, om	när	som
därför att, eftersom	var, vart, varifrån	där
innan, medan, när	hur	
om, ifall	varför	
trots att	vad, vem	

Mats kokar kaffe **innan han tittar på TV.**
Kalle går till jobbet **när han har ätit frukost.**

Jag ska åka och bada i morgon **om det är vackert väder.**
Jag ska ta en promenad **trots att det regnar.**

– Har du läst boken **som du fick av mig?** – Ja.
Tomas bor i en stad **där det finns många parker.**

Jag ska fråga min syster **om hon kanske kan hjälpa mig i morgon.**
– Vet du **varför Per inte har kommit?** – Nej, det vet jag inte.

Efter bisatsinledaren har vi **rak ordföld** (*s + v1*):

bisatsinledare + s x v1 v2 ... o a

Ulf säger att Sara inte vill lämna boken idag.

Satsadverbialet står **mellan** subjektet och det första verbet.

7 Bisatser

Skriv bisatsens satsdelar i rätt ordning. Sätt ut punkt eller frågetecken. Se exempel.

- 1 Jag tror att den nya filmen är bra.
bra, den nya filmen, är

- 2 Jag undrar om _____
äter, bara, Maria, fisk

- 3 Jag skulle vilja veta när _____
fyller år, Kalle

- 4 Vet du var _____
min bok, Pelle, lagt, har

- 5 Vet du vart _____
har, Olle, gått

- 6 Jag skulle vilja veta varifrån _____
Ali, kommer

- 7 Kan du säga mig varför _____
inte, har, Karin, ringt, idag

- 8 Vet du hur _____
gör, man, pannkakor

- 9 Vet du vad _____
Joakim, köpt, till middag, har

- 10 Vet du vem _____
Kajsa, på fritiden, träffa, brukar

- 11 Vet du hur länge _____
ska, Patrik, här, stanna

- 12 Vet du hur ofta _____
går, den här bussen, till Centralen

ORDFÖLJD

- 13 Bengt har slutat röka därfor att _____
hostat, han, länge, har
- 14 Bosse gick till jobbet i morse trots att _____
hade, 38,5 i feber, han
- 15 Jag måste handla innan _____
tar, jag, bussen, hem
- 16 Lars läser tidningen medan _____
äter, frukost, han
- 17 Jag och Ove ska gå på bio när _____
har, vi, middag, ätit
- 18 Du kan väl ringa mig om _____
kan, inte, du, i morgen, komma
- 19 Såg du filmen som _____
man, igår, visade, på TV
- 20 Jag vill åka till ett land där _____
alltid, varmt, det, är
- 21 Eva är arg därfor att _____
inte, hennes man, lagat, middag, har
- 22 Man bör kontakta en reparatör om _____
fungerar, inte, tvättmaskinen
- 23 Jag tog en lång promenad igår trots att _____
regnade, det, hela dagen
- 24 Ulla var tvungen att kontakta Per eftersom _____
han, hade, ringt, inte
- 25 Du kan få spaghetti och köttfärsås om _____
vill, du, ha, inte, fisk

8 Relativa bisatser

(Se även relativa pronomen s. 156!)

Som och **där** är bisatsinledare och syftar tillbaka på föregående ord.

Som kan vara både subjekt och objekt. **Som** syftar tillbaka på personer och saker.

Där syftar tillbaka på plats.

- | | |
|---|---------------------|
| – Vill du ge mig boken som ligger där borta?
<small>s</small> | – Javisst. |
| – Vad heter mannen som vi ofta möter i trappan?
<small>o</small> | – Det vet jag inte. |
| – Finns det någon ledig plats där jag kan sätta mig?
<small>a</small> | – Nej, tyvärr. |

Skriv bisatsens satsdelar i rätt ordning. Sätt ut punkt, frågetecken eller utropstecken. Se exempel.

- 1 Vems är katten som alltid kommer hit?
alltid, kommer, hit

- 2 Idag ska vi ha en sådan fisksoppa som mormor, lagade, ofta, förr i tiden.

- 3 Där borta står en polis som kanske, kan, hjälpa, dig

- 4 Glöm inte att hämta jackan som du, lämnat, på kemtvätten, har

- 5 Jag känner en svensk flicka som kan, tala, faktiskt, både kinesiska och arabiska

- 6 Har du talat med mannen som igår, dig, sökte

- 7 I kväll visar man en film som vill, jag, se, gärna

- 8 Här har jag en tabletts som kanske, kunna, ta bort, skulle, din huvudvärk

- 9 Finns det någon kiosk där kan, man, filmrullar, köpa

ORDFÖLJD

- 10 Vet du något ställe där _____
plocka, man, kan, svamp

11 Vet du någon plats där _____
studera, man, i lugn och ro, kan

12 Känner du till någon affär där _____
billiga möbler, kan, köpa, man

13 Vet du någon restaurang där _____
man, iransk mat, äta, kan

14 Känner du till någon lokal där _____
man, ordna, kan, privata fester

15 Känner du till något diskotek där _____
inte, man, får, sprit, dricka

16 Jag skulle vilja gå på en kurs där _____
man, lära sig, kan, att sy kläder

17 Jag skulle vilja bo i en stad där _____
finns, det, många jazzklubbar

18 Känner du till någon parkeringsplats där _____
min bil, stå, en vecka, kan

19 Jag skulle vilja semestra på en ö där _____
inte, det, många turister, finns

20 Vet du någon affär där _____
möjlichen, jag, kunna, skulle, hyra, en cykel

9 Bisatser (indirekt tal)

Som bisatsinledare använder man:

att	ofta efter sägeverb t.ex. <i>säga berätta, tycka, tro, svara.</i>	Eva säger att filmen är bra. Gun har berättat att hon ska flytta.
om	i indirekta frågor som inte börjar med ett frågeord	Ulf frågar om den nya filmen är bra.
frågeord	i indirekta frågor som börjar med ett frågeord	Jag undrar var min katt är. – Vet du när Olle kommer? – Nej.

Gör egna bisatser. Se exempel. Sätt ut kommatecken, frågetecken eller utropstecken.

- 1 Jag tycker att *det är kallt här.*
- 2 Jag tror att _____
- 3 Finansministern säger att _____
- 4 Var snäll och meddela chefen att _____
- 5 Jag tror inte att _____
- 6 Jag tycker inte att _____
- 7 Jag undrar verkligen om _____
- 8 Vet du om _____
- 9 Jag skulle vilja veta om _____
- 10 Min lärare frågar alltid om _____
- 11 Vet du när _____
- 12 Jag undrar var _____
- 13 Jag skulle vilja veta hur _____
- 14 Jag måste fråga någon vart _____
- 15 Vet du varifrån _____
- 16 Kan du säga mig varför _____
- 17 Jag undrar hur länge _____
- 18 Vet du hur ofta _____
- 19 Vet du hur dags _____
- 20 Vet du hur gammal _____

10 Bisatser + huvudsatser

Om man börjar med bisatsen (= objekt, adverbial) måste v1 komma **före** s i huvudsatsen.

Eftersom solen skiner idag + **vill** jag åka till stranden.
 a-bisats v1 s

Skriv satsdelarna i rätt ordning. Börja med de understrukna orden. Se exempel.

1 middag, åt, Medan, vi

+ telefonen, flera gånger, ringde

Medan vi åt middag ringde telefonen flera gånger.

2 läraren, Innan, kommer

+ jag, med mina kamrater, pratar

3 jag, När, läxan, har, gjort

+ kanske, ska, gå på bio, jag

4 till Lund, När, hade, Nisse, kommit

+ han, direkt, gick, till universitetet

5 du, vill, Om, den här kursen, fortsätta, inte

+ du, nog, tala, med läraren, måste

6 tjänar, man, Om, pengar

+ måste, man, inkomsten, deklarera

7 solen, Trots att, sken, i lördags

+ Ida, inte, ville, gå ut

8 har, Eftersom, inte, jag, körkort

+ inte, jag, bil, köra, får

9 jag, åker hem, Innan

+ köpa, ska, en kvällstidning, jag

10 klockan, Eftersom, mycket, är

+ faktiskt, måste, jag, skynda mig

- 11 min man, Medan, städar + jag, lite, vila mig, kan
-
- 12 det, blir, När, sommar + ha, jag, en lång semester, ska
-
- 13 vi, lärt oss, har, svenska, När + klara oss, bättre, vi, kan, i Sverige
-
- 14 jag, kan, inte, Om, somna + brukar, jag, korsord, lösa
-
- 15 det, Eftersom, kallt, ute, är + du, måste, vantar, ta på dig
-
- 16 solen, skiner, Trots att + det, inte, varmt, ute, är
-
- 17 Innan, går hem, vi, idag + lämna, vi, våra uppsatser, måste
-
- 18 vi, badade, i havet, Medan + plötsligt, började, regna, det
-
- 19 du, betalat, bilen har, När + du, spara, kan, lite, varje månad
-
- 20 Åsa, När, tagit, penicillin, i en vecka, hade + hon, mycket bättre, kände, sig
-
- 21 du, har, När, fisken, ätit upp + få, ska, du, glass och jordgubbar
-
- 22 filmen, Eftersom, bra, var + jag, ska, se, nog, den, en gång till
-
- 23 du, Om, öva, mer, vill + kan, göra, en datorövning, du, kanske
-

11 Huvudsatser och bisatser

Skriv färdigt meningarna. Se exempel.

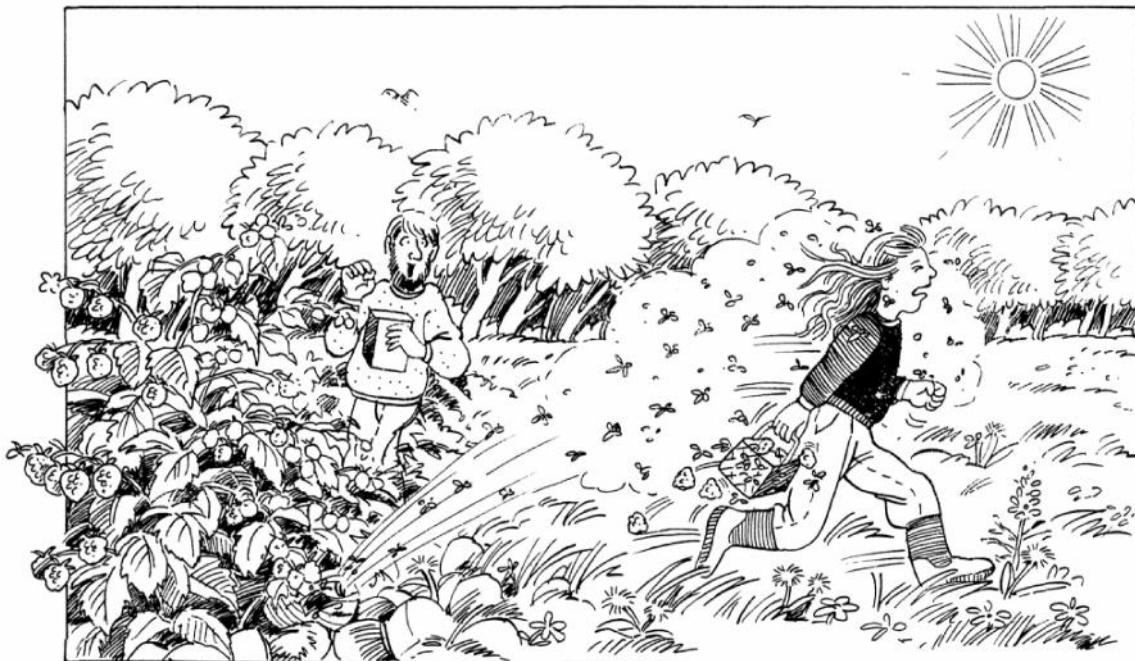
- 1 Eftersom Karin var arbetslös måste hon gå till arbetsförmedlingen.
- 2 Anne och Julio var hungriga när de kom hem från skolan.
- 3 _____ medan vi var på semester.
- 4 Jag undrar om _____.
- 5 Ingemar skulle precis gå ut när _____.
- 6 Lisa har flyttat till en lägenhet som _____.
- 7 Monika säger att _____.
- 8 _____ om du inte kan komma.
- 9 _____ innan hon går hemifrån.
- 10 Medan Per lagar mat _____.
- 11 _____ därför att det regnar och blåser.
- 12 Jag skulle vilja veta om _____.
- 13 _____ förrän Stina har kommit hem.
- 14 _____ tills jag kommer tillbaka.
- 15 Även om det är dåligt väder _____.
- 16 _____ trots att han inte vill göra det.
- 17 Familjen Håkansson har tre stora hundar som _____.
- 18 _____ därför att de inte hade några pengar.
- 19 När våra barn har sonat _____.
- 20 _____ om du kommer.
- 21 _____ när vi har ätit middag.
- 22 Trots att Gunnar inte mådde bra _____.
- 23 _____ innan jag kom till Sverige.
- 24 Finns det något konditori där _____?
- 25 Eftersom klockan är mycket _____.
- 26 Kan du säga mig hur dags _____?
- 27 _____ tills solen gick ner.
- 28 Jag undrar varför _____.

12 Huvudsatser och bisatser

Finn felen!

I den här texten finns det 20 fel. Felen gäller subjektet, första verbet och satsadverbialen. Försök hitta de 20 felet och korrigera dem. Motivera också varför du korrigar.

Den utflykten glömmer jag aldrig



– Pappa, hjälp! Ta bort dem! Ta bort dem!

– Släpp korgen! Släpp korgen! Jag kommer. Jag kommer.

Hundratals getingar jagar mig ute på en äng, och jag försöker springa ifrån dem. Hela tiden surrar de runt omkring mig eftersom de vill ha mina hallon.

5 – Släpp korgen! hör jag igen, men jag håller den krampaktigt kvar i handen, för den är full av bär som jag har plockat till mamma. I kväll ska vi ju koka hallonsylt, mammas goda hallonsylt som brukar vi ha till pannkakorna.

Nu känner jag getingarna i håret, i nacken, under tröjan, runt handen och runt munnen.

Tvi! Tvi! Naturligtvis sätter de sig runt munnen, för den är ju röd av de hallon som jag har ätit
10 under eftermiddagen.

– Usch! Pappa, hjälp! skriker jag hysteriskt.

Äntligen kommer pappa i fatt mig. Försiktigt tar han korgen ifrån mig och går och ställer den en bit från oss medan getingarna börjar jaga honom i stället. Puh! Äntligen borta! Nej,

ORDFÖLJD

de är inte borta, inte alla, för många sitter kvar lite överallt på mig. Många har fastnat i mitt långa, ljusa hår. När pappa kommer tillbaka han försöker ta bort dem medan jag gallskriker. Tycker att de sticker mig överallt. Jag inte slutar skrika förrän han säger att alla är borta.

Detta händer en solig sommardag när är jag sju år. Pappa och jag är på hallonplockning,
5 och vi har det jättemysigt. Vi står i ett dike. På buskarna det finns massor av hallon, och äter jag nästan lika många som jag lägger i korgen. Pappa skajar med mig och säger att den röda munnen är så vacker till mitt ljusa hår. Plötsligt jag får syn på några stora, röda hallon en bit in i snåret, så jag tar ett stort steg för att nå dem. Det är då det händer. Trampar jag rakt in i ett getingbo, och snabbt har jag en svärm av getingar omkring mig. Sedan får pappa inte
10 plocka hallon längre, utan får han börja plocka getingar i stället.

Innan sätter vi oss på våra cyklar kastar jag en blick bort mot min hallonkorg. Den är alldeles brun av getingar. Pappa lovar att köpa en ny bärkorg åt mig så att vi kan åka ut och plocka bär fler gånger, men just då tänker jag att jag ska aldrig plocka hallon mer.

Vi cyklar till ett kafé i närheten. Där jobbar en tant som vi känner. Hon är jättesnäll. Efter-
15 som ser jag ledsen ut undrar hon vad som har hänt. Jag försöker berätta och just som jag håller på att göra det hör jag en geting som surrar. Jag gallskriker.

– Lugna dig, lugna dig flicka lilla! tanten säger. Den inte vill ha dig, utan bara mina kakor.
Även om jag försöker lugna mig jag känner att jag är stel som en pinne i hela kroppen.
Sedan undersöker tanten mig precis som en läkare, och ser hon att jag har många geting-
20 stick. Hon tar fram en flaska sodavatten ur ett skåp, och med en bomullstuss, som hon har doppat i sodavattnet, baddar hon alla sticken. Det känns jätteskönt!

– Jag hoppas att känns bättre nu, säger hon, men ni måste lova mig att gå till doktorn när kommer ni hem. Han måste kanske ge dig någon medicin för att du ska inte bli sjuk.

– Vi lovar! säger pappa och jag i munnen på varandra. Tack så mycket!
25 Skräcken för getingar har jag fortfarande kvar. Jag får rysningar i hela kroppen så fort jag hör en geting. Varje gång försöker jag skärpa mig och tänka:

– Om du inte rör getingen så rör den inte dig, bara "dina hallon".



Starka verb (efter avljudsserier)

Infinitiv Imperativ Presens Preteritum Supinum

i			a	u
binda	bind!	binder	band	bundit
brinna	brinn!	brinner	brann	brunnit
brista	brist!	brister	brast	brustit
dricka	drick!	dricker	drack	druckit
finna	finn!	finner	fann	funnit
finnas	–	finns	fanns	funnits
försvinna	försvinn!	försvinner	försvann	försunnit
hinna	–	hinner	hann	hunnit
rinna	rinn!	rinner	rann	runnit
sitta	sitt!	sitter	satt	suttit
slippa	slipp!	slipper	slapp	sluppit
spricka	sprick!	spricker	sprack	spruckit
springa	spring!	springer	sprang	sprungit
sticka	stick!	sticker	stack	stuckit
vinna	vinn!	vinner	vann	vunnit

i			e	í
bita	bit!	biter	bet	bitit
bli(va)	bli!	blir	blev	blivit
driva	driv!	driver	drev	drivit
glida	glid!	glider	gled	glidit
gnida	gnid!	gnider	gne	gnidit
gripa	grip!	griper	grep	gripit
kliva	kliv!	kliver	klev	klivit
lida	lid!	lider	led	lidit
rida	rid!	rider	red	ridit
riva	riv!	river	rev	rivot
skina	skin!	skiner	sken	skinit
skrika	skrik!	skriger	skrek	skrikit
skriva	skriv!	skriver	skrev	skrivit
slita	slit!	sliter	slet	slitit
smita	smit!	smiter	smet	smitit
stiga	stig!	stiger	steg	stigit
strida	strid!	strider	stred	stridit
svida	–	svider	sved	svidit
svika	svik!	sviker	svek	svikit
tiga	tig!	tiger	teg	tigit
vrida	vrid!	vriter	vred	vridit

u			ö	ü
bjuda	bjud!	bjuder	bjöd	bjudit
hugga	hugg!	hugger	högg	huggit
ljuga	ljug!	ljuger	ljög	ljugit
njuta	njut!	njuter	njöt	njutit
sjuda	sjud!	sjuder	sjöd	sjudit
sjunga	sjung!	sjunger	sjöng	sjungit
sjunka	sjunk!	sjunker	sjöñk	sjunkit
skjuta	skjut!	skjuter	sköt	skjutit
suga	sug!	suger	sög	sugit
supa	sup!	super	söp	supit
tjuta	tjut!	tjuter	tjöt	tjutit

<i>Infinitiv</i>	<i>Imperativ</i>	<i>Presens</i>	<i>Preteritum</i>	<i>Supinum</i>
y				
bryta	bryt!	bryter	bröt	brutit
flyga	flyg!	flyger	flög	flugit
flyta	flyt!	flyter	flöt	flutit
frysa	frys!	fryser	frös	frusit
knyta	knyt!	knyter	knöt	knutit
krypa	kryp!	kryper	kröp	krupit
ryta	ryt!	ryter	röt	rutit
skryta	skryt!	skryter	skröt	skrutit
smyga	smyg!	smyger	smög	smugit
snyta	snyt!	snyter	snöt	snutit
stryka	stryk!	stryker	strök	strukit
a/å				
dra(ga)	dra!	drar	drog	dragit
fara	far!	far	for	farit
ta(ga)	ta!	tar	tog	tagit
slå	slå!	slår	slog	slagit
ä				
bära	bär!	bär	bar	burit
skära	skär!	skär	skar	skurit
stjäla	stjäl!	stjäl	stal	stulit
svära	svär!	svär	svor	svurit
å				
gråta	gråt!	gråter	gråt	gråtit
låta	låt!	låter	lät	låtit
ä				
äta	ät!	äter	åt	ätit
a/å				
falla	fall!	faller	ö	a/å
hålla	håll!	håller	föll	fallit
i				
giva (= ge)	giv! ge!	giver ger	a	i
			gav gav	givit gett)
o				
komma	kom!	kommer	o	o
sova	sov!	sover	kom sov	kommit sovit
a				
vara	var!	är	a	a
			var	varit

Obs! Listan är inte komplett.

Oregelbundna verb

<i>Infinitiv</i>	<i>Imperativ</i>	<i>Presens</i>	<i>Preteritum</i>	<i>Supinum</i>
be(dja)	be!	ber	bad	bett
ge	ge!	ger	gav	gett
dö	dö!	dör	dog	dött
få	–	får	fick	fått
gå	gå!	går	gick	gått
le	le!	ler	log	lett
se	se!	ser	såg	sett
stå	stå!	står	stod	stått
ha	ha!	har	hade	haft
–	–	måste	måste	måst
heta	–	heter	hette	hetat
kunna	–	kan	kunde	kunnat
leva	lev!	lever	levde	levat/levt
ligga	legg!	ligger	låg	legat
skola	–	ska(ll)	skulle	skolat
vilja	–	vill	ville	velat
veta	vet!	vet	visste	vetat

Cecilia Fasth Anita Kannermark

Form i fokus

FACIT · DEL A

Folkuniversitetets förlag

SUBSTANTIV

2 Bestämd form singular

	barnet
bussen	bordet
hunden	taket
katten	golvet
dörren	brevet
vägen	glaset
stolen	huset
boken	blocket
pärmen	jobbet
dagen	året
eleven	frimärket
tidningen	arbetet
blomman	radergummit
kvinnan	häftet
lampan	kvittot
kartan	området
kameran	pianot
pojken	portot
bullen	fotot
handsken	äpplet
bron	hjärtat
frun	knät
läraren	meddelandet

3 Bestämd form singular

Huset kostar 500.000:-.	
Stolen kostar 150:-.	
Bordet kostar 300:-.	Lampan kostar 100:-.
Frimärket kostar 5:-.	Bussen går klockan tio.
Katten heter Sotis.	Kvinnan heter Lena.
Bullen kostar 3:-.	Glaset kostar 6:-.
Blocket kostar 15:-.	Radergummit kostar 3:-.

s. 13

Fotot är gammalt.	Hunden heter Karo.
Pärmen kostar 20:-.	Tidningen kostar 10:-.
Brevet är till Anna.	Knät är skadat.
Dörren är öppen.	Boken heter "Resa i Sverige".
Kartan kostar 50:-.	Bron är lång.
Tåget är modernt.	Arbetet är tungt.
Häftet kostar 10:-.	Meddelandet är kort.
Tröjan är smutsig.	Handsken är trasig.

4 Bestämd form singular

s. 15	
linjalen	Den ligger på skrivbordet.
katten	Den ligger i fåtöljen.
brevet	Det ligger på skrivbordet.
mattan	Den ligger på golvet.
flickan	Hon står på golvet.
glaset	Det står på skrivbordet.
telefonen	Den står på skrivbordet.
fåtöljen	Den står på golvet.
skrivbordet	Det står på golvet.
stolen	Den står på golvet.
papperskorgen	Den står på golvet.
bokhyllan	Den står på golvet.
pennvässaren	Den sitter på skrivbordet.
pojken	Han sitter på stolen.
tavlans	Den hänger på väggen.
lampan	Den hänger i taket.
frimärket	Det är på brevet.
flaskan	Den är i papperskorgen.

5 Obestämd form singular

ett hus
ett paket
ett pris
ett ord
ett bröd
ett pass
ett träd
ett huvud
ett datum
ett ben
ett namn
ett frimärke
ett kilo
ett hekto
ett ansikte
ett knä
ett häfte
ett konto
ett kvitto
ett porto
ett schema
ett arbete

en sko ett område

6 Bestämd form singular

Teven	radion
Kameran	fotot
Bordet	stolen
Boken	sidan
Kakan	bullen
Trädet	blomman
Brevet	frimärket
Barnet	kvinnan
Benet	armen
Läraren	eleven
Priset	kvittot
Adressen	namnet
Tavlans	väggen
Koppen	glaset

Går ej att kombinera: *handsken, båten*.

8 Obestämd och bestämd form singular

Personer

en ... pojken	en ... kvinnan
en ... killen	en ... flickan
en ... makan	en ... tjejen
en ... frun	en ... makan
en ... hustrun	en ... frun
en ... pappan	en ... mamman
en ... sonen	en ... dottern
en ... brodern	en ... systern
en ... morbrodern	en ... mostern
en ... farbrodern	en ... fastern

ett ... syskonet	ett ... barnet
en ... släktingen	en ... kusinen
en ... personen	en ... människan
en ... kamraten	en ... kompisem
en ... vännen	

I hemmet

en ... källaren	en ... våningen
en ... tvättstugan	en ... trappan
ett ... köket	en ... hallen

ett ... vardagsrummet	ett ... sovrummet
ett ... badrummet	en ... balkongen
ett ... taket	ett ... golvet
en ... väggen	ett ... fönstret
en ... dörren	

ett ... flerfamiljshuset
en ... lägenheten

Några saker i hemmet

en ... tvättmaskinen	ett ... torkskåpet
en ... torktumlaren	en ... mangeln
ett ... strykbrädet	ett ... strykjärnet
en ... radion	en ... teven
en ... fjärrkontrollen	en ... stereon
en ... videon	en ... bandspelaren
en ... telefonen	en ... faxen
en ... telefonsvararen	en ... datorn
en ... klädhängaren	en ... gardinen

I badrummet

en ... handduken
en ... duschen
ett ... tvättfatet
en ... toalettstolen
en ... tvålen
en ... tandborsten
ett ... skåpet

I köket

ett ... skåpet
en ... spisen
en ... kylen
en ... diskbänken

9 Obestämd form singular

Förslag:

en katt	en kund
en tandkräm	en bank
ett bord	ett schampo
en stad	ett ord
ett papper	en frys
en månad	en båt
en elev	ett bord
en kvinna	en månad
ett foto	ett ben
en flicka	ett tåg

ett golv	en spis	s. 25
ett fönster	en ros	Tandborsten står i glaset.
ett flygplan	ett hallon	Blomman står i fönstret.
en adress	en läkare	Fågeln sitter i trädet.
ett öra	en minut	Koppen står på fatet.
en tomat	en dörr	Kammen ligger i väskan.
en tändsticka	en tjej	Bänken står i parken.
en kväll	en teve	Tåget står på (järnvägs-) stationen.
en buss	en blus	Bussen står på hållplatsen.
en eftermiddag	en dotter	Bilen står på parkeringsplatsen (parkeringen).
en lunch	en gaffel	Båten ligger i hamnen (vid kajen).
en sommar	en bror	

10 Bestämd form singular

Nyckeln sitter i dörren/låset.
 Teven står i bokhyllan.
 Radion står på bordet.
 Datorn står på skrivbordet.
 Telefonen hänger på väggen.
 Spegeln hänger på väggen.
 Schampot står i skåpet.

12 Plural – grupp 1

Obs! De kursiverade formerna är givna i boken.

en tröja	tröjan	tröjor	tröjorna
en matta	mattan	mattor	mattorna
en kvinna	kvinnan	kvinnor	kvinnorna
en väcka	väskan	väskor	väskorna
en tavla	tavlan	taylor	tavlorna
en jacka	jackan	jackor	jackorna
en mössa	mössan	mössor	mössorna
en låda	lådan	lådor	lådorna
en flaska	flaskan	flaskor	flaskorna
en strumpa	strumpan	strumpor	strumporna
en vara	varan	varor	varorna
en soppa	soppan	soppor	sopporna
en paprika	paprikan	paprikor	paprikorna
en kassa	kassan	kassor	kassorna
en fluga	flugan	flugor	flugorna

13 Plural – grupp 2

en stol	stolen	stolar	stolarna
en ring	ringen	ringar	ringarna
en kopp	koppen	koppar	kopparna

en arm	armen	armar	armarna
en väg	vägen	vägar	vägarna
en båt	båten	båtar	båtarna
en sång	sången	sångar	sångarna
en hund	hunden	hundar	hundarna
en avdelning	avdelningen	avdelningar	avdelningarna
en bänk	bänken	bänkar	bänkarna
en stam	stammen	stammar	stammarna
en övning	övningen	övningar	övningarna
en mening	meningen	meningar	meningarna
en dörr	dörren	dörrar	dörrarna
en pärm	pärmen	pärmar	pärmarna
en duk	duken	dukar	dukarna
en räkning	räkningen	räkningar	räkningarna
en kniv	kniven	knivar	knivarna
en sked	skeden	skedar	skedarna

s. 29

en axel	axeln	axlar	axlarna
en kalender	kalendern	kalendrar	kalendrarna
en timme	timmen	timmar	timmarna
en handske	handsken	handskar	handskarna
en cykel	cykeln	cyklar	cyklarna
en teater	teatern	teatrar	teatrarna
en bulle	bullen	bullar	bullarna
en påse	påsen	påsar	påsarna
en nyckel	nyckeln	nycklar	nycklarna
en morgon	morgonen	morgnar	morgnarna
en åker	åkern	åkrar	åkrarna
en kudde	kudden	kuddar	kuddarna
en spegel	spegeln	speglar	speglarna
en vinter	vintern	vintrar	vintrarna
en triangel	triangeln	trianglar	trianglarna

14 Plural – grupp 3

en text	texten	texter	texterna
en polis	polisen	poliser	poliserna
en fabrik	fabriken	fabriker	fabrikerna
en familj	familjen	familjer	familjerna
en fåtölj	fåtöljen	fåtöljer	fåtöljerna
en maskin	maskinen	maskiner	maskinerna
en ingenjör	ingenjören	ingenjörer	ingenjörerna
en affär	affären	affärer	affärerna
en servitris	servitrisen	servitriser	servitriserna
en butik	butiken	butiker	butikerna
en tabell	tabellen	tabeller	tabellerna
en biljett	biljetten	biljetter	biljetterna

en cigarrett	cigarretten	cigarretter	cigarretterna
en journalist	journalisten	journalister	journalisterna
en servitör	servitören	servitörer	servitörerna
en apparat	apparaten	apparater	apparaterna
en kiosk	kiosken	kiosker	kioskerna
en signal	signalen	signaler	signalerna
en frisör	frisören	frisörer	frisörerna

s. 31

en strand	stranden	stränder	stränderna
en rot	roten	rötter	rötterna
en ko	kon	kor	korna
en natt	natten	nätter	nätterna
en plånbok	plånboken	plånböcker	plånböckerna
en bakelse	bakelsen	bakelser	bakelserna
en rand	randen	ränder	ränderna
en morot	moroten	morötter	morötterna
en ändelse	ändelsen	ändelser	ändelserna
en verkstad	verkstaden	verkstäder	verkstäderna
en kokbok	kokboken	kokböcker	kokböckerna
en svärson	svärsonen	svärsöner	svärsönerna

15 Plural – grupp 4

ett täcke	täcket	täcken	täckena
ett foto	fotot	foton	fotona
ett kvitto	kvittot	kvitton	kvittona
ett snöre	snöret	snören	snörena
ett knä	knät	knän	knäna
ett frimärke	frimärket	frimärken	frimärkena
ett område	området	områden	områdena
ett arbete	arbetet	arbeten	arbetena
ett ställe	stället	ställen	ställena
ett ärende	ärendet	ärenden	ärendena
ett konto	kontot	konton	kontona
ett meddelande	meddelandet	meddelanden	meddelandena
ett häfte	häftet	häften	häftena
ett hårstrå	hårstråt	hårstrån	hårstråna
ett ansikte	ansiktet	ansikten	ansiktena

16 Plural – grupp 5

ett golv	golvet	golv	golven
ett brev	brevet	brev	breven
ett paket	paketet	paket	paket
ett jobb	jobbet	jobb	jobben
ett problem	problemet	problem	problemen
ett år	året	år	åren

ett nummer	<i>numret</i>	nummer	numren
ett program	<i>programmet</i>	program	programmen
ett bord	<i>bordet</i>	bord	borden
ett block	<i>blocket</i>	block	blocken
ett torg	<i>torget</i>	torg	torgen
ett päron	<i>päronet</i>	päron	päronen
ett pass	<i>passet</i>	pass	passen

s. 34

ett askfat	<i>askfatet</i>	askfat	askfaten
ett glas	<i>glaset</i>	glas	glasen
ett berg	<i>berget</i>	berg	bergen
ett språk	<i>språket</i>	språk	språken
ett samtal	<i>samtalat</i>	samtal	samtalen
ett universitet	<i>universitetet</i>	universitet	universiteten
ett ben	<i>benet</i>	ben	benen
ett tåg	<i>tåget</i>	tåg	tågen
ett träd	<i>trädet</i>	träd	trädern
ett armband	<i>armbandet</i>	armband	armbanden
ett ord	<i>ordet</i>	ord	orden
ett hav	<i>havet</i>	hav	haven
ett hallon	<i>hallonet</i>	hallon	hallonen
ett namn	<i>namnet</i>	namn	namnen

s. 35

en lärare	<i>läraren</i>	lärares	lärarna
en pennvässare	<i>pennvässaren</i>	pennvässare	pennvässarna
en mekaniker	<i>mekanikern</i>	mekaniker	mekanikerna
en sjöman	<i>sjömannen</i>	sjöman	sjömänner
en fotbollsspelare	<i>fotbollsspelaren</i>	fotbollsspelare	fotbollsspelarna
en sotare	<i>sotaren</i>	sotare	sotarna
en fysiker	<i>fysikern</i>	fysiker	fysikerna
en brandman	<i>brandmannen</i>	brandmän	brandmännens
en bagare	<i>bagaren</i>	bagare	bagarna
en skomakare	<i>skomakaren</i>	skomakare	skomakarna
en tekniker	<i>teknikern</i>	tekniker	teknikerna
en förman	<i>förmannen</i>	förmän	förmänens
en bussförare	<i>bussföraren</i>	bussförare	bussförarna
en barnskötare	<i>barnskötaren</i>	barnskötare	barnskötarna
en somalier	<i>somalier</i>	somalier	somalierna
en ordningsman	<i>ordningsmannen</i>	ordningsmän	ordningsmänna

17 Obestämd form plural

adresser	pärmar
block	knän
hamnar	läxor
	tider
konton	träd
kartor	bilar
katter	arbeten
barn	kakor
koppar	banker
intressen	jobb
veckor	väggar
texter	häften
brev	sidor
båtar	checkar
tuggummin	år
lampor	fruar
affärer	pianon
golv	pennor
sängar	luncher
ansikten	pass
tavlor	stolar
s. 37	
glas	blommor
bussar	parker
kvittot	bord
flickor	bollar
orter	områden
priser	kyrkor
armar	tjejer
frimärken	paket
kvinnor	hundar
familjer	radergummin
tak	soffor
broar	elever
hjärtan	hus
skolor	hallar
dräkter	scheman
ord	kassor

spisar	floder
äpplen	bröd
hyllor	kranar
rader	kassörskor
tvålar	frukter
barer	porton

18 Obestämd form plural

	våningar
kassar	kusiner
böcker	snören
ögon	huvud
läkare	luckor
övningar	gafflar
expediter	fötter
meddelanden	öron
datum	tekniker
brevlådor	tidningar
jumprar	månader
fäder	täcken
ben	män
människor	askkoppar
rosor	tankar
bullar	kunder
plånböcker	checkhäftan
namn	bröder
vänner	räkningar
speglar	chaufförer
söner	ansikten
kontor	rum

glas	blommor
bussar	parker
kvittot	bord
flickor	bollar
orter	områden
priser	kyrkor
armar	tjejer
frimärken	paket
kvinnor	hundar
familjer	radergummin
tak	soffor
broar	elever
hjärtan	hus
skolor	hallar
dräkter	scheman
ord	kassor

19 Obestämd form plural

<i>I ett rum</i>	
två fåtöljer	
två bord	två stolar
fyra lampor	fyra tavlor
två fönster	två dörrar
två gardiner	två fåtöljer
<i>I klassrummet</i>	
två elever	två lärare
tre pennor	två radergummin
två böcker	tre kartor

tre block	två pärmar	benen	lexikonen
På torget		väskorna	tröjorna
fyra äpplen	två paprikor	kompisarna	bänkarna
två pärön	fyra jordgubbar	kioskerna	bankerna
tre apelsiner	tre citroner	kontona	intressena
fyra bananer	fyra tomater	taken	golven
två gurkor	tre morötter		
s. 40			
På bordet			
tre knivar	två gafflar	Hattarna	mössorna
tre skedar	fyra tallrikar	Benen	armarna
två koppar	två glas	Glasen	kopparna
tre fat	tre skålar	Pennorna	radergummina
På kroppen			
två ögon	fem fingrar	Bananerna	apelsinerna
två öron	två ben	Floderna	broarna
två axlar	två knän	Frimärkena	breven
två armar	två fötter	Träden	buskarna
två händer	fem tår	Kassarna	påsarna
Går ej att kombinera: kammarna, blommorna			
Tider			
månader ... kvartal		Nycklarna	dörrarna
veckor ... dagar		Pärmarna	blocken
timmar		Paprikorna	lökarna
minuter		Vykorten	brevlådorna
sekunder		Ögonen	öronen
20 Bestämd form plural			
veckorna	lamporna	Plånböckerna	sedlarna
bilarna	sofforna	Kunderna	expediterna
bussarna	dagarna	Tågen	bussarna
tomaterna	våningarna	Skorna	stövlarna
bananerna	grönsakerna	Går ej att kombinera: stolarna, tandborstarna	
äpplena	apelsinerna		
pianona	frimärkena	21 Bestämd form plural	
barnen	knäna	månaderna	åren
breven	åren	meddelandena	minuterna
trapporna	husen	knivarna	breven
hundarna	villorna	paketet	gafflarna
poliserna	släktingarna	väggarna	påsarna
kvittona	restaurangerna	arbetena	taken
	snörena	skolorna	studierna
		barnen	arbetsplatserna
		sängarna	föräldrarna
		madrasserna	kuddarna
			täckena

torgen	kioskerna
päronen	plommonen
paprikorna	äggen
pennvässarna	radergummina
lärarna	eleverna
träden	blommorna
schampona	tvålarna
handdukarna	tvättställen
jackorna	rockarna
öronen	ögonen
benen	armarna
häftena	böckerna
tidningarna	telefonerna
hundarna	katterna
människorna	personerna
orden	övningarna

25 Sök substantiv

- 1 En man
- 2 Han har alltid en hatt på sig. Kanske har han hattens på sig på nätterna också.
- 3 Det vet jag inte. Han har en stor mustasch, men han har inga tänder. – Det är bra,
- 4 för jag behöver inte borsta tänderna eller gå till tandläkaren, säger han.
- 5 Mannen bor ensam i ett stort hus utanför staden. Han är ofta ute i sin trädgård.
- 6 Mannen tycker om att arbeta i trädgården. Där finns det många vackra blommor.
- 7 Han har en papegoja som kan tala. Varje dag hör jag papegojan som säger:
- 8 "Hej Fredag! Kom hit! Ha, ha, ha!"
- 9 Fredag är en katt som kommer till mannen för att äta middag. Katten får t.ex.
- 10 köttbullar. Det tycker katten om. Efter middagen ligger katten och sover
- 11 under ett träd.
- 12 Mannen är mycket snäll mot alla djur. – Jag tycker inte om människor, men jag
- 13 tycker om djur och blommor, säger han.

s. 47

Obs! De kursiverade formerna är givna i boken!

Singular		Plural	
Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
en man	mannen	män	männen
en hatt	hattens	hattar	hattarna
en natt	natten	nätter	nätterna
en mustasch	mustaschen	mustascher	mustascherna
en tand	tanden	tänder	tänderna
en tandläkare	tandläkaren	tandläkare	tandläkarna
ett hus	huset	hus	husen
en stad	staden	städer	städerna
en trädgård	trädgården	trädgårdar	trädgårdarna
en blomma	blomman	blommor	blommorna
en papegoja	papegojan	papegojor	papegojorna
en dag	dagen	dagar	dagarna
en fredag	fredagen	fredagar	fredagarna
en katt	katten	katter	katterna
en middag	middagen	middagar	middagarna
en köttbulle	köttbullen	köttbullar	köttbullarna
ett träd	trädet	träd	träden
ett djur	djuret	djur	djuren
en människa	människan	människor	människorna

27 Användning av substantivets former

2 b, 3 a, 4 c, 5 c, 6 c, 7 b, 8 d, 9 a, 10 a, 11 c, 12 d,
 13 a, 14 c, 15 c, 16 d, 17 c, 18 b, 19 c, 20 d, 21 c,
 22 c, 23 c, 24 c, 25 c, 26 a, 27 c, 28 c, 29 a, 30 a,
 31 c, 32 c, 33 c, 34 c, 35 c, 36 a, 37 c, 38 b, 39 c,
 40 a, 41 a, 42 a, 43 a, 44 a, 45 a, 46 d, 47 a, 48 c,
 49 a, 50 c

28 Obestämd och bestämd form

<i>Singular</i>			
<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>	<i>Obestämd form</i>	<i>Bestämd form</i>
en sko	skon	skor	skorna
en telefon	telefonen	telefoner	telefonerna
ett land	landet	länder	länderna
en väska	väskan	väskor	väskorna
en fot	foten	fötter	fötterna
en cigarrett	cigarretten	cigarretter	cigarretterna
en nyckel	nyckeln	nycklar	nycklarna
en gitarr	gitarren	gitarrer	gitarrerna
ett hjärta	hjärtat	hjärtan	hjärtana
en cykel	cykeln	cyklar	cyklarna
ett hus	huset	hus	husen
en matta	mattan	mattor	mattorna

s. 54

- 1 telefon
- 2 tidningar ... cigaretter. ... Cigarretterna
... tidningarna
- 3 fötter ... foten ... skor
- 4 länderna
- 5 väska ... väskan
- 6 hjärtat
- 7 mattor ... matta
- 8 husen ... hus
- 9 cyklar
- 10 gitarr ... gitarrer
- 11 nycklar

sex	sexton	sextio
sju	sjutton	sjuttio
åtta	arton	åttio
nio	nitton	nittio
tio	(ett) hundra	(ett) tusen, ettusen en miljon

tjugotvå	tjugofem
tjugotre	trettiofire
trettionio	trettiosju
fyrtiofyra	fyrtioåtta
fyrtiosex	femtiofem
femtiotre	femtiofyra
sextiosex	sextiosju
sextiofem	sjuttiosju
sjuttiofyra	sjuttiotvå
åttioåtta	åttioett
åttionio	nittionio
nittiotvå	nittioett

RÄKNEORD

1 Grundtal

tre	tretton	trettio
fyra	fjorton	fyrtio
fem	femton	femtio

2 Grundtal

	arton
sexton	femton
sjutton	ett
nio	fem
fjorton	fyra
tre	två
tretton	nitton
åtta	sju
tio	elva
(ett) hundra	sex
tjugo	åttio
femtio	nittio
trettio	sjuttio
fyrtio	sextio
trettiosex	tjugofem
fyra	fyrtionio
sextiofyra	åttioett
femtiosex	femtiofyra
(ett) tusen, ettusen	

Buss

Femtiofyran.
Trettiofemman.
Trettiosexan.
Hundrasjuan.
Elvan.
Trettiotvåan.
Åttan.
Tjugonian.
Fyrtiotrean.
Fyrtioettan.
Tian.

Årskurs

I femman.
I sjuan.
I sexan.
I nian.
I tvåan.
I åttan.
I trean.
I fyran.

5 Substantiverade räkneord (1-12)

Siffror

	en nolla
en sexa	en nia
en etta	en sjua
en fyra	en tvåa
en åtta	en femma

Lägenhet

En tvåa.
En femma.
En trea.
En etta.
En sexa.

VERB

1 Verb – grupp 1

titta!	tittar	tittade	tittat
betalal!	betalar	betalade	betalat
studera!	studerar	studerade	studerat
jobba!	jobbar	jobbade	jobbat
parkerat!	parkerar	parkerade	parkerat
arbata!	arbetar	arbetade	arbetat
städa!	städar	städade	städat
bada!	badar	badade	badat
duscha!	duschar	duschade	duschat
tala!	talar	talade	talat
prata!	pratar	pratade	pratat
fråga!	frågar	frågade	frågat
svara!	svarar	svarade	svarat
stanna!	stannar	stannade	stannat

lämna!	lämnar	lämnade	lämnat
hämta!	hämtar	hämtade	hämtat
börja!	börjar	började	börjat
sluta!	slutar	slutade	slutat
hälsa!	hälsar	hälsade	hälsat

2 Verb – grupp 2

Obs! De kursiverade formerna är givna i boken.

anmäl!	anmäler	anmälde	anmält
–	behöver	behövde	behövt
bygg!	bygger	byggde	byggt
fyll!	fyller	fyllde	fyllt
följ!	följer	följde	följt
–	gäller	gällde	gällt
höj!	höjer	höjde	höjt
ring!	ringer	ringde	ringt
släng!	slänger	slängde	slängt
stäng!	stänger	stängde	stängt
ställ!	ställer	ställde	ställt
sväng!	svänger	svängde	svängt
väg!	väger	vägde	vägt
äg!	äger	ägde	ägt

s. 69

minns!	minns	mindes	mints
–	trivs	trivedes	trivts
bestäm!	bestämmer	bestärmede	bestämt
dröm!	drömmar	drömde	drömt
glöm!	glömmar	glömde	glömt
göm!	gömmar	gömde	gömt
töm!	tömmar	tömde	tömt
känn!	känner	kände	känt
–	händer	hände	hänt
tänd!	tänder	tände	tänt
använd!	använder	använde	använt
–	betyder	betydde	betytt
lev!	lever	levde	levt/levat
skilj!	skiljer	skilde	skilt
smörj!	smörjer	smorde	smort
sälj!	säljer	sålde	sålt
lägg!	lägger	la(de)	lagt
säg!	säger	sa(de)	sagt
välj!	väljer	valde	valt
vänj!	vänjer	vande	vant
begär!	begär	begärde	begärt
hyr!	hyr	hyrde	hyrt

hör!	hör	hörde	hört
kör!	kör	körde	kört
lär!	lär	lärdé	lärt
rör!	rör	rörde	rört
stör!	stör	störde	stört

s. 70

-	bör	borde	bort
gor!	gör	gjorde	gjort
blås!	blåser	blåste	blåst
hjälp!	hjälper	hjälpte	hjälpt
klipp!	klipper	klippte	klippt
köp!	köper	köpte	köpt
lek!	leker	lekte	lekt
läs!	läser	läste	läst
läs!	läser	läste	läst
märk!	märker	märkte	märkt
res!	reser	reste	rest
rök!	röker	rökte	rökt
släck!	släcker	släckte	släckt
stek!	steker	stekte	steckt
sänk!	sänker	sänkte	sänkt
sök!	söker	sökte	sökt
tyck!	tycker	tyckte	tyckt
tänk!	tänker	tänkte	tänkt
väck!	väcker	väckte	väckt
-	värker	värkte	värkt
åk!	åker	åkte	åkt
gift!	gifter	gifte	gift
byt!	byter	bytte	bytt
möt!	möter	mötte	mött
sköt!	sköter	skötte	skött
sätt!	sätter	satte	satt
väx!	växer	växte	växt/vuxit

3 Verb – grupp 3

bo!	bor	bodde	bott
-	beror	berodde	berott
glo!	glor	glodde	glott
ro!	ror	rodde	rott
sno!	snor	snodde	snott
tro!	tror	trodde	trott
bre!	brer	bredde	brett
-	sker	skedde	skett
-	avskyrr	avskydde	avskytt

bry!	bryr	brydde	brytt
fly!	flyr	flydde	flytt
spy!	spyr	spydde	spytt
sy!	syr	sydde	sytt
må!	mår	mådde	mått
nål!	når	nådde	nått
spå!	spår	spådde	spått
så!	sår	sådde	sått
klä!	kläär	klädde	klätt

4 Verb – grupp 4

vara	var!	är	var	varit
ha	ha!	har	hade	haft
dricka	drick!	dricker	drack	druckit
skriva	skriv!	skriver	skrev	skrivit
komma	kom!	kommer	kom	kommit
äta	ät!	äter	ät	ätit
sitta	sitt!	sitter	satt	suttit
bli(va)	bli!	blir	blev	blivit
bjuda	bjud!	bjuder	bjöd	bjudit
stiga	stig!	stiger	steg	stigit
beskriva	beskriv!	beskriver	beskrev	beskrivit
dra(ga)	dra!	drar	drog	dragit
finnas	–	finns	fanns	funnits
springa	spring!	springer	sprang	sprungit
<i>s.73</i>				
skina	skin!	skiner	sken	skinit
frysa	frys!	fryser	frös	frusit
vinna	vinn!	vinner	vann	vunnit
sova	sov!	sover	sov	sovit
få	–	får	fick	fått
försvinna	försinn!	försinner	förvann	förvunnit
ge (giva)	ge!	ger	gav	givit
ligga	ligg!	ligger	läg	legat
hinna	–	hinner	hann	hunnit
ta(ga)	ta!	tar	tog	tagit
veta	vet!	vet	visste	vetat
gå	gå!	går	gick	gått
erbjudा	erbjud!	erbjuder	erbjöd	erbjudit

delta(ga)	delta!	deltar	deltog	<i>deltagit</i>
bryta	bryt!	bryter	<i>bröt</i>	<i>brutit</i>
gråta	gråt!	gråter	<i>gråt</i>	<i>gråtit</i>
se	se!	ser	<i>såg</i>	<i>sett</i>
avgå	avgå!	avgår	<i>avgick</i>	<i>avgått</i>
sjunga	sjung!	sjunger	<i>sjöng</i>	<i>sjungit</i>
flyga	flyg!	flyger	<i>flög</i>	<i>flugit</i>
ankomma	–	ankommer	<i>ankom</i>	<i>ankommit</i>
avbryta	avbryt!	avbryter	<i>avbröt</i>	<i>avbrutit</i>
låta	låt!	läter	<i>lät</i>	<i>lätit</i>
stryka	stryk!	stryker	<i>strök</i>	<i>strukit</i>
fara	far!	far	<i>for</i>	<i>farit</i>
be(dja)	be!	ber	<i>bad</i>	<i>bett</i>
anse	anse!	anser	<i>ansåg</i>	<i>ansett</i>
skrika	skrik!	skriker	<i>skrek</i>	<i>skrikit</i>
stå	stål!	står	<i>stod</i>	<i>stätt</i>
tillåta	tillåt!	tillåter	<i>tillät</i>	<i>tillåtit</i>
hålla	håll!	håller	<i>höll</i>	<i>hållit</i>
slå	slå!	slår	<i>slog</i>	<i>slagit</i>
dö	dö!	dör	<i>dog</i>	<i>dött</i>
avslå	avslå!	avslår	<i>avslög</i>	<i>avslagit</i>
förstå	förstå!	förstår	<i>förstod</i>	<i>förstått</i>
heta	–	heter	<i>hette</i>	<i>hetat</i>
njuta	njut!	njuter	<i>njöt</i>	<i>njutit</i>

6 Presenssystemet

- 4 Han flyttar.
- 5 Han har packat.
- 6 Han ska möblera.

- 7 Hon följer Emma till skolan.
- 8 Hon har ringt till Åsa.
- 9 Hon ska hänga tvätt.

- 10 De hyr en lokal.
- 11 De har stört grannen.
- 12 De ska lära sig spela trumpet.

- 13 Hon läser platsannonser.
- 14 Hon har köpt en tidning.
- 15 Hon ska söka jobb.

- 16 Hon mår bra.
- 17 Hon har fått dåligt.
- 18 Hon ska klä på sig.

- 19 Han äter frukost.
- 20 Han har stigit upp.
- 21 Han ska gå till skolan.

7 Perfekt

- 3 Hon har jobbat som kock.
- 4 Ja.
- 5 Hon har vägt 70 kilo.
- 6 Ja.
- 7 Han har kört taxi.
- 8 Ja.
- 9 Han har rökt pipa.

- 10 Ja.
 11 Han har bott på landet.
 12 Ja.
 13 Hon har strukit.
 14 Ja.

8 Perfekt – presens

- 4 Han har arbetat på Statoil.
 5 Nej.
 6 Han arbetar på Shell.
 7 Hon har fyllt i en blankett.
 8 Nej.
 9 Hon hänger tvätt.
 10 Han har kört buss.
 11 Nej.
 12 Han kör taxi.
 13 Han har rökt cigaretter.
 14 Nej.
 15 Han röker pipa.
 16 Han har bott på landet.
 17 Nej.
 18 Han bor i staden.
 19 Han har sovit.
 20 Nej.
 21 Han stryker.

9 Perfekt

- 3 Jag har vilat mycket.
 4 Jag har fått blommor.
 5 Hon har slagit sig.
 6 Han har druckit för mycket.
 7 Jag har glömt dem.
 8 Jag har inte ätit.
 9 Han har inte tvättat sig.
 10 Han har sparat pengar.
 11 Jag har jobbat färdigt.
 12 Jag har städat noga.
 13 Jag har inte lärt mig.
 14 Jag har studerat mycket.
 15 Jag har haft många utgifter.
 16 Jag har tränat mycket.
 17 Jag har slängt dem.
 18 Jag har inte stängt fönstret.
 19 Jag har inte mått bra.
 20 Hon har inte målat sig.

10 Perfekt, presens eller futurum?

- 2 a, 3 b, 4 c, 5 b, 6 b, 7 a, 8 b, 9 a, 10 c, 11 a,
 12 b, 13 a, 14 a, 15 b, 16 c, 17 a, 18 b, 19 c, 20 a,
 21 a, 22 b, 23 b, 24 c, 25 b, 26 c, 27 a, 28 b, 29 b,
 30 b

11 Futurum

- 2 b, 3 a, 4 c, 5 c, 6 c, 7 c, 8 c, 9 a, 10 c, 11 c, 12 a,
 13 b, 14 b, 15 a, 16 b, 17 a, 18 c, 19 c, 20 b, 21 c,
 22 c, 23 a, 24 c, 25 b, 26 c, 27 a, 28 c, 29 b, 30 b,
 31 a, 32 c, 33 c, 34 c, 35 a, 36 c, 37 a, 38 c, 39 c,
 40 a, 41 b, 42 b, 43 a, 44 c, 45 c

12 Berätta

Egen produktion.

14 Preteritumsystemet

- 4 Han jobbade.
 5 Han hade tvättat.
 6 Han skulle hämta barnen.
 7 Hon hängde kappan i arbetsrummet.
 8 Hon hade stängt dörren.
 9 Hon skulle ringa ett samtal.
 10 Han hyrde ett hus i Danmark.
 11 Han hade hört danska på jobbet.
 12 Han skulle lära sig danska på en kurs.
 13 Han bytte bil.
 14 Han hade läst bilannonser.
 15 Han skulle åka till Italien.
 16 Hon sydde en kjol.
 17 Hon hade sytt en blus.
 18 Hon skulle klä sig fin till en fest.
 19 Han satt i parken och vilade.
 20 Han hade sprungit.
 21 Han skulle gå hem.

15 Pluskvamperfekt, preteritum eller futurum preteritum?

- 2 b, 3 a, 4 c, 5 b, 6 b, 7 a, 8 c, 9 b, 10 a, 11 b,
 12 b, 13 a, 14 c, 15 b, 16 b, 17 a, 18 b, 19 a, 20 c,
 21 b, 22 c, 23 b, 24 a, 25 a, 26 c, 27 c, 28 b, 29 a,
 30 b, 31 b, 32 c, 33 b, 34 b, 35 a, 36 b, 37 a, 38 b,
 39 b, 40 b

16 Perfekt – preterium*Egna svar.***17 Perfekt – preterium***Egna svar.***18 Imperativ**

- 3 Fyll den!
- 4 Klipp det! / Klipp dig!
- 5 Rök inte!
- 6 Klä på henne!
- 7 Stryk den!
- 8 Tvätta dem!
- 9 Släng dem!
- 10 Hyr den!
- 11 Tro honom!
- 12 Sätt dig!
- 13 Stäng den!
- 14 Parkera inte här!
- 15 Klappa den!
- 16 Sök det!
- 17 Flytta det!
- 18 Hjälp henne!
- 19 Akta dig!
- 20 Gå inte ut!

19 Berätta!*Egen produktion.***22 Hjälperb med infinitiv***Då flera alternativ är möjliga har det mest naturliga valts.*

- 1 ska
- 2 kan
- 3 Får
- 4 får
- 5 ska ... vill
- 6 bör
- 7 kan
- 8 brukar
- 9 Kan ... brukar
- 10 måste

- 11 vill
- 12 ska ... ska ... Vill
- 13 brukar ... vill
- 14 får
- 15 Måste ... behöver ... ska ... kan
- 16 bör
- 17 får
- 18 vill ... måste
- 19 måste
- 20 får
- 21 måste
- 22 Vill
- 23 bör
- 24 får ... måste ... ska
- 25 behöver ... ska
- 26 Kan
- 27 kan
- 28 behöver
- 29 kan ... ska
- 30 måste

23 Hjälperb med infinitiv*Då flera alternativ är möjliga har det mest naturliga valts.*

- 2 ska
- 3 måste
- 4 bör
- 5 får
- 6 ska
- 7 kan
- 8 ska
- 9 kan
- 10 brukar
- 11 vill
- 12 bör
- 13 måste
- 14 får
- 15 måste
- 16 behöver
- 17 får
- 18 måste

24 Hjälperb med infinitiv*Egna svar.*

25 Från presens till preterium

- 2 Lena och Rickard ville gå på bio, men de hade inte några pengar.
- 3 Vi skulle hälsa på mormor, för hon var sjuk.
- 4 Camilla kunde inte komma på min fest, för hon hade ingen barnvakt.
- 5 De små barnen på dagis måste (var tvungna att) stanna inne, för det var så kallt ute.
- 6 Åsa skulle köpa en ny klänning, för hon var bjuden på bröllop.
- 7 Jag måste (var tvungen att) ta bussen där för att det regnade så mycket.
- 8 Jag kunde inte gå ut i regnet, för jag hade inget paraply.
- 9 Lasse fick inte köra bil, för han hade inte något körkort.
- 10 Jag måste (var tvungen att) sluta röka där för att det var så dyrt.
- 11 Bosse ville gifta sig med Anna, för han älskade henne.
- 12 Rolf brukade bara dricka en kopp kaffe på morgnarna, för han var inte så hungrig då.
- 13 Du behövde inte hjälpa mig, för jag kunde göra det själv.

s. 107

- 14 Eva kunde sjunga, och hennes syster kunde spela gitarr.
- 15 Jag ville köpa nya kläder, men jag hade inga pengar.
- 16 Ali fick inte stanna i Sverige, för han hade inget uppehållstillstånd.
- 17 Jag brukade vara hemma på kvällarna, för jag ville inte gå ut.
- 18 Stina måste (var tvungen att) gå hem, för hon mådde inte bra.
- 19 Vi fick inte prata så högt, för grannarnasov.
- 20 Kjell-Arne kunde inte åka skidor därför att han hade ont i en fot.
- 21 Mats skulle lämna in sina byxor på kemtvätt eftersom de var smutsiga.
- 22 Hanna ville träffa sin pojkvän, men hon måste stanna hemma och göra sina läxor.
- 23 Jag kunde inte diskta, för det fanns inget varmvatten.
- 24 Matti brukade resa till Helsingfors ett par gånger om året eftersom han ville hälsa på sina vänner där.

- 25 Eleverna fick göra svåra övningar, för läaren ville att de skulle lära sig svenska.

27 Kortsvar

- 3 det hade han.
- 4 det har han inte.
- 5 det är hon.
- 6 det var hon inte.
- 7 det ska de inte.
- 8 det får de.
- 9 det gjorde det.
- 10 det gör det inte.
- 11 det kunde de.
- 12 det ville hon.
- 13 det måste de.
- 14 det behöver han inte.
- 15 det gör hon inte.
- 16 det gör hon.
- 17 det är den.
- 18 det var hon inte.
- 19 det ska hon.

s. 110

- 20 det kan han inte.
- 21 det gör han.
- 22 det får de inte.
- 23 det gör de.
- 24 det gör det.
- 25 det har jag inte.
- 26 det vill jag.
- 27 det är han.
- 28 det var han inte.
- 29 det har de inte.
- 30 det hade de.
- 31 det gör de.
- 32 det kan han.
- 33 det kunde han inte.
- 34 det gör han inte.
- 35 det gör hon.
- 36 det gjorde hon inte.
- 37 det ville hon.
- 38 det bör man.
- 39 det gör de inte.
- 40 Eget svar.

28 Kortsvar

Egna svar.

29 Rätt verbform

- 1 var ... sken ... var
- 2 Vet ... röka ... är ... sluta ... prövat ... Gör
- 3 Hörde ... sa(de) ... gjorde ... säg
- 4 suttit ... väntat ... ser ... stannat
- 5 handla ... mådde ... kunde ... gå ... ringde ... hade ... sagt ... komma ... behöver
- 6 lagt ... hitta ... letat ... Tänk ... gjorde ... stigit ... duschade ... minns ... la(de)
- 7 kör ... tycker ... är ... ta ... är ... köra ... åka
- 8 ha ... druckit ... sagt ... dricka ... sluta ... röka
- 9 glöm ... tvätta ... gjort ... hjälpa ... städa
- 10 använda ... tvättat ... strukit ... göra
- 11 kommer ... bjudit ... tackat

s. 114

- 12 höra ... sytt ... sy ... lärt ... gick
- 13 ätit ... drack ... äta ... vet ... är
- 14 satt ... pratade ... lyssnade ... blev ... Sitt ... prata ... Lyssna ... skrek
- 15 gå ... ringa ... hann ... göra ... försökte ... var ... ring ... kom
- 16 träffat ... heter ... gifta ... bor ... gift ... flytta

30 Finn femton fel!

2 har-varit	var
3 ätit	åt
4 berättat	berättade
7 har-varit	är
8 lagar	laga
10 var	är
12 bor	bodde
14 förstår	förstå
18 köper	köpa
20 skickar	skicka
22 har-sparat	sparade
24 diska	diskar

31 Sök verb

Regnet slår mot fönstret. Det blåser. Nästan alla löv har fallit från träden på torget. Det är november. Jag vill inte gå ut, men jag måste.

Från mitt fönster ser jag ett par unga män som

står vid gatukökets finns en telefonhytt. En man går in i den. Det är inte säkert att han ska ringa. Han vill kanske bara stå där och vänta på att regnet ska slutat. Jag ser att han böjer sig ner och letar efter något. Han har kanske tappat några mynt eller sitt telefonkort.

En ung kvinna med barnvagn går över torget. Hon har nog varit och handlat, för det hänger två kassar på barnvagnen. Kassarna ser tunga ut. Det lilla barnet i vagnen äter på en bulle. Kvinnan stannar och torkar barnet om munnen.

På en av bänkarna på torget sitter två män och en kvinna. Männen dricker något ur en flaska. Det är inte vatten i den flaskan. Det är jag säker på. – Hur kan de sitta ute i det här väder? tänker jag.

Kvinnan har tagit fram en påse, och plötsligt finns det fullt av fåglar omkring henne. Några fåglar äter direkt ur handen på henne.

– Klirr!

Vad var det? För ett kort ögonblick trodde jag att det var någon som hade slagit sönder ett fönster, men sedan såg jag att det var en pojke som stod och slängde tomflaskor i en av glasbehållarna på torget. Tänk, att jag aldrig kan vänja mig vid det ljudet!

Två pensionärer, en man och en kvinna, kommer ut från bageriet. Den gamla mannen har en bakelsekartong i handen. Han bär den mycket försiktigt. Kvinnan fäller upp ett paraply som hon håller över sig och mannen. De ser glada ut.

Oj! Nu kommer det en polisbil. Vad har hänt? Två poliser stiger ur bilen och går fram till mannen på bänken och pratar lite med dem. Mannen lägger ner sina flaskor i en plastkasse, reser sig från bänken och går därifrån. De går lite vingligt. Poliserna sätter sig i bilen igen och kör vidare.

Kvinnan har slutat att mata fåglarna. Hon håller ut de sista brödsmulorna ur påsen och kastar den sedan i en papperskorg.

Fåglarna flyger iväg. Kanske flyger de till ett annat ställe där de kan få mat.

Själv tar jag på mig min regnkappa, låser dörren och går ut i höstväderet.

<i>Infinitiv</i>	<i>Imperativ</i>	<i>Presens</i>	<i>Preteritum</i>	<i>Supinum</i>
slå	slå!	slår	slog	slagit
blåsa	blås!	blåser	blåste	blåst
ha	ha!	har	hade	haft
falla	fall!	faller	föll	fallit
vara	var!	är	var	varit
vilja	—	vill	ville	velat
gå	gå!	går	gick	gått
—	—	måste	måste	måst
se	se!	ser	såg	sett
stå	stå!	står	stod	stått
finnas	—	finns	fanns	funnits
skola	—	ska	skulle	skolat
ringa	ring!	ringer	ringde	ringt
vänta	vänta!	väntar	väntade	väntat
sluta	sluta!	slutar	slutade	slutat
böja	böj!	böjer	böjde	böjt
leta	leta!	letar	letade	letat
tappa	tappa!	tappar	tappade	tappat
handla	handla!	handlar	handlade	handlat
<i>s. 118</i>				
hänga	häng!	hänger	hängde	hängt
äta	ät!	äter	ät	ätit
stanna	stanna!	stannar	stannade	stannat
torka	torka!	torkar	torkade	torkat
sitta	sitt!	sitter	satt	suttit
dricka	drick!	dricker	drack	druckit
kunna	—	kan	kunde	kunnat
tänka	tänk!	tänker	tänkte	tänkt
ta(ga)	ta!	tar	tog	tagit
tro	tro!	tror	trodde	trott
slänga	släng!	slänger	slängde	slängt
vänja	vänj!	vänjer	vande	vant
komma	kom!	kommer	kom	kommit
bära	bär!	bär	bar	burit
fälla	fäll!	fäller	fällde	fällt
hålla	håll!	håller	höll	hållit
hända	—	händer	hände	hänt
stiga	stig!	stiger	steg	stigit
prata	prata!	pratar	pratade	pratat
lägga	lägg!	lägger	la(de)	lagt
resa	res!	reser	reste	rest
sätta	sätt!	sätter	satte	satt
köra	kör!	kör	körde	kört
mata	mata!	matar	matade	matat
hälla	häll!	häller	hällde	hällt
kasta	kasta!	kastar	kastade	kastat

flyga	flyg!	flyger	flög	flugit
—	—	—	—	—
få	—	får	fick	fått
läsa	läs!	läser	läste	läst

PRONOMEN

2 Personliga pronomen – subjekt

- | | |
|--------|--------|
| 2 De | 14 Hon |
| 3 Vi | 15 Man |
| 4 Jag | 16 Han |
| 5 Han | 17 Det |
| 6 Det | 18 De |
| 7 Man | 19 Han |
| 8 Du | 20 Man |
| 9 Hon | 21 Hon |
| 10 Jag | 22 De |
| 11 Den | 23 Det |
| 12 De | 24 Ni |
| 13 Vi | |

3 Personliga pronomen – subjekt

- 2 Hon handlar.
 3 De flyttar.
 4 Den äter.
 5 Det börjar klockan nio.
 6 Det slutar klockan halv tio.
 7 De leker.
 8 Han röker.
 9 Den går klockan tolv.
 10 De sover.
 11 Hon städar.
 12 De studerar.
 13 De dansar.
 14 Den heter "Sverige".

s. 124

- 15 Han tvättar.
 16 Det kostar två kronor.
 17 Hon sjunger.
 18 De står på bordet.
 19 Han bäddar.
 20 Hon syr.

- 21 Den heter Nygatan.
 22 Det kostar tio kronor.
 23 De pratar/skrattar.
 24 De spelar kort.
 25 De kostar 125 kronor.
 26 Hon cyklar.
 27 Det går klockan sex.
 28 De spelar tennis.
 29 Han räknar.
 30 Den kommer klockan sju.

4 Personliga pronomen – objekt

- | | |
|----------|----------|
| 2 henne | s. 126 |
| 3 det | 27 honom |
| 4 honom | 28 dem |
| 5 dem | 29 henne |
| 6 dem | 30 den |
| 7 dem | 31 det |
| 8 henne | 32 dig |
| 9 dem | 33 det |
| 10 henne | 34 dem |
| 11 den | 35 det |
| 12 det | 36 honom |
| 13 den | 37 dem |
| 14 det | 38 henne |
| 15 henne | 39 dem |
| 16 den | 40 honom |
| 17 dem | 41 er |
| 18 den | 42 dem |
| 19 honom | 43 det |
| 20 dem | 44 dem |
| 21 det | 45 honom |
| 22 den | 46 honom |
| 23 henne | 47 dem |
| 24 dem | 48 dem |
| 25 den | 49 henne |
| 26 dem | 50 den |

5 Personliga pronomen – subjekt/objekt

2 Den	s. 128
3 de	20 den
4 den	21 Jag
5 honom	22 man
6 mig	23 oss ... vi
7 Hon	24 henne
8 oss ... er	25 Vi
9 det ... det	26 mig
10 det	27 den
11 en ... Man	28 du ... det
12 dig	29 man ... en
13 du	30 dig
14 Han ... honom	31 han
15 ni	32 er ... ni ... mig
16 dem	33 De
17 Hon	34 vi ... dem ... dem
18 det	35 dem ... de ... dem
19 honom	

6 Personliga pronomen – subjekt/objekt

2 böckerna
3 Jag och min man ... David
4 Pennan
5 Erik ... mina fina glas
6 mina skor
7 Mina blommor
8 Anna
9 fönstren
10 Pengarna
11 golvet
12 mitt hår
13 Ulf och Per ... dig och Eva ... Du och Eva ... Ulf och Per
14 Mia och Åke ... Ove och mig ... presenten
15 Jag och min kompis ... dig och Sara
16 Karin
17 äpplet
18 Du och Pia

8 Reflexiva pronomen

2 tvätta mig
3 gifta sig
4 måla sig
5 lägga dig

6 akta er
7 skilja sig
8 skynda oss
9 sätta sig
10 anmäla sig
11 känna sig
12 klä av mig
13 bestämma sig
14 torka er
15 lära oss
16 koncentrera er
17 ställa sig
18 kamma sig
19 ta på sig
20 flytta dig

9 Reflexiva pronomen

2 dig	s. 133
3 sig	24 sig
4 sig	25 sig
5 mig	26 oss
6 sig ... sig	27 sig
7 oss	28 sig
8 sig	29 er
9 sig	30 sig
10 dig	31 sig
11 dig ... dig	32 mig
12 sig	33 sig ... sig
13 sig	34 sig
14 er	35 sig
15 mig	36 sig
16 dig	37 oss
17 sig ... sig	38 er
18 sig	39 sig
19 dig	40 dig
20 sig	
21 oss	
22 sig	
23 sig	

11 Possessiva pronomen

2 min cykel
3 våra pengar
4 deras son
5 hennes föräldrar
6 er adress

- 7 ens vänner
- 8 ditt hår
- 9 vårt hus
- 10 dina kläder
- 11 Mitt pass
- 12 ens ungar
- 13 era utgifter
- 14 hennes man
- 15 vår sommarstuga
- 16 deras schema
- 17 mina glasögon
- 18 ert hus
- 19 hans körkort
- 20 din adress
- 21 deras föräldrar
- 22 hennes företag

s. 136

- 23 Dina kusiner
- 24 hans arbetsstider
- 25 ens namn
- 26 deras kök
- 27 hennes pojkvän
- 28 vår källare
- 29 era övningar
- 30 Hans kompisar

12 Possessiva pronomen

- 3 ditt telefonnummer
- 4 Hennes arbete
- 5 Vår soffa
- 6 era släcktingar
- 7 Deras modersmål
- 8 Ens telefonnummer
- 9 Deras lägenhet
- 10 mitt efternamn
- 11 din läxa
- 12 Hans bror
- 13 Vårt badrum
- 14 Hennes skor
- 15 Ens barndom
- 16 er lärare
- 17 mina glasögon
- 18 hans hus
- 19 dina böcker
- 20 Hennes kappa
- 21 våra vänner

- 22 Deras möbler
- 23 ert soffbord
- 24 Ens vänner

14 Reflexiva possessiva pronomen

- 2 min hemstad
- 3 din mat
- 4 sitt pass
- 5 våra grannar
- 6 sina cyklar
- 7 ert schema
- 8 sitt centrum
- 9 sin lärare
- 10 sina föräldrar
- 11 mitt arbete
- 12 sin lägenhet
- 13 er sommarstuga
- 14 vår semester
- 15 sina tänder
- 16 sin mat
- 17 dina skor
- 18 sitt kontor
- 19 sitt körkort

s. 140

- 20 sina Volvobilar
- 21 sin korg
- 22 era flickor
- 23 sin säng
- 24 sina kompisar
- 25 ditt halsband
- 26 sitt hus
- 27 vårt barn
- 28 sitt pass
- 29 sina parker
- 30 mina pengar
- 31 sin man
- 32 sitt hemland

15 Reflexiva possessiva pronomen

- 3 hon ska stryka sina blusar.
- 4 vi ska betala vårt lån.
- 5 de ska träffa sina kompisar.
- 6 ni ska skriva under ert kontrakt.
- 7 hon ska väcka sin son.
- 8 du ska hämta dina kort.

- 9 han ska gratulera sin syster.
 10 jag vill ha ordning på mina papper.
 11 han ska hämta sitt barn.
 12 ni ska möta er dotter.
 13 hon ska hämta sitt pass.

s. 142

- 14 vi ska fira vår bröllopsdag.
 15 de ska sälja sitt hus.
 16 ni ska packa era resväskor.
 17 jag ska hämta min jacka.
 18 du ska måla om ditt kök.
 19 de ska möta sin son.
 20 vi ska putsa våra skor.
 21 jag vill klara mitt körkort.
 22 du ska flytta din telefon.
 23 jag ska fylla i mina personuppgifter.
 24 man ska tänka på sina grannar.

16 Lucktext

Jag ... De ... De
 jag ... de
 mig ... min
 Jag ... Vi ... vi
 jag ... oss ... Vi

s. 144

- våra ... jag
 vårt ... hon
 vårt
 honom
 r 5 min ... våra
 de
 vår ... Hon ... sitt
 henne ... Hon ... jag
 Jag ... jag ... Jag
 r 10 mitt
 våra ... Jag
 dem ... oss
 jag ... mig ... dem ... min ... De
 de ... de ... dig
 r 16 Jag ... Det ... vi
 våra
 sin ... hennes
 sina
 r 21 min ... jag ... vår
 Den ... Den

Vi ... hon
 den ... hennes ... vi
 oss ... sina

18 Indefinita pronomen

- 2 något husdjur
 3 något foto
 4 några halstabletter
 5 någon släktning
 6 något plåster
 7 några lån
 8 några syskon
 9 någon huvudvärkstablett
 10 någon video
 11 något frimärke
 12 några försäkringar

19 Indefinita pronomen

- 2 någon
 3 något
 4 något
 5 någon
 6 någon
 7 något
 8 någon
 9 något
 10 någon
 11 något
 12 någon
 13 något
 14 någon

20 Indefinita pronomen

- 2 ingen penna
 3 inget pass
 4 inga pengar
 5 inga ägg
 6 inga biljetter
 7 ingen kamera
 8 inget körkort
 9 inga lotter
 10 ingen nyckel
 11 inget schampo
 12 inga cigaretter

- 13 ingen kam
14 ingen mjölk
15 ingen telefon
16 inget recept
17 inga tennisbollar

21 Indefinita pronomen

- 2 ingen
3 ingen
4 ingen
5 inget
6 ingen
7 inget
8 inget
9 ingen
10 inget
11 inget
12 inget
13 Ingen
14 Inget

23 Interrogativa pronomen

- 2 Vad
3 Vem
4 Vem
5 Vad
6 Vem
7 Vad
8 Vem
9 Vad
10 Vilka
11 Vad
12 Vem
13 Vad
14 Vilka
15 Vad
16 Vilka
17 Vad
18 Vilka
19 Vem
20 Vad

24 Interrogativa pronomen

- 2 Vilka intressen

- 3 Vilken film
4 Vilka städer
5 Vilka dagar
6 Vilket personnummer
7 Vilken sjö
8 Vilken dag
9 Vilken storlek
10 Vilket berg
11 Vilken hårfärg
12 Vilket bilmärke
13 Vilka tidningar
14 Vilket språk
15 Vilka färger

25 Interrogativa pronomen

- 2 Vad har du för bilmärke?
3 Vad är det för nummer på ditt klassrum?
4 Vad gillar du för musik?
5 Vad fick du för mediciner av doktorn?
6 Vad har du för utbildning?
7 Vad är det för nationaliteter i er grupp?
8 Vad har du för arbetslivserfarenhet?
9 Vad spelar Pelle för instrument?
10 Vad talar du för språk?
11 Vad är det för färg på din bil?

26 Interrogativa pronomen

- 2 Vilket land kommer du (i)från?
3 Vilken stad kommer du (i)från?
4 Vilket språk talar du / Vad talar du för språk?
5 Vilket år är du född?
6 Vilket år kom du till Sverige?
7 Vilken gata bor du på?
8 Vem bor du (tillsammans) med?
9 Vad heter hon/din fru?
10 Vilket telefonnummer har du?/Vad har du för telefonnummer?
11 Vilket yrke har du?/Vad har du för yrke?
12 Vilka intressen har du?/Vad har du för intressen?
13 Vilka tidningar läser du?/Vad läser du för tidningar?
14 Vad ska du göra (imorgon)?
15 Vem ska du åka (tillsammans) med?
16 Vem ska du/ni träffa?

27 Interrogativa pronomen

- | | |
|------------------|--------|
| 3 Vilket | Vilken |
| 6 Vilken | Vilket |
| 8 Vem | Vad |
| 9 Vem | Vad |
| 13 Vilket | Vilken |
| 16 Vilka | Vilken |
| 20 Vem | Vad |
| 23 Vilken | Vilket |
| 26 Vilka | Vilken |
| 27 Vad | Vilket |

29 Relativa pronomen

- | |
|--------------------------|
| 3 bor i USA |
| 4 hon har fått från Åsa |
| 5 är intressant |
| 6 han ska ge till Kajsa |
| 7 jag träffade i Paris |
| 8 är svåra |
| 9 jag har fått av Rut |
| 10 är omodernt |
| 11 jag har bakat |
| 12 kommer från Sydafrika |

s. 158

- | |
|--------------------------|
| 13 du träffade i somras |
| 14 är 12 och 15 år gamla |
| 15 jag hyr i andra hand |
| 16 du har skrivit |
| 17 står där borta |
| 18 Eva har tagit |
| 19 låg här |
| 20 jag bakade igår |
| 21 vi har i läxa |
| 22 du har beställt |
| 23 du köpte i pausen |
| 24 står där borta |
| 25 vi ska se |

ADJEKTIV**1 Obestämd form**

Förslag:

- | |
|----------|
| dyr |
| randigt |
| tråkiga |
| ren |
| smutsigt |
| omoderna |

- | | |
|---------|--------|
| hög | smal |
| lägt | tjockt |
| billiga | lugna |

- | | |
|--------|----------|
| frisk | mörk |
| rent | ljust |
| smala | smutsiga |
| orolig | rik |
| friskt | oroligt |
| rika | sjuka |

- | | |
|---------|---------|
| modern | tråkig |
| tråkigt | roligt |
| roliga | tråkiga |

- | | |
|---------|---------|
| smutsig | fattig |
| fattigt | lugnt |
| friska | oroliga |

2 Obestämd form

- | | |
|--------|----------|
| svag | |
| rik | fattigt |
| varm | omoderna |
| starka | randigt |

- | | |
|---------|---------|
| svaga | |
| svagt | |
| kall | rutig |
| rutigt | smutsig |
| moderna | fattiga |

- | |
|----------|
| starkt |
| smutsigt |
| modern |

kallt	randiga
rutiga	blomlig
randiga	kalla
blommigt	prickigt
prickig	omodernt
modernt	omodern
randig	varmt
blommiga	prickiga
varma	kallt

- 34 varmt
 35 smutsigt
 36 rolig
 37 mörka
 38 rik
 39 omodernt
 40 billiga
 41 tråkigt
 42 blommiga
 43 fattig
 44 höga
 45 varmt
 46 rutiga
 47 oroliga
 48 ren

3 Obestämd form

- 2 lågt
 3 sjuka
 4 mörkt
 5 frisk
 6 tjocka
 7 smutsig
 8 omoderna
 9 randigt
 10 kallt
 11 starka
 12 billigt
 13 tråkig
 14 rika
 15 prickigt
 16 sjukt
 17 smal
 18 blommiga
 19 rutigt
 20 roligt
 21 sjuk
 22 stark
 23 fattiga
 24 ljust

- s. 164
 25 oroliga
 26 modernt
 27 svaga
 28 friska
 29 dyrt
 30 rena
 31 prickiga
 32 högt
 33 låga

4 Obestämd form av adjektiv

- Förslag:
- | | |
|----------------|------------|
| 2 | Cykeln |
| 3 Rummen | Flickan |
| 4 Boken | Tröjan |
| 5 Cigarretten | Bokhyllan |
| 6 Kvinnan | Kaffet |
| 7 Handduken | Bordet |
| 8 Flickorna | Handskarna |
| 9 Jackan | Böckerna |
| 10 Sofan | Glaset |
| 11 Vintern | Pojken |
| 12 Lektionerna | Området |
| 13 Händerna | Kvinnorna |
| 14 Barnet | Fåtöljerna |
| 15 Landet | Barnet |
| 16 Mattorna | Täcket |
| 17 Gardinerna | Adam |
| 18 Filmen | Programmet |
| 19 Gatan | Vattnet |
| 20 Huset | Männen |
| 21 Mannen | Arbetet |

5 Obestämd form

- Förslag:
- | | |
|-----------|----------|
| 2 smutsig | randiga |
| 3 rolig | rutigt |
| 4 varma | tjockt |
| 5 billig | smutsiga |
| 6 rikt | rena |

7 tjock	rent
8 starka	dyrt
9 lugna	frisk
10 smutsigt	billiga
11 kall	smutsiga
12 högt	orolig
13 dyra	stark
14 smutsiga	tråkigt
15 ljust	frisk
16 rena	rikt
17 dyr	smala
18 roligt	lugn
19 svaga	tråkiga

s. 170	
14 gott	27 korta
15 dubbla	28 gammal
16 ledset	29 säker
17 lätt	30 gratis
18 ledsen	31 runt
19 sant	32 sanna
20 våta	33 rund
21 goda	34 lätt
22 runda	35 vått
23 kort	36 säkert
24 litet	37 fri
25 liten	38 gratis
26 dumt	

6 Adjektiv med speciella former

2 bra	20 gammalt
3 gamla	21 tomma
4 trött	22 nya
5 mogna ... mogen	23 trötta
6 tomt	24 vackert
7 svart	25 litet
8 röda/vita/vackra	26 bra
9 svarta	27 små
10 vita	28 vacker
11 rött ... vitt	29 enkel
12 trött	30 tunna
13 hårt	31 tom
	32 ny
s. 168	33 röd
14 enkla	34 hårda
15 liten	35 tunn
16 tunt	36 enkelt
17 moget	37 hård
18 vackra	38 svart
19 bra	

7 Adjektiv med speciella former

2 gammalt	10 små
3 fria	11 kort
4 våt	12 dumma
5 gamla	13 fritt
6 ledsna	
7 gratis	
8 lätta	
9 säkra	

8 Obestämd form

Förslag:

2 tråkigt	13 roligt
3 billigt	14 svårt
4 snällt	15 sant
5 fult	16 trevligt
6 säkert	17 roligt
7 skönt	18 dumt
8 gott	19 svårt
9 tråkigt	20 roligt
10 varmt	21 gott
11 jobbigt	22 skönt
12 lätt	

9 Obestämd form

2 hungrig	
3 dum	4 stor
5 envis	6 hård
7 stolt	8 trogen
9 fattig	10 lätt
11 listig	12 vit
13 snäll	14 tjock
15 glad	16 tyst
17 arg	18 smal
19 kall	20 rik

10 Obestämd form

Då flera alternativ är möjliga har bara ett alternativ föreslagits.

2 kallt	35 duktig
3 glada	36 glad
4 rund	37 torr
5 svaga	38 fria
6 nytt	39 sött
7 arga	40 gröna
8 ung	41 högt
9 vackra	42 smala
10 grått	43 randigt
11 ledig	44 hungrig
12 våt	45 smutsiga
13 lätt	46 ledsna
14 rik	47 stark
15 gröna, röda ... gula	48 sjuk
16 blå	49 blåa, brunna ... gröna
17 tråkig	50 svårt
18 dumma	51 kort
19 omodernt	s. 176
20 snabb	52 röda
21 tomma	53 rutigt
22 gul	54 gammal
23 billigt	55 pigg
24 ljust ... mörkt	56 mogna
s. 175	57 vit
25 varmt	58 rolig
26 ren	59 dålig
27 nervös	60 lågt
28 tungt	61 runda
29 mätt	62 dyr
30 mörkt ... ljust	63 gott
31 sura	64 upptagen
32 fattig	65 trött
33 trött	
34 smala ... tjocka	

12 Obestämd och bestämd form

2 dyra	7 tjocka ... tjock
3 brunt ... snygga	8 smala ... smal
4 nya	9 rutiga ... randiga
5 höga ... låga	10 långa, ljusa
6 nya ... gamla ... gamla	11 röda lilla

s. 179

12 små	35 stora
13 tråkiga	36 nya
14 roliga	37 fin
15 tomma	38 röda
16 långa	39 vita ... blåa ... rena
17 korta	40 tidiga
18 vackert	41 nya
19 fula, gamla	42 stora
20 starka	43 nya
21 svag	s. 181
22 gamla	44 runda
23 rena	45 nya, fina
24 smutsiga	46 små
25 lilla	47 lilla
26 fattiga	48 rutiga ... rutigt
27 svaga	49 fina
28 rika	50 färskt ... hårt
s. 180	51 ny ... nya
29 mjuka	52 snyggt ... gamla
30 hårda	53 vackra
31 svåra	54 smutsiga
32 lätta ... tunga	55 nya
33 små	56 kalla
34 moderna	

14 Adjektivets komparation – grupp 1

- 2 sötare
- 3 surare
- 4 roligast ... roligare
- 5 trevligare
- 6 smalast
- 7 bredare

15 Adjektivets komparation – grupp 2

- 1 längre
- 2 högst ... högst ... högre
- 3 tyngre ... tyngst
- 4 lägre ... lägst
- 5 större ... störst
- 6 yngre ... yngst

16 Adjektivets komparation – grupp 3

- 1 **bäst** ... **bäst**
- 2 **sämst** ... **sämre**
- 3 **mindre** ... **minst**
- 4 **äldst** ... **äldre** ... **äldre**

17 Komparativ – motsatser

yngre än Bo.	äldre än Adam.
tyngre än Bo.	lättare än Adam.
större än Bos.	mindre än Adams.
dyrare än Bos.	billigare än Adams.
nyare än Bos.	äldre än Adams.

Förslag:

längre än Anna.	kortare än Sara.
smalare än Anna.	tjockare än Sara.
yngre än Anna.	äldre än Sara.
mörkare än Anna.	ljusare än Sara.
rikare än Anna.	fattigare än Sara.
längre hår än Anna.	kortare hår än Sara.
större fötter än Anna.	mindre fötter än Sara.
finare kläder än Anna.	fulare kläder än Sara.

18 Superlativ

- 2 Vilken maträtt är godast?
- 3 Vilken kvinna är vackrast?
- 4 Vilken sjö är störst?
- 5 Vilket språk är svårast?
- 6 Vilka bilmärken är bäst?
- 7 Vilka frukter är sötast?
- 8 Vilken hund är minst?
- 9 Vilket betyg är sämst?
- 10 Vilken flod är längst?
- 11 Vilken byggnad är lägst?
- 12 Vilken prinsessa är yngst?
- 13 Vilket fordon är tyngst?
- 14 Vilket universitet är äldst?
- 15 Vilken sträcka är kortast?

19 Komparativ och superlativ – motsatser

varmare	varmaste	längre	längst
lägre	lägst	högre	högst
dyrare	dyrast	billigare	billigast
äldre	äldst	yngre	yngst
lättare	lättast	tyngre	tyngst
bredare	bredast	smalare	smalast
mindre	minst	större	störst

längre
kortare
längst
kortast

bredare
smalare
bredast
smalast

s. 189
högre
lägre
högst
lägst

större
mindre
störst
minst

yngre
äldre
yngst
äldst

lättare
tyngre
lättast
tyngst

varmare
kallare
varmaste
kallast

20 Komparativ eller superlativ?

- 2 bredast
- 3 längst ... längre
- 4 yngre
- 5 större
- 6 äldre ... äldst
- 7 smalast
- 8 mindre ... störst
- 9 billigare
- 10 sämre
- 11 bättre
- 12 lägre
- 13 vackrare ... vackrast
- 14 starkare
- 15 mjukare
- 16 högre
- 17 bekvämare
- 18 svårast ... svårare
- 19 bekvämare
- 20 nyttigast

21 Annat sätt att uttrycka jämförelse

- 2 Portföljen är lika tung som resväskan.
Portföljen och resväskan är lika tunga.
- 3 Sovrummet är lika varmt som vardagsrummet.
Sovrummet och vardagsrummet är lika varma.
- 4 Annas säng är lika bred som Eriks soffa.
Annas säng och Eriks soffa är lika breda.
- 5 Johanna är lika lång som Hanna.
Johanna och Hanna är lika långa.

22 Sök adjektiv i texten

Obs! De kursiverade formerna är givna i boken.

	<i>Positiv</i>		<i>Komparativ</i>	<i>Superlativ</i>
en	ett	<i>plural</i>		
ung	ungt	unga	<i>yngre</i>	<i>yngst</i>
kort	<i>kort</i>	korta	<i>kortare</i>	<i>kortast</i>
smal	<i>smalt</i>	smala	<i>smalare</i>	<i>smalast</i>
lång	<i>långt</i>	långa	<i>längre</i>	<i>längst</i>
ljus	<i>ljust</i>	ljusa	<i>ljusare</i>	<i>ljusast</i>
mörk	<i>mörkt</i>	mörka	<i>mörkare</i>	<i>mörkast</i>
blå	<i>blått</i>	<i>blåa</i>	<i>blåare</i>	<i>blåast</i>
brun	<i>brunt</i>	<i>bruna</i>	<i>brunare</i>	<i>brunast</i>
duktig	<i>duktigt</i>	duktiga	<i>duktigare</i>	<i>duktigast</i>
god	<i>gott</i>	goda	<i>godare</i>	<i>godast</i>
vacker	<i>vackert</i>	vackra	<i>vackrare</i>	<i>vackrast</i>
stor	<i>stort</i>	stora	<i>större</i>	<i>störst</i>
gul	<i>gult</i>	gula	<i>gulare</i>	<i>gulast</i>
liten	<i>litet</i>	<i>små</i>	<i>mindre</i>	<i>minst</i>
hög	<i>högt</i>	<i>höga</i>	<i>högre</i>	<i>högst</i>
gammal	<i>gammalt</i>	gamla	<i>äldre</i>	<i>äldst</i>
ren	<i>rent</i>	rena	<i>renare</i>	<i>renast</i>
fin	<i>fint</i>	fina	<i>finare</i>	<i>finast</i>
snäll	<i>snällt</i>	<i>snälla</i>	<i>snällare</i>	<i>snällast</i>
trevlig	<i>trevligt</i>	trevliga	<i>trevligare</i>	<i>trevligast</i>
tjock	<i>tjockt</i>	tjocka	<i>tjockare</i>	<i>tjockast</i>

glad	glatt	glada	gladare	gladast
grå	grått	gråa	gråare	gråast
pigg	piggt	pigga	piggare	piggast
s. 194				
hungrig	hungrigt	hungriga	hungrigare	hungrigast
ny	nytt	nya	nyare	nyast
vit	vitt	vita	vitare	vitast
rostig	rostigt	rostiga	rostigare	rostigast
grön	grönt	gröna	grönare	grönast
bra	bra	bra	bättre	bäst
rolig	roligt	roliga	roligare	roligast

ADVERB

1 Frågande adverb

- | | |
|-------------|-------------|
| 2 Hur | s. 198 |
| 3 Vart | 29 Vart |
| 4 Varifrån | 30 Varifrån |
| 5 Varför | 31 När |
| 6 När | 32 Hur |
| 7 Hur | 33 Var |
| 8 Varför | 34 Var |
| 9 Var | 35 Varför |
| 10 Vart | 36 Var |
| 11 Varifrån | 37 Hur |
| 12 När | 38 Vart |
| 13 Hur | 39 Varifrån |
| 14 Var | 40 När |
| 15 Vart | 41 Hur |
| 16 Hur | 42 Var |
| 17 Varför | 43 Var |
| 18 Varifrån | 44 Varför |
| 19 När | 45 Vart |
| 20 Varför | 46 Hur |
| 21 Var | 47 När |
| 22 Hur | 48 Varifrån |
| 23 När | 49 Var |
| 24 Varifrån | 50 Varför |
| 25 Var | 51 Var |
| 26 Var | 52 Varför |
| 27 Varför | 53 Var |
| 28 Var | 54 Vart |
| | 55 När |
| | 56 Hur |
| | 57 Var |

2 Frågande adverb

Egna svar.

3 Frågande adverb

- | | |
|-------------|--------|
| 5 Vart | Var |
| 8 Vart | Var |
| 11 Varifrån | Var |
| 14 Varifrån | Varför |
| 15 När | Var |
| 21 Varifrån | Varför |
| 26 Vart | Var |
| 31 Vart | Var |
| 33 Hur | Vad |

5 Tidsadverb

- 2 c, 3 b, 4 b, 5 a, 6 b, 7 c, 8 b, 9 b, 10 a, 11 c,
 12 b, 13 a, 14 c, 15 b, 16 b, 17 a, 18 c, 19 b, 20 b,
 21 c, 22 b, 23 c, 24 b, 25 b, 26 b, 27 b, 28 c, 29 b,
 30 b, 31 c, 32 a

7 Rumsadverb

- 1 *in*
 inne
 inifrån
 in

2	utifrån	4	Har du möjligen en hundralapp att låna mig.
	ute	5	Jag kan knappast se vad du har skrivit.
	ut	6	Du kommer väl i morgon?
	ute	7	Vi ska nog åka till Paris på semestern.
3	här	8	Idag kan jag inte följa med på bio, men jag vill gärna gå på bio i morgon.
	här	9	Tack, jag vill bara ha lite vatten.
	hit		
	häufigfrån		
	här		
4	där	s. 210	
	dit	10	Jag hörde inte när du kom.
		11	Ja, jag kommer gärna.
		12	Det är inte bra för tänderna att äta godis.
		13	Jag har tyvärr ingen klocka på mig.
s. 206	däufigfrån	14	Jag vet inte, men jag ska kanske åka till Norrland och vandra.
		15	Det ösregnar ju.
5	uppfirån	16	Jag stannar bara två dagar den här gången.
	uppe	17	Kan du möjligen växla en femhundralapp?
	upp	18	– De var tyvärr för små. – Nej, de är tyvärr slut.
	uppe	19	Du är ju allergisk mot pälsdjur.
6	nerifirån ... ner	20	– Ja, vi har ju skrivit 20 exempel.
	nere		
	ner		
7	hemma		
	hem		
	hemufigfrån		
	hem		
s. 207			
8	Bortifirån		
	borta	2	men
	bort	3	och
	bort	4	utan
9	framme	5	och
	fram	6	så
	framme ... framifirån	7	utan
		8	för
		9	men
		10	för
		11	så
		12	och
		13	utan
		14	så
		15	eller
		16	utan
		17	eller
		18	men
		19	för
		20	och

KONJUNKTIONER

2 Samordnande konjunktioner

9 Satsadverb

Då flera alternativ är möjliga har bara ett alternativ föreslagits.

- 2 Jag har tyvärr glömt din bok hemma.
- 3 Man får inte röka här.

s. 215
21 eller
22 för
23 utan
24 för
25 så
26 för
27 utan
28 för
29 eller
30 så
31 så
32 men
33 och
34 för
35 utan
36 eller
37 men
38 så
39 för ... och
40 utan

18 men
22 för
24 så
förför
så
och

3 Samordnande konjunktioner

2 varken ... eller
3 antingen ... eller
4 både ... och
5 både ... och
6 varken ... eller
7 både ... och
8 antingen ... eller
9 både ... och
10 varken ... eller
11 antingen ... eller
12 varken ... eller
13 antingen ... eller
14 både ... och
15 varken ... eller

20 som

s. 222
21 än
22 så att
23 för att
24 trots att
25 om
26 förför att
27 tills
28 tills
29 När
30 Innan
31 när
32 när
33 Eftersom
34 när
35 medan
36 även om
37 om
38 trots att
39 om
40 att

4 Samordnande konjunktioner

4 eller utan
7 och utan
8 men utan
10 men och
12 men för
16 så utan

7 Underordnande konjunktioner

- 2 innan
- 3 medan
- 4 När
- 5 förrän
- 6 när
- 7 tills
- 8 medan
- 9 innan
- 10 förrän

- 1 Eftersom
- 2 eftersom/därför att
- 3 så ... att
- 4 för att
- 5 Eftersom
- 6 för att
- 7 så att
- 8 därför att /eftersom
- 9 Eftersom
- 10 för att

s. 224

- 1 om
- 2 att
- 3 som
- 4 än
- 5 än
- 6 som
- 7 än
- 8 om
- 9 om
- 10 att

8 Underordnande konjunktioner

- | | |
|--------------|---------------------|
| 5 så att | därför att/eftersom |
| 7 än | därför att/eftersom |
| 10 medan | tills |
| 12 medan | när |
| 15 så att | när |
| 17 som | än |
| 18 Trots att | Om |
| 21 som | om |
| 23 än | när |

9 Sök konjunktioner

Annika:

Jag köper aldrig några dyra kläder, utan jag väntar tills det blir rea. Då köper jag kläder både till mig själv och till mina barn. Till barnen köper jag nästan alltid en storlek större än de behöver, för de växer ju så fort. Jag tycker att man kan hitta fina kläder på rea. De är lika bra som andra kläder.

Birgitta:

Jag tänker aldrig på priset när jag handlar. Jag tycker att kvaliteten är viktigast. Jag köper vad jag vill ha även om det är dyrt. Eftersom jag alltid köper bra kvalitet kan jag ha mina kläder länge. Jag köper faktiskt inte något förrän jag verkligen behöver det.

Carl-Erik:

Jag köper varken mat eller kläder. Det gör min fru. Jag använder de kläder hon köper till mig även om jag inte tycker att de är snygga. Jag är inte alls intresserad av kläder. Naturligtvis kan det häcka att några plagg inte passar. Då måste jag själv gå till affären och byta dem så att jag får rätt storlek. Innan jag gifte mig var det min mor som köpte både mat och kläder, så jag har aldrig behövt göra det själv.

Diana:

Mat och andra dagligvaror måste jag förstås köpa i affären, men kläder och saker till hemmet köper jag på postorder. Jag tycker att det är bekvämt, för man kan sitta hemma och planera inköpen i lugn och ro. När jag har beställt varorna brukar jag gå och tänka på dem medan jag väntar på paketet. Det är spännande. Naturligtvis kan det häcka att jag inte är nöjd med något som jag har köpt. Det kan antingen vara fel färg eller fel storlek, men man har ju rätt att returnera en vara om man inte är nöjd. Det gör jag även om det är lite besvärligt.

Emil

Innan jag köper något till hemmet eller till mig själv planerar jag inköpet noga. Jag jämför priser i olika butiker för att se var jag kan köpa varan billigast. Jag vill förstås också veta om jag

kan få varan på öppet köp, om jag har bytesrätt på den, hur länge garantin gäller o.s.v. Trots att jag är en medveten konsument har det hänt att jag har gjort dåliga köp.

PREPOSITIONER

1 Några rumsprepositioner

- 2 bakom
- 3 under
- 4 mellan/framför
- 5 mittemot
- 6 utanför
- 7 i
- 8 före
- 9 ur
- 10 genom
- 11 hos

s. 231

- 12 runt/under
- 13 vid
- 14 från
- 15 ur
- 16 efter
- 17 åt/till ... åt/till
- 18 från
- 19 bakom
- 20 bland
- 21 utanför
- 22 över
- 23 på

s. 232

- 24 framför
- 25 bland
- 26 utanför
- 27 över
- 28 på
- 29 till
- 30 i
- 31 mittemot
- 32 hos
- 33 genom
- 34 runt
- 35 vid

- s. 233
- 36 bakom
- 37 mellan
- 38 innanför
- 39 under
- 40 på
- 41 i
- 42 från
- 43 ur
- 44 mot/till
- 45 runt
- 46 på
- 47 i

2 Tidsprepositioner

- 2 för ... sedan
- 3 i
- 4 på
- 5 i
- 6 om
- 7 på
- 8 i
- 9 i
- 10 om
- 11 på
- 12 för ... sedan
- 13 i
- 14 i
- 15 för ... sedan
- 16 om
- 17 på
- 18 om
- 19 i
- 20 på

3 Tidsuttryck

- 2 i påsk
- 3 På sommaren/somrarna
- 4 I vår/Till våren
- 5 I somras
- 6 i jul
- 7 På våren/vårarna
- 8 i höst/till hösten
- 9 I höstas
- 10 I sommar/Till sommaren

- s. 236
- 11 på hösten/höstarna
 - 12 i våras
 - 13 i julas
 - 14 i sommar
 - 15 i vinter
 - 16 i våras
 - 17 till påsk/i påsk
 - 18 På vintern/vintrarna
 - 19 i höst
 - 20 i vinter/till vintern
 - 21 på julen/jularna
 - 22 i vår
 - 23 På sommaren/somrarna
 - 24 i jul/till jul
 - 25 På våren/vårarna
 - 26 I somras
 - 27 I höstas
 - 28 På vintern/vintrarna
 - 29 I påskas
 - 30 På hösten/höstarna
 - 31 På påskan/påskarna

4 Tidsuttryck

- 1 På kvällarna ... i går kväll
- 2 I natt ... i kväll
- 3 på morgonen/morgnarna ... i morgen bitti
- 4 Igår kväll ... i kväll
- 5 På natten/nätterna
- 6 I morgon bitti
- 7 I morse
- 8 På natten/nätterna
- 9 I kväll
- 10 I går kväll
- 11 I morgon bitti
- 12 på natten/nätterna ... på morgonen/morgnarna
- 13 i natt
- 14 På morgonen/morgnarna
- 15 I morse
- 16 på kvällen/kvällarna
- 17 I natt

5 Tidsuttryck

- 2 På torsdag
- 3 På måndagarna

- 4 I lördags
- 5 På lördag
- 6 På lördagarna
- 7 I torsdags
- 8 På söndagarna
- 9 På onsdag
- 10 På fredagarna
- 11 I tisdags
- 12 På söndag
- 13 På torsdagarna
- 14 I fredags
- 15 På lördag
- 16 På fredag
- 17 I onsdags
- 18 På onsdag
- 19 I tisdags
- 20 I måndags

ORDFÖLJD

1 Huvudsatser (påståenden)

- 2 Olle ska komma.
- 3 Patrik gillar godis.
- 4 Anna vill aldrig dricka vin.
- 5 Lars ställer alltid bilen i garaget.
- 6 Peter måste hämta ett paket på posten.

s. 241

- 7 I skolan studerar vi svenska.
- 8 I Pressbyrån kan man inte köpa medicin.
- 9 Kaffe dricker jag ofta i vardagsrummet.
- 10 Min nya bil ska jag hämta idag.
- 11 Lena röker inte hemma.
- 12 Fru Persson har varit i Paris.
- 13 Igår åkte Olle till Umeå.
- 14 Sten och Sara brukar alltid äta ägg på påsken.
- 15 Man måste deklarera sin inkomst varje år.
- 16 Nästa år ska regeringen kanske höja skatten.
- 17 På lördagar behöver jag inte läsa läxor.
- 18 En 18-åring får inte köpa sprit på Systembolaget.
- 19 Nu vill du nog inte skriva fler exempel.

s. 242

- 1 Eftersom det är vackert väder ska jag gå ut.
- 2 När jag har läst läxan tittar jag ofta på TV.
- 3 Innan jag går hemifrån brukar jag kolla spisen.
- 4 Medan Eva var i stan började det brinna i hennes hus.
- 5 Om man är mycket sjuk kan man inte gå till jobbet.
- 6 Trots att det regnade igår tog jag och min man en lång promenad i parken.
- 7 Eftersom bensinen är slut i bilen måste jag tanka.
- 8 Om det är kallt ute måste man ha varma kläder.
- 9 Eftersom jag har glömt Olles telefonnummer kan jag inte ringa honom nu.

2 Huvudsatser (frågor)

- 2 Ska du redan gå?
- 3 Röker Per cigarr?
- 4 Vill du inte ha en smörgås?
- 5 Läser du aldrig tidningen på morgonen?
- 6 Får jag låna din bil?
- 7 Har du inte hört nyheterna idag?
- 8 Har Martin alltid jobbat på sjukhuset?

s. 244

- 9 Städar du alltid på fredagarna?
- 10 Brukar du ofta äta pizza?
- 11 Behöver du aldrig tala svenska på jobbet?
- 12 Kan du möjligen hjälpa mig i kväll?
- 13 Har du läst tidningen idag?
- 14 Vill du ha lite kaffe nu?
- 15 Var köper du mat?
- 16 Vart ska ni flytta?
- 17 När läser du läxan?
- 18 Hur vill du ha ägget?
- 19 Varför slutar du inte röka?
- 20 Varför kan du aldrig passa tiden?
- 21 Vad har du i din väska?

s. 245

- 22 Vad kommer att hända i framtiden?
- 23 Vem ska du träffa idag?
- 24 Vem vill duka bordet?
- 25 Vilket språk bör man kunna tala i Japan?

26 Vilken bil är snabbast?

- 27 Vilka övningar ska vi skriva till i morgen?
- 28 Hur kommer man till stationen?
- 29 Hur många ska du bjuda på din födelsedagsfest?
- 30 Hur många språk kan du tala?
- 31 Hur mycket kostar den här boken på rea?
- 32 Hur mycket bröd ska jag köpa?
- 33 Hur ofta brukar du gå på bio?
- 34 Hur länge ska du jobba idag?

3 Huvudsatser (uppmötningar)

- 2 Väck inte Oskar i morgon bitti!
- 3 Börja aldrig röka!
- 4 Försök inte lura mig den 1 april!
- 5 Släng inte skräp i naturen!
- 6 Göm aldrig pengarna under madrassen!
- 7 Rör inte mina papper på skrivbordet!
- 8 Stör aldrig grannarna på natten!
- 9 Försök hjälpa dina kamrater i skolan!
- 10 Lek inte med elden!
- 11 Glöm inte ditt paraply i bilen!

4 Huvudsatser

Egen produktion.

5 Huvudsatser

Egen produktion.

7 Bisatser

- 2 Maria bara äter fisk.
- 3 Kalle fyller år.
- 4 Pelle har lagt min bok?
- 5 Olle har gått?
- 6 Ali kommer.
- 7 Karin inte har ringt idag?
- 8 man gör pannkakor?
- 9 Joakim har köpt till middag?
- 10 Kajsa brukar träffa på fritiden?
- 11 Patrik ska stanna här?
- 12 den här bussen går till Centralen?

s. 252

- 13 han har hostat länge.
- 14 han hade 38,5 i feber.
- 15 jag tar bussen hem.
- 16 han äter frukost.
- 17 vi har ätit middag.
- 18 du inte kan komma i morgon?
- 19 man visade på TV igår?
- 20 det alltid är varmt.
- 21 hennes man inte har lagat middag.
- 22 tvättmaskinen inte fungerar.
- 23 det regnade hela dagen.
- 24 han inte hade ringt.
- 25 de inte vill ha fisk.

8 Relativa bisatser

- 2 mormor ofta lagade förr i tiden.
- 3 kanske kan hjälpa dig.
- 4 du har lämnat på kemtvätten!
- 5 faktiskt kan tala både kinesiska och arabiska.
- 6 sökte dig igår?
- 7 jag gärna vill se.
- 8 kanske skulle kunna ta bort din huvudvärk.
- 9 man kan köpa filmrullar?

s. 254

- 10 man kan plocka svamp?
- 11 man kan studera i lugn och ro?
- 12 man kan köpa billiga möbler?
- 13 man kan äta iransk mat?
- 14 man kan ordna privata fester?
- 15 man inte får dricka sprit?
- 16 man kan lära sig att sy kläder.
- 17 det finns många jazzklubbar.
- 18 min bil kan stå en vecka?
- 19 det inte finns många turister.
- 20 jag möjligen skulle kunna hyra en cykel?

9 Bisatser (indirekt tal)

Egen produktion.

10 Bisatser + huvudsatser

- 2 Innan läraren kommer pratar jag med mina kamrater.
- 3 När jag har gjort läxan ska jag kanske gå på bio.
- 4 När Nisse hade kommit till Lund gick han direkt till universitetet.
- 5 Om du inte vill fortsätta den här kursen måste du nog tala med läraren.
- 6 Om man tjänar pengar måste man deklara inkomsten.
- 7 Trots att solen sken i lördags ville Ida inte gå ut.
- 8 Eftersom jag inte har körkort får jag inte köra bil.
- 9 Innan jag åker hem ska jag köpa en kvällstidning.
- 10 Eftersom klockan är mycket måste jag faktiskt skynda mig.

s. 257

- 11 Medan min man städar kan jag vila mig lite.
- 12 När det blir sommar ska jag ha en lång semester.
- 13 När vi har lärt oss svenska kan vi klara oss bättre i Sverige.
- 14 Om jag inte kan sovna brukar jag lösa korsord.
- 15 Eftersom det är kallt ute måste du ta på dig vantlar.
- 16 Trots att solen skiner är det inte varmt ute.
- 17 Innan vi går hem idag måste vi lämna våra uppsatser.
- 18 Medan vi badade i havet började det plötsligt regna.
- 19 När du har betalat bilen kan du spara lite varje månad.
- 20 När Åsa hade tagit penicillin i en vecka kände hon sig mycket bättre.
- 21 När du har ätit upp fisken ska du få glass och jordgubbar.
- 22 Eftersom filmen var bra ska jag nog se den en gång till.
- 23 Om du vill öva mer kan du kanske göra en datorövning.

11 Huvudsatser och bisatser

Egen produktion.

12 Huvudsatser och bisatser

r 7 sylt som brukar vi ha till pannkakorna.	vi brukar
<i>s. 260</i>	
r 2 ... När pappa kommer tillbaka han försöker	försöker han
r 3 Tycker att de sticker ...	Jag tycker
... Jag inte slutar skrika förrän han säger ...	slutar inte
r 4 ... en solig sommardag när är jag sju år.	jag är
r 5 ... På buskarna det finns massor av hallon,	finns det
och äter jag nästan lika många ...	jag äter
r 7 ... Plötsligt jag får syn på några stora, ...	får jag
r 8 ... Trampar jag rakt in i ...	Jag trampar
r 10 ... utan får han börja plocka ...	han får
r 11 Innan sätter vi oss på våra cyklar ...	vi sätter
r 13 ... jag ska aldrig plocka ...	aldrig ska
r 15 ... Eftersom ser jag ledsen ut undrar ...	jag ser
r 17 ... lugna dig flicka lilla! tanten säger:	säger tanten
Den inte vill ha dig, ...	vill inte
r 18 ... jag försöker lugna mig jag känner ...	känner jag
r 19 ... läkare, och ser hon att jag ...	hon ser
r 22 – Jag hoppas att känns ...	det känns
r 23 ... kommer ni hem. Han måste kanske ...	ni kommer
... medicin för att du ska inte bli sjuk.	inte ska